

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

31'inci Birleşim
14 Aralık 2020 Pazartesi

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/281) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 230)

2.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/280), 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Olarak Hazırlanan 2019 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi ile 2019 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 190 Adet Kamu İdare-sine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2019 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2019 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1322) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 231)

A) TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

1) Tarım ve Orman Bakanlığı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Tarım ve Orman Bakanlığı 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

B) ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1) Orman Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Orman Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

C) DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

Ç) METEOROLOJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1) Meteoroloji Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Meteoroloji Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

D) TÜRKİYE SU ENSTİTÜSÜ

1) Türkiye Su Enstitüsü 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Su Enstitüsü 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

E) GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI

1) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

F) DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI

1) Dışişleri Bakanlığı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Dışişleri Bakanlığı 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

G) AVRUPA BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

1) Avrupa Birliği Başkanlığı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Avrupa Birliği Başkanlığı 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) TÜRK AKREDİTASYON KURUMU

1) Türk Akreditasyon Kurumu 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Türk Akreditasyon Kurumu 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde CHP Grubu adına konuşma yapan konuşmacıların bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

2.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

3.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

4.- Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, Uşak ilinde 13 Aralık 2020 tarihinde belediyenin kazı çalışması sırasında doğal gaz borusu-nun patlatılmasından sonra ilde doğal gazın tamamen kesildiğine, çevre illerden gelen ekiplerle regülatörlerin aktive edilmesine başlandığına,

Uşak ilinde doğal gazın yeniden kullanıma açıldığına, vatandaşların doğal gaz vanalarını kendileri açmayıp ekipleri beklemesini talep ettiklerine ilişkin açıklaması

5.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, Uşak ilinde iki ayrı noktada meydana gelen patlamalardan dolayı Uşaklılara geçmiş olsun dediğine, doğal gaz şirketinin kendileri gelene kadar vatandaşların doğal gaz vanalarını açmamaları konusunda uyarıda bulunduğu, yaralıların tedavilerinin devam ettiğine ilişkin açıklaması

6.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, İstanbul Milletvekili Rümeysa Kadak'ın 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

7.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Covid-19 pandemisinden en çok etkilenen sektörlerin başında esnafın olduğuna, siyasetin görevinin toplumun tüm kesimlerinin sorunlarına çare olmak olduğuna, CHP olarak esnafa kira yardımı yapılmasını, SGK primlerinin ve kredi ödemelerinin ertelenmesini talep etmeye devam edeceklerine, bugünkü Bakanlar Kurulu toplantısından esnafa hayırlı ve müjdeli haberler beklediklerine ilişkin açıklaması

8.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, PKK'nın aslında bir narko terör örgütü olduğunu bir kez daha ifade etmek gerektiğine, Şemdin Sakık'ın uyuşturucu geliri olmazsa terör örgütünün ayakta kalamayacağına dair itirafını da not etmek gerektiğine, PKK, KCK, PYD'nin Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde vatandaşlara zorla kenevir ektirdiğini ifade eden 2020 Yılı Türkiye Uyuşturucu Raporu'nun son derece açık olduğuna, sistematik olarak devleti suçlayan bir parti grubunun bu faaliyetleri kınamasını beklemediklerine ilişkin açıklaması

9.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, esnafın Covid-19 pandemi sürecinde içinde bulunduğu hâle Meclisin sessiz kalamayacağına, sağlık çalışanlarının moralinin yüksek tutulması gerektiğine, bütçe görüşmelerinin yedinci turunda konuşan 3 genç milletvekilini Kabinenin dikkatine sunmak istediğine ilişkin açıklaması

10.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, görüşülen 3 Bakanlığın bütçelerinin memlekete ve millete hayırlar getirmesini Allah'tan niyaz ettiğine, bugün gençlerin kendi açılarından fikirlerini dinlediklerine, esnafın gerçekten zor durumda olduğuna, pandemi nedeniyle iş yerlerini açamayan ve gelir kaybına uğrayan esnafa aylık 2 bin lira karşılıksız yardım yapılmasını, kira stopaj oranının yılbaşından itibaren altı ay süreyle sıfırlanmasını, kredi geri ödeme sürelerinin bir yıl uzatılmasını, vergi borçlarının ödemelerinin altı ay ertelenmesini talep ettiklerine, kırmızı et fiyatlarının düşmesi için bir çalışma yapıp yapılmadığını, yangınlar neticesinde yok olan ormanların yeniden ağaçlandırma oranını, yanan alanların yüzde kaçının imara açıldığını, salgın destekleri kapsamında tarımsal üretim destek programının olup olmadığını, ihracatta geri dönen tarımsal ürünlerin akıbetinin ne olduğunu Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli'ye sormak istediklerine, çiğ süt üreticilerine verilen 50 kuruş zammının yeterli olmadığına, Toprak Mahsulleri Ofisinin güncel buğday stok durumunu merak ettiklerine, Sayıştay raporlarına geçen ihale takiplerinin yapılmamasının nedenini öğrenmek istediklerine ilişkin açıklaması

11.- Ankara Milletvekili Mustafa Destici'nin, Meclisteki bütün vatansever milletvekillerine ve gruplara saygısı olduğuna, Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine, Mecliste bulunan 5 partiye 2021 yılı bütçesinden verilecek olan 481 milyonun bu partiler tarafından esnafa bağışlanması çağrısı yaptığına, bütçe görüşmelerinin ilk gününde özellikle DSİ'ye ayrılan yüksek yatırım payının çok önemli olduğunu çünkü tarımsal sulamanın hayati önem taşıdığını ifade ettiğine, gençliğe son yıllarda yapılan yatırımlardan dolayı Gençlik ve Spor Bakanlığına teşekkür ettiğine, Tarım ve Orman Bakanlığına da Bakanlık adına teşekkür ettiğine, Dışişleri Bakanlığının cumhuriyet tarihinin en önemli adımlarını attığına, bedeli ne olursa olsun sonuna kadar gidilmesini arzu ettiğine, bütün emperyalistler birleşse de Suriye'nin kuzeyinde bir PKK devleti kurdurmayacaklarına ilişkin açıklaması

12.- Diyarbakır Milletvekili Hişyar Özsoy'un, Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde yürütme adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

13.- Batman Milletvekili Feleknas Uca'nın, Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde yürütme adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

14.- İstanbul Milletvekili Ahmet Ünal Çeviköz'ün, Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde yürütme adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

15.- İstanbul Milletvekili Yunus Emre'nin, Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde yürütme adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

16.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli'nin 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde yürütme adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

17.- Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un ve Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın sataşma nedeniyle yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

18.- Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli'nin, ülkenin bölgenin ve dünyanın zenginliğinden daha fazla pay alması, Hollanda örneğinde olduğu gibi tarımsal ürünleri alıp işleyip satması gerektiğine, 2 bin ton tarımsal ürün ithalatının yanında 84 bin ton ihracat olduğuna ilişkin açıklaması

19.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, milletin kendilerine 2023'e kadar yetki verdiğine, seçimleri Anayasa'nın öngördüğü zamanda yapmakta kararlı olduklarına, AK PARTİ'yi 12 Eylül ve 28 Şubat tarzı olağanüstü dönemlerin sonucu olarak ifade etmenin haksızlık olduğuna ilişkin açıklaması

20.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

21.- Denizli Milletvekili Şahin Tin'in, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

22.- Ordu Milletvekili Cemal Enginyurt'un, Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli'nin ülkenin ihracatta en önemli ürünü olan fındıkla ilgili tek kelime etmediğine, fındık alımını mart veya mayıs ayına kadar uzatmayı ve fındık fiyatını 24 TL olarak revize etmeyi düşünüp düşünmediklerini tekrar sorguduna ilişkin açıklaması

23.- Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli'nin, Ordu Milletvekili Cemal Enginyurt'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

24.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul'ün, Milliyetçi Hareket Partisi olarak Tarım ve Orman, Gençlik ve Spor ile Dışişleri Bakanlarının hizmetlerinden ötürü kendilerine ve bütün Bakanlık personeline teşekkür ettiklerine, bütçelerine destek vereceklerini ifade ettiğine ilişkin açıklaması

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbul'ün, Aydın Milletvekili Bekir Kuvvet Erim'in 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

2.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Bursa Milletvekili Vildan Yılmaz Gürel'in 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasında CHP'ye sataşması nedeniyle konuşması

3.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasında AK PARTİ'ye sataşması nedeniyle konuşması

4.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasında CHP'ye ve şahsına sataşması nedeniyle konuşması

5.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ, Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz ve Batman Milletvekili Feleknas Uca'nın 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde HDP Grubu adına yaptıkları konuşmalarında AK PARTİ'ye sataşmaları nedeniyle konuşması

6.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasında HDP'ye sataşması nedeniyle konuşması

7.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde yürütme adına yaptığı konuşmasında CHP'ye sataşması nedeniyle konuşması

8.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde yürütme adına yaptığı konuşmasında HDP'ye sataşması nedeniyle konuşması

9.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli ve Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde yürütme adına yaptıkları konuşmasında İYİ PARTİ'ye sataşması nedeniyle konuşması

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Nimetullah Erdoğan'ın, Batman Milletvekili Feleknas Uca'nın şahsında Ezidi toplumunun bayramını tebrik ettiğine ilişkin konuşması

VII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın, Şanlıurfa Hilvan 1 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevinde kalan ve koronavirüse yakalanan bazı kişilerin temizlik koşullarının iyileştirilmediği iddiasına ve cezaevinde koronavirüse karşı alınan önlemlere ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkan Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/36644)

2.- İstanbul Milletvekili Nazır Cihangir İslam'ın, karantina süresi biten ancak Covid-19 belirtileri devam eden ve iş başı yaptırılan sağlık personeline ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkan Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/36645)

3.- Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın, Covid-19'dan etkilenen müzisyenlere ekonomik destek sağlanmasına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkan Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/36646)

4.- İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, 30 Ekim 2020 tarihinde İzmir'de yaşanan depremde zarar gören depremzedelere yapılan gıda yardımlarına dair bazı iddialara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkan Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/36647)

5.- İstanbul Milletvekili Dilşat Canbaz Kaya'nın, son 5 yılda İstanbul ilinde çıkan orman yangınları ile orman yangınlarının önlenmesi ve yeniden ağaçlandırma konularında yürütülen çalışmalara,

-Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın, Ilısu Barajı'nda elektrik üretimi başladıktan sonra meydana gelen balık ölümlerine,

İlişkin soruları ve Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum'un cevabı (7/36688), (7/36689)

6.- İzmir Milletvekili Aytun Çıray'ın, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanı değişikliğine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkan Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/36781)

7.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, RTÜK Başkanı tarafından yapılan bir açıklamaya ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkan Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/36782)

8.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, ülkemizdeki avukat sayısına ve kamu kurumlarına yapılan avukat alımlarına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkan Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/36785)

9.- Muş Milletvekili Güllüstan Kılıç Koçyiğit'in, OHAL Komisyonunca verilen ret kararlarına ve idari yargı sürecine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkan Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/36786)

10.- Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın, 2011 yılında Antalya'da bir otelde staj yapan gencin şüpheli ölümünün araştırılmasına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkan Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/36787)

11.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanırkulu'nun, İstanbul'daki Formula 1 yarışı için yapılan asfalt yenilemesine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkan Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/36788)

- 12.- Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, 10 Temmuz 2018 tarihinden bu yana döviz kurundaki artışın dış borca etkisine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/36789)
- 13.- Antalya Milletvekili Feridun Bahşi'nin, İdlib'de AFAD koordinatörlüğünde briket ev yapılması için başlatılan kampanyaya ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/36791)
- 14.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, elektrik faturalarındaki bazı kalemlerin kaldırılması önerisine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/36792)
- 15.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatifleri tarafından verilen kredilere dair bazı verilere ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/36794)
- 16.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, elektrik, su ve doğal gaz faturalarında indirim yapılması önerisine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/36795)
- 17.- Şırnak Milletvekili Hasan Özgüneş'in, pandemiyle mücadele kapsamında alınan tedbirlerden dolayı etkilenen işletmelere ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/36797)
- 18.- İstanbul Milletvekili Ümit Beyaz'ın, kamu kurumları tarafından kâr amacı gütmeyen kuruluşlara yapılan transferlere ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/37089)
- 19.- Hatay Milletvekili Suzan Şahin'in, akademiye cinsiyete dayalı eşitsizlik ve dezavantajların ortadan kaldırılmasına ve kadın akademisyen oranının artırılmasına yönelik çalışmalara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/37092)
- 20.- Kırıkkale Milletvekili Ahmet Önal'ın, Covid-19 nedeniyle uygulanan bazı kısıtlamaların yeniden gözden geçirilmesi talebine ve esnafa yönelik desteklemelere ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/37094)
- 21.- Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın, Van'da bulunan geri gönderme merkezinde yaşandığı iddia edilen adli bir olaya, Munzur Üniversitesi öğrencisi bir kadının kaybolmasına dair yapılan soruşturmanın akıbetine ve bazı iddialara, İlişkin soruları ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/37095), (7/37096)
- 22.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, KADES uygulamasını kullanan kadın sayısı ile uygulama aracılığıyla müdahale edilen olay sayısına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/37101)
- 23.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Dahilinde İşleme Rejimi kapsamında 2018 ve 2019 yıllarında ithalatı yapılan ürünlere ve bunların tutarlarına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/37102)
- 24.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçilmesinden sonra devletin borç tutarına ve bu tutarın kalemlerine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/37103)
- 25.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, ÇAYKUR'un vekalaten yönetilmesinin gerekçesine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/37104)

14 Aralık 2020 Pazartesi

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.02

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Necati TİĞLİ (Giresun)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 31'inci Birleşimini açıyorum.^(x)

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Sayın milletvekilleri, gündemimize göre 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi üzerindeki görüşmelere devam edeceğiz.

Program uyarınca bugün yedinci turdaki görüşmeleri yapacağız.

Yedinci turda Tarım ve Orman Bakanlığı, Orman Genel Müdürlüğü, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, Meteoroloji Genel Müdürlüğü, Türkiye Su Enstitüsü, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Avrupa Birliği Başkanlığı ve Türkiye Akreditasyon Kurumu bütçe ve kesin hesapları yer almaktadır.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/281) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 230) ^(x)

2.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/280), 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Olarak Hazırlanan 2019 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi ile 2019 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 190 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2019 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2019 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1322) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 231) ^(x)

A) TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

1) Tarım ve Orman Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Tarım ve Orman Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1) Orman Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Orman Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

^(x) 7/4/2020 tarihli 78'inci Birleşimden itibaren, coronavirus salgını sebebiyle Genel Kurul Salonu'ndaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

^(x) 230, 231 S. Sayılı Basmayazılar ve Ödenek Cetvelleri 07/12/2020 tarihli 24'üncü Birleşim Tutanağı'na eklidir.

2) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) METEOROLOJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1) Meteoroloji Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Meteoroloji Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) TÜRKİYE SU ENSTİTÜSÜ

1) Türkiye Su Enstitüsü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Su Enstitüsü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI

1) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI

1) Dışişleri Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Dışişleri Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) AVRUPA BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

1) Avrupa Birliği Başkanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Avrupa Birliği Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) TÜRK AKREDİTASYON KURUMU

1) Türk Akreditasyon Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türk Akreditasyon Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince tur üzerindeki görüşmelerde siyasi parti gruplarına ve İç Tüzük'ün 62'nci maddesi gereğince istemi hâlinde görüşlerini bildirmek üzere yürütmeye yetmişer dakika söz verilecek, bu süreler birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir ve şahsı adına yapılacak konuşmaların süresi ise beşer dakika olacaktır. Ayrıca, konuşmalar tamamlanınca soru-cevap işlemi, on dakika soru, on dakika cevap olarak yapılacak ve sorular gereksiz olarak yerinden sorulacaktır.

Bilgilerinize sunulur.

Yedinci turda siyasi parti grupları, yürütme ve şahısları adına söz alanların adlarını sırayla okuyorum:

Gruplar:

Cumhuriyet Halk Partisi: Sayın Kamil Okyay Sındır, Sayın Ayhan Barut, Sayın Aydın Özer, Sayın Okan Gaytancıoğlu, Sayın Cengiz Gökçel, Sayın Ömer Fethi Güner, Sayın Aysu Bankoğlu, Sayın Mustafa Adıgüzel, Sayın Ahmet Ünal Çeviköz, Sayın Yunus Emre, Sayın Sibel Özdemir.

Adalet ve Kalkınma Partisi: Sayın Yaşar Kırkpınar, Sayın Bekir Kuvvet Erim, Sayın İbrahim Aydın, Sayın Cihan Pektaş, Sayın Selahattin Minsolmaz, Sayın Oğuzhan Kaya, Sayın Nevzat Ceylan, Sayın Rümeysa Kadak, Sayın Fehmi Alpay Özalan, Sayın Ahmet Kılıç, Sayın Ahmet Yıldız, Sayın Ahmet Berat Çonkar, Sayın İsmail Emrah Karayel, Sayın Vildan Yılmaz Gürel.

İYİ PARTİ: Sayın Fahrettin Yokuş, Sayın Mehmet Metanet Çulhaoğlu, Sayın Orhan Çakırlar, Sayın Hüseyin Örs, Sayın Ahmet Kamil Erozan, Sayın Zeki Hakan Sıdali.

Milliyetçi Hareket Partisi: Sayın Hasan Kalyoncu, Sayın Mehmet Celal Fendoğlu, Sayın Saffet Sancaklı, Sayın Olcay Kılavuz, Sayın Kamil Aydın, Sayın İsmail Özdemir.

Halkların Demokratik Partisi: Sayın Rıdvan Turan, Sayın Sait Dede, Sayın Muazzez Orhan Işık, Sayın Dersim Dağ, Sayın Hüseyin Kaçmaz, Sayın Hişyar Özsoy, Sayın Tulay Hatimoğulları Oruç, Sayın Feleknaş Uca.

Şahıslar: Lehide, Sayın Rizgin Birlik; aleyhinde, Sayın Gültekin Uysal.

Yürütme: Sayın Bekir Pakdemirli, Sayın Mehmet Muharrem Kasapoğlu, Sayın Mevlüt Çavuşoğlu.

Şimdi, ilk söz Sayın Kamil Okyay Sındır'ın.

Buyurunuz Sayın Sındır. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2021 yılı merkezî yönetim bütçesi üzerine grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, sözlerime, devletin gelecek mali yıl içerisinde toplayacağı gelirleri ve yapacağı harcamaları bir tahminî olarak ortaya koyan ve bu gelirlerin toplanması ve harcamaların da yapılması için yürütme organına uygulama izni veren bir kanun olan bütçenin 2021 yılı için amaç ve hedefleri ve önceliklerini ya da bu bütçe rakamları içerisinde olup olmadıklarını sorgulayarak başlamak isterim. Mesela, yoksulluğu ortadan kaldırmak, gelir adaletini sağlamak, üretimi ve istihdamı artırmak, işsizliğe son vermek, israfı önlemek veya en azından bunlar için belirli düzeylere ulaşabilmek, ekonomik büyümeyi sağlamak, dünyanın sayılı ülkeleri arasında olabilmek ama görünen o ki bu hedeflerin, yapılan sunuşlardaki süslü sözlerden öte, bütçe değerleri içerisinde varlığından bahsetmek neredeyse imkânsız. Peki, ne var bu bütçede? İsraf var, bir elin parmaklarıyla sayılabilecek yandaş sermayenin kasaları var ve faiz lobilerinin istikbali var. Bu iktidarın 2023 yılı gayrisafi yurt içi hasıla hedefi 2 trilyon dolardı, 2020 için gerçekleşme tahmininin yaklaşık 690 milyar doları ancak bulduğu anlaşılıyor. Sadece son iki yılda 200 milyar dolara yakın küçüldük değerli arkadaşlar. Merkez Bankası net rezervi, Cumhuriyet tarihimizin en büyük açığıyla, eksi 57 milyar dolara ulaşmış durumda. Devletin toplam borcu 2 trilyon liraya dayanmış, sadece son on ayda 606 milyar lira artış göstermiştir. Dış ticaret açığımız son on bir ay içerisinde 45,3 milyar doları bulmuş ve geçen yıla göre neredeyse yüzde 100 artmış durumda. İktidarınız döneminde bütçeden yapılan faiz ödemesi toplam 492 milyar doları bulmuş değerli arkadaşlar.

Aynı şekilde 2023 yılı için kişi başına gayrisafi yurt içi hasıla hedefiniz 25 bin dolardı, 2020 yılı için gerçekleşme tahminine göre 8.200 doları bile bulamayacağı anlaşılıyor.

Diğer yandan, vatandaşın bankalara borcu 2020 yılı başından günümüze 239 milyar lira artarak yani son bir yıl içerisinde 830 milyar liraya yükselmiş ve borcunu ödeyemediği için maalesef 3,5 milyona yakın vatandaşımız bu bankalar tarafından yasal takibe alınmış durumda.

İşsizlik oranı 2023 hedefiniz yüzde 5'ti bugün ise TÜİK resmî rakamlarına göre yüzde 13,2. Oysa geniş tanımlı işsizliğe göre yüzde 27,3. 10 milyona yakın yurttaşımız ve her 3 gencimizden 1'i maalesef işsiz kalmış durumda. Bu bütçenin maalesef vatandaşa ne bir umut ne bir heyecan ne de pozitif bir enerji verdiği söylenebilir. Öğretmenlere, iç güvenlik personeline, sağlık

alışanlarına, din görevlilerine vermiş olduğunuz 3600 ek gösterge sözleriniz havada kalmış, EYT'liler, 500 bine yakın kamu hizmeti gören 4/B sözleşmeli memurlar haklarını bekliyor. 600 bine yakın ğretmen ve yüz binlerce mühendis, mimar atama bekliyor. Pandemi nedeniyle kepenkleri kapattırdığınız, kontak kapattırdığınız, açlığa, yoksulluğa terk ettiğiniz esnaflarımız kendilerine verilen kredilerden ve borç yapılandırılmalarından daha öncelikli olarak kira, elektrik, su, SGK ve benzeri borçlarını karşılayabilecekleri doğrudan hibe nakd destek bekliyorlar. Zira 3,8 milyon KOBİ'nin bankalara olan kredi borçları 865 milyar liraya ulaştı ve yaklaşık 300 bine yakını borcunu ödeyemediği için bankaların takibinde.

Yine, pandemi nedeniyle uyguladığınız kısmi çalışma ödeneğini ve ücretsiz izin ödemelerini bütçe dışı bir kaynak olan İşsizlik Sigortası Fonu'na ullanarak ödediniz, işvereni destekleyen bir fona dönüştürdünüz. Çalışanları açlığa mahkûm etmek yerine, insanca yaşam için, en az açlık sınırının üzerinde ücret garantisini işçilerin fonundan değil, bütçe kaynaklarından artık vermelisiniz.

Değerli milletvekilleri "Yerli malı Trkn malı, herkes onu kullanmalı." diyerek Yerli Malı Haftası'nı, daha doğrusu Tutum, Yatırım ve Türk Malları Haftası'nı on yıllardır, 1929 yılından bugüne kutlarız. Meğerse bugünkü iktidar "Herkes onu kullanmalı." sözünü yanlış anlamış olacak ki yerli ve millî olan neyimiz varsa her şeyi satma derdine düşmüş. "Herkes" derken de bu ülkenin yurttaşlarından bahsediyoruz, yabancılardan değil tabii ki. Yerli olan neyimiz varsa sattınız, henüz satamadığınız kalanları da "Varlık Fonu" adı altında toparlayıp yine bir satma telaşına düştünüz. Peki, 177 milyar liralık bu Varlık Fonu denetlenebiliyor mu? Hayır. Sayıştay denetimine, İhale Kanunu'na tabi mi? Hayır. Kanal İstanbul arazilerini, Ataköy sahilini, Antalya Limanı'nı, Tank Palet Fabrikasını, Halii, İstinyePark'ı, şirketleri, yalıları, bankaları, borsaları, hepsini "katar, katar!" sattınız, satmaya da devam ediyorsunuz. Bu gidişle Yerli Malı Haftamızı yakında Katarlılar kutlamaya başlayacak. Zira, bu iktidar döneminde, bu haftanın ne tutumlulukla ne yatırımla ne de yerlilikle hiçbir ilgisi kalmamıştır.

Değerli milletvekilleri, Tarım Bakanlığımızın bütçesi hakkında da birkaç konuya değinmek istiyorum. Sayın Bakan, siz de gayet iyi biliyorsunuz ki tarım ve gıda ülkemizin en stratejik, yaşamsal, vazgeçilmez ve sürdürülebilir olması gereken sektörleridir. Oysa Sayın Bakan, eksikleriniz ve almakta olduğunuz yanlış kararlar ve uygulamalarınız ne yazık ki tarımımızın çöküşüne neden oluyor.

Bakın, Sayın Bakan, size iki grafik göstereceğim. Bunları Plan ve Bütçe Komisyonumuzda da sizlere göstermiştim. Siz iktidara geldiğinizde, TÜRK verilerine göre, 2002 yılında 26 milyon 579 bin hektar olan tarım alanımız bugün 23 milyon 95 bin hektara gerilemiş durumda. 2002'den 2019'a kadar gelen bu gerileme tarım alanlarında 3 milyon 484 bin hektar daralmayı getirdi. Burada, tarım alanı olarak bahsettiğimiz alanlar, ekilen alanlardan -nadas alanları da buna dâhil- ss bitkileri, sebze ve meyve alanlarından oluşuyor.

Bir başka grafiği, bir başka gerçeği daha sizlerle paylaşmak istiyorum. Dış ticarettde bitkisel ve hayvansal retimnin durumu nedir diye baktığımızda -işte, bu grafikte onu gayet güzel gösteriyor- 2002 yılından 2020 yılına kadar gelen bu süreçte 2005, 2006 yıllarında biraz direnç gösterilmiş olsa da gittikçe artan bir dış ticaret açığı dengesi söz konusu. Aslında bu 2 grafiği alt alta, st üste koyduğumuzda tarım alanlarındaki daralmayla net ithalat olduğumuzu, aradaki ilişkiyi, korelasyonu gayet iyi görebiliyorsunuz.

2003-2019 döneminde ihracatımız 77,6 milyar dolarken ithalatımız 104,6 milyar dolar oldu ve 27 milyar dolar net dış ticaret açığı verdik. İktidarınızda bitkisel ürünlerde ithalatımız 5,6 kat, hayvancılıkta ithalatımız 17 kat arttı ve ithalat yapmadığımız hiçbir ürün kalmadı maalesef Sayın Bakan.

Sayın Bakan, bir televizyon kanalında 10 Aralık günü yaptığınız bir değerlendirmede iftçinin son iki yılda rekor düzeyde gelir elde etmiş olduğunu -bu geçtiğimiz hafta- iftçimizin moralinin şu anda son derece iyi olduğunu, hepsinin birçok borcunu ödediğini, traktörünü yenilediğini belirtmiş ve "şu anda tarım ve hayvancılık sektöründe 'Benim işim kötü.' diyen bir arkadaşımız olmamalı, olamaz." Demişsiniz, böylesi akıl almaz ifadeler kullanmışsınız. Peki, bu iftler bu ülkenin iftleri değil mi Sayın Bakan? Ne diyorlar? "Beraber battık biz bu yollarda." Peki, bu iftler bu ülkenin iftleri değil mi Sayın Bakan? Traktörleri ve inekleri haczediliyor.

Tabii, bu traktörleri 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 84nc maddesine de aykırı bir şekilde haczedilen Tarım Kredi Kooperatifi mağdurlarına da söyleyecek bir şeyiniz olsa gerek Sayın Bakan. Samimi olarak soruyorum: Bu sözleriniz bir řaka mı gerçekten? Bu bir şakaysa hep beraber glelim ama yok řaka değil de siz gerçekten buna inanarak sylediyseñiz ya siz başka bir ülkeden, başka bir ülkenin iftlerinden bahsediyorsunuz ya da birileri size pembe gzlk takmışlar. (CHP sıralarından alkışlar) Aman, dikkat edin, zira "lkemiz tarımının bekası için en büyük tehlike." durumuna sokuyorlar sizi Sayın Bakan.

iftçimizin, bankalara ve Tarım Kredi Kooperatiflerine olan borcu 128 milyar lirayı, ift başına ise ortalama 61 bin lirayı buldu. Zamanında denemeyen yaklaşık 5 milyar lira borç, bankalar tarafından yasal takibe alınmış durumda. Sadece bu yılbaşından bugüne kadar borç değerinde 18 milyar liradan fazla artış oldu. Tarıma bu yıl vermiş olduğunuz 22 milyar lira desteklemenin de nereye gittiği ortada, öyle değil mi Sayın Bakan?

Bakınız, Tarım Kanunu'nun 21'inci maddesinin gereğini yapmadığınız için yapılan eksik desteklemeleriniz nedeniyle esasen iftçimize 211 milyar lira borlandınız. 2021 yılı tarımsal destekleme bütçesinin 2020'yle aynı yani 22 milyar lira olacağını biliyoruz. Son bir yıl içinde sadece döviz kurunda yüzde 33'lk bir artış olurken, tohumda, gübrede, ilaçta, mazotta, elektrik fiyatlarında yüzde 20 ile 50 arasındaki artışlar ortadayken, merkezî yönetim bütçe büyüklüğünde 2020-2021 arasındaki artış oranının yüzde 22,88 olması teklif edilirken tarımsal desteklemelerin aynı kalması asla kabul edilemez.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAşKAN – Sayın Sındır, artı bir dakika; riayet edeceğiz.

Buyurun efendim.

KAMİL OKYAY SINDİR (Devamla) – Belki selamlama için...

Ayrıca 2021 yılı Bakanlık bütçesinde artmasını beklediğimiz mazot ve gübre desteğinin 229 milyon lira, hayvancılık desteklerinin 558 milyon lira, arz açığımızın olduğu ürünlere ödenen desteklerin ise 252 milyon lira düşürülmesini de açıklamaya muhtaç ve kabul edilemez bulduğumuzu belirtmek isterim Sayın Bakan.

Değerli milletvekilleri, iktidar, ekonomide ve yargıda reformdan bahsediyorsa önce sorunu açık ve anlaşılır bir şekilde, bir dille ortaya koymalı ve ekonomideki krizin ve yargıdaki adaletsizliğin mevcut durumunu nesnel bir şekilde tanımlamalı. Reform gereksinimi olacak bütçe büyüklüklerini, tercihlerini, önceliklerini belirlemeli ve bugün önümüzde olan çalakalem ve det yerini bulsun diye hazırlanmış bu bütçe yerine reforma uygun bir bütçeyi milletin önüne getirmelidir. Esas itibarıyla, ekonomide ve yargıda reform için bir problemten bahsediyorsak bunun 1'inci maddesi yürütmenin ta kendisidir ve mutlaka değişmesi gerekir. Diğer bir deyişle, yapacağınız en büyük reform, bu ülkenin aydınlık, refah dolu, huzurlu ve güçlü bir ekonomi için, güçlü bir devlet için, vatandaşlarımızın huzur ve mutluluğu için derhâl istifa etmeniz ve...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KAMİL OKYAY SINDİR (Devamla) – Bir cümlem kaldı Sayın Başkan.

BAşKAN – İzin verir misiniz efendim. Arz edeyim efendim: Uygulama bütünlüğü açısından artı 1, bir de grup başkan

vekillerimize 2 artı 1 şeklinde bir planlama yapıldı. Beni bağışlasanız ve...

KAMİL OKYAY SINDIR (Devamla) – Cümlemi tamamlayayım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Sındır.

Tamamlayın efendim.

KAMİL OKYAY SINDIR (Devamla) – ...demokrasinin, özgürlüklerin, liyakatin, bağımsız ve tarafsız bir yargı sisteminin ve hukukun üstünlüğünün önünü açmanızdır.

Her hâlükârda 2021 yılı bütçesinin vatanımıza ve milletimize iyilikler ve yararlar getirmesini diliyorum. Yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Sındır.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, daha başındayız, bu, tek uzatma olsun, rica ediyoruz.

Lütfen, bütün konuşmacılar da riayet etsin.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Sayın Başkan, özgür iradenizi kullanın, burayı siz yönetiyorsunuz.

BAŞKAN – Sayın Bülbül... Sayın Bülbül...

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Biz de karar vermiyoruz, rica ediyoruz; konuştuğumuzu anladınız herhâlde.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz arkadaşlara.

Buyurunuz Sayın Barut. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AYHAN BARUT (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Tarım ve Orman Bakanlığı bütçesi üzerine söz almış bulunuyorum. Hepinizi en içten dileklerle selamlıyorum.

Sonda söyleyeceğimi başta söylemek istiyorum: Tarım ve tarımsal destekler için ayrılan bu bütçe kabul edilebilir bir bütçe değildir. Bu bütçe, AKP iktidarının tarıma bakışını göstermektedir. Bu bütçede tarımsal destekler için ayrılan 22 milyar liralık desteklerin geçen yıllar aynı oranda kalması çiftçiye vurulmuş ve vurulacak en büyük darbedir. Başta Cumhurbaşkanlığı bütçesi olmak üzere, diğer bütün bakanlıkların bütçeleri artırılırken ve özellikle son bir yılda tarımsal üreticilerin kullandığı temel girdilerin hepsi yüzde 50 ve üzerinde fiyat artışı göstermişken tarımsal desteklerin yerinde saymasını Sayın Bakanım, vicdanınız kabul ediyor mu?

Bu bütçe, tarımdaki sorunları çözmez ve tam aksine de tarıma öldürücü bir darbe vurur. İktidarınız döneminde çiftçiye üvey evlat gördünüz. Çiftçi için bıçak kemiğe dayandı. Unutmayın beyler, çiftçiye yok sayanı çiftçi de yok sayar ve ilk seçimde de sandığa gömer, bunu böyle bilerseniz. (CHP sıralarından alkışlar)

“Bir musibet bin nasihatten iyidir.” diye bir söz var. Tüm dünya bu musibette tarımın önemini bir kez daha anladı ama AKP iktidarı maalesef anlamadı. Çünkü bu dönemde çiftçiye hiçbir destek verilmedi, hiçbir iyileştirme yapılmadı. Hatta, geçtiğimiz günlerde yine bu yüce Mecliste, burada, vergi ve kredi borçlarının yapılandırılmasına yönelik torba kanun görüşüldü; içerisinde her sektör vardı ama sadece tarım yoktu, çiftçi yoktu çünkü çiftçi sizin umurunuzda değil.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – İnsaf, insaf!

AYHAN BARUT (Devamla) – On sekiz yıllık AKP iktidarı döneminde 6 Bakan eskittiniz ve bu süreçte ülkeyi, üreten ülke değil, ithalat yapan ülke durumuna getirdiniz. Sayın Bakan, bütçesi 168,7 milyar avro olan Avrupa Birliği ülkeleri, tarımına yüzde 35 oranında yani 58,6 milyar avro, Amerika ise 42 milyar dolar destek ayırırken ülkemizde bütçemizin yüzde 1,63'ünün tarıma destek olarak ayrılması sizin ve iktidarınızın utancıdır, ayıbıdır. Buradan da anlayacağınız üzere iktidar tarıma, çiftçiye değil de bir avuç ithalat lobisine çalışmıştır. Sonuçta da ülkemiz net bir şekilde ithalatçı hâle gelmiştir. Yaptığınız bu yanlışlara tepki koyup eleştirdiğimizde ise, her bakanınız aklından geçirip Tarım Bakanlığını aklından geçirmemiş ama o koltukta Tarım Bakanı sıfatıyla oturan Sayın Bakan, eleştirilerimize karşılık ilginç cevaplar veriyor, ilginç cevaplarda bulunuyor. Örneğin “Paramız var ki ithalat yapıyoruz.” diyor. Örneğin “Et fiyatları yüksek değil, aksine çok ucuz.” gibi söylemlerde bulunuyor. Geçtiğimiz günlerde bir televizyon programında bir yenisi daha eklendi buna. “Çiftçimiz son iki yılda rekor bir gelire sahip, çiftçimizin morali şu anda son derece iyi durumda.” diyerek âdeta aklımızla alay etti.

Öyleyse bir bakalım, çiftçimizin durumu gerçekten nasıl ve hangi durumdadır. Eğer çiftçimizin durumu iyiye yüksek faizden dolayı kapısındaki traktörler ve ahırındaki inekler neden hacizde ve neden satılıktır? Eğer çiftçimiz iyi durumdaysa iktidarınız döneminde 700 bin üretici üretimden neden koptu? Bu arada dipnot olarak söyleyelim, üretimden kopan çiftçiye bir daha üretime kazandırmanız mümkün değil. Eğer çiftçimiz iyi durumdaysa iktidara geldiğinizde çiftçi borcu 2,5 milyar iken döneminizde 180 milyar liraya nasıl çıktı? Eğer çiftçimiz iyi durumdaysa 2 Trakya büyüklüğündeki ekim alanları neden terk edildi? Çünkü çiftçiye değil, ithalata destek verdiniz. Sayın Bakan, çiftçi iyi durumda değil, çiftçinin feryadını, figanını duyun. Sayın Bakan, bu işten anlamıyorsanız, çekilin de anlayan biri gelsin. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, parlamenter sistemdeki Hükûmetiniz döneminde ziraat, gıda, veteriner hekim, su bilimleri mühendisleri ve tekniker ve teknisyenlere 10.551 atama sözü verildi, beş yılda 2.300 civarında atama yapıldı. Ben bir ziraat mühendisiyim, her yıl 5 bine yakın ziraat mühendisinin mezun olduğu bir yerde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

AYHAN BARUT (Devamla) – ...tüm meslek gruplarına bu sayı oldukça yetersizdir. Söyleminiz, “Özel sektörde deneyim kazanın.” diyorsunuz. İktidarınızın yapmadığını, yapamadığını neden özel sektörden bekliyorsunuz? Bu gençler hangi özel sektöre, hangi güçle, hangi imkânla girecekler? Bu meslek grupları sizden net bir şekilde, kaç kişi ve ne zaman atama yapılacağı yönünde haber bekliyorlar. Bu gençlerin, bu meslek gruplarının sorunlarını, atamasını yıllardır burada haykırıyoruz, bu gençlerin sorunlarına sahip çıkıyoruz, sahip çıkmaya da devam edeceğiz. Lütfen, bu gençlere verdiğiniz sözü tutun. Bu bütçenin içerisinde işçi yok, çiftçi yok, esnaf yok, hiç kimse yok. Bu bütçe rantçı bir bütçedir, bu nedenle bu bütçeye “hayır” diyoruz.

Hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum. Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Aydın Özer...

Buyurunuz Sayın Özer. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AYDIN ÖZER (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Dün akşam saatlerinde, İzmir ve Antalya'nın ilçelerinde aşırı yağıştan dolayı meydana gelen sel ve su baskınlarından zarar gören çiftçilerimize ve vatandaşlarımıza buradan geçmiş olsun diliyorum.

Tarım ve Orman Bakanlığı bütçesi için bu yönetime “Bu bütçede, üretimden ve üreticiden yana değil.” demeye gerek yok. Politikası, üretim ve üreticiden yana değilken bütçesi nasıl olsun?

Değerli arkadaşlar, on sekiz yıl önce buğday üretimi 19,5 milyon tondur, bugün 20,5 milyon ton; aradaki fark 1 milyon ton. On sekiz yıl önce nüfus 65 milyondur, bugün 83 milyonu geçti; aradaki fark 18 milyon. Yani on sekiz yılda, nüfusumuz 18 milyon kişi artarken buğday üretimi sadece 1 milyon ton artmış. Demek ki on sekiz yılda bu Hükûmet ne üretimi ne de çiftçiye önemsemiş çünkü bu Hükûmetin en sevdiği şey ithalat. Bilindiği üzere ekim ayında, buğday ithalatında yüzde 45 oranındaki gümrük vergileri

sıfırlandı. Buğday üreticisini dünya çiftçisiyle rekabete sokan Hükümet "İhracat için ithalat gerek." dedi. Bakan, makarna işletmelerini işaret etti, ithal ürünlerin onlara gittiğini söyledi. Oysa 2019'da toplam 9,8 milyon ton ithal edilen buğdayın sadece 1,4 milyon tonu makarnalık buğdaydı. Un hâline getirip ihraç etmek için 8,4 milyon ton ekmeklik buğdayı ithal etmek, kendi üreticimizden almaktan daha çok işlerine geldi. Yani şu azgın pandemi bile, bizim Hükümete, üretimin önemini göstermeye yetmedi.

Değerli arkadaşlar, Rusya'nın uyguladığı domates kotası üç yıldır çözülemedi, âdeta bir yılan hikâyesi. 120 bini Antalya'dan olan 200 bini aşkın üretici, yıllık toplam 13 milyon ton domates üretiyor; bunun 9 milyon tonu tarla, 4 milyon tonu örtü altı üretimden sağlanıyor. Dünyada 4'üncü sıradayız ama biz -Rusya gibi- mis gibi domateslerimizi kotayla satıyoruz ve yirmi gün önce 200 bin tonluk kota doldu. Kotanın dolması domates çiftçisini, işçisini, tedarikçisini, ihracatçısını, hepsini birden olumsuz etkiliyor. Sadece bu kadar değil, giden domateslerimizde "Mozaik virüsü var." diye Rusya'dan geri gönderilmesi de ayrı bir hikâye. Türkiye laboratuvarlarında yapılan analizlerde domatesimiz temiz çıkıyor, "Mozaik virüsü yok, ihracata uygundur." deniliyor. Peki, o zaman, neden geri gönderilen domatesin analiz sonuçları hakkında Rusya'ya gereken söylenmiyor? (CHP sıralarından alkışlar) Krizi yaratan siz, üreticiyi bozan siz, sonuçlarını düşünmeyen siz, umursamayan siz, "Bana ne." diyen siz, başından savan siz, çözemeyen yine siz; mağdur olan hep emekçimiz, çiftçimiz. Sektöre bir açıklama yapılmalı ve bu yılan hikâyesi artık son bulmalıdır.

Değerli arkadaşlar, 2020 Türkiye Tarımsal Görünüm Saha Araştırması'na göre 100 çiftçiden 93'ü girdilerin pahalı olmasından şikâyetçi; 100 çiftçiden 89'u ürününü beklenenin altında fiyata sattığını söylüyor; 100 çiftçiden 61'i TARSİM yaptırmıyor; 100 çiftçiden 22'si "Hasar ya ödenmiyor ya da eksik ödeniyor." diyor. Mutlu mu bizim çiftçimiz yani hâlimden çok mu memnun? Araştırmaya göre 100 çiftçiden sadece 2'si hâlimden çok ama çok memnun.

Değerli arkadaşlar, Tarım ve Orman Bakanlığının bu yıl çiftçiyi destekleme miktarı geçen yıllla aynı, 22 milyar lira. Maliyete doğrudan etkisi olan tüm kalemlerin fiyatı yükselirken destek miktarlarının yerinde sayması gerçekten anlaşılır değil. Belli ki çiftçimiz bu Hükümetle bu yılı da mutsuz geçirecek, hatta o kadar çok memnun olan yüzde 2'nin de memnuniyeti sıkıntıya girecek.

Değerli arkadaşlar, çiftçimiz borç yükü altında, ne yapacağını şaşırmış durumda. Amasya'da, Konya'da, Malatya'da elinde ne araç gereç varsa -traktör- satıyor; yetmiyor icra geliyor, köylüler ineklerine kadar icralık oldu. Antalya'da beni gören çiftçi, önce borcundan yakınıyor, diyor ki: "Tarım Kredi Kooperatiflerinin köylülere verdiği kredi, Merkez Bankasının faizlerinden daha yüksek." Çiftçi ödeme yapamadığında yüksek faiz nedeniyle borcu katlanarak artıyor, sonra da kapısına icra memurları dayanıyor. Aracı gereci olmayan çiftçi mahsulü nasıl ekip biçecek? Bu uygulamadan derhâl vazgeçilmelidir; icralar durdurulmalı, araç gereçleri, traktörleri, inekleri çiftçiye iade edilmelidir. Çiftçinin tüm borçları yapılandırılarak ertelenmelidir hem de faizsiz ertelenmelidir. Fidede, tohumda, zirai ilaçta, mazotta, gübrede ve tüm tarım aletlerinde özel tüketim vergileri kaldırılmalıdır. Hatta bu kalemler sübvansede edilerek yüzde 50'ye varan destekler sağlanmalıdır.

Büyük şirketlere dünyanın affını, ötelemesini, muafiyetini veren zihniyetinizde çiftçiye yer açmak zorundasınız. Üretime devlet desteği altında verdiğiniz üç kuruşta huzur bulamazsınız. Allah, kimseyi bulunduğu yerden aşağı düşürmesin, düzenini bozmasın. Kimsenin icralık olmasını istemeyiz. Hiçbir üretici en önemli malzemelerini icra yoluyla kaybetmek istemez.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

AYDIN ÖZER (Devamla) - Teşekkür ederim.

Çiftçi borçtan korkar ama artık borçsuz yaşayamaz oldu. Tüm bunlara sebep, sizsiniz.

Sayın Bakan, ayrıca, başta veteriner hekimler, ziraat, gıda, su ürünleri ve orman mühendisleri olmak üzere Bakanlığınız bünyesinde büyük bir umutla alım bekleyen diğer mühendislikler ve meslek gruplarına bir açıklama yapar mısınız; buradan bir müjde verecek misiniz? Hangi birimlere, kaç kişi alacaksınız?

Çok teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bütçemizin hayırlı olmasını diliyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Özer.

Sayın Okan Gaytancıoğlu.

Buyurunuz Sayın Gaytancıoğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kapatılsa çiftçinin haberi olmayacak bir Bakanlığın bütçesini görüşüyoruz. (CHP sıralarından alkışlar) Hakikaten Bakanlıkla çiftçinin bağı tamamen kopmuştur.

Bakın, bunları televizyonlar gösteriyor, bu traktörleri; Türkiye'nin her yerinde bu şekilde fotoğraflar var. Burada da inek var, inekler. İnekleri bile haczediyorsunuz. Bakan, bunları nereden öğreniyor, biliyor musunuz? Televizyondan. Yalansa söylesin; açıyor televizyonu, bakıyor televizyona, il müdürünü arıyor: "Bu fotoğraflar doğru mu?" diyor. Evet, doğru olduğunu öğreniyor. Hâlbuki anayasal olarak üretim araçları haczedilemez. Bir çiftçinin üzerine traktör yok, bir tane ticari araç var; sanayiye götürmüş, motorunu çıkarmışlar, sanayide motoru çıkmış hâlde haczediliyor. Ya, bu ne biçim uygulama? Çiftçi nasıl üretecek? Sizin çiftçinin durumundan hiç haberiniz yok mu?

Evet, çiftçimiz gerçekten bu durumda. İl müdürü de –dediğim gibi- bu olayı onaylıyor, Bakan ve kadrosu bu şekilde Türkiye tarımına yön vermeye çalışıyor. Yani bu şekilde, bakın, traktörler çekicilere konuluyor, yükleniyor. Ya, bunun tarlada olması lazım; buğday ekimi var, tarlaların sürülmesi lazım. Böyle bir uygulamayı Türkiye, hayatında ilk defa yaşıyor. Cumhuriyet cumhuriyet olalı, yüzyıllık cumhuriyetimiz ilk defa böyle bir uygulamayı görüyor bu Bakanlığın döneminde.

Geçen haftalarda burada toplandık, sabahlara kadar çalıştık, 500 milyar liralık borcu yapılandırdık; içinde çiftçi yok. Ha, bir ara bir önerge verildi, dediler ki: "Çiftçi borçları da yapılandırılıyor." Hatta Meclis TV'de -baktım- 3 defa gösterdi, "Tarım Kredi borçları da yapılandırılıyor." Demeçler verdi AKP milletvekilleri, ulusal kanallar bile verdi ama biz olmadığını biliyoruz, anlatıyoruz. Yani devlet ciddiyetinden de koptunuz, çiftçiyi kandırdınız. Ve bu sabah gelen mesaj, bakın, daha yeni, saat 09.59 yani bir buçuk saat önce ne diyor? Çiftçiye yazmışlar, Bakana vereceğim biraz sonra: "Tarım Kredi Kooperatiflerine olan borcunuzu derhâl ödeyin, aksi takdirde borcun tahsilini teminen kefillerinizle birlikte takibata başlayacağız. Avukatlık ücretlerine de katlanacağınızı ihbar ve ihtar ederiz." diyor.

Ha, şimdi, bir de basında -tek adam rejimiyle yönetiliyoruz ya- tek adam dedi ki: "Çiftçiye de bir kolaylık..." Öğrendik aşağı yukarı ne olduğunu, işte, bu traktörleri haczedilenlere sadece kolaylık getireceksiniz diye umuyoruz ama o da net değil. Ya, çiftçinin borcu 180 milyar, getireceğiniz yapılandırma 5 milyar. Çiftçi artık tarlaya gidemiyor; gübreye yüzde 50 zam yapmışsınız, mazota yüzde 30 zam yapmışsınız. Dünyanın en pahalı elektriğini bizim çiftçimiz kullanır, en pahalı mazotunu bizim çiftçimiz kullanır. Siz hâlâ ithalat peşindesiniz, ithalat lobileri sizi yönetiyor. Dünyadan pahalıya buğday alıyorsunuz, arpa alıyorsunuz, mısır alıyorsunuz; çiftçiye gelince geçen yılki destekleme bütçesini reva görüyorsunuz. Ben hayatımda böyle bir şey görmedim. (CHP sıralarından alkışlar) Ya, ne demek arkadaşlar, geçen seneki paranın aynısını çiftçiye veriyorsunuz. Hiç mi elektriğe zam gelmedi,

mazota zam gelmedi, gübreye zam gelmedi? İnsan en azından enflasyon oranında arttırır ya. Destekleme bütçesi geçen sene 22 milyardı, yine 22 milyar. Ben böyle bir şey inanmıyorum, görmedim, cumhuriyet tarihinde de bunun uygulaması yok. Dünya tarıma destek veriyor, gıda çok önemli bir hâle geldi, su krizleri var, kıtlık var; biz tarımın bütçesinden kesiyoruz. Ama size yakın yandaşlara gelince borçlarını siliyorsunuz, yapılandırıyorsunuz; çiftçiye gelince böyle, traktörlerini çekiyorsunuz.

Tarım Kredi Kooperatifleri kurumsal bir kurum, en güzel kurum. Biz geldiğimizde, inanmıyorum, o kadar güzel yöneteceğiz ki o kooperatifleri, birlikleri, tarım satış kooperatifleri ve birliklerini, Tarım Kredi Kooperatiflerini, Toprak Mahsulleri Ofisini. (CHP sıralarından alkışlar) Asıl görevleri neyse onu yapacaklar yani sizin kullandığınız gibi o kurumları kullanmayacaklar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Devamla) – Hiç unutmayalım, referandum gününden bir gün önce, sizin Tarım Kredinin Genel Müdürü herkese mesaj atmıştı -bundan üç sene önce- “evet” oyu istemişti, Tarım Kredinin Genel Müdürü. Yani siz, bu tip kurumları kendinize yakın yaptınız, tek adam rejimiyle parti devleti hâline getirdiniz; bunları kullanıyorsunuz, bunlar da çiftçiden yüksek faizle geçinmeye çalışıyorlar. Bunlar son derece yanlış. O Tarım Kredi Kooperatiflerinin 1 no.lu ortağı kim biliyor musunuz? Mustafa Kemal Atatürk. (CHP sıralarından alkışlar) Mersin'deki Tekir Çiftliği'nin 1 no.lu ortağıdır, telefon açmamıştır, telgraf çekmemiştir yani “Beni ortak yapın.” dememiştir; dilekçe vermiş Ziraat Bankasına “Ben de bu kooperatifin ortağı olmak istiyorum. O çiftçi benim efendim, köylü benim efendim, ben de örnek olmak istiyorum.” diye çünkü üretmeyen bir ülke başkalarının oyuncağı olur arkadaşlar. Siz her şeyi ithalatla çözmeye çalışıyorsunuz, Türkiye'de ekilmeyen 50 milyon dönüm arazi boş kalıyor. Her şeyi ithal etmeye çalışıyorsunuz, ziraat mühendisleri, su ürünleri mühendisleri, veterinerler, gıda mühendisleri işsiz, e, çiftçimiz hacizli; böyle bir ülke olmaz arkadaşlar.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Cengiz Gökçel...

Buyurunuz Sayın Gökçel. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

On sekiz yılda çiftçi sayımız 7 milyon 458 binden 5 milyon 289 bine düştü. AKP bunu nasıl başardı? Çiftçilere yasadaki hakkını vermedi, şu anda çiftçi, AKP'den 176 milyar lira alacaklı. AKP, çiftçimiz üretmesin diye yurt dışından ithal tarım ürünü getirip “Paramız var ki ithal ediyoruz kardeşim.” diyor. Türk çiftçisi niye üretiyor o zaman? (CHP sıralarından alkışlar)

AKP döneminde tarım topraklarının tamamına yakını ipotekli. Toprağını eken çiftçinin traktörünü haczettiniz, çiftçimizin hayvanlarını bile haczedip elinden aldınız. Bence bütün bunların bir tek anlamı var: AKP, çiftçiden nefret ediyor, Türk çiftçisinden nefret ediyor, çiftçiye gözden çıkarmış. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Yapmayın ya!

CENGİZ GÖKÇEL (Devamla) – Ama benim Türk çiftçim, Türk köylüm hiç merak etmesin; onun geçmişte de sahibi vardı, gelecekte de sahibi olacak, Cumhuriyet Halk Partisi var. (CHP sıralarından alkışlar)

AKP'de öyle bir anlayış var ki “Yabancı ülkelerin çiftçisi zenginleşsin, ithalat baronlarının cebi dolsun, varsın çiftçinin anası ağlasın.” Sizdeki anlayış bu işte.

Arkadaşlar, gıda enflasyonu artık saklanamıyor. Bunun sebebi çiftçi değil. Tarlada üç kuruşa satılamayan ürün, market zincirlerinde çiftçinin geleceğiyle birlikte satılıyor. Siz, çiftçinin geleceğini satıyorsunuz. Çiftçiye piyasanın oyuncağı yaptınız, çiftçiye koruyacak devletin hiçbir kuruluşu kalmadı, piyasaya müdahil olacak kuruluşları sattınız, bitirdiniz.

Tarımsal desteklere ayrılan pay, arkadaşlarımız “Geçen yıla aynı.” dedi ama hiç de öyle değil. Millî ekonomi yönetiminiz sayesinde bu yıl tarıma verdiğiniz destek 1 milyar dolar azaldı Sayın Bakan, kur farkını hesaba katıyor musunuz? (CHP sıralarından alkışlar) Bütçeyi yüzde 27 artırdınız, tarımsal destekleri neden aynı oranda artırmadınız? Bu demek oluyor ki yine çiftçinin boğazından keseceksiniz. Ey çiftçim, üzülerek söylüyorum ama yine ezileceksin. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi size soruyorum: Yandaşınız istiyor diye şans oyunlarında KDV'yi kaldırılıyorsunuz, gerekeniz neydi? Şu meşhur maç yayını yapan şirket var ya, ödemesi gereken 90 milyon lirayı almadınız, sildiniz, neden? Ha, devletimizin bütçe imkânları buna uygun diyebilirsiniz. O zaman, neden çiftçinin borcunu yapılandırmıyorsunuz? Neden faizlerini silmiyorsunuz? Eğer birazcık vicdanınız varsa bunu derhâl yaparsınız Sayın Bakan.

Gelin, çiftçinin kullandığı mazottan ÖTV'yi kaldıralım, hodri meydan! Çıkacak bütün kanunlarla alakalı, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Grup Başkan Vekilimiz de burada, Sayın Genel Başkanımızın da bizim çiftçilerimize vaadidir bu... Sizin minnacık ortağınız Büyük Birlik Partisinin Genel Başkanı da bunu çıktığı televizyon programında söyledi, bu yapıcı muhalefetmiş, “ÖTV kaldırılсын.” diyor. Biz de yapıcı muhalefet yapıyoruz, gelin mazottaki ÖTV'yi kaldıralım. Hodri meydan! (CHP sıralarından alkışlar)

2008 yılından önce çiftçiler on beş gün üzerinden tarım BAĞ-KUR'una prim ödüyordu, bunu otuz güne çıkardınız; 2008 yılında çiftçiler aylık 110 lira ödüyordu, 110 lira Sayın Bakan; şu an 913 lira tarım BAĞ-KUR'u ödüyor, 913 lira. Reva mı bu!

TARIM VE ORMAN BAKANI BEKİR PAKDEMİRLİ – Duyuyoruz, duyuyoruz.

CENGİZ GÖKÇEL (Devamla) – Şimdi, aslında bu söylediklerimizden utanır mısınız bilmem, memlekette atalık tohum kalmadı; tohum ithal ediyoruz dolarla, hayvan üreticimiz üretim yapayım diye direktör hayvan ithal ediyoruz, dolarla; yem ithal ediyoruz, dolarla; gübre ithal ediyoruz, dolarla. Bakın, aslında konuşulacak çok şey var ama...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

CENGİZ GÖKÇEL (Devamla) – Sayın Başkanım, şurada 3 tane fotoğraf var, Sayın Bakan, bakar mısınız lütfen. Bu, sizin eseriniz, limonun ihracatını yasakladınız, limon bu şekilde geldi geçen sene. Pazarı kaybettik, şu an limon ihracatçısı sıkıntı çekiyor, ürün satamıyor. Bundan hiç utanıyor musunuz! (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Bülent Turan, bu görüntüler sizin Çanakkaleli çiftçilerinin görüntüleri, sizin memleketinizden. Bu da benim memleketim Mersin'in ilçesinden. Benim üreticim hayvan yerine kendini sabana koşup üretim yapmaya çalışıyor. İşte, benim de o üreticilerden biri olarak bu dakikaya kadar yaptığım bütün bu konuşmalar bu insanların hakkını almak için, bunun için buradayız. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CENGİZ GÖKÇEL (Devamla) – Ama benim köylüm, benim çiftçim hiç merak etmesin; kurulacak olan Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında biz beraber üreteceğiz, hakça bölüşeceğiz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Ömer Fethi Gürer, buyurunuz. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan; yanlış tarım politikaları nedeniyle çiftçiye, besiciyi, üreticiyi bitirdiniz. Yetmedi, zulmediyorsunuz; tarlasını, traktörünü, ineğini haczediyorsunuz; banka borcundan dolayı kendini yakıyor, seyredivorsunuz.

Acilen Tarım Kredi Kooperatifleri ve banka kredi borçlarını uzak ara öteleyin, faizlerini silin, icralarını durdurun. (CHP sıralarından alkışlar) İlaç, gübre, tohum, yem, mazot ve sulama suyu için kullanılan elektrik fiyatlarını düşürün. İthalatçı ve yabancı çiftiği zengin etme anlayışından vazgeçin. 2021 yılı için kuraklık tehdidi var; TARSİM'in kuraklık riski için çiftiği korumaya alması ve ürün kayıplarına karşı sigortalamaya yapıp çiftçinin yanında bugünden durmasını sağlayın. Tarım dışı kalan 3,5 milyon hektar ile çiftiği bırakan 700 bin üreticiyi yeniden üretime kazandırın. Destekleri zamanında verin.

Üretici ürettiğinden kazanamıyor, tüketici pahalı ürün alıyor. Serbest piyasa ekonomisi serbest soygun ekonomisi olarak işliyor.

Bakın, Sayın Bakan, bu yıl fasulye üreticisi zarar etmedi ancak fasulye üreticisinin 7-8 liradan sattığı bu ürün tüccara geçtiğinde -ambalajı, nakliyesi, işçiliğine 1 lira koyuyorum, 1 lira tüccar kârı koyuyorum, 1 lira da market kârı koyuyorum- 18 lira 50 kuruştan markette satılıyor. Hiç vicdan yok mu? Siz tüketiciyi de soyuyorsunuz Sayın Bakan. Bakınız, nohut. Nohudun üreticisi bu yıl para kazanamadı. 4,5 liradan satılamayan nohudun marketten aldığım fiyatı 13 lira 80 kuruş. Tüketiciyi de böyle soyduruyorsunuz Sayın Bakan.

Bakınız, kalktınız, 16 bin ton nohut ithal ettiniz, 17 bin ton da kuru fasulye ithal ettiniz. Anadolu'da en iyi yetişen ürünlerden biri mercimektir. Siz bu mercimeğin tohumunu Kanada'ya verdiniz. Bu yıl 375 bin ton mercimeği Kanada'dan ithal ediyorsunuz ve şu anda da 15 lira 80 kuruştan tüketiciye bu mercimek gidiyor Sayın Bakan.

Benim bölgemin ürünü patatesin 1 liraya maliyeti var. Bu 1 liraya mal olan patatesi çiftçi 60 kuruşa satamadı, depoya koydu. Eğer şubat, martta da satamazsa bu patates çürüyecek ama siz bu sene kalktınız; mayıs ayında, büyükelçisi olmayan Mısır'dan patates ithaline izin verdiniz. Patates çiftçisinin deposundaki ürünü Toprak Mahsulleri Ofisine aldırın, çiftçinin ürünü çürümesin Sayın Bakan. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Bakan, bu yıl kalktınız; 1.650 lira buğday çiftçisine ekmeklikte taban fiyat verdiniz, makarnalıkta 1.800 lira verdiniz. Hasat bitti, kalktınız; 2.450 liradan makarnalık ithal buğday getirdiniz, 1.800 liradan ekmeklik buğday ithal ettiniz. Daha sonra da 2.450 liradan ithal ettiğiniz buğdayı 1.950 liradan piyasaya veriyorsunuz, sonra diyorsunuz ki: "Türkiye'de ortalama 20 milyon ton buğday yetişiyor." 10 milyon ton da ithal ediyorsunuz, biz diyorsunuz "DİR kapsamında ithal ettiğimiz buğdayı yurt dışına satıyoruz." Kendi çiftçimizi bunu yetiştirse daha iyi değil mi Sayın Bakan? Bu yıl domates çiftçisi zarar etti. 70 kuruşa ürettiği domatesi 40 kuruşa satamadı. 10 kilo domatesten 1 kilo salça çıkar. Şu anda salçanın kilosu 10 lira. Siz, çiftiği değil, tüketiciyi değil yalnızca rantçıları, ithalatçıları koruyorsunuz Sayın Bakan. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Bakan, pancar çiftçisiyle bu yıl oyun oynadınız. Pancarı 2018 yılında tonunu 235 liradan alıyordunuz, 2019 yılında pancarın alım fiyatını 300 lira yapınca, kalktınız; Sayın Cumhurbaşkanına "Müjde" diye açıklama yaptırdınız. 2020 yılında pancar taban fiyatını kim açıkladı Sayın Bakan? Çünkü utandınız, tonu 336 liradan pancar fiyatını açıklayınca ne Cumhurbaşkanı açıklama yapabildi ne siz açıklama yapabildiniz. TÜRKŞEKER genelgeyle kiloda 36 kuruşluk bir fiyat artışı sağladı. Vicdan, Sayın Bakan, vicdan! Bu ülkenin çiftçisini bitiriyorsunuz, üreticisini soyduruyorsunuz. Çiftçisinin, işçisinin, esnafının, emeklisinin, engellisinin dertlerine çözüm üretmiyorsunuz. On sekiz yıldır bu ülkeye "Verdik." dedikleriniz aldıklarınızdan daha az, bırakın artık, bu işi yapamıyorsunuz. Bu ülkenin üreticisinin sorunlarını çözmiyorsunuz.

Sayın Bakan, bakınız, sulama suyu sorunlarını çözemediniz, GAP'ı bitiremediniz, toplulaştırmayı tamamlayamadınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Güler.

ÖMER FETHİ GÜRER (Devamla) – Bir milletvekiline iki saatlik Bakanlık bütçesiyle ilgili beş dakika konuşma verirsiniz biz de bu kadar hızlı konuşmak zorunda kalırız. (CHP sıralarından alkışlar)

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Engin Altay'a mı söyledin bunu?

AHMET AYDIN (Adıyaman) – Engin Bey'den kaynaklanıyor, Engin Bey'den.

ÖMER FETHİ GÜRER (Devamla) – Sayın Bakan, bakınız, tarım stratejiktir. Eğer gıdada önümüzdeki süreçlerde ithalata dayalı politikanız devam ederse ithal edecek ürün bulamayabilirsiniz. Her ülke kendini korumaya alıyor; onun için gelin, ekilmeyen arazilerimizi ektirelim, üreticilerimize desteği zamanında verelim, onların üretim yapmasını sağlayalım.

Hayvancılıkta da ülkeyi perişan ettiniz, 38 liradan eti alıyorsunuz, markette bölüm bölüm etin 100 liraya kadar satılmasına göz yumuyorsunuz. Süt fiyatlarını bir yıldır sabit tutuyorsunuz. Çiğ süt üreticisi 2 lira 30 kuruştan sütünü veriyordu, kalktınız, buna 2 lira 80 kuruşa... Yeme yüzde 65 zam gelmişken hayvancılık yapan buna nasıl dayanacak Sayın Bakan?

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Bakan, fiyatların da faturaları burada.

BAŞKAN – Sayın Aysu Bankoğlu...

Buyurunuz Sayın Bankoğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan; hoş geldiniz.

Bugün, sizlere, AKP'nin on sekiz yıldır bitmeyen masalları karşısında gençlerin gerçek hayatlarından ve beklentilerinden bahsedeceğim yani masallar ve gerçekler. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, partinizin 2018'deki seçim beyannamesine baktım. Masal bir: "İşsizliği kalıcı olarak düşüreceğiz." demişsiniz; bildirgenizin sayfa 91'i. Peki, ya gerçek ne? İşsiz sayımız ortada. Sizin şaibeli verilerinize göre bile 10 milyondan fazla işsiz var. TÜİK'e göre ise her 4 üniversite mezunu gençten 1'isi işsiz. İşte, asıl beka sorunu işsiz gençlerdir, bu ülkedeki genç işsizlerdir değerli arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar) Ama siz yurttaşlardan aldığınız milyarları yandaşlarınıza dağıtıyorsunuz ve bunu ısrarla ve açıkça yapmaya devam ediyorsunuz; milyarlık vergi borçlarını siliyorsunuz, ısrarla sınır hiçbir şekilde tanımiyorsunuz, Somali'nin IMF borcunu ödüyorsunuz, 8 uçakla Kıbrıs'a gidiyorsunuz, verilen garantilere ise girmiyorum bile.

Şimdi, pandemide on binlerce genç işini kaybetti, bunu hepiniz çok iyi biliyorsunuz, zaten sigortasız çalıştığı için İşsizlik Fonu'ndan yararlanamayan pek çok gencin de olduğunu biliyorsunuz. Biliyorsunuz ama Hükûmetiniz böyle dönemlerde ölü taklidi yapmaya devam ediyor Sayın Bakan. (CHP sıralarından alkışlar) Dinlerseniz çok memnun olacağım.

AKİF ÇAĞATAY KILIÇ (İstanbul) – Dinliyor, dinliyor.

AYSU BANKOĞLU (Devamla) – Pandemi döneminde gençlere bir defaya mahsus karşılıksız ödeme bile yapmadınız. Biraz vicdan diyorum. Komik şeyler anlatmıyorum, niye gülüyorsunuz bilmiyorum.

İkinci masalınıza geleyim, "Başvuran her gencin barınma ve burs ihtiyacını karşılayacağız." demişsiniz. Peki, ya gerçek? Gençler devlet yurtlarında aylarca kontenjan arıyor, imkânı olanlarsa torpil atıyor. Kredi ve Yurtlar Kurumu borçlarını ödeyemeyen 3 milyondan fazla genç var değerli arkadaşlar, 300 binini de icraya vermişsiniz, sayenizde hayatına icralarla yeni bir sayfa açan gençlik var ama AKP, Tunus'a 5 milyon dolar yolluyor, gençlerine icranın yollarını gösteriyor. (CHP sıralarından alkışlar) Yine, Katarlı yayıncı kuruluşu eski parayla 703 katrilyon indirim sağlamışsınız. Şimdi, söyler misiniz bu parayla kaç gence burs verilebilirdi, kaç gence iş imkânı yaratılabilirdi ve kaç gencin KYK borcu ödenirdi değerli arkadaşlar? Biraz vicdan diyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Üçüncü masal, mutlu gençlik vaadi. Peki, ya gerçek? Gelecek kaygısı ve geçim derdi içindeki gençler, tabii ki mutsuz ve

umutsuzlar. En çok da kim biliyor musunuz değerli arkadaşlar? Sizin döneminizde doğup büyümüş gençler mutsuz. (CHP sıralarından alkışlar) Size göre tabii ki her üniversite mezunu iş bulacak diye bir kaide yok ama İstanbul'da çekirdek satmak zorunda kalan doktora öğrencisini, sanayide çalışmak zorunda kalan üniversite öğrencilerini, paket servise çıkan öğretmenleri hatırlatmak istiyorum size. Aslında, masalların sonu hep mutlu biter ama sizin masallarınızda ne yazık ki bu mümkün değil.

Sayın Bakan, keşke bunları konuşup da keyfinizi kaçırmıyaydık ama bir genç, üniversite harcını yatırmadığı için inşaatlarda çalışmak zorunda kalıyor, biliyor musunuz? İş bulamadığı, ailesine daha fazla yük olmaya dayanmadığı için intihar eden gençler var, biliyor musunuz? Gençlerin hayallerinde eğitim için, gezmek için yurt dışına gitmek vardı; şimdiyse ardına bakmadan kaçıp gitmek var, bunun nedenlerine gerçekten hiç kafa yoruyor musunuz? Bakın, Z kuşağı size ne demişti? "Size oy moy yok!" demişlerdi. Bu tepkinin nedenini hiç düşündünüz mü?

Siz bu ülkenin geleceğinden sorumlusunuz; milyonlarca genç işsiz, mutsuz ve borçluyken Sayın Cumhurbaşkanına gidip de neden "Bu işe bir çözüm bulabilmeliyiz." diye sormuyorsunuz, soruyorsanız neden çözülüyor? Yoksa Instagram'dan ya da TikTok'tan istifa etmem gerekir diye korkuyor musunuz? (CHP sıralarından alkışlar) 20 milyon gencin birkaç müteahhit kadar değeri yok mu sizin için?

Bakın, ben bu Parlamantonun en genç milletvekillerinden birisi olarak şimdi 20 milyon gencin ne dediğini size söyleyeceğim. Yaklaşık 20 milyon genç ne diyor? Biz ilk önce fikirlerimiz ve düşüncelerimiz ciddiye alınsın istiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

AYSU BANKOĞLU (Devamla) – Saygı görmek istiyoruz, kaygılarımız dikkate alınsın diyoruz. Özgür bir yaşam istiyoruz. Geri ödemeli kredilerinizi değil, öğrencilere burs istiyoruz. Bakanlık, kaynaklarını betona değil, Ata'mızın ülkeyi emanet ettiği gençlere harcasın istiyoruz. (CHP sıralarından alkışlar) Zengin bir yandaşın milyonlarca liralık vergi borcunu değil, KYK borçlarını silin istiyoruz. Üniversiteyi kazandığımızda yurt konusunda endişe etmemek istiyoruz. Kimseye yük olmak istemiyor, ekonomik özgürlük talep ediyoruz. İş bulabilmek için "Acaba torpil yaptırarak tanındık var mı?" diye düşünmemek istiyoruz. Eşit muamele bekliyoruz ve beyin göçündeki artış rakamlarıyla değil, yaptığımız buluşların sayısı ile anılmak istiyoruz. "Tweet" attığımızda ya da bir devlet büyüğünü eleştirdiğimizde gözaltına alınmayacağımızı bilmek istiyoruz değerli arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar) Ama en çok ne istiyoruz, biliyor musunuz ve ne diye haykırıyoruz? Adalet istiyoruz değerli arkadaşlar, adalet istiyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın.

AYSU BANKOĞLU (Devamla) – Bunları saydım ama hiçbirini yerine getirmeyeceğinizi de çok iyi biliyorum çünkü siz, biz gençlerden korkuyorsunuz çünkü biz size güvenmiyoruz, size inanmıyoruz ve bizi kolaylıkla kandırabiliyorsunuz ama hiç merak etmeyin ilk seçimde yolcusunuz ve bu gidişinizi de asla unutamayacaksınız. (CHP sıralarından alkışlar)

Sevgili genç arkadaşlarım, umutsuz bir tablo çizdim ama "Yok öyle umutları yitirip karanlığa savrulmak. Unutma, aynı gökyüzü altında bir direniştir yaşamak." Sabredin gerçekten az kaldı, gelecek bizim. (CHP sıralarından alkışlar)

Teşekkür ederim.

Sayın Bakan, geçmiş olsun, umarım sağlığınız daha iyidir. Bu sene size Oscar getirmedim çünkü işsizlik ve mutsuzluk birinciliği Oscar'ı hâlâ sizde.

Başkan, teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Yaş ortalaması kaç CHP'de, kaç genç vekil var? En genci Engin Altay(!)

BAŞKAN – Sayın Mustafa Adıgüzel... (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Değerli arkadaşlarım, mevzuatlarımıza göre Türkiye Futbol Federasyonu özerk, diğer federasyonlar bağımsızdır. Genel kurullar da federasyonların en üst kurulusudur. Hâl böyle iken Spor Genel Müdür Yardımcısı imzasıyla 5 Kasım'da bir genelge gönderiliyor ve spor genel kurulları erteleniyor, süresi biten başkan ve yönetimler süre uzatımı alıyor. Aslında bir kişi talimatla genel kurulları yok sayıyor. Bu, tek adamcılığı sporda da getirmeye çalıştığının ispatı. Spor kulüpleri yasası diye bir taslak Kulüpler Birliğine ve spor kulüplerine gönderilmiş. Bu 66 madde taslak tam bir dehşet vesikası. Neler var bu taslakta? Türkiye Futbol Federasyonunun özerkliği bitiriliyor, mal varlığına ve yetkilerine el konuluyor, şike ve teşvik yasallaşılıyor, paralel federasyonlar geliyor.

Bakın, madde 9'da deniyor ki: "Spor Kulüplerinin faaliyet gösterdiği spor dallarından biri veya birkaçı bir bütün olarak başka bir spor kulübüne katılabilir." Yanlış duymadınız, sezon ortası rakip takımı satın alıyorsunuz. Yani ligden bir takım eksiliyor. Ya, siz bu akli nereden alıyorsunuz? Madde 13, paralel federasyon yasası: 15 kulüp bir araya gelerek federasyon devam ederken ayrı bir çatı oluşturuyor, ayrı bir federasyon oluşturuyorlar. Şampiyonluk, kümede kalma, milyonlarca taraftar, bahis şirketleri, artık hesap edin olacakları. Ne diyor: "Kaynak ve güçlerini birleştirerek" yani açıkça "Şike yapabilirsiniz" diyor. Siz aklınızı mı yitirdiniz? Bu maddeyle kurulması planlanan bu federasyonlar resmen paralel federasyondur.

Bakana sınırsız yetkiler tanınıyor, Kasapoğlu âdeta kesiyor asıyor. Bakan Federasyon Genel Kurulunu iptal edebiliyor, federasyon yönetimini görevden alabiliyor. Tahkim Kurulu, Federasyon Genel Sekreterini ve il temsilcilerini Bakan atıyor; Futbol Federasyonunun mal varlığına el koyabiliyor. Bakın, burada bir madde 48 var, Sportif Değerlendirme ve Geliştirme Kurulu -bu kurulda 7 kişi var, 7 mucize insan- kuralları farklı, başarı ölçütleri farklı 65 federasyonun her şeyini anlayabiliyor, başarısını ölçebiliyor fakat dikkat edin bunlar spor adamı olmak zorunda değil yani bakkal, kasap da olabilir bu 7 mucize insan.

Sporda kölelik düzeni, artık bu şike, teşvik, iltimas yasal zemine kavuşuyor. Bunu yapabiliyorsanız heykelinizi dikerler ama emin olun iyi şekilde anmak için değil sabah akşam gelip size beddua etmek için. (CHP sıralarından alkışlar) Bu taslağa kulüpler ses çıkaramıyor korkudan. Peki, Türkiye Futbol Federasyonu resmen katlediliyor, tüm yetkileri, özerkliği elinden alınıyor, mallarına el konuluyor ama Türkiye Futbol Federasyonu susuyor, neden? Türkiye Futbol Federasyonu Hukuk İşlerinden Sorumlu Yönetim Kurulu Üyesi Mehmet Baykan aynı zamanda Spor Bakanlığının Spor Genel Müdürü; bir koltukta iki karpuz yani iki tarafta da var. Aslında Türkiye Futbol Federasyonu içten fethedilmiş yani oradaki konumu itibarıyla. Çünkü Sayın Erdoğan'ın -değerli AK PARTİ milletvekilleri, rahat olun, benim sözlerim bu tarafa- ve sizin bu taslaktan haberinizi yok. Yani bütün işler Erdoğan'ın arkasından çevriliyor ve Sayın Erdoğan bu sürecin sonunda yine aldatılan olmaya mahkûm.

Ocak 2019'da kamu bankaları üzerinden spor kulüplerinin borçlarını yapılandırıp para aktardınız. Kulüplere gitse yanmayacağı Aktif Banka ve Denizbanka kamu bankaları üzerinden para aktarmak için kulüpleri kullandınız. Şimdi teminat istemeden yapılan bu aktarımları nasıl geriye tahsil edeceksiniz.

Devletin birçok kurumunda çürümüşlük var; sporda adam kayırma, akçeli işler, mevzuata aykırı pratikler o kadar çok ki. Tam burada soruyorum: Bugün itibarıyla adli ve idari ceza alan federasyon yöneticileri var mı, görevlerine nasıl devam ediyorlar? Ulusal ve uluslararası müsabakalarda başarı elde eden sporculardan sonradan dopingli oldukları anlaşılanlardan verilen ödüller geri alındı mı? İlgili federasyon başkanı hakkında da soruşturma yapıldı mı? Çünkü elimde bunlar var, bunları istiyorum sizden.

Yasa dışı bahis bu ülkenin en büyük sorunlarından birisi. Devlet ve kulüpler muazzam gelir kaybediyor. Ayrıca bu kayıt

dışı paranın uyuşturucu ve teröre kaynak olduğuna dair bilgiler var. Geçen söyledim, Altın İşletmeleri FETÖ terör örgütünün kaynaklarından biriydi. Bu kayıt dışı bahisten de FETÖ'nün beslendiğine dair iddialar var. Her kurumdan FETÖ'cü çıktı. Mesela, merak ediyorum, Spor Toto Teşkilat Başkanlığından hiç FETÖ'den dolayı ihraç edilen oldu mu acaba? (CHP sıralarından alkışlar) Neden yapmıyorsunuz? Mesela, mevduat değişikliği vesaire yapıp, daha cazip hâle getirip milleti yasa dışı bahisten yasal bahse doğru neden yönlendirmiyorsunuz? Mesela, 6 acente var, neden daha fazla ruhsat vermiyorsunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Devamla) – Sayın Bakan, önce Spor Toto Genel Müdürü, arkasından Bakan olarak tam sekiz yıldır bu işin içerisinde ve başındasınız. Aklıma 2 seçenek geliyor; ya bu işte yandaşlar, nemalananlar var ses çıkarmıyorsunuz ya da bu işi beceremiyorsunuz. Başka bir seçenek aklıma gelmiyor çünkü istenirse bir gecede çözülür. Az paradan bahsetmiyorum, yıllık 100-150 milyar para ve on altı yılda devletin tam 1 trilyon parasından bahsediyorum.

Bakın, değerli AK PARTİ vekili arkadaşlarım, Aysu kardeşim biraz önce bir istifadan bahsetti. Eğer bu tarafta olanları Sayın Erdoğan bilsin, emin olun istifaya gerek kalmaz, bir dakika bu Bakan görevde kalmaz. (CHP sıralarından alkışlar) Sayıştay raporunda Spor Toto Teşkilat Başkanlığının 6 milyar lira reklam geliri harcadığı söyleniyor, bu kurumdan bazıları da eğitim kurumları. Yani siz bu eğitim kurumlarında çocuk ve gençlere bahis ve şans oyunları reklamı mı yapıyorsunuz Anayasa'mızın 58'inci maddesine rağmen? En iyisi sporun yakasından elinizi çekin, milletin rahatlayıp huzur bulduğu tek yeri de finans ve iltilas oyunlarına alet etmeyin.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Ahmet Ünal Çeviköz...

Buyurunuz Sayın Çeviköz. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Dışişleri Bakanlığı bütçesi hakkında söz almış bulunuyorum, bu vesileyle Yüce Meclisi ve Sayın Bakanları saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, sözlerime bütçe teklifinde gördüğümüz teknik bir sıkıntıdan söz ederek başlamak isterim. Kurumların bütçelerine konulacak ödeneklerin Merkezî Yönetim Bütçe Kanun Teklifi'ne ekli (E) cetveline konulan hükümlerle özel hesaplara aktarılmasını veya özel hesaplar gibi kullanılmasının amaçlanmasını doğru bulmuyoruz. Bu tür kullanım ve aktarımlar Anayasa'nın 161'inci maddesi hükmüne aykırıdır. Dışişleri Bakanlığı gibi birçok kurum ve idarenin bütçelerine bu tür ödenekler konuyor, öncelikle bunun altını çizmek isterim.

Dışişleri Bakanlığının bütçesine baktığımda dikkatimi çeken bir konu var: Bakanlığın hizmet gerekçesi ve hedeflerinde Türkiye aleyhine sürdürülen propaganda ve eylemlerle mücadele etmek, FETÖ hakkında uluslararası toplumun bilgilendirilmesi için çalışma yürütmek üzere bir birim bulunuyor: Araştırma ve Güvenlik İşleri Genel Müdürlüğü. Bu Genel Müdürlük, sözli edilen mücadelenin akademik, siyasi, diplomatik, kültürel ve hukuki alanlarda sürdürülmesi için çalışmalar yürütüyor. Aynı zamanda, sözde soykırım iddialarıyla mücadele ediyor ama bütçesi 2019 yılındakinden daha az. Geçen yıl da bu konuya dikkat çekmiştik, 2019 yılında 11,22 milyon Türk lirası olan bütçe, 2020 yılı için 5,9 milyon Türk lirasına düşmüştü. Biz geçen yıl bu konuya dikkat çekince bu defa 2021 yılı için 7,14 milyon Türk lirası olarak belirlenmiş ama hâlâ 2019 yılındaki bütçenin yüzde 64'ü.

Lobi şirketlerine akıtılan oluk oluk paralarla bu işlerin yürümediği ortadayken ve geçtiğimiz yıllarda ülkemiz aleyhine onlarca karar alınmışken bu Genel Müdürlüğün bütçesinin 2019 yılından daha az olmasının sebebi nedir? Ülkemize yönelik söz konusu tehdit ve meydan okumalar 2019'da son buldu da habire yok? Tehditler son bulduysa neden iç politikada sıkıştıkça "Dış güçlerin oyunları bunlar." diye çıkışlar yapıyor? İktidarın bu dış güçler mazeretinin dışında bir alışkanlığı daha var: Dış politikada ülkemizin güvenliği ve çıkarları söz konusu olduğunda bölgedeki ülkelerle ilişkilerin düzeltilmesi gerektiğini söylediğimiz zaman açıklama getirmek yerine kişileri ve muhalefeti yaftalayarak inanılmaz iftira ve ithamlarda bulunmak. Örneğin Doğu Akdeniz'de karşı karşıya olduğumuz maksimalist tezlere karşı Mısır, İsrail ve Suriye'yle diplomatik ilişkilerin olması gereken düzeye çıkarılması ihtiyacını yaşanan ilk krizden bu yana tekrarlıyoruz, uyarılarımızı yapıyoruz. İktidar bu ilişkileri zamanında düzeltmiş olsaydı Türkiye'yi dışlayan bir Doğu Akdeniz Gaz Forumu oluşmayacak, Avrupa Birliği tarafından sınırlı dahi olsa yaptırımlara maruz kalmayacaktık.

Değerli milletvekilleri, iktidar, muhalefetle uğraşmaktan, "İç siyasette nasıl karşılık alırsız?" diye davranmaktan dış politikadaki önceliklerimizi unutmuş, ülkemizin itibarı için mücadeleden tamamen vazgeçmiştir. Bu durum, araştırma ve güvenlik konularına önem verilmemesiyle kendini gösterdiği gibi "Muhalefeti nasıl sıkıştırırım?" diye planlama yaparken yandaş basının iftiralarına sığınılmasından da belli oluyor. Söylemler ancak yandaş basından üretilen iftira haberlerine dayandırılıyor ve maalesef bu tür yalan ve iftiralar Yüce Meclisin çatısı altına kadar yansıyor.

Elimde çok örneği var ama son dönemlerdeki en etkileyici olanını söyleyeceğim. Plan ve Bütçe Komisyonunda bir rapora atıfta bulunduğum ve bu rapora neden atıfta bulunduğumu da Komisyonunda açıkladım. Söz konusu rapor, SETA'nın bir raporu. İktidarın sevdiği bir düşünce kuruluşu, her hafta bir bakanın konuk olduğu bir düşünce kuruluşu. Değerli milletvekilleri, şimdi "Bu, bir düşünce kuruluşunun raporu, Hükûmeti ve iktidarı bağlayıcı değildir." diyeceksiniz ama Cumhurbaşkanlığı Güvenlik ve Dış Politikalar Kurulu üyesi ve SETA'nın Genel Koordinatörü bu rapora bir önsöz yazıyorsa o rapor elbette bağlayıcı olur. Önsözde şöyle deniyor: "Raporun yazarı, Türkiye'nin Suriye'deki yerel müttefikleri olan Suriye Millî Ordusu hakkında verilere dayanan bilgiler sunmakta ve Türkiye kamuoyuna Suriye Millî Ordusunu ve askerlerini tanıtmaktadır. Her ne kadar Suriye Millî Ordusu hakkında Türkçe literatürde farklı çalışmalar bulunsun da bu rapor somut rakamlar ve veriler sağlaması açısından kendi alanında bir ilktir." Raporun içeriği çok vahim, hatta size şunu söyleyeyim: Raporda ülkemizin itibarını ve güvenliğini tehdit edecek çok ciddi unsurlar bulunuyor. Şimdi, bunu söyledim diye malum yandaş basın, kimin raporu olduğuna bakmadan, referans noktalarına bakmadan haber yapacak olursa, bunun değerlendirmesini bir kez daha sizlerin ve bizi ekranları başında izleyen yurttaşlarımızın takdirlerine bırakıyorum. Rapor, Suriye Millî Ordusunda bulunan Suriye kökenli 1.551 savaşçının katıldığı bir ankete dayanıyor; 22 Kasım-3 Aralık 2019 ile 12-16 Şubat 2020 tarihlerinde ordudaki savaşçılarla Tel Abyad Suluk, Resulayn Tel Halaf bölgelerinde, Suriye'de Azez, Al-Rai, Afrin, Cinderes ve Şeyh Hadid ile Gaziantep, Kilis, Şanlıurfa'da iki ayrı araştırma gezisi sonucunda yapılan anket çalışmalarının sonuçlarını gösteriyor. Ayrıca, raporda savaşçıların yaşları, savaş deneyimleri, etnik kökenleri, orduya katılmaları, maddi gelirleri, siyasi bakış açıları da ele alınıyor. Bu savaşçılar nereden maaş alıyor? Yüce Meclisimizin çatısı altında bütçeyi konuşurken bunları konuşabiliyor muyuz? Eğer konuşabiliyorduk raporda yer alan Suriye Millî Ordusu savaşçıların yüzde 90'ının siyasi bir dönüşüm olursa merkezî Suriye ordusuna katılacağını kim dile getirirdi? Rapor getirmiş. Bu konuların Türkiye'ye zarar vereceği anlaşıncı da rapor sanki hiç yayınlanmamış gibi SETA'nın sitesinden kaldırılıyor. Bizim dile getirdiğimiz gerçekleri çamur atarak sıvamak ve gizlemek mümkün değildir sayın milletvekilleri. (CHP sıralarından alkışlar) Tank Palet Fabrikası Katar ordusuna satıldı mı? "İşletme devri" denilen işlemin bir özelleştirme olduğunu Resmî Gazete yazmadı mı? Türk Silahlı Kuvvetlerine ve ülkemizin güvenliğine ne kadar büyük zarar verildiğini görmüyor musunuz? Biz söylüyoruz, siz anlamaza yatıyorsunuz. Yetmiyor gibi, bir de bu unsurlarla ülkemizin göz bebeği Silahlı Kuvvetlerimizi yan yana getirmekte ısrar ediyorsunuz. Bu durumu kendi düşünce kuruluşunuz sağlam bir dille raporlaştırdınca da dönüp bizi suçluyorsunuz. Rapordaki ifadeleri bizim söylediğimizi iddia ediyorsunuz.

Gerçekler acıdır sayın milletvekilleri. (CHP sıralarından alkışlar) Bu gerçekler ortaya çıkmadan önce tedbir alınmalıydı. Artık atı alan Üsküdar'ı geçti, geçti de kimileri hâlâ Salacak'ta sandal sefası yapıyor.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Nereye gittiğini biliyor musunuz? Kendiniz itiraz ediyorsunuz.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (Devamla) – Şu Özgür Suriye Ordusunun, yeni adıyla Suriye Millî Ordusunun ülkemize nasıl zarar verdiğini görüyor musunuz sayın milletvekilleri? Bunları söylemek bizim görevimiz. Bu konuşmamız tarihe bir not olarak düşsün.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Muhalefet yapın da iftira atmayın. Türkiye Cumhuriyeti devletine iftira attınız, iftira.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (Devamla) – Ama milletin asla affetmeyeceği bir konuyu vurgulayayım: Bu grupları utanmadan Kuvayimillîye'ye benzetenler oldu ya, Kurtuluş Savaşı şehit ve gazilerinin iki eli ahirette onların yakasında olacak. (CHP sıralarından alkışlar) 2018 yılında Soçi'de, Rusya'yla bir anlaşma imzalandı. Bu anlaşmanın Türkiye'nin altından kalkamayacağı yükümlülükler içerdiğini söyledik, dinletemedik. 2019 yılı boyunca Rus yetkililer: "Türkiye Soçi Mutabakatı'yla üstlendiği yükümlülükleri de yerine getirmedi." dediler, durdular. İşler iyi gitmiyor dedik, Suriye ordusuyla yakın temas tehlikesi artıyor dedik, Gözlem noktalarımızı M4 ve M5 karayollarının kuzeyine çekelim dedik, Mehmetçik'in can güvenliği dedik, dinletemedik. Sonunda, bu yılın başında 28 Şubat tarihinde İdlib'te 34 şehit verdik. O şehitlerimizin de elleri ahirette o sorumluların yakasında olacak. (CHP sıralarından alkışlar) Nedenini biliyor musunuz? Şimdi sessiz sedasız kimseye duyurmadan gözlem noktalarımız M4 ve M5'in kuzeyine çekiliyor da ondan, Üstelik Rusya'nın baskısıyla. Eğer bu zamanında yapılmış olsaydı aslan gibi 34 Mehmetçik şimdi hayatta olacaktı. Azerbaycan'da Rusya'yla imzalanan ortak gözlem noktalarına ilişkin anlaşmanın içeriği neden gizli? Ermenistan ile Azerbaycan arasındaki ateşkes anlaşmasında her türlü ayrıntı açık açık yazılmışken bu anlaşmada Türkiye'nin gözlem noktalarında ne maksatla ve ne kadar personelle görev yapacağı neden açıklanmıyor?

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Karabağ Azerbaycan'ın oldu mu?

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (Devamla) – Hadi bunları milletimizden gizliyorsunuz. Zaten millete saygınız olmadığı buradan belli ama Azerbaycan'dan niye gizliyorsunuz?

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Karabağ Azerbaycan'ın oldu mu?

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Biden'dan medet uman...

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (Devamla) – Değerli milletvekilleri, söylediklerimiz dinlenmedikçe Türkiye'nin egemen bir dış politika izlemesine engel olunuyor. Büyük ülkelerle dengeli bir siyaset izleyeyim derken sadece onların ve ailelerinin izin verdiği kadar ilerleme sağlanabiliyor. Rasyonel olarak alınmayan kararlarla hem ülkemizin itibarı sarsılıyor hem de geleceğimize ağır bir ipotek konuyor. Çocuklarımız, torunlarımız nasıl bir Türkiye'de nefes alacak dersiniz?

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Biden'dan demokrasi bekliyorsun.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (Devamla) – Osmanlı İmparatorluğu döneminden beri oluşan köklü hariciye geleneğini bir kenara bırakıp tek adam diplomasisine indirgenen iktidarın dış politikası yanlış bir zeminedir. Bu zemini düzeltcek ve ülkemizi yeniden itibarlı bir ülke yapacak unsur elbette yalnız bütçe değildir ama bütçe bunun en önemli parçasıdır.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Biden'dan demokrasi beklediğini de açıklasana.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (Devamla) – 2020 yılının sonuna geldiğimiz şu noktaya bakın. Cebren ve hile ile aziz vatanın Süleyman Şah Türbesi yerinden edilmiş, Haliç Tersaneleri'ne girilmiş, Tank Palet Fabrikası satılmış durumda. (CHP sıralarından alkışlar) Bütün bu şeraitten daha elim ve daha vahim olmak üzere memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalalet içinde. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri....

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (Devamla) – Şahsi menfaatlerini müstevlilerin siyasi emelleriyle tevhit ediyorlar.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Sen sefil adamsın.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (Devamla) – Millet fakruzaruret içinde harap ve bitap düşmüş durumda ama kimin umurunda.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Sefil adamsın sen.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (Devamla) – Öyle bir noktadayız ki Türkiye yaptırım uygulanması konuşulan bir ülke durumunda .

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Türkiye düşmanlığı yapmış bir adamsın sen.

BAŞKAN – Lütfen değerli arkadaşlar...

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (Devamla) – Şu düşürüldüğümüz duruma bakın; yaptırıma maruz kalmamaya değil, yaptırımların ağır olmamasına, hafif olmasına şükreden bir durumdayız.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) - Amerikancı. Mandacı, mandacı.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (Devamla) - Ama bu ahval ve şerait içinde dahi üzölmeyin, Cumhuriyet Halk Partisi olarak vazifemiz, ülkemizin istiklal, istikbal ve cumhuriyetini kurtarmaktır. (AK PARTİ ve CHP sıralarından karşılıklı laf atmalar)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Atatürk'ün partisi için bu bir züldür, zül.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Dinle, dinle!

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Atatürk'ün partisine yakışıyor mu? Atatürk'ün partisi bu mu?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Amerikancı.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (Devamla) - Cumhuriyet Halk Partisi olarak söz veriyoruz, itibarlı bir dış politika, güvenilir bir ortak, inanılır ve sözü dinlenir bir uluslararası aktör olarak Türkiye'yi yeniden, dünyanın gözünde yükselen yıldız yapacağız. Yatırımlarla değil, katılımlarla anılan bir Türkiye'ye şimdiden selam olsun. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Atatürk'ün partisine yakışmıyor.

HALİL ETYEMEZ (Konya) – "Karabağ iyi oldu." deseydin ya.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Efendim, buna ilişkin cevapları Dışişleri Bakanımız verecek az sonra.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Yunus Emre. (AK PARTİ ve CHP sıralarından karşılıklı laf atmalar)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Mandayı reddeden Atatürk'ün patisinde mandacı bir vekil. Mandacı!

ATİLA SERTEL (İzmir) – Dinlesen öğreneceksin ama, nerede!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Sen de mi mandacısın, sen de mi Amerikancısın? (CHP sıralarından gürültüler)

ATİLA SERTEL (İzmir) - Kafa yok kafa sende, akıl yok akıl. Akıl kaçmış sende.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Amerikancı mısın sen de? Mandacılar!

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ya, bir kez de dinle, dinle de öğren.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) - Yazıklar olsun.

HALİL ETYEMEZ (Konya) - Ya bir kez de Karabağ'ı tebrik etseydi.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Doğu Türkistan'dan bahsediyor. Doğu Türkistan da var, onu da...

HÜSEYİN ŞANVERDİ (Hatay) – Takdir edin, takdir.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen...

Hatibimiz kürsüde, lütfen riayet edelim.

Buyurunuz Sayın Emre.

CHP GRUBU ADINA YUNUS EMRE (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'nin karşı karşıya bulunduğu yönetim krizinin en açık olduğu alanlarının başında dış politika gelmektedir. O bakımdan, biz Dışişleri Bakanlığı bütçesine ret oyu vereceğiz. Bu kapsamlı başarısızlıklar karşısında Meclisten bütçe istemeye hakkınız olmadığını düşünüyorum, bunu gerekçeleriyle açıklayacağım:

Değerli arkadaşlar, bakın, ülkemiz, Doğu Akdeniz'de, Ege'de, Kıbrıs ittifakında yaptırım tehditleri de devreye sokularak bir baskı politikasıyla karşı karşıya. Deyim yerindeyse, ne yazık ki, Türkiye'ye karşı bir kol bükme politikası uygulanıyor.

Arkadaşlar, Türkiye'miz bu davalarında haklıdır. Bakın, biz bunları yılladır söylüyoruz. Bir Meis Adası'na, 7 kilometrekarelik Meis Adası'na 40 bin kilometrekare deniz yetki alanı tanımlayıp uluslararası hukukun çok temel bir ilkesini, hakkaniyet ilkesini devre dışı bırakan bir baskı politikası Türkiye'nin önüne konuluyor. Ancak değerli arkadaşlar, sizler bu kürsülere gelip Türkiye'nin haklı olduğunu falan bize anlatmayın, biz bunları biliyoruz. Mesele, siz bu haklılığı uluslararası camiaya kabul ettirebiliyor musunuz?

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Ettiriyoruz.

YUNUS EMRE (Devamlı) – Siz bunu kabul ettirmeden nasıl gelip hangi yüzle bu Meclisten bütçe istiyorsunuz? (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, bakın, Suriye en ciddi meselemiz. On yıl oldu, on yıl oldu. Suriye'de siyasi çözüm yok. On yıl oldu milyonlarca Suriyeli Türkiye'de, geri gitmiyorlar. Suriye'nin toprak bütünlüğü hâlâ çok ciddi bir mesele olarak masada duruyor. Bunların hangisini çözdünüz ki bu Meclisten bütçe istiyorsunuz?

Mısır, Yunanistan, Güney Kıbrıs orduları yaptıkları tatbikatlara Fransa'yı da, Birleşik Arap Emirlikleri'ni de ekleyerek Türkiye'ye karşı pazu gösteriyorlar. Değerli arkadaşlar, buna konuşmaktan başka hangi karşılığı verdiniz ki bütçe istiyorsunuz?

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Suriye'deyiz, Libya'da dayız.

YUNUS EMRE (Devamlı) – Arkadaşlar, bakın, Avrupa Birliğiyle 2016'da bir anlaşma imzalandı. Türkiye olarak milyonlarca Suriyeliyi ülkemizde barındırıyoruz. Bu anlaşmanın karşılığı Türkiye'ye karşı mükellefiyetlerin hiçbirini yerine getirilmedi. Arkadaşlar, vize serbestisi Allah aşkına ne oldu? Yurttaşlarımıza vizesiz Avrupa kapıları açıldı mı ki siz Meclisten bütçe istiyorsunuz?

Arkadaşlar, Avrupa Birliğiyle ilerleme süreci, Avrupa Birliği entegrasyon süreci ilerlemiyor. Avrupa Birliği üyeliği bir hayal oldu. Türkiye'yi Avrupa Birliği üyeliğine taşıdınız da mı bütçe istiyorsunuz? Kafanıza göre siyasi atamalar yapıyorsunuz, işsiz güçsüz eski arkadaşlarınızı büyükelçi atıyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar)

TÜRBAN KAYAN (Kırklareli) – Rüşvetçi...

YUNUS EMRE (Devamlı) – Arkadaşlar, adı rüşvetçiye çıkmış bir kimseyi büyükelçi atadınız. Bu beyefendinin karısı, eşi sosyal medyadan bir mesaj paylaştı atamadan önce. Dedi ki: "Söyleyecek çok söz var ama bir kere söylersem yer yerinden oynar." Söylemesin diye, yer yerinden oynamasın diye bu kimseyi büyükelçi atadınız, yazıklar olsun! (CHP sıralarından alkışlar)

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Yazıklar olsun.

YUNUS EMRE (Devamlı) – OECD'ye bir iktisatçıyı büyükelçi atıyorsunuz. Ya, atadığınız kimsenin bir tane uluslararası yayını yok arkadaşlar. Üşenmedim baktım, bir tane uluslararası yayını olmayan bir iktisatçıyı OECD'ye büyükelçi atıyorsunuz. Türkiye'de iktisatçı mı bitti Allah aşkına, Türkiye'de iktisatçı mı bitti? Bu kadar kendi yandaşlarını, ehliyet, liyakat sahibi olmayan insanları devlet görevlerine getirerek nereye varmaya çalışıyorsunuz? İş bilmeyen, ehliyet sahibi olmayan bu kadroların elinde dış politikamız duvardan duvara tosluyor. Ehliyeti, liyakati gözettiniz de mi bütçe istiyorsunuz arkadaşlar?

2004 yılında, 24 Nisan 2004 tarihinde Rumlar, Annan Planı'nı referandumla reddettiler. Bu karar olmasaydı, Rumların referandumdaki bu kararı olmasaydı bugün biz ne Akdeniz'de vardık ne Kıbrıs'ta vardık arkadaşlar. Rahmetli Denktaş'a yapmadığınız hakaret kalmadı. Denktaş'ın mezarına gittiniz af dilediniz de mi, sağlığında gönlünü aldınız da mı bu Meclisten bütçe istiyorsunuz? (CHP sıralarından alkışlar)

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Maraş'ı da anlat.

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Maraş'ı unutma, Maraş'ı.

YUNUS EMRE (Devamlı) – Azerbaycan meselesini çok konuştuk. 2009 yılında, 10 Ekim 2009 tarihinde, AK PARTİ olarak Zürih'te büyük devletlerin gözü önünde, onların denetiminde o protokolleri imzaladınız, o protokolleri imzaladınız ve o protokolleri bu Meclise getirecektiniz, 12 Ocak 2010'da Ermenistan Anayasa Mahkemesi o protokolleri iptal etti. Ermenistan Anayasa Mahkemesi onları iptal etmeseydi o protokolleri buraya getiriyordunuz. Bursa'da millî maçta Azerbaycan bayrağını stada sokmadınız. Size o dönemde bunları anlattık "Yapmayın." dedik. Azerbaycan da bunları söyledi, biz de CHP olarak bunları söyledik. "Bu hatadan dönün." dedik, dönmenizi bekledik.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Karabağ, Azerbaycan'ın oldu mu?

YUNUS EMRE (Devamlı) – Bütün Kafkas politikamızı ne yazık ki Ermenistan'ın Anayasa Mahkemesi kurtarmıştır arkadaşlar.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Tebrik et, tebrik et.

YUNUS EMRE (Devamlı) – O bakımdan, bu konuda bir öz eleştiri yaptınız da mı siz bu Meclisten bütçe istiyorsunuz?

ZİVER ÖZDEMİR (Batman) – Karabağ'a diktik bayrağı.

YUNUS EMRE (Devamlı) – Yunanistan, ABD'yle birlikte Batı Trakya'da İzkeçe'de atış talim alanında tatbikat yapıyor. Yeni yeni tatbikatları bizim sınırlarımızda yapınlar diye mi bütçe istiyorsunuz?

Yine, Yunanistan, Batı Trakya'da Gökçeönü Köyü'nde silahlı tatbikat yapıyor. Soydaşlarımıza yönelik bir güç gösterisidir arkadaşlar bu. Bunlara engel olabildiniz de mi bütçe istiyorsunuz bu Meclisten?

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Hepsine olduk.

YUNUS EMRE (Devamlı) – Rusya, Mısır'la birlikte Karadeniz'de Türkiye'ye karşı tatbikat yapıyor arkadaşlar, Türkiye'ye bu yolla mesaj vermeye çalışıyor. Bunları engelleyebildiniz de mi bütçe istiyorsunuz? (CHP sıralarından alkışlar)

"Sisi, darbecidir." diyorsunuz, Mısır'la siyasi diyalogu ortadan kaldırıyorsunuz, Mali'de darbe olunca koşu koşu Mali'ye gidiyorsunuz.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Sen anlamazsın.

YUNUS EMRE (Devamlı) – Aynı tutarsızlıklara tekrar tekrar imza atmak için mi bütçe istiyorsunuz?

34 askerimiz bir hava saldırısında Suriye'de şehit oldu. Bu olayın üzerine Rusya'nın gölgesi düştü. Hemen arkasından, koşu koşu Moskova'ya gittiniz, kapılarda dakikalarca beklediniz; yetmedi, akşam Rus TV kanallarında kapıda nasıl bekletildiniz bütün millete seyrana oldu. Bu skandalları tekrar tekrar etmek için mi bütçe istiyorsunuz? Trump "Ekonominizi mahvederim." deyince "Bu can bu bedende olduğunda ben bu papazı vermem." dediğiniz papazı uçağa koyup gönderdiniz. ABD Başkanı "Türkiye rehin diplomasisi yapıyor, fide istiyor Türkiye." dedi suspus oldunuz, ağzınızı açamadınız, sesiniz çıkmadı. (CHP sıralarından "Bravo")

sesleri, alkışlar) Buna karşılık “dostum Trump” diye buradan sevgi mesajlarını gönderdiniz. Siz bunun için mi bütçe istiyorsunuz?
OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ya, siz ne yaptınız? Diz çöktünüz siz orada! Ne anlatıyorsun sen?
HALİL ETYEMEZ (Konya) – Karabağ’ı tebrik et Hoca.
YUNUS EMRE (Devamla) - Trump, Erdoğan’a hakaretler yağdıran bir mektup yazdı, bu mektubu Türkiye’den sakladınız, bu mektubu Türk milletinden sakladınız. Trump bu mektubu gazetecilere gösterince bu milletin haberi oldu bu mektuptan.
OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – El pençe divan duruyordunuz ya!
YUNUS EMRE (Devamla) – Hak ettiği cevabı vermek yerine mektubu takdim etmekle yetindiniz. Ulusal onurumuzu koruyamıyorsunuz. Korudunuz da mı bütçe istiyorsunuz? (CHP sıralarından alkışlar)
ABD Kongresinde kabul edilen bir yasa tasarısı Türkiye’ye yaptırımlar öngörüyor, aynı tasarıda Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın mal varlığının da araştırılması isteniyor, böylelikle Erdoğan’a göz dağı veriliyor, suskunlukla karşılıyorsunuz. Orta yere çıkıp göğsünüzü gere gere “Bizi mal varlığı incelemesiyle tehdit edemezsiniz.” dediniz de mi bütçe istiyorsunuz? (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)
Kıbrıs’ta Rumlar siyasi gücü de Akdeniz’deki zenginliği de Kıbrıs Türk’üyle paylaşmak istemiyor, Rumların politikalarını değiştirmeyi başardınız, haklılığımızı uluslararası camiada kabul ettirdiniz de mi bütçe istiyorsunuz? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)
HALİL ETYEMEZ (Konya) – Maraş’ı tebrik et Maraş’ı! Maraş’ı dile getir Maraş’ı! Karabağ’ı tebrik et.
OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ya siz manşet olursanız Yunanistan’la... Yunanistan’da manşet oldunuz ya! Yunanistan’da manşet oldunuz Yunanistan’da!
YUNUS EMRE (Devamla) – Mısır, İsrail, Yunanistan, Güney Kıbrıs, İtalya, Ürdün, bunların hepsi bir araya gelmiş Doğu Akdeniz Gaz Forumunu kuruyor.
OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Yunanistan’da manşet oldunuz be!
YUNUS EMRE (Devamla) - Doğu Akdeniz’de en uzun kıyısı olan ülke biziz, bu Türkiye’yi dışlama girişimidir. Bunu engelleyebildiniz de mi bütçe istiyorsunuz?
OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Yunanistan’da manşet oldunuz ya!
METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Yunanistan niye manşet yaptı, onları da söyle.
OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ülkesini şikâyet eden başka milletvekili mi var?
YUNUS EMRE (Devamla) - Avrupa Birliği’nin Güney ülkeleri MED7 zirvesinde...
(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)
BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Emre.
YUNUS EMRE (Devamla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.(AK PARTİ sıralarından gürültüler)
BAŞKAN – Lütfen sayın milletvekilleri...
YUNUS EMRE (Devamla) – Laf atmayın.
Arkadaşlar, konu şu... S-400’ler yılan hikâyesine döndü. Neden hâlâ aktive etmediniz, neyi bekliyorsunuz? Hem parayı verip hem aktive etmemek nasıl oluyor? “Nisanda edeceğiz.” diyordunuz, aralık bitiyor aralık bitiyor, neyi bekliyorsunuz?
HALİL ETYEMEZ (Konya) – Kiskanma, kiskanma!
YUNUS EMRE (Devamla) – Hava savunma sistemi kurmayı başardınız, teknoloji paylaşımını mümkün kıldınız da mı bütçe istiyorsunuz? F35 projesi kapsamında 12 milyar dolarlık iş yapacaktı silah sanayimiz.
HALİL ETYEMEZ (Konya) – Azerbaycan’ı tebrik et!
YUNUS EMRE (Devamla) – 12 milyarlık bu işi kaybetti ülkemiz, bunun yerine ne koydunuz? Ne koydunuz ki bütçe istiyorsunuz?
HALİL ETYEMEZ (Konya) – Karabağ’dan bahset.
YUNUS EMRE (Devamla) – Avrupa Parlamentosu kaç defa Türkiye’nin aleyhinde karar aldı. Doğu Akdeniz’le ilgili karar aldı, “Müzakereleri kes.” diye karar aldı, Türk-Yunan ihtilafı için karar aldı, aldı da aldı, aldı da aldı. Siz bunların hangisini engelleyebildiniz ki bütçe istiyorsunuz? (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)
Amerika Suriye’de PYD’den silahları toplayacaktı, sözünü tutmadı, biz bu sözünü unutmadık. Siz de bu sözün altını birçok defa çizmiştiniz, bu sizin de taahhüdünüzdür. ABD bu silahları geri topladı mı ki bütçe istiyorsunuz?
HÜSEYİN ŞANVERDİ (Hatay) – Siz Esad’a destek çıkmayın, Suriye’deki mesele bir günde çözülür. Esad’a destek çıkmayın, bir günde çözülür Suriye meselesi, bir günde.
YUNUS EMRE (Devamla) – Bize gelecek F35’ler Emirlikler’e gidiyor. F35 projesinden dışlanmamıza engel oldunuz mu ki bütçe istiyorsunuz?
(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)
YUNUS EMRE (Devamla) – Değerli arkadaşlarım, konuşacak çok şey var. Sürem bitti, Sayın Başkanın iyi niyetini suistimal etmek istemiyorum.
METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Destan yazıldı Karabağ’da.
YUNUS EMRE (Devamla) – Türkiye’nin sorunları vardır, bu sorunların çözümü de vardır.
Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)
OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ya Azerbaycan’dan bir şey söylesene. Karabağ için bir şey dediniz mi?
BAŞKAN – Sayın Sibel Özdemir... (AK PARTİ ve CHP sıralarından karşılıklı laf atmalar, gürültüler)
Buyurunuz Sayın Özdemir. (CHP sıralarından alkışlar)
ZAFER IŞIK (Bursa) – Sizce de CHP’de taciz var mı?
CHP GRUBU ADINA SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2021 Yılı Avrupa Birliği Başkanlığı bütçesi üzerine söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.
Sayın Bakan, siyasi iktidarınızın ilk döneminde 2005 yılında Avrupa Birliğiyle müzakere sürecine başladığımız tarihten itibaren bugün geldiğimiz aşamada güçlü bir Avrupa Birliği üyelik perspektifine sahip olduğumuzu kim iddia edebilir. Bu süreçte Avrupa Birliği’nin tüm tutarsızlıklarına, içsel krizlerine, iç tartışmalarına rağmen bu süreci üyeliğimize dönük gerçekçi bir politika ve ulusal stratejiyle ülkemiz açısından bir fırsata çeviremedik. Zamanında gerekli demokratikleşme ve yapısal reform sürecini kalıcı kılamadınız, hatta geriye gittik. Ve iktidarınız döneminde yine dönemsel pazarlık konusuna indirgediğiniz ve başarısız olduğunuz, sonuç alamadığımız Kıbrıs, mülteci sorunu, vize muafiyeti, Gümrük Birliği Anlaşması ve şimdi de Doğu Akdeniz ki bütün bu konularda haklı tezlerimizi savunamadık ve bir aşama kaydedemedik. Üyeliğimiz önündeki blokajı kaldıramadık. Fon kesintileri ve yaptırım gündemiyle bugün karşı karşıya kaldık. İki adım ileri attığınızı sandınız ama ulusal çıkarlarımızı hep üç adım geri götürdünüz. İşte son Avrupa Birliği Türkiye raporunda, birçok alanda geriye gittiğimiz gibi, ülkemizin hızla kurumsuzlaşan, giderek kişiselleşen, güçler ayrılığı ve denge denetleme mekanizmalarından uzaklaştığı vurgulanmıştır. Özellikle de bu hızlı uzaklaşmanın

en büyük nedeni olarak da Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi ve uygulamaları olmuştur. Denge denetlemeden emir komutaya dönen sürece hepimiz şahit olduk. Gücün ve kararın tek kişide toplandığı bir yönetim sistemiyle karşı karşıyayız. Bunun sonucu, ulusal düzeyde tüm alanlarda geriye gidişle birlikte Avrupa Birliği ilişkilerimize de yansdı. İşte sizin döneminizde müzakereye açtığımız, mevzuat uyumlaştırması yaptığımız, kazanım da sağladığımız 16 başlık da dâhil, bu sistemle birlikte yaptığımız yasal düzenlemelerle hızla geriye gidiyoruz. Çevre, vergi, rekabet, mali hükümler bunlardan birkaç tanesi. Şöyle ki: Yapılan yeni yasal değişikliklerde, bağımsız ve özel kurumlarla ilgili düzenlemelerde bütün kararları siyasi temsili olan bir Cumhurbaşkanına bırakıyoruz. İşte Merkez Bankası örneği değerli milletvekilleri. Avrupa Birliği tarafından bağımsızlığının ve özerkliğinin güvencede olması istenirken, uyarırken bizi Avrupa Birliği, biz ne yaptık Sayın Bakan? Biz bir gecede Merkez Bankası başkanlarını Cumhurbaşkanının keyfi kararıyla değiştirdik ve bu da yetmezmiş gibi partili bir Merkez Bankası Başkanı atadık. (CHP sıralarından alkışlar) Üyeliğimizin temel kriterleri olan demokrasi, hukukun üstünlüğü, temel hak ve özgürlükleri içeren Kopenhag siyasi kriterlerinden hızla uzaklaştık, demokrasi indeksinde geriledik. Bütün bunların sonucu, uluslararası alanda itibar ve güven kaybıyla birlikte özellikle de ekonomik alanda ciddi maliyet ve kırılganlıklara sebep oldu.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; peki, bütün bunların sorumlusu kim? Uzun vadeli ve öngöründen uzaklaşan bir yönetim anlayışıyla, ulusal değil, hatta bir siyasal partinin de ötesinde kişisel tercihlerle, dönemsel günübirlik önceliklerle belirlenen bir dış politika tercihinizdir. Dış politika ve Avrupa Birliği ilişkilerimizi, çatışmacı, karşılıklı tehditkâr, iç politikaya dönük, güç ve iktidarınızı sürekli kılma aracı olarak kullanmaktan vazgeçmediniz. (CHP sıralarından alkışlar)

İkili sorunlar ve ön yargılar içinde olduğumuz ülkeleri merkeze koyan değil, bizim ülke olarak Avrupa Birliğiyle üyelik sürecimizi, istediğimiz uluslararası çıkarlarımızı maksimize edeceğimiz bir sürece neden eviremediniz ve arkanızda tüm toplumsal, yasal destek ve Parlatmentonun desteği olmasına rağmen, Avrupa Birliğiyle süreci kısır ve sığ bakış açısından çıkarıp, karşılıklı taahhüt ve sorumluluklarımızı taşıyacağımız bir noktaya neden taşıyamadınız? Kendi uygulama ve politikalarınıza odaklanmak yerine Avrupa Birliğinin dönem Başkanlarının değişmesinden medet umdunuz. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, Sayın Bakan, yine günün sonunda buraya çıkacaksınız, sunuşunuzda diyeceksiniz ki: “Yunanistan” “Güney Kıbrıs” “İslamofobi” “ön yargılar” “Kendi işlerine baksınlar.” Elbette, biz bu ülkenin tüm arhümanlarını, ülkemize karşı tüm ön yargılarını şiddetle reddediyoruz ancak bizim burada tartışmamız gereken, sorgulamamız gereken, bu sorunları, ikili ilişkilerimizde sorunlu ülkelerin Avrupa Birliği düzlemine taşımalarına neden izin verdik? Çatışma ortamına girmek yerine Avrupa Birliğiyle resmî, teknik, hukuksal, diplomatik kanalları neden doğru işletemedik? Agresif ve tutarsız açıklamalarla hep güven yitirdik, kazanımlarımızdan neden geriye gittik? Uluslararası hukuk açısından haklı tezlerimizi zamanında ve yerinde neden savunamadık? Bunca süre Avrupa Birliği nezdinde haklılığımızın ülke ve kurumsal desteğini neden sağlayamadık?

Sahada ve masada dış politika savınızın uluslararası alanda ülkemiz açısından karşılığı “çatışmacı ve agresif dış politika” olarak algılanıp tanımlanmasını hiç dikkate almadınız Sayın Bakan. Uluslararası ilişkilerdeki “kazan-kazan” ilkesini “kavga-kavga”yla iç politikada araçsallaştırdınız. “Ey Avrupa!” “Ey Merkel!” politikası evet, iç siyasette prim yapsa da uluslararası ilişkilerde hiçbir karşılığı yok; kazanımı olmadığını hiç kabul etmediniz. (CHP sıralarından alkışlar) Ve ısrarla kapsayıcı, diplomatik, uzun vadeli, stratejik ve barışçıl dış politikadan uzaklaşmayı tercih ettiniz.

Sayın Bakan, diğer yandan, bir konuya daha dikkatinizi çekmek istiyorum. Avrupa Birliğiyle ilişkilerde var olan kurumları ve kurumsal iletişim kanallarını etkin kullanmadınız. Nasıl mı? Avrupa Birliği Genel Sekreterliğinin kurumsal yapısı değiştirildi. Karşılıklı taahhütleri gerçekleştirmek için kurulan onca kurumsal yapıyı, diplomasi kanallarını ve şimdi de Avrupa Birliği Başkanlığını işlevsiz kıldınız, geri plana attınız. Örneğin, Sayın Bakan, 2010 yılında uygulamaya başlanan ABİS’i hatırlıyor musunuz? Türkiye’nin Avrupa Birliği İletişim Stratejisi ABİS. ABİS’le üye ülkelere yönelik oldukça kapsamlı, farklılaştırılmış ülke stratejileri belirlendi ama siz bunların hiçbirini uygulamadınız. İşte, en son Avrupa Birliği Başkanımız Sayın Kaymakçı’nın ön sözünü yazdığı bu stratejinin temeli iletişim, kurumsal ve diplomatik kanallarla bir süreç yönetimi. Ama siz ne yaptınız Sayın Bakan? Siz, Avrupa Birliği zirvesi öncesi tüm bu kurumları, Başkanı, bütün iletişim kanallarını bir kenara bıraktınız, Avrupa Birliği zirvesinden sadece birkaç gün önce Cumhurbaşkanı Sözcüsüyle lobi yapmaya çalıştınız. İşte, sizin bu sürece yaklaşımınızın bir kanıtı değil mi bu? Maalesef geldiğimiz aşamada, Avrupa Birliğiyle var olan kazanımları da heba eden başarısız bir yönetimin sorumlusu sizin iktidarınız ve sizin Bakanlığınız. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

SİBEL ÖZDEMİR (Devamla) - Şimdi, Sayın Bakan, önünüze üç aylık bir takvim sunuldu. Siz, tüm bu başarısız süreç yönetiminize, hatalarınıza devam mı edeceksiniz yoksa uyarılarımızı dikkate alıp gerçekçi, güven veren, kurumsal, diplomatik bir süreci başlatacak mısınız?

Sonuçta, Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve Sayın Bakan, geleceğimizi Avrupa’da dönemsel ve araçsal olarak gören bu yaklaşımın, bu zihniyet ve bu iktidarın bunu başaramayacağını biz çok iyi biliyoruz.

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Bakan başarılı, başarılı Bakan. Allah var, başarılı, çalışıyor, gayret gösteriyor.

SİBEL ÖZDEMİR (Devamla) - Bizler Cumhuriyet Halk Partisi olarak, İkinci Yüzyıla Çağrı Beyanname’mizde de deklare ettiğimiz gibi, güçlü demokrasimizle...

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Takdir edin, destek verin. Destek verin bu Bakana, çalışıyor Allah var.

SİBEL ÖZDEMİR (Devamla) - ...temel hak ve özgürlüklerle, güçler ayrılığına dayalı, demokratik, laik, sosyal hukuka dayalı yönetim sistemimizle Avrupa’ya ve tüm dünyaya katkı sağlayacak ve gelecek nesillerimiz açısından da Avrupa Birliğinin onurlu, itibarlı, güçlü stratejik bir üyesi olmayı biz başaracağız diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Turan.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan’ın, 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin yedinci tur görüşmelerinde CHP Grubu adına konuşma yapan konuşmacıların bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Arkadaşlar beni mi alkışlıyor, Sibel Hanım’ı mı anlayamadım Sayın Başkanım.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Seni kendi grubun alkışlamıyor.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; Meclis Başkanımızın takdiriyle gruplar adına konuşmalarda sataşmalara en sonunda söz verme durumu söz konusu oldu. Bizler de sabırla bunları dinledik. Zaman zaman belki de kürsünün mehabetine aykırı olan ifadeler oldu ama buna rağmen dinleyip...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ne oldu ya?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Zaten akşam Sayın Bakanların konuya ilişkin cevapları olacağını hatırlatmak isterim. Az sonra da grubumuzun konuşmacıları bunu yapacak ancak iki konuyu ifade etmek isterim Sayın Başkan.

Bakınız, bugün biz Tarım, Gençlik ve Dışişleri Bakanlığı gibi 3 önemli Bakanlığın görüşmelerini yaptık. Konuşmacıların -

özellikle takip etmeye çalıştım- bugünkü örnekleri, konuşmaları neredeyse geçen seneye aynı Sayın Başkan.

CAVİT ARI (Antalya) – Çözememişsiniz işte hiçbir şeyi.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – “Tarım bitti.” dendi, bütün rakamlar...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Dinlememişsiniz, hiçbir şeyi anlamamışsınız.

CAVİT ARI (Antalya) – Hiçbir şeyi çözememişsiniz bir yıldır.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bu ayıp bir şey ama ya, yapmayın bunu. (AK PARTİ sıralarından “Dinleyin lütfen, dinleyin.” sesleri)

BAŞKAN – Tamamlayalım.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, yetmiş dakika konuştular, ağızımızı açmadık; toplam bir dakika söyleyeceğim, izin verin, en azından demokratik yapınızı göstermeye çalışın, öyle olmasa da gösterin hiç olmazsa yani.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Tamam Bülent Bey, devam edin siz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, tarımla ilgili verilen tüm verilerin uygun olmadığını, hatalı olduğunu zaten Sayın Bakan akşam açıklayacaktır. Ben bir rakam vermek isterim: 2002 yılında tarımla ilgili politikalarımız başladığında 52 milyar dolar olan tarımsal üretimimiz 2019’da 450 milyarı aşmış durumda; muazzam gelişme var. Eksik var mı? Yanlış var mı? Dünya krizimiz var, yapamadıklarımız da var ancak fotoğrafın büyüğüne baktığımızda nasıl büyük bir başarı hikâyesi yazıldığı ortada.

Onun dışında, Sayın Başkan, demeden geçemeyeceğim, Dışışleri konusundaki konuşmacılarımız da... Zaten Sayın Bakanımız da akşam cevap verecek ama bu ülkenin bir evladı olarak şunu söylemek isterim: Partiler bugün var yarın yok, bunlar gelir geçer ancak konuşmacıların neredeyse tümünün, Türkiye’nin politikaları yerine sadece sorunlu alanların sahiplerinin sözcüsü gibi davranmasını üzülererek, ibretle izledik Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Turan.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – İstiyorum ki akşam hep beraber izleyelim dinleyelim. Ancak, tüm dünya Türkiye’nin tehditlerle, ambargolarla boyun eğmeyeceğini öğrendi. İstiyorum ki o konuşmacı da Türkiye’nin böyle bir ülke olduğunu öğretsin Sayın Başkan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler.

Sayın Altay...

2.- İstanbul Milletvekili Engin Altay’ın, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, sizi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Coronadan yeni kurtulan Sayın Bakana geçmiş olsun diyorum.

Aslında, ben, öncelikle, veda bütçesinin 8’inci gününde birbirinden kıymetli konuşmalar yapan milletvekillerimize çok teşekkür ediyorum.

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Bir dahaki dönem yoksun herhâlde.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan, mesela bir milletvekilimiz “Zenginlerin borcunu sileceğinize gençlerin kredi borcunu silin.” dedi. Bunun neresi yanlış?

Bir milletvekilimiz “Çiftçinin traktörünü, ineğini haczetmeyin.” dedi. Bunun neresi yanlış?

Bir milletvekilimiz “Tarladan, üreticiden 1 liraya alınan mahsul markette vatandaşa 18 liraya satılıyor.” dedi. Bunun neresi yanlış, bunu merak ediyorum.

Genç bir milletvekilimiz “Her 4 gençten 1’i işsiz.” dedi. Bunun da neresi yanlış, bunu da çok merak ediyorum ve Sayın Başkan, “Digitürk’ü alan Katarlılara kur farkından dolayı 90 milyon kıyak geçerken milleti perişan etmeyin.” dedi. Bunun neresi yanlış, merak ediyorum.

Çok doğal olarak, Parlamentoda muhalefetin bardağın boş tarafını göstermesi görevidir. Yürütmeyi savunan siyasi partilerin, destekleyen siyasi partilerin de bardağın dolu tarafını göstermeleri işin doğasındandır. Ancak şunu belirtmek lazım Sayın Başkan; hani eskiden bu bardak hikâyesi şöyle yapıldı: Yarı boş, yarı dolu. Şimdi bardak örneği verildiği zaman Türkiye’de, şöyle yapıyor: Dörtte 1’i dolu, dörtte 3’ü boş. Bizim arkadaşlarımızın söyledikleri -bu kısıtlı zaman içinde- az bile, az bile söylediler. Yani bu ülkenin, vatandaşın içinde bulunduğu hâle baktığımız zaman...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bir dakikayı kullandım mı?

BAŞKAN – Hayır, kullanmadınız.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Peki.

Dış politikada da şunu söyleyeceğim: İçeride didişiriz, iç meselelerde didişiriz, tartışırız. Yalnız şunu yapmayın: Yürütmenin dış politikadaki kimi yanlışlarını burada konuştuğumuz zaman iki şeyle bizi itham ederseniz küçülürsünüz: Bir; ne diyorsunuz? “Türkiye düşmanlığı.” Bunu yapan alçaktır, şerefsizdir, bu ülkede de yatacak yeri yoktur. (CHP sıralarından alkışlar) İkincisi; milletin değerlerine bağlılık, sadakatsizlikle bizi suçlamayın. Bakın, ben size bir şey söyleyeyim: Mütөөaddit defalar Sayın Erdoğan’a burada seslenmişliğim vardır. Dışarıda Türkiye’ye karşı, Türkiye’nin Cumhurbaşkanına edilen her laf bizi incitir. Onun için, Erdoğan’a hep şunu derim: Arkana AK PARTİ Grubunu alma, arkana Türkiye Büyük Millet Meclisini al ki dışarıda başın dik olsun. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Bakan da buradayken Doğu Akdeniz meselesinde bir hatırlatmayı hemen yapmak lazım: 1974, merhum Erbakan ile merhum Ecevit’in güç ve iş birliği simgesinde -o günkü Türkiye sanıyorum 65 milyon falandı- 60 milyonluk Türkiye’nin bir çıkışıydı, hak korumasıydı. Doğu Akdeniz’deki hak ve menfaatlerimizi çok şükür, aslanlar gibi koruyabildik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENGİN ALTAY (İstanbul) - Ama yürütmenin şimdi, burayı es geçerek Kıbrıs’ı yeniden fethetmiş bir eda içine girmesini çok yakışık alır bulmuyorum.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Altay.

3.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan’ın, İstanbul Milletvekili Engin Altay’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, Engin Bey’in iddialarına akşam yürütme cevap verecek demiştim, bir daha söyleyeyim, bunlara cevap vereceğiz.

ENGİN ALTAY (İstanbul) - Yürütmeye gaz veriyorsun herhâlde sen.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ancak şu ifadesini her gün tekrar ediyormuş ya Sayın Başkan: “Veda bütçesi, veda

bütçesi.” diye. Ben, on yıldan beri milletvekiliyim, Engin Bey bu -tırnak içerisinde- büyük espriyi on yıldır her bütçede yapar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Hayır, hiç de... Yalan söylüyor.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Turan.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bir dakika, bir dakika Sayın Başkan.

Yalan mı doğru mu, onu söyleyeceğim şimdi.

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Engin Bey'i biz seviyoruz, gitmesini istemiyoruz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – 2018 seçimlerine gidiyoruz.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Seçim ayrı.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Altay'la bizim ayrı bir hukukumuz vardır. Önemli bir televizyon kanalına beraber katılmışız, o televizyon kanalında ben konuşmamı yaptıktan sonra tam giderken Sayın Altay da muhtemelen yine bir espri yapmış, demiş ki: “Gidişiniz hayırlı olsun, güle güle.”

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Evet.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ben de dönmüşüm ekrana “Sayın Başkan, bu iddianızı not edin.” demişim ancak iddiamızı kazanmışız ama o zaman iddia karşılığında bir talepte bulunmamışız. Keşke takım elbisesine girseydik Sayın Başkanla iddiaya.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Girseydik alırdım.

ATILA SERTEL (İzmir) – Benim var öyle AKP'lilerden kazandığım takım elbise yerel seçimlerde ama almadılar.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Her seçimde bunu söyler, her bütçede bunu söyler ama bu millet on sekiz yıldan beri kendisine yanlış yapmayan AK PARTİ'yi bırakmadı, yine bırakmayacak Sayın Başkan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Seneye de söyleyecekler aynısını.

ATILA SERTEL (İzmir) – Kazandığım var ama almadı arkadaşlarınız.

BAŞKAN – Sayın Altay...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ben “veda bütçesi” sözünü ilk defa bu bütçede kullandım, takdir tabii ki milletimizindir, yüce milletindir ama geçen seçimdeki bir polemigi, tartışmayı veda bütçesiyle ilişkilendirmeyi pek anlayamadım. Takdir milletin, herkes görecektir. Bu millet inim inim inlemektedir ve bir dahaki bütçe de AK PARTİ bütçesi olmayacaktır. Tekrar tutanaklara geçiyor. (CHP sıralarından alkışlar)

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Ya, Engin Bey'in gitmesini istemiyorum, kalsın, kalsın.

BAŞKAN – Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati:12.46

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 12.58

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Necati TİĞLİ (Giresun)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 31'inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/281) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 230) (Devam)

2.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/280), 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Olarak Hazırlanan 2019 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi ile 2019 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 190 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2019 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2019 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1322) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 231) (Devam)

A) TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI (Devam)

1) Tarım ve Orman Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Tarım ve Orman Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Orman Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Orman Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) METEOROLOJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Meteoroloji Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Meteoroloji Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) TÜRKİYE SU ENSTİTÜSÜ (Devam)

1) Türkiye Su Enstitüsü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Su Enstitüsü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI (Devam)

1) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI (Devam)

1) Dışişleri Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Dışişleri Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) AVRUPA BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Avrupa Birliği Başkanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Avrupa Birliği Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) TÜRK AKREDİTASYON KURUMU (Devam)

1) Türk Akreditasyon Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türk Akreditasyon Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Komisyon yerinde.

Şimdi Adalet ve Kalkınma Partisi konuşmacılarına söz vereceğim.

İlk söz Sayın Yaşar Kırkpınar'a ait.

Buyurunuz Sayın Kırkpınar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Tarım ve Orman Bakanlığımızın 2021 yılı bütçesi üzerine AK PARTİ Grubum adına söz aldım. Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri takip eden kıymetli hemşehrilerimi saygıyla selamlıyorum.

Ayrıca, selden zarar gören İzmirli hemşehrilerime geçmiş olsun dileklerini buradan iletiyorum.

Tarım ve hayvancılık genelde herkesin fikir beyan ettiği bir alan; bu da kolay eleştirebilmeyi ya da çözüm sunabilmeyi beraberinde getiriyor. Tarımın artık ne kadar stratejik bir sektör olduğunu bugün burada bir kere daha ifade etmeye gerek yok. Şunu çok rahatlıkla ifade edebiliriz ki tarıma konu olan tüm kaynaklar dünyanın en kıt kaynakları, dolayısıyla bu kaynakların en verimli şekilde kullanılması gerekiyor. Gelecekte gıdayı kontrol edenlerin dünyayı da kontrol edeceğini daha önce ifade etmiştik; bunu pandemi sürecinde bütün dünyayla birlikte müşahade ederek yaşamış olduk. Pandemi sürecinde dünyanın o en anlı şanlı ülkelerinin, Amerika'sından Avrupa'sına kadar bütün ülkelerinin durumunu yakından görmüş olduk. Hepsi, âdeta çuvalladılar, rafları boşaldı, gıda zincirleri bozuldu, hatta birbirlerinin malzemelerini çalmaya başladılar; kısacası, mahşeri yaşadılar. Ama şükürler olsun ki Türkiye'de böyle bir sıkıntı yaşanmadı, gıda zincirimiz bozulmadı. Bu güçlü altyapının sağlanmasında, her zaman üreticinin yanında olan başta Sayın Cumhurbaşkanımız olmak üzere, çok Saygıdeğer Bakanlarımıza, kıymetli çiftçilerimize ve en önemlisi de gıda ordumuza ben burada bir kere daha en kalbî şükranlarımı arz ediyorum.

Bu süreçte Bakanlığımızın sektörlerle birlikte verdiği sınavın da altını çizmek gerekiyor çünkü herkes evde otururken çiftçimiz, gerçekten, bu süreçte üretmeye devam etti. Dolayısıyla, bu ikinci çeyrekte de tarım sektörümüz yüzde 4 oranında büyümüş oldu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Ayrıca, başka bir başlığa baktığımızda, 2050 yılında dünya nüfusunun 10 milyarı, ülkemiz nüfusunun ise 100 milyonu bulması hedefleniyor ya da öngörülmüyor; bu veri, gelecekte durumumuzun ne kadar ciddi olduğunu bize gösteriyor. Betonlaşmanın artması, iklim değişikliği, toprağın ve suyun yanlış kullanımı gibi etkenler, tarım sektörümüzün ve toprağımızın ne kadar büyük bir tehdit altında olduğunu bize gösteriyor. Bizler de bundan hareketle, üretim potansiyeli yüksek 65 ilimizde 265 ovayı koruma altına aldık. Diğer bir iyileştirme olarak ise arazi toplulaştırması yaptık. Bir başka alan, yine, tarım arazilerinin miras yoluyla bölünmesini ve parçalanmasını engellemiş olduk. Verimi artırmak, kaynak israfını önlemek için havza bazlı tarımsal sistemi benimsedik. Yine bu kapsamda 945 havzamızda onlarca ürüne destek sağlıyoruz. Ayrıca, tarıma elverişli hazine arazilerinin de tarım yapılabilmesi için çiftçilerimizin hizmetine açıldığını da ifade etmek istiyorum.

Dünyada ve ülkemizde bugün itibarıyla en kıt kaynağın su olduğunu herkes biliyor. Biz de bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da ülkemizde ve ülkemizin dört bir yanında suyla ilgili yatırımlarımıza devam ediyoruz. Su yatırımlarıyla ilgili yine, iklim değişiklikleri nedeniyle klasik yöntemler dışında farklı yöntemlerin de benimsenmiş olması dolayısıyla, ben, Tarım Bakanlığımızı burada bir kere daha teşekkürle ve şükranla anmak istiyorum çünkü gerçekten son zamanlarda yer altı barajlarının hem kaynak israfının olmaması hem çok kolay bir yatırım aracı olması dolayısıyla şu an ülkemizin dört bir tarafında yüzlercesinin başladığını buradan memnuniyetle ifade etmek istiyorum. Diğer taraftan, yine, barajlarımız, göletlerimiz, HES'lerimiz, sulama alanlarımız ve su alanlarıyla ilgili yapılan bütün yatırımlar hızlı bir şekilde devam ediyor. Ayrıca, su işleyişiyle ilgili on altı yılda 7.200 eser ürettik, 81 vilayetimizin içme suyu problemini tamamen ortadan kaldırmış olduk. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Yine, hedeflerimize ulaşmak için tarıma dayalı sanayinin geliştirilmesini ve özendirilmesini amaçlıyoruz. Tarıma dayalı ihtisaslaşmış organize bölgelerinin yaygınlaştırılması ve gelişmesi için elden gelen bütün gayret gösteriliyor.

Yine, hayvancılığımızın gelişmesi için bu kapsamda çok ciddi anlamda kooperatifçiliğe önem veriyoruz.

Her zaman üreticinin yanında olan Bakanlığımız onlarca ürüne hasattan önce fiyat açıklayarak üreticimizin dostu olduğunu bir kere daha göstermiş oldu. On sekiz yılda hükümetlerimiz tarım sektörünün büyümesi ve gelişmesi için daima çiftçimizin yanında yer aldı, devletimiz tüm imkânlarını bu anlamda seferber etmiş oldu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

YAŞAR KIRKPINAR (Devamla) – Özellikle girdilere yönelik mazot ve gübre desteği, tohum desteği ve yem bitkisi desteği hızlı bir şekilde devam ediyor ve yine, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçtiğimizde tarımsal hasılamızın da yüzde 46 oranında arttığını ifade etmek istiyorum.

Sayın Cumhurbaşkanımızın tarımla ilgili bir sözünü burada hatırlatmak istiyorum: "Bizler, AK PARTİ hükümetleri olarak hiç kimsenin ne üreticimizin alın terine, emeğine ne de tüketicimizin sofrasına, ekmeğine göz dikmesine asla müsaade etmeyeceğiz." (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Tarım sektöründeki spekülörleri yine millî güvenlik sorunu olarak görüyor ve buna göre de muamele yapıyoruz. Bu doğrultuda Bakanlığımızın çalışmalarını bundan sonraki süreçte de artırarak devam ettireceğini ben burada bir kere daha ifade etmek istiyorum ve buna inancımızın tam olduğunu belirtiyorum.

Yine, Bakanlığımızın 2021 yılı bütçesinin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını temenni ediyor, özellikle Gençlik ve Spor Bakanlığımızın ve Dışişleri Bakanlığımızın da bütçelerinin hayırları getirmesini arzu ediyor, hem ekranları başındaki hemşehrilerimizi hem de sizleri saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Bekir Kuvvet Erim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Tarım ve Orman Bakanlığımızın 2021 yılı bütçesi hakkında söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce Meclisimizi ve ekranları başında bizleri izleyen vatandaşlarımızı sevgi ve saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Konuşmamın başında bir konuyu arz etmek istiyorum. Şimdi, Sayın Bülbul burada.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Ben de ne zaman konuşacağsın diye bekliyordum.

BEKİR KUVVET ERİM (Devamla) – Senin bu konuyu tekrar dile getireceğini biliyorum, diline de doladın.

Sayın Bülbul, bülbüller genelde güle konar ama sen dikene konuyorsun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) “Bu şekilde seçim kazanamazsınız. Şu jeotermalleri daha iyi yapsanız, şöyle olur.” desen daha iyi olacak.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Pencereyi açtın mı? Pencereyi açıp da o kokuyu duydun mu? Hidrojen sülfür gazının kokusunu duydun mu?

BEKİR KUVVET ERİM (Devamla) – Bütçede de gösterdiniz bu kuru zeytin ağacını, bak Bütçede de gösterdiniz. Bak yüce Mecliste bu kuru zeytin ağacını gösterdiniz. Bu hastalığın adı “verticillium solgunluğu.” Bu, yüzyıllardır olan bir hastalık, jeotermalle olan bir hastalık değil. Bak, Tarım Bakanlığının sitesinden herkes öğrenebilir. Burada algı yapmaya gerek yok çünkü vatandaş arkadaşlarınıza diyor ki: “Allah, Allah, bu ne oluyor?” Yani jeotermal zararlı bir şey olsa biz yapmayız, bak, biz yapmayız.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Erim, pencereyi açıp da o hidrojen sülfür kokusunu duydun mu? Çiğ yumurta kokusunu duydun mu?

BEKİR KUVVET ERİM (Devamla) – Bak, onunla ilgili...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – O akan akışkanları, Büyük Menderes’e akan akışkanları biliyor musun?

BEKİR KUVVET ERİM (Devamla) – Bak, her şeyin artısı vardır, eksisi de vardır; önemli olan artı olanları almak. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Muhtarlara sor, muhtarlara. Muhtarlar ne diyor?

BEKİR KUVVET ERİM (Devamla) – Bak, bir dakika, müsaade edersen...

Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası tarafından Bakanlığımızla iş birliği içerisinde Türkiye’deki jeotermal sahalar için bir kümülatif etki değerlendirilmesi çalışması gerçekleştirildi. Çok katılımcı bir anlayışla, bölge halkı başta olmak üzere, proje çıktılarının tüm paydaşlara hizmet etmesi sağlandı. Bu değerlendirme sonucunda...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Kanseri oranı ne kadar oldu Aydın’da?

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Kiskanmışlar! Kiskanmışlar!

BEKİR KUVVET ERİM (Devamla) – Bunların önerisi doğrultusunda 6 Kasım 2020 tarihinde 2 yönetmelik ile 1 tebliğ revize edildi. Yapılan değişikliklerle kurulu gücü 5 megavat ve üzerinde olan jeotermal enerji üretim tesislerinde hidrojen sülfür emisyonları için...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Maske takmaya gerek yok, nasılsa hidrojen sülfürü soluyoruz.

BEKİR KUVVET ERİM (Devamla) – ...tesislerin üretim kapasitelerine göre sınır değerleri ile emisyon miktarına bağlı olarak sürekli emisyon ölçümü ve çevre izni alma zorunluluğu getirildi. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Jeotermal enerji santrallerinde Bakanlığımız ve il müdürlüklerimiz tarafından 2018 yılından itibaren 947 adet çevre denetimi gerçekleştirildi.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Aydın’da yaşamıyor, Aydın’da. Aydın’da yaşamıyor. Yaşasa... Yaşamıyor.

BEKİR KUVVET ERİM (Devamla) – Tespit edilen uygunsuzluklara istinaden 67 tesise yaklaşık 5,5 milyon lira idari para ceza kesildi.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Ankara’da yaşayarak Aydın’ı anlatıyor. Böyle bir şey olabilir mi? Yani Aydın’ı anlat da Ankara’da yaşayıp da...

BEKİR KUVVET ERİM (Devamla) – Sen, jeotermale...

Bak, sen “Niye sera yapmıyorsunuz?” diye... Sera yapıyoruz; bak, seracılık yapıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Erim...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Nerede sera? 28 tane elektrik santrali var.

BAŞKAN – Sayın Bülbul...

BEKİR KUVVET ERİM (Devamla) – Neyse, vatandaş anlayacağını anladı; bak, yoldaki çocuk bile biliyor bu işin faydalı olduğunu.

SALİH SORA (Trabzon) – Devam et.

BEKİR KUVVET ERİM (Devamla) – 2021 Yılı Bütçe Teklifi AK PARTİ hükümetlerimizin 19’uncu, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin de 3’üncü bütçesi olma özelliğini taşımaktadır. Bütçemizin temel misyonu, Covid-19 salgınına bağlı olarak ortaya çıkan küresel yeniden yapılanma sürecinde Türkiye ekonomisinin sağlam ve öngörülebilir adımlarla ilerlemesini temin etmek, ülkemizin küresel ölçekte hak ettiği yeri alması olacaktır. Bu vesileyle, görüştüğümüz ve görüşeceğimiz tüm bakanlık ve bağlı kuruluşlarımızın 2021 yılı bütçelerimizin ülkemize, Gazi Meclisimize ve yüce milletimize hayırlar getirmesini Cenab-ı Allah’tan temenni ediyorum.

Binlerce yıllık medeniyet birikimimizin ve ecdadımızın zaferleriyle nam saldı Anadolu, zengin ve bereketli topraklarıyla yeryüzündeki en değerli hazinemizdir. Bu bilinçle hareket ederek bereketli topraklarımızın ve emektar çiftçilerimizin kıymetini biliyor, tarım ve orman politikalarımızla on sekiz yıldır ilkleri gerçekleştiriyoruz. Vatanimiz için, toprağımız için, evlatlarımız ve gelecek nesiller için buna ihtiyacımız olduğunu düşünüyoruz. Türkiye ekonomisinin ve sosyal yapısının en önemli sektörlerinin başında gelen tarım ve ormancılık sektörü, etkin ve kararlı politikalarla ekonomimize önemli katkılar sağlayan bir sektör olmaya devam etmektedir.

Şunu da parantez içinde söyleyeyim: Bizden önceki konuşmacılar, işte, kredilerden söz ettiler. Ben 94 yılında, yüzde 28’le aldığım zirai kredinin bir gecede yüzde 120 olmasından dolayı bütün tarlalarımı ve traktörümü satmak zorunda kaldım. Bugün geldiğimiz noktada, AK PARTİ hükümetleri zamanında, sıfırdan başlayan, on bir on iki yıllık, ortalama yüzde 5-6 bazında, cinsine göre, üretime göre, yatırıma göre kredi faizleri var, sıfırdan başlıyor.

Tarım sektörümüz 2019 yılını yüzde 3,7 büyümeye tamamladı. 2020 yılında ise birinci çeyrekte yüzde 2,6, ikinci çeyrekte ise yüzde 4 büyümeye âdeta doğru yolda ilerlediğimizi gösterdi.

Dünya Bankası...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Çiftçi batmış, sen burada ne anlatıyorsun ya!

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Kiskanma, kiskanma!

BEKİR KUVVET ERİM (Devamla) – Ya, her işte vardır batma çıkma, her işte vardır, ticarete de vardır, önemli olan asgariyi temin etmek. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Sayın Hatip, Allah aşkına, 180 milyar çiftçinin borcu. Bunun çıkışı nerede ya? Tamam batırdınız anladık, hadi çıkışını da söyle!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Nerde 180 milyar? Atıyorsun...

BAŞKAN – Buyurun.

BEKİR KUVVET ERİM (Devamla) – Dünya Bankası kriterlerine göre 2003-2019 döneminde ortalama yüzde 2,8’lik büyümeye hamdolsun ki birçok Avrupa ülkesini geride bıraktık. Son on sekiz yılda tarımsal destek tutarını 12 katına çıkardık.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Çiftçi sizi dinliyor!

BEKİR KUVVET ERİM (Devamla) – Dinlesin.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Hadi anlat! Hadi anlat!

BEKİR KUVVET ERİM (Devamla) – Onun için, dinlesin diye konuşuyoruz zaten.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sen devam et, devam et!

BEKİR KUVVET ERİM (Devamla) – 2002 yılında 1,8 milyar liralık tarımsal destek miktarı 2020 yılında 22 milyar liraya yükseldi. Prim desteği 5 ürüne verilirken bugün prim desteklerinde 18 ürüne ulaşmış durumdayız.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Hiç mi memleketine gitmiyor bu arkadaş?

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Yem fiyatlarından bahset, yem fiyatları! Bir ayda yeme 5 kere zam geldi.

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Dinle, dinle! Dinle, öğren! Öğren!

BEKİR KUVVET ERİM (Devamla) – Tabii, sektörün her alanında yapılan, anlatılacak o kadar şey var ki zaman yetmez. Ülkemizdeki tarım potansiyelini en yüksek seviyede değerlendirmenin gayreti içerisindeyiz. Yatırımlarımızla bereketli topraklarımızı daha da zenginleştirerek verimi en üst noktaya taşımaya devam ediyoruz.

Devlet Su İşlerinin bütçesi bu sene 3 kat arttı. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Devlet Su İşleriyle, sulama, baraj ve gölet çalışmalarıyla sulu tarımı yaygınlaştırarak topraklarımızın değerine değer katıyoruz. Bunun yanı sıra, hidroelektrik enerji üretme, şehirlerimizde içme, kullanma ve sanayi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BEKİR KUVVET ERİM (Devamla) – Sözümlü tamamlayayım...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Çiftçi bankada kendini yakıyor çiftçi! Ne anlatıyorsunuz? Bu dönemin dışında ne zaman çiftçi kendini yaktı? Borçlarından dolayı çiftçi kendini yakıyor.

BEKİR KUVVET ERİM (Devamla) – Bunun yanı sıra, taşkınlara karşı can ve mal emniyetini sağlamak gibi birçok projeyi on sekiz yılda milletimizin hizmetine sunduk, sunmaya devam ediyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Erim.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Başkan, bir dakika verelim.

BEKİR KUVVET ERİM (Devamla) – Sayın Bakanım, Toprak Mahsulleri Ofisiyle -zamanım yetmedi- yaptığınız destekler için çok teşekkür ediyorum.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Hiç anlatma Toprak Mahsulleri Ofisini, ithalat ofisi oldu.

BEKİR KUVVET ERİM (Devamla) – Özellikle incir, buğday, kayısı, kuru üzüm, fındık; bütün hepsi için çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Erim, teşekkür ediyoruz.

BEKİR KUVVET ERİM (Devamla) – Teşekkür ederim.

Bütçemizin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Başkan... Sayın Başkan...

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Böyle bir usul yok.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Başkan “Bülbül dikene kondu.” dediği için bana sataşma var. Konuşmalarından sonra söz istiyorum.

BAŞKAN – Sayın İbrahim Aydın, buyurunuz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Orman Genel Müdürlüğü bütçesi üzerine AK PARTİ Grubum adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Antalya ve İzmir’de yağışlardan zarar gören vatandaşlarımıza geçmiş olsun diyorum.

Şahsımın da otuz yıl hizmet ettiği ve mensubu olmaktan şeref duyduğum Orman Genel Müdürlüğü, ülkemizin orman kaynaklarının sürdürülebilir yönetimini sağlayarak kaynakların milletimizin menfaatlerine sunulmasından sorumlu, yüz seksen bir yıllık köklü bir kurumumuzdur.

Bugün, ülke olarak dünyada orman varlığını artıran nadir ülkelerden biriyiz. Son on sekiz yılda yaklaşık 5 milyon 400 bin hektar alanda ormancılık faaliyeti gerçekleştirilerek yaklaşık 4 milyar 660 milyon adet fidan toprakla buluşturulmuştur. Hedefimiz, 2023 yılı sonunda -dünya nüfusu kadar- 7 milyar fidan dikerek orman varlığımızı ülke topraklarımızın yüzde 30’u olan 23 milyon 400 bin hektara çıkarmaktır. Erozyonla mücadelede dünya lideriyiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ağaca ve çevreye değer veren Hükûmetimiz 11 Kasım Millî Ağaçlandırma Günü ilan etmiştir. Bu karar Cumhurbaşkanımız tarafından imzalanan genelgeyle tüm kamuoyuyla paylaşılmıştır. Geçen yıl Sayın Cumhurbaşkanımızın da bizzat katılımlarıyla gerçekleştirilen “Geleceğe Nefes” kampanyasına yurt genelinde vatandaşlarımızın yoğun ilgisi olmuştur. Etkinlik süresinde her kesimden 1 milyon 200 binden fazla insanımız 14 milyon fidan dikerek rekorlar kırmış, tüm yurtta bayram havası yaşanmıştır. Bu seferberlik kapsamında bu yılki temanın konusu ise sadece ülkemiz için değil, dünyamızın geleceği için de ağaçlandırmanın taşıdığı önem dikkate alınarak “Geleceğe Nefes, Dünyaya Nefes” şeklindedir. 81 ilimiz ve 922 ilçemizin yanında 30 ülkede ortak fidan dikimleri gerçekleştirilmiştir.

Değerli milletvekilleri, ormanları kırsal kalkınmanın lokomotifini yaptık. Kırsal nüfusun gelir kaynaklarının çeşitlendirilmesi ve ülke ekonomisine fayda sağlanması maksadıyla ceviz, badem, harnup, dut ve benzeri gelir getirici türler ile yabani zeytin rehabilitasyonu olmak üzere 38 eylem planı uygulamaya geçirilmiştir. Orman köylülerimizi doğduğu yerde doyurmak, yaşatmak, kalkındırmak ve göçlerini önlemek için 5 Bin Köye 5 bin Orman Eylem Planı doğrultusunda bugüne kadar 5.420 köyde gelir getirici tür ağaçlandırması yapılmıştır. Bugüne kadar arıcılığa ve bal üretimine verdiğimiz destekler sayesinde ülkemiz bal üretiminde dünyada 6’ncı sıradan 2’nci sıraya yükselmiştir.

Değerli milletvekilleri, “Keçin var, suçun var.” anlayışından vazgeçerek ormanlarımızda otlatma planları yapılarak hayvancılığımıza büyük destek verilmektedir. Orman köylülerimize 2002 yılında verilen 15 milyon TL destek miktarı 2020 yılında 250 milyon TL’ye çıkarılmıştır ve 2021 yılında 300 milyon TL ORKÖY kredisi verilecektir.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde son yıllarda önem arz eden konulardan biri de hiç şüphesiz tıbbi ve aromatik bitkilerdir. Bu konuda Türkiye Büyük Millet Meclisinde de araştırma komisyonu kurulmuş ve çalışmalarını tamamlayarak raporunu sunmuştur. Son düzenlemelerle tıbbi ve aromatik bitki yetiştiriciliğine ve işlenmesi amacıyla tesis kurulmasına bozuk orman alanlarından izin verilebilecektir. Tıbbi ve aromatik bitkilerden 2020 yılında ülke ekonomisine 6 milyar TL, orman köylüsüne 800 milyon TL katkı sağlanmıştır. Dünyadaki 115 milyar dolarlık tıbbi ve aromatik bitkiler pazarından pay almak için odun dışı orman ürünlerinin üretimi artırılmış olup ilk 10 ülke arasına girmeyi hedeflemekteyiz. Tıbbi ve aromatik bitkilerin ihracatı şu anda 1 milyar dolar civarındayken 2023 yılında 5 milyar olarak hedeflenmektedir. Vatandaşlarımıza sağlıklı yaşam alanları oluşturmak gayesiyle 2003 yılından bugüne kadar 1.566 adet mesire yeri, 134 adet şehir ormanı kurulmuştur. Devlet ormancılığından millet ormancılığına geçilmiştir.

Değerli milletvekilleri, ormanlarımıza yapılan bakım, gençleştirme gibi faaliyetler sonucu yapılan üretimle, ülkemizin orman ürünleri ihtiyacını yerli kaynaklardan karşılamayı hedefliyoruz. Bu kapsamda sektörde dışa bağımlılığı azaltmak için 2002

yılında 14 milyon metreküp olan endüstriyel odun üretimini, 2020 yılında 25 milyon metreküpe, 2021 yılındaysa 28 milyon metreküpe çıkaracağız. Hedefimiz, 2023 yılında yerli kaynaklarımızla ülke üretimimizin yüzde 100'ünü karşılamaktır.

Değerli milletvekilleri, 2021 yılı sonu itibarıyla orman kadastro keskinleşen alanların tescilleri sağlanacak, 2023 yılı sonunda da 2/B programları tamamlanacaktır. Böylece uzun yıllar çözilemeyen ve orman-halk ilişkilerini olumsuz etkileyen mülkiyet sorunları tamamen çözülmüş olacak, ormanlarımızın daha etkin bir şekilde korunması da sağlanmış olacaktır. Nitekim yapılan çalışmalar neticesinde teknik ve hukuki problemler azalmış, yargıya intikal eden davalarda ciddi düşüşler olmuş, orman köylüsüyle hasım değil hisim olunmuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

İBRAHİM AYDIN (Devamla) - Değerli milletvekilleri, orman yangınlarıyla mücadele çalışmaları kapsamında, Orman Yangın Yönetim Sistemi'yle insan gücü, kara ve hava araçları tek merkezden yönetilerek Türkiye, orman yangınlarıyla mücadelede çevre ülkelere de her an yardım edebilecek güçlü bir yapıya kavuşturuldu. Bu sayede orman yangınlarıyla mücadelede bölgemizde lider ülke olduk. Kurmuş olduğumuz erken uyarı sistemiyle orman yangınlarına müdahale süresi kırk dakikadan ortalama on iki dakikaya düşürüldü. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Evet, ülkemizde askerî amaçlar dışında ilk kez orman yangınlarıyla mücadelede İHA kullanılmaktadır ve orman yangınlarında Akdeniz ülkelerinde son on yılda ortalama yanan alan istatistiklerine baktığımızda yine en az yanan alan konusunda Akdeniz ülkeleri arasında lider konumdayız. Portekiz'de 134 bin, İspanya'da 95 bin, İtalya'da 64 bin, Yunanistan'da 24 bin hektarlık ülkemizde ise 7 bin hektar civarındadır.

Orman Genel Müdürlüğümüzün yaptığı çalışmalar kapsamında yangından dolayı zarar gören alanlar aynı yıl içerisinde ağaçlandırılarak orman varlığının yok olmasına izin verilmemektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İBRAHİM AYDIN (Devamla) - Bu gayretli çalışmalardan dolayı işçisinden memuruna, mühendisinden genel müdürüne ve emeği geçen herkese teşekkür ediyorum.

Yangınla mücadelede şehit olan 117 kardeşimize ve tüm şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyorum.

2021 yılı bütçemizin ülkemize ve milletimize hayırlı uğurlu olmasını diliyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Cihan Pektaş, buyurunuz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA CİHAN PEKTAŞ (Gümüşhane) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün bütçesi üzerine grubum adına söz almış bulunuyorum. Sizleri saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

DSİ sadece baraj yapan değil, aynı zamanda tarımsal sulamaları inşa eden kuruluştur. 2021 yılı bütçesinde tarımsal sulamalara ayrılan yatırım ödeneklerinde geçen yıllara oranla ciddi artış olduğunu görüyoruz. Bu durum sulamalara verilen önemin göstergesidir.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Şanlıurfa'da sulamalar yok.

CİHAN PEKTAŞ (Devamla) – Tarımsal üretimde artışın en önemli parametresi suludur. Kuru tarımdan sululu tarıma geçildiğinde verim 4 kattan 13 kata kadar artış göstermektedir.

Ülkemiz yüz ölçümünün yaklaşık üçte 1'i yani 231 milyon dekarı tarım arazisidir. Ekonomik olarak sulanabilir arazimiz ise 85 milyon dekarıdır. Pekli, sulamada ne durumdayız? 1950'li yıllarda başlayan sulamaların yaklaşık 10 milyon dekarı vatandaşlarımızın kendi imkânlarıyla yaptığı halk sulamalarıdır, 13 milyon dekar sulama ise eski Köy Hizmetleri tarafından yapılmıştır, 43,6 milyon dekar arazinin sulama projeleri DSİ tarafından bitirilmiş ve toplam rakam 66,6 milyon dekara ulaşmıştır. Geriye kalan 18,4 milyon dekar arazinin 6,2 milyon dekarının inşaatı devam ediyor, 7,2 milyon dekar arazinin ise projeleri tamamlanmış, ihale aşamasına gelmiştir. İnşallah, birkaç yıl içerisinde sulanabilir arazilerimizin tamamını bitirip işletmeye açacağız.

Değerli milletvekilleri, son on sekiz yılda 19 milyon dekar araziye sulamaya açtık. 2003 yılından itibaren yeni başlamış projeleri durdurup revize ederek tamamını borulu sistem olarak inşa ettik, yüzde 6 olan kapalı sistem sulamayı yüzde 29'a çıkardık. İşletme ömrü uzun olan, işletme maliyetleri açık sisteme göre oldukça düşük olan, en az yüzde 30 daha su tasarrufu sağlayan yağmurlama ve damlama yöntemini teşvik eden bir sistemi inşa ediyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Canım Vekilim, bu Şanlıurfa'da bir şey yok! Biz de anlamadık!

CİHAN PEKTAŞ (Devamla) - Bu sistemle aynı zamanda suyun kontrollü şekilde kullanılmasıyla toprağın tuzlanması önlenmektedir. Kaynaklar yönünden su zengini bir ülke değiliz ancak suyumuzu iyi kullandığımız zaman su fakiri de değiliz. Yıllık 112 milyar metreküp içme suyu kullanma potansiyeline sahibiz. Biz bunun hâlihazırda 57 milyar metreküpünü kullanıyoruz; 44 milyar metreküpünü tarımda, 13 milyar metreküpünü ise içme, kullanma ve sanayide tüketiyoruz. Görüldüğü üzere en fazla sarfiyat tarımsal sulamada oluyor. Bizim bitirdiğimiz sulamaları açık sistem yapsaydık bugün 44 milyar metreküp yerine 50 milyar metreküp su kullanacaktık. Hedefimiz, geçmişte yapılan sulamaları, projenin tamamını borulu sistem olarak inşa etmektir. Tabii, sulama projesi yapılması için önce barajların ve göletlerin yapılması gerekiyor. Zira, yağış rejimimiz gereği depolama yapmak mecburiyetindeyiz. Bir örnek verecek olursak: İnşaatı devam eden Silvan Barajı 2022 yılında bitecek ve 2 milyon 350 bin dekar araziye sulayacaktır.

Projelerin inşaat maliyetlerini de düşürdük, daha önce yapılan projelerle ciddi maliyet farkları var. 2001 yılında İsrail ortaklığıyla yapılan Şanlıurfa Yaylak Ovası sulamasının hektar başına maliyeti 14 bin dolardır. Daha zor coğrafya şartlarına rağmen aynı teknoloji kullanılarak yapılan, 2012 yılında başlanan ve 2015 yılında bitirilen Antalya Korkuteli sulamasının hektar başına maliyeti 3.500 dolardır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Projeleri hem kısa zamanda bitiriyoruz hem de maliyetleri düşürüyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ya arkadaş, yirmi yıl oldu, yirmi yıl! Ne zaman bitiriyorsunuz ya!

CAVİT ARI (Antalya) – Parasını geri almadınız mı vatandaştan? Haberinizi olsun, yarısını vatandaş ödedi onun!

CİHAN PEKTAŞ (Devamla) - Memleketim Gümüşhane'de 2003 yılına kadar biten sulamalar sadece 3.400 dekarı, biz bunun üzerine 191 bin dekar ilave ettik, 240 bin dekar sulamanın da çalışmaları devam ediyor. Projelerin yapımında kullanılan boru ve parçaların tamamı yüksek teknolojiye sahip yerli firmalarımız tarafından üretilmektedir.

Değerli milletvekilleri, belli kesimler tarafından sürekli karşı çıkılan HES'lerimiz, enerji üretiminin yanı sıra milyonlarca dekar arazinin de sulama suyunu temin etmektedir. Türkiye'nin en büyük hidroelektrik santrali olan Atatürk Barajı'nın suyu, 221 kilometre uzunluğunda inşa ettiğimiz dünyanın en büyük yapay nehri vasıtasıyla Mardin ovalarına kadar iletilmektedir. Tarımsal üretimde işletme girdilerini düşüren önemli bir kalem de arazi toplulaştırmasıdır. Avrupa'nın yıllar önce hallettiği toplulaştırmaya biz de 1961 yılında başlamışız. 142 milyon dekar arazide toplulaştırma yapılması planlanmış, 2002'ye geldiğimizde sadece 4,5 milyon dekar arazinin işlemini yapmışız. Biz bu rakamı 10 kattan daha fazla artırarak 47,2 milyon dekara çıkardık, 35,3 milyon dekar arazide ise hâlihazırda çalışmalar devam ediyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Arazi kullanımının anayasası niteliğinde olan 1/100.000'lik çevre düzeni planlarımız yoktu, yüzde 3'lerden aldığımız çalışmaları yüzde 99'a biz getirdik. Zaman zaman birileri

çıkyor, bürokraside ehliyet ve liyakat olmadığından bahsediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CAVİT ARI (Antalya) – Evet.

BAŞKAN – Buyurunuz.

CIHAN PEKTAŞ (Devamla) - On yılların kronikleşmiş problemlerini Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde, ehliyet ve liyakat sahibi kadrolarla biz çözüyoruz, inşallah, geriye kalan projeleri de biz bitireceğiz. Biz memurlarımıza, uzmanlarımıza, mühendislerimize ve bürokratlarımıza güveniyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bütün bu projelerin yapımında emeği geçen başta Sayın Bakanımız olmak üzere, Bakan Yardımcılarına, DSİ Genel Müdürlüğüne ve çalışma arkadaşlarına teşekkür ediyorum, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Kırklareli Milletvekili Sayın Selahattin Minsolmaz'a aittir.

Buyurunuz Sayın Minsolmaz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA SELAHATTİN MİNSOLMAZ (Kırklareli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2021 yılı bütçemiz hakkında, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü bütçesi üzerine söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi, aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Ülkemizin yüz akı kurumlarından biri olan Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğümüz, 1953 yılında kurulmuş, 1954 yılında teşkilatlanmasını tamamlamış ve 2008 yılında 4 no.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'yle Tarım ve Orman Bakanlığımız bünyesinde faaliyetlerini sürdüren önemli kuruluşlarımızdan bir tanesidir. Yapmış olduğu sulama faaliyetleri, hidroelektrik santralleri, taşkın önleme tesisleri, toplulaştırma çalışmaları ve şehirlerin içme suyunun teminine yönelik önemli çalışmalarıyla hem kırsal alanda hem de kentsel alanda önemli hizmetleri yerine getirmektedir.

Su temini kadar, suyun zararlı olduğu yerlerde taşkın önleme tesisleri, öncelikle insanımızın hayatının ve malının korunmasında çok önemli tesisler yapmaktadır. Su akarsa nehir, düşerse şelale, durursa göl olur ama Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü bu konuya el atarsa enerji olur, çorak topraklara can olur. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

1954 yılından Hükümetimizin görev geldiği 2002 yılına kadar çok önemli çalışmalar yapan Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 2002 yılından bugüne kadarki on sekiz yıllık dönemde de bunları katbekat artırmış ve gerçekten çiftçimizin, üreticimizin, enerjiyi kullanan sanayicimizin ve şehirlerimizin birçok derdine deva olmuştur. Bilimi kendisine rehber alan ve mühendisliğin tüm imkânlarını kullanan Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü yapmış olduğu bu çalışmalarla dünyada örnek projeleri yerine getirmiştir.

Bu bahsettiğimiz -kurulduğu 1954 yılından 2002 yılına kadar- kırk sekiz yıl içerisinde yaptığı bazı çalışmalara ve bu süreç içerisinde, on sekiz yıllık Hükümetimiz döneminde yaptığı çalışmalara göz atarsak: Kırk sekiz yıllık dönemde 276 tane baraj ama on sekiz yılda buna 585 tane baraj ekleyebilmişiz; hidroelektrik santralleri 97 taneyken bunlara 584 tanesini yani 6 katını ilave edebilmişiz. Toplulaştırma, bu bahsettiğimiz kırk sekiz yıllık dönemde 10 adet yapılmışken tam 22 katı yani 222 adet toplulaştırma projesi Devlet Su İşleri tarafından hayata geçirilmiştir. Tabii, bu çalışmaların bahsettiğimiz on sekiz yıllık dönemin 2020 fiyatlarını eskale ederek bugünkü değeri tam 245 milyar Türk lirası olabilmektedir. Buna bağlı olarak da yıllık 50 milyar lira ortalama tarımsal ve elektrik gelirinden kaynaklı katma değer sağlanmıştır.

Türkiye'nin gururu olan bu projelerden birkaç tanesine değinmek gerekirse değerli milletvekilleri, Ermenek Barajı 218 metre gövde yüksekliğiyle Türkiye'nin kendi alanında 2'nci en yüksek barajı niteliğindedir ve bir mühendislik harikası olarak çift eğrilikli, ince kemer beton niteliğinde yapılarak ekonomimize çok ciddi bir değer kazandırmıştır. Mavi Tünel, Çine Adnan Menderes Barajı ve Hidroelektrik Santrali, Ege'nin yüz kırk yıllık hasretine bir son vermiş ve hayalini gerçekleştirmiştir. Deriner Barajı ve Hidroelektrik Santrali, 240 metre yüksekliğiyle kendi kategorisinde Türkiye'nin en yüksek barajlarından bir tanesidir. Yine, Borçka Barajı, Dalaman Akköprü Barajı, Zamantı Tüneli, Naras Barajı, Ilısu Profesör Doktor Veysel Eroğlu Barajı ve Hidroelektrik Santrali de çok önemli projelerdendir. Bu barajımız dolgu hacmi bakımından kendi alanında dünyanın 1'inci barajı olmuştur. Tamamlandığı zaman ekonomiye katılacak ve büyük değer sağlayacak Yusufeli Barajı, Çoruh Nehri üzerinde 270 metre gövde yüksekliğiyle sınıfında dünyanın 3'üncü barajı olacak, Silvan Barajı da tamamlandığında Dicle Nehri üzerinde yılda 1 milyar lira gelir temin edecektir.

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğümüzün çalışmaları sadece barajlar, toplulaştırmalar ve taşkın önleme tesisleriyle bitmemekte, 81 ilimizin de içme suyunun 2040'lı, 2050'li ve 2070'li yıllara doğru su güvencesi altına alınması çabasıdadır. Bunlardan en önemlisi, Ankara'da Sayın Cumhurbaşkanımızın açılışını yaptığı, Gaziantep'te, Konya'da -Mavi Tünel Projesi'yle- hep birlikte ülkeye katılan bu katma değer sonucularını alıyoruz.

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü sadece Türkiye sınırlarında, il merkezlerinde değil aynı zamanda ülke sınırları dışında da çok önemli çalışmalar yapmaktadır. Bildiğiniz üzere, Afrika'da 9 ülkede yapmış olduğu 512 kuyuyla beraber 2 milyon dünya insanının sağlıklı ve temiz suyu elde etmesine olanak sağlamıştır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Evet, Devlet Su İşlerinin çalışmaları hem tarımsal alanda hem taşkınların önlenmesi hem enerjinin üretilmesi anlamında çok önemli projelerdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELAHATTİN MİNSOLMAZ (Devamla) – Sayın Başkan, izninizle, bir dakika daha alayım.

BAŞKAN – Buyurunuz.

SELAHATTİN MİNSOLMAZ (Devamla) – Ama bu beş dakika içerisine sığdıramayacak kadar önemli ve faydalı çalışmalardır.

Benim de bölgem olan Trakya bölgesinde Kırklareli ilinde ve tüm Trakya sathında da Cumhurbaşkanımızın talimatıyla başlatılan Trakya Gelişim Planı'nın ayaklarından bir tanesi olan Ergene Havzası Koruma Eylem Planı bütününde de çok önemli çalışmalar yapılmıştır. Bu plan bütününde yapılan 13 tane arıtma tesisinin tamamı Trakya bölgesinde olmuştur. Eski Bakanımız Sayın Veysel Eroğlu Hocama da çok teşekkür ediyorum, bölgenin bütün çevreye dönük projelerinde emeği çoktur. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Sayın Bakanımıza, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü çalışanlarına, mühendis meslektaşlarıma, tekniker, teknisyen ve her şeyde emeği olan işçi kardeşlerimize teşekkür ediyorum. Bütçemizin hayırlara vesile olması temennisiyle tüm bunların üzerine siyasi iradesini koyan Cumhurbaşkanımıza teşekkürle konuşmamı tamamlıyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Oğuzhan Kaya...

Buyurunuz Sayın Kaya. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, aziz milletimiz; sizleri Gazi Meclisimizin kürsüsünden saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Her ne kadar Meteoroloji Genel Müdürlüğü bütçesi üzerinde söz almışsam da -Meteoroloji Genel Müdürlüğü bütçesinin hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum- konuşmama Tarım ve Orman Bakanlığımızın Çorum ilimize yapmış olduğu yatırımları anlatarak devam etmek istiyorum.

Çorum, tarım ve hayvancılık alanında ülkemizde önemli bir yere sahip olduğu kadar, aynı zamanda bir sanayi ve üretim

kentidir. Şehrimiz, makine, tuğla, döküm, altın, kiremit ve yumurta üretiminde birçok fabrika ve tesisle üretime ve istihdama katkı sağlamaktadır. Türkiye'deki 3 altın rafinerisinden 1 tanesi Çorum'da bulunmaktadır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bakıldığında, çevre illerdeki ihracat rakamları 10-15-20 milyon dolar iken Çorum'un 2019 yılı verilerine göre ihracat rakamları 1,5 milyar dolardır; burası çok önemli, Çorum'un 2002 yılındaki ihracat rakamları 29 milyon dolar iken bugün 1,5 milyar dolardır, Çorum sanayisinin daha fazla üretim yapması, istihdam sağlaması için işlediği mamul maddeyi limanlara götürmesi ve işleyeceği ham maddeyi Çorum'a taşıması, lojistik merkezlerine ulaşması için Çorum için elzem olan hızlı yük treni için çalışmaları başlattık, projelendirme aşaması geçildi; inşallah Çorum'a en yakın yer olan Delice'den Çorum ve Samsun'a kadar olan kısım da ihale edilerek Çorumlu hemşehrilerimizin hizmetine sunulacaktır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Yine, Çorum'a ihracat için gelen iş adamlarının geliş gidişi, Çorumlu iş adamlarının yurt içine ve yurt dışına seyahatleri, üretilen malzemelerin taşınması için Çorum'un ihtiyacı olan havaalanı için de önceki dönem Ulaştırma Bakanımız Çorum ziyaretlerinde yerinde incelemelerde bulunmuş ve çalışmalarını başlatmıştır.

Biz Çorum'da en önemli üretim kaynağının tarım olduğunu düşünerek sulanabilecek tüm arazilerin sulanması için yüzde 10 olan sulanabilir arazi miktarını bugün yüzde 42'lere çıkardık. İnşallah, şu anlatacağım projeler bittiğinde Çorum'un sulanabilir arazi miktarı yüzde 70-80'lere çıkacak. Bu kapsamda Alaca ilçemizde Koçhisar Barajı'nı yaptık. Koçhisar Barajı bittiğinde -sulamasıyla beraber- 120 bin dönüm araziye sulayacak. İlk etapta 75 bin dönüm araziye sulayan birinci kısmını tamamladık, kapalı sulama devresiyse hizmete sunduk; Alacalı hemşehrilerimiz ayçiçeğinden patatese, soğana, buğdaya kadar her türlü ürünü üretmekteler. Tarım Bakanımızdan da -inşallah- Alacalı üreticilerimiz soğan ihracatının devam etmesini beklemekteler. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Yine, Koçhisar Barajı'nın ikinci etabını 11 Ocakta ihale ediyoruz ve bu ihaleyle beraber 45 bin dönüm araziye sulayacağız. Yine, Tımarlı Sulama Projesi'yle 80 bin dönüm araziye suluyoruz. İskilip'te Derekargın Barajı'yla büyük bir araziye suluyoruz. Osmancık'ta Dutludere Sulama Projesi'ni ihaleye çıkarıyoruz ve Osmancık, Laçın, Dodurga ekonomisine 40 milyon liralık bir katkı sağlayacağız. Bunlarla beraber, Osmancık içme suyu isale hattını 2021 Ocak ayında ihale ediyoruz ve Uğurludağ'da, Dodurga'da, Oğuzlar'da, Kargı'da, diğer ilçelerimizde de birçok içme suyu barajlarımızı ve sulamalarını hizmete sunuyoruz. Sungurlu'muz için çok önemli olan Kırankışla Barajı'nın inşaatına 2021'de başlıyoruz ve Sungurlu ilçemize de buradan içme suyu vereceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bunlarla beraber, Çorum'da tarım ve hayvancılığı geliştiriyoruz ve tarım ve hayvancılık alanında Çorum'u bir merkez yapıyoruz, Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliğimizin de öncülüğünde Çorum İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği kuruyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

OĞUZHAN KAYA (Devamla) – Yine, pirince ismini veren Osmancık ilçemizde pirinç üretiminde önemli mesafeler alıyoruz. Çorum ilimiz tarım ürünlerinin sıralamasında da Türkiye'de söz sahibidir ve "tritikal" dediğimiz ürünün üretiminde Çorum ilimiz 1'inci sıradadır, soğan üretiminde 3'üncü sırada, yeşil mercimek üretiminde de 4'üncü sıradadır. İnşallah, Hükûmetimizin verdiği katkılarla bu üretimler devam edecektir ve Tarım ve Orman Bakanlığımızın Çorum'a desteklemelerle bugüne kadar verdiği yatırım 328 milyon liradır.

Ben bu vesileyle, bu hizmetlerin Çorum'umuza gelmesinde emeği geçen başta Saygıdeğer Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a, Tarım ve Orman Bakanımıza, DSİ Genel Müdürümüze, Tarım ve Orman Bakan Yardımcılarımıza ve diğer genel müdürlerimize teşekkür ediyor, aziz milletimizi ve Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Nevzat Ceylan...

Buyurunuz Sayın Ceylan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA NEVZAT CEYLAN (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Su Enstitüsü hakkında söz almış bulunuyorum. Gazi Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Küresel iklim değişimi bütün dünyayı etkisi altına almış bulunuyor. Bu yıl sonunda yılların en sıcak ve en kurak iklimini yaşadığımızı hep beraber şahit oluyoruz. İnsanoğlunun görmezden geldiği bu sorunun gittikçe kendini hissettirdiği hepimizce malumdur.

Küresel ısınma en çok su kaynaklarını etkilemektedir. Dünyada suyun yanlış kullanımı ve yanlış yönetiminden dolayı su dengesi gittikçe, ciddi manada bozulmaya başlamıştır. Küresel boyutta denizler, akarsular, göller ve yer altı suları kirlenmiştir. Su dengesini ve doğal dengeyi sağlayan sulak alanlar önemli oranda kurutulmuştur. Küresel ısınmanın gittikçe net bir şekilde hissedildiği ülkemizde de en önemli konuların başında su gelmektedir.

Türkiye, son on sekiz yılda su konusunda önemli çalışmalara imza atmıştır. Sulak alanların kayıplarını önlemek amacıyla Sulak Alanları Koruma Yönetmeliği çıkarılmış, Çevre Kanunu'nda değişiklik yapılarak sulak alanların kurutulması ve doldurulması yasaklanmıştır. Sulak alanların kurutulmasına imkân veren kanun yürürlükten kaldırılmış ve Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nün bataklıkları kurutma görevine son verilmiş, kurutulan sulak alanların eski hâline getirilmesi için çalışmalar başlatılmıştır.

Değerli milletvekilleri, bu dönemde bütün şehirlerin içme suyu ihtiyacını yaklaşık elli yıl karşılayacak şekilde yatırımlar yapılmıştır. Sulanabilir arazilerin yüzde 73'ü sulanabilir hâle gelmiştir. Borulu sulama yüzde 6'dan yüzde 22'ye yükseltilmiş ve damlama sulama yaygınlaştırılmıştır. Asrın projesi olarak kabul edilen Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Su Temin Projesi tamamlanmıştır. Yapımı tamamlanan hidroelektrik santralleriyle her yıl yaklaşık 10 milyar TL değerinde doğal gaz ithalinden tasarruf sağlanmıştır. 2002 yılında 145 atık su arıtma tesisi hizmet verirken, bu sayı 1.148'e ulaştırılmıştır. 2002 yılında belediye nüfusunun yüzde 35'ine atık su arıtma hizmeti verilirken, bu oran yüzde 87'ye çıkarılmıştır. Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nün yatırım harcamaları devasa boyutlara ulaşmıştır.

Sayın milletvekilleri, bu dönemde su kaynaklarının korunması, iyileştirilmesi ve kullanılmasına ilişkin politikaların belirlenmesi amacıyla Su Yönetimi Genel Müdürlüğü kurulmuştur. Yine, 2009 yılında ülkemizin ev sahipliğinde İstanbul'da gerçekleştirilen ve 190 ülke ile 30 binden fazla kişinin katılım sağladığı 5'inci Dünya Su Forumu'nun başarısının ardından, Türkiye dünya ölçeğinde su çevrelerinde etkin bir aktör hâline gelmiştir. Bu tecrübeyi ve vizyonu hayata geçirmek amacıyla su konusunda uluslararası bir düşünce kuruluşu olarak 2011 yılında Türkiye Su Enstitüsü kurulmuştur. Enstitü, küresel su meselelerinin çözümüne katkı sağlamak, ülkemizin sürdürülebilir su politikalarının ve stratejilerinin oluşturulmasına yeni fikirler ve bilimsel modellerle katkıda bulunmak, su konusunda küresel iş birliğini desteklemek gibi hedefler çerçevesinde faaliyetler göstermektedir.

Küreselleşen dünyamızda su meseleleri sınırları aşmaktadır. Türkiye, su alanında gerçekleştirdiği büyük projeler, yetişmiş insan kaynağı ve engin bilgi birikimi sayesinde bölgesinde su konusunda lider konuma gelmiş durumdadır. Türkiye Su Enstitüsü, ülkemizi temsilen su alanında saygın pek çok uluslararası etkinliklerde yer alarak su diplomasisi faaliyetlerini yürütmektedir. Enstitü, ülkemizin yurt dışında temsilinde, su alanındaki uluslararası etkinliklerde önemli rol üstlenmektedir. Birleşmiş Milletler, İslam İşbirliği Teşkilatı, D8, Dünya Su Konseyi, UNESCO, AGİT ve OECD gibi birçok uluslararası kuruluşla su yönetimi ve teknolojiler konusunda ortak çalışmalar yürütülmektedir. Örneğin İslam İşbirliği Teşkilatı bünyesinde İslam coğrafyasındaki su meselelerinin çözümü için kurulan Su Konseyinin faaliyetleri Enstitü tarafından koordine edilmektedir. Ayrıca

suyun barış aracı olması gayesiyle kurulan ve bu bağlamda çok önemli bir yapı olan Ortadoğu'da Mavi Barış Girişimi'nin koordinasyon ofisi vazifesi Türkiye Su Enstitüsü tarafından yerine getirilmektedir. Görüldüğü gibi, su konusunda da AK PARTİ son on sekiz yılda önemli başarılarla imza atmış bulunuyor. Bu vesileyle, en stratejik ve en hayati öneme sahip su konusunda görev alan kuruluşlarımıza ve bu kuruluşların başarısında katkısı olan çalışanlarına şükranlarımı sunuyorum.

2021 bütçesinin hayirlara vesile olmasını temenni ediyorum.

Saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası İstanbul Milletvekili Sayın Rümeysa Kadak'ta.

Buyurunuz Sayın Kadak. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Meclisin en genç vekili, en genç vekil bu Mecliste, hadi bakalım.

AK PARTİ GRUBU ADINA RÜMEYSA KADAK (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Çok kıymetli Genel Kurul, bugün Gençlik ve Spor Bakanlığımızın 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi hakkında grubum adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Tabii, aslında bugün şununla başlamak istiyorum: Gençlik ve Spor Bakanlığı denildiğinde yurtlardan ve burslardan bahsediliyor ama Gençlik ve Spor Bakanlığımız bundan çok daha fazlası. Bence gençlere sadece barınma ihtiyacını karşılamakla, cep harçlığını vermekle gerçek anlamda yardımcı olmuyoruz; biz aynı zamanda onlara imkân tanıyoruz ve kendi yeteneklerini keşfedebilecekleri alanlar oluşturmaya çalışıyoruz.

Aslında ben bugün size salt yapılanlardan ve yapmak istediklerimizden bahsedecektim fakat konuşmaların gidişatını görünce birkaç şey eklemenin farz olduğunu gördüm. Birincisi, sıklıkla gençlerin oy vermeyeceğinden bahsediliyor, özellikle geçtiğimiz aylarda çok çok bahsedildi. Çok kısa bir araştırma yaptım hemen, burada, kendi telefonumdan. Son 3 seçimde de benzer konuşmaları çokça görmüşüz ama gençler kime oy verdi? AK PARTİ'ye oy verdi. Demek ki konuşmakla olmuyormuş, çalışmakla oluyormuş. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Tabii, gençler buradaki çalışmalardan hoşlanmayabilirler, oy vermeyebilirler; demokrasi böyle bir şey. Ama ben çok kısa bir hatırlatma yapmak istedim, tüm enerjinizi bir kişinin ve bir grubun iktidardan gitmesine ayırdığınız zaman biz sadece 3 şeyi düşünebiliyoruz; birincisi, kendimizle ilgili konuşmayı engellemeye çalıştığınızı; ikincisi, başarısızlığınızı; üçüncüsü de aslında iktidardan gitmesini istediğiniz grubun aslında ne kadar başarılı olduğunu. Bu noktada da Allah kimseye böyle uzun ve kurumsallaşmış bir başarısızlık nasip etmesin diyerek konuşmalarına devam edeceğim. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Diğer bir nokta gençlerin mutsuz olduğu noktasıydı. Bu noktada, ben de araştırmaların sonuçlarından çok memnun değilim. Bu konuda, naçizane, ben de çalışmalar yapıyorum. Hangi alanlarda: Sosyal hayat, eğitim ve istihdam alanlarında. Fakat açıkçası, yani madem bu konuda bu kadar dertlisiniz, o zaman, hazır buradayken sizden birkaç söz isteyeceğim. Mesela gençler bugün tacize uğrarken ilçe binalarınızda, vekiliniz gelip burada "Evet, oldu, yine olacak." derken siz bu gençlerin mutlu olmasını bekleyemezsiniz. Ya da çocuklar ölürken, Yasinler yanarken mesela, Aybuke Öğretmen artık aramızda yokken bu gençlerin asla mutlu olmasını bekleyemezsiniz. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Ya da baktığınızda Eren hiçbir zaman 17 yaşına giremeyecekken, Bedirhan bebek hiçbir zaman büyüyecekken bizim mutlu olmamızı bekleyemezsiniz burada. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Gencecik kızlara -bunu söylemeye bile çekiniyorum- pislik teröristler tarafından tecavüz edilirken dağda, nasıl mutlu olmamızı bekleyebilirsiniz ki? Madem bu konuda bu kadar dertlisiniz o zaman gerçekten çıkın, burada yürekli bir şekilde, tutarlı bir şekilde ciddi adımlar atın.

Biz bugün, maalesef, herhangi bir ülkenin yaşadığı şeyleri yaşamıyoruz. Baktığınızda, mesela, 700'den fazla saldırı geliyor sınırlarımıza bir buçuk sene içerisinde. Biz sınırlarımızı korumak için, teröristlerle mücadele etmek için bir harekât başlatıyoruz ve maalesef, kendi Meclisimizde, burada eleştiriler görebiliyoruz bunun sonucunda. 16 yaşında bir genci, 20 yaşında, benim yaşlarımda bir öğretmeni, bebekleri katleden insanların cenazesine giden vekiller görebiliyoruz aramızda ya da buna sesini çıkarmayan vekiller de görüyoruz; bence aynı şey. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) O sebeple, bunları gördüğümüz için, maalesef, böyle şeyleri görmezden gelip başka şeylerden bahsedemeyiz.

Baktım çok kısa, PKK'yla mücadele kapsamında 84'ten beri 1,5 trilyon dolar harcamışız. Bunu insanlar yaşasın diye harcadık, kadınlara tecavüz edilmesin diye harcadık. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Bugün çocuklar dağa kaçırılmasın diye harcadık; kurban eti dağıtan çocuklar, Yasinler yanmasın diye harcadık; bakıldığında, öğretmenlerimiz, o gül sesli, güzel sesli öğretmenlerimiz, gencecik öğretmenlerimiz öldürülmesin diye harcadık.

Ha, tabii ki burada hatip bir soru sordu "Kaç gence burs verildi, kaç gence iş imkânı oluşturuldu?" diye. Ben de aynı şeyi söylüyorum. Bu parayla, bakıldığı zaman, çok şey yapılabilirdi. Evet, birçok meblağla da öyle. Mesela sadece TOGG'un maliyetine bakıyorum, fabrikanın, 540 tane otomobil fabrikası açabilirdik biz bu parayla. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) 2 milyondan fazla gence istihdam sağlayabilirdik.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Biz de aynı şeyleri söylüyoruz.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Biz de aynı şeyi söylüyoruz.

RÜMEYSA KADAK (Devamla) – Ama tabii ki tüm bunlar devam ederken bunlar bizi yıldırdı mı? Asla. Biz bunlara devam ederken aynı zamanda 782 tane yurt yaptık, 350 tane gençlik merkezi açtık. 350 inovasyon atölyesi kurduk; burada gençlere yazılım, kodlama ve robotik öğrettik, Türkiye'deki gençlere. Bakıldığında, 129 tane gençlik ofisi oluşturduk; bunlardan hiç bahsetmiyoruz tabii. 30 tane DENEYAP Atölyesi kurduk, 55 bin gence yazılım öğrettik, robotik öğrettik. Her sene 2 milyon gence dokunuyor bu Bakanlığımız. Yapılan şeylerden de bahsetmeniz gerekiyor ki gerçekten haklılık payı olduğunu görebilelim konuşmalarınızın. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Mesela, bu sene pandemiye rağmen 500 genç ilk kez keman aldı eline, ücretsiz bir şekilde, kurslarımız sayesinde. Bence bunlar çok heyecan verici, bunların artacağını da biliyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

RÜMEYSA KADAK (Devamla) – Mesela, daha geçtiğimiz hafta dünyada ilk olma özelliği taşıyan, benim de bizzat yakından takip ettiğim, Balıkesir'de Birleşmiş Milletler Gençlik Merkezi'mizi açtık. Buradan Balıkesir'imize ve Türkiye'mize hayırlı olmasını, dünyaya da örnek olmasını diliyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Tabii, bunlardan bahsedilmiyor Mecliste.

Biz artık Türkiye'nin batısında ve doğusunda yaşayan gençlere imkân noktasında hiçbir farklılık gözetilmemesini istiyoruz. Baktığınızda, Siirt'te yaşayan bir gencin kodlama öğrenmemesinin tek sebebinin bu alana ilgili olmaması olmasını istiyoruz, daha fazlası değil.

Gençlik ve Spor Bakanlığı, kredi ve yurtlardan çok daha fazlasını temin ediyor. Bir kere, umut veriyor, imkân veriyor, eşit fırsatlar veriyor ve Bakanlığımız her yıl milyonlarca gence ulaşıyor. En az 2 milyon gence direkt dokunuyor Bakanlığımız ve dokunmaya da devam edecek.

Bir şeylerin ısrarla nasıl mümkün olmayacağını dile getirenlere inat, bu kürsüden bir şeylerin mümkün olabildiğini söylemeye, başaran gençleri haykırmaya devam edeceğiz demiştik. Genç vekillerimiz de sağ olsunlar, buradan çokça genci dile getiriyorlar. Biz biliyoruz ki daha nice Ceren Savaşlar gelecek bu ülkeye.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Gençlik hissesi.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

RÜMEYSA KADAK (Devamla) – Teşekkür ederim Başkanım.

Biliyoruz ki TEKNOFEST'te Uluslararası ODTÜ Robot Günleri'nde daha nice gençlik merkezimiz ödül alacak. Maalesef arkadaşımız gençlik merkezlerinden "beton binalar" diye bahsetti, bizce bu bir vizyon meselesi. Ben oraya baktığımda İHA'lar görüyorum, oraya baktığımda girişimci gençler görüyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Baktığımda yeni "unicorn"larımızı görüyorum, daha fazlası, Millî Teknoloji Hamlemizin nasıl aslında daha çok gence ulaşacağını görüyorum. Tabii ki bu sebeple sizi suçlayamam ama bir de bu pencereden bakmanızı dilerim.

Bakanlığımıza her daim gençlerin, amasız koşulsuz her gencin arkasında durduğu için ben bir genç olarak teşekkür ediyorum. Ayrım yapmadan tüm gençlerin arkasında durmaya devam edeceklerini biliyorum. Dinlediğiniz için teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Her grubumuzun, her görüşten arkadaşımızın, vekillerimizin de buradan desteklerini bekliyoruz çünkü bizce bu gençlik meselesi partilerüstü bir mesele olmalı, desteklerinizi bekliyorum.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Fehmi Alpay Özalan...

Buyurunuz Sayın Özalan. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA FEHMİ ALPAY ÖZALAN (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2021 yılı Gençlik ve Spor Bakanlığı bütçesi üzerinde grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle siz değerli milletvekillerini ve aziz milletimizi saygıyla hürmetle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Bravo Kaptan!

FEHMİ ALPAY ÖZALAN (Devamla) – Bu bütçe yerli ve millî bir bütçedir, gençliğe ve sporculara değer veren bir bütçedir. Bu bütçe geçmişin yaralarını sararken geleceğe umutla bakan bir bütçedir. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Bu bütçe Arakan'daki kardeşlerimizin hüznü gözyaşını silerken Azerbaycan'daki kardeşlerimizin ise sevinç gözyaşlarına ortak olan bir bütçedir. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Bu bütçe önemli bir bütçedir. Terörün başını ezen, dosta güven, düşmana korku salan, zalime "dur" mazluma "geç" diyen bir bütçedir. Aylan ve Ayda bebeklerin, kimsesizlerin, garibanların, dul ve yetimin sadece ülkemizde değil bütün dünyadaki hak ve hukukunu arayanlara selam veren bir bütçedir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Özetle, bu bütçe insanlığa hizmet eden bir bütçedir çünkü 100'ü aşkın her ülkeye pandemi sürecinde dine, dile, ırkına, milliyetine bakmadan yardım eden bir bütçedir. Sadece kendi ülkemizdeki değil, yardıma ihtiyacı olan diğer ülkelerdeki hastaları uçakla binlerce kilometre uzaktan getirip tedavi ettiren bir bütçedir. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Bütçemiz ülkemize ve insanlığa hayırlı olsun. Bu nedenle bu bütçe ulusal değil uluslararası bir bütçedir. Bu vesileyle, bize 19 kez bu bütçeyi hazırlamaya imkân veren aziz milletimize ve Sayın Cumhurbaşkanımıza teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; spor evrensel bir alandır, spor barışın elçisidir, sporun dili takdir, spor kardeşliktir, spor herkes için ilkesine gönülden inanıyoruz. Bu sebeple, gençlerimizi spora teşvik etmek için ülkemizin istisnasız her şehri stadyumlarla, yüzme havuzlarıyla, spor salonlarıyla, kortlarla, kayak merkezleriyle, mahalle tipi spor sahaları ve gençlik merkezleriyle donattık. Spor tesisi altyapınız olmazsa hayata geçireceğiniz hamleleri yapma imkânınız da olmaz. Tesisleşme ve sporcu gelişimini birlikte değerlendiriyoruz. Uluslararası faaliyetlerde şanlı Türk Bayrağı'mızı göndere çektiğiniz İstiklal Marşı'mızı okuyacak başarılı sporcuları yetiştirmek için altyapı devrimi gerçekleştirdik.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bravo.

FEHMİ ALPAY ÖZALAN (Devamla) – 1.500'lerde olan spor tesisi sayısını 3.700'lere çıkarttık ve buna ek olarak 2.500 mahalle tipi spor sahalarını inşa ettik.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Maşallah.

FEHMİ ALPAY ÖZALAN (Devamla) – Lisanslı sporcu sayısını 280 binlerden 10 milyon civarına çıkardık. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

MUSTAFA AÇIKGÖZ (Nevşehir) – Yeni Alpaylar geliyor.

FEHMİ ALPAY ÖZALAN (Devamla) – Türkiye olimpiyat hazırlık merkezlerimizde bini aşkın sporcumuz bulunmaktadır. Bu sahalarda ter döken kardeşlerimizin arasından da geleceğin şampiyonları da çıkacaktır inşallah.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Alpaylar çıkacak gelecekte.

FEHMİ ALPAY ÖZALAN (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bizim gençliğimiz, milletin mazisine ve istikbaline, millî ve manevi değerlerine bağlı, demokrasiyi, hukuku savunan, milletin derterleriyle dertlenen, neşesiyle neşelenen bir gençlik. Gençlerimiz bizim heyecanımız, ufukumuz, istikbalimizdir. Göğsünde iman, gönlünde heyecan, meşalesi ilim olan, maziye saygı, atıya selam çakan bir bütçedir. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Cumhurbaşkanımızın riyasetinde böyle bir gençlik hedefledik ve bu hedefe adım adım ilerliyoruz. Öyle bir gençlik ki her zaman hakkın ve hukukun yanında olan, elinde taş, silah, sopa, yüreğinde şiddet değil; elinde kitap, bağlama ve saz, yüreğinde heyecan ve heves olan bir gençlik. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Öyle bir gençlik ki Alparslanlar, Fatihler, Yavuzlar, Kanuniler, Abdülhamitler, Gazi Mustafa Kemaller, Hasan Tahsinler, Necip Fazıllar, Arif Nihat Asyalar, Aziz Sancarlar ve Recep Tayyip Erdoğanlar yetiştiren bir gençlik istiyoruz. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Futbol maçında mıyız ya, anlamadık!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – İlave süre verin Başkan, beş dakika daha verin(!)

BAŞKAN – Buyurunuz.

FEHMİ ALPAY ÖZALAN (Devamla) – "Delikanlım, işaret aldığın gün atandan/ Yürüyeceksin, millet yürüyecek arkandan/ Sana selam getirdim Ulubatlı Hasan'dan/ Sen ki burçlara bayrak olacak kumaştasın/ Fatih'in İstanbul'u fethettiği yaştasın." (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Nazım'dan da oku, Nazım'dan da.

FEHMİ ALPAY ÖZALAN (Devamla) – Gençler, size asla emretmeyeceğiz, size asla dikte etmeyeceğiz, sizi asla kalıplara sokmayacağız; sizinle çalışıp sizinle yürüyeceğiz.

"Kim var?" diye sorulunca sağına soluna bakmadan "Ben varım." diyen gençlik. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) "Zaman bendedir ve mekân bana emanettir." diyen bir gençlik; kökü ezelde, dalı ebette bir sistemin akışına, vecdine,

diyalektiğine, estetiğine, irfanına, idrakine sahip bir gençlik. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FEHMİ ALPAY ÖZALAN (Devamla) – "Surda bir gedik açtık mukaddes mi mukaddes/ Ey kahpe rüzgâr, artık nereden esersen es."

Hepinize saygı ve selamlarımı sunuyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Ahmet Kılıç...

Buyurunuz Sayın Kılıç. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA AHMET KILIÇ (Bursa) – Sayın Başkan, Gazi Meclisimizin kıymetli milletvekilleri; Gençlik ve Spor Bakanlığımızın 2021 yılı bütçesi üzerine grubum adına söz almış bulunmaktayım. Başta sizleri ve ekranları başlarında bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bilindiği üzere, ülkemizde gençlerimizin bütün nüfusa oranı yüzde 16 civarındadır. Bu oranla, Avrupa ülkeleri içinde en genç nüfusa sahip ülkemiz. Tabii, genç bir nüfusa sahip olmak, eğer bu muazzam güç atıl bırakılırsa tek başına bir anlam ifade etmeyecektir. AK PARTİ olarak, kuruluşumuzdan bu yana gençlik politikalarına verdiğimiz önem sayesinde, gençlerimizin her anlamda kendilerini yetiştirebileceği fırsatları sunmak için devletimizin imkânlarını seferber ettik. Gençlerimizin gelişimine yönelik olarak atılan adımların en önemlilerinden bir tanesi de gençlik merkezlerimizdir. Bu merkezlerimiz, Millî Eğitim Bakanlığı ve üniversiteler iş birliği içerisinde gençlerimizin akademik eğitim ve öğretimleri dışında hem kişisel, sosyal hayatlarında hem de mesleki yaşamlarında ihtiyaç duyacakları becerileri kazandırmak için çalışmaktadır.

Daha düne kadar insanlı veya insansız hava araçları alanında esamesi okunmayan bir ülke durumundaydık; bugün ise hedeflerine yönelen bir avuç insan sayesinde aynı alanda dünyanın sayılı ülkeleri arasına girdik. İnşallah, benzer bir başarıyı otomotivde, yazılımda ve diğer yüksek teknoloji gerektiren ürünlerde de yakalayacağız. Yeter mi? Tabii ki yetmez çünkü biz, ülkemizin ve gençlerimizin potansiyelini verimli bir şekilde kullanarak yukarıda saydığımız alanlarda gelişimi sürdürmek ve çok daha ilerilere taşımak amacı ve gayretindeyiz. Teknoloji devrimini gençlerimizle birlikte yürütme çabamız ise bu dönüşümü enerjik bir şekilde hayata geçirme amacımızın bir kaynağıdır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bunun için, Kod Adı 2023 Projesi kapsamında, gençlerimize algoritma, "web" ve mobil uygulama geliştirme, elektronik, İHA yapımı ve kullanımı ile robotik eğitimleri vermekteyiz. Üç yılda 87.579 gencimize kodlama eğitimi vermişiz.

Deneyap Projesi'yle geleceğin teknoloji yıldızları yetiştirilmektedir. Ayrıca, ülke genelinde birçok gençlik merkezimizde sertifikalı eğitimler, İŞKUR'la ortaklaşa yürütülen programlar, KOSGEB'le birlikte yürüttüğümüz Uygulamalı Girişimcilik Eğitimlerimiz bulunmaktadır.

Değerli milletvekilleri, zaman zaman muhalefet partilerinin gençlerin hayatlarından memnun olmadıklarını, mutsuz olduklarını dile getirdiklerini duyuyoruz. Hatta görüşmeler sırasında Genel Kurulumuzda konuşan bazı milletvekillerimizin 90'lı yıllarda ülkenin her anlamda daha iyi durumda olduğunu ifade ettiklerine hayretle şahitlik ettik. Arkadaşlar, 90'lı yılların bu ülke için tek olumlu yanı, artık o yıllardan geçmiş zaman olarak bahsedilmesidir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bravo.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Bravo.

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Bravo.

AHMET KILIÇ (Devamla) – Özellikle, Bakanlığımız KYK yurtlarında üst üste ranzalarda her odada 8-10 öğrencinin kaldığı, doğru düzgün ısıtması bile olmayan mekânlarda öğrencilerin barındığı günlerden, bugün otel konforu sağlayan yurtlara geldik.

Eskiden, bırakın burs almayı, öğrenim kredisine bile başvurduklarında öğrencilerimiz ret cevabıyla karşılaşılıyordu. Bugün ise başvuran her öğrencimize öğrenim kredisi veriliyor, gerekli şartları sağlayan öğrenci kardeşlerimize de burs imkânı sağlanıyor. AK PARTİ iktidara geldiğinde 45 TL olan burs, bugün 550 TL tutarında. Biz, bunları, gençlerimizin geleceğini her zaman için önemseyeceğimiz için bu güzel organizasyonları gerçekleştiriyoruz.

AK PARTİ "gençlik" dendiğinde bu ülkenin geleceğini anlıyor, gençliğin sorunlarına bigâne kalmıyor ve bu sorunların çözümü için çaba gösteriyor. Her ilde yenilenen veya sıfırdan yapılan spor kompleksleri gençlerimizin hizmetindedir. Bakanlığımızın bilabedel sunduğu hizmetlerden gençlik kampları ve gezileri... Ki bu geziler ve kamplar gençlerimizin vizyon kazanmalarında ve yeni hedeflere ulaşmalarında önemli bir motivasyon kaynağı olmuştur.

Değerli milletvekilleri, şimdi bir hususu geçmeden konuşmamı tamamlayacağım inşallah. Her fırsatta gençlerden, adaletten, insan haklarından bahseden muhalefetin gençlerimize biçtiği rolü halkımız gayet iyi bir şekilde görüyor. Biz gençliğimizi geleceğimizin teminatı olarak görüyoruz, gençlerimizin hem zihinsel hem de fiziksel şartlarının en iyi duruma getirilmesi için çalışıyoruz. Bazı muhalefet partileri için gençlik, yasa dışı oluşumlar ve terör örgütleri için kullanabilecekleri maşadan ibaret. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Özgürlük denince anladıkları da bu örgütlere kolay adam devşirebilmenin yolunun açılmasıdır. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

AHMET KILIÇ (Devamla) – Bu vesileyle Diyarbakır'da aylardır evlat nöbeti tutan analara da selam olsun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Helal olsun, bravo!

AHMET KILIÇ (Devamla) – Devletimizin, milletimizin destekleri her zaman için onlarla beraberdür.

AK PARTİ'nin gençlik politikalarının pozitif etkisine bir örnek daha sunmak istiyorum: Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında, önceki dönemlerde gençlerin sorunlarını gençler adına konuşan ve gençler adına kararlar alanlar vardı, hepsi büyüğümüzü hürmet ediyoruz. Bugün, Meclisimizin her partisinde genç milletvekilleri siyaset yapıyor, ülkemizin gençliğini genç milletvekillerimiz temsil ediyor. Artık, sadece gençler adına konuşan değil, gençler için çalışan bir Meclisteyiz. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Bu noktada da Meclisimizdeki bu güzel değişimin mimarı olan, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a da gençlerimize duyduğu bu güven, verdiği değer için bir kez daha ülkemizin gençleri adına teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Bu vesileyle bütün genç kardeşlerimi saygıyla selamlıyorum, Genel Kurulumuzu da saygıyla selamlıyorum. Bütçemiz hayırlara vesile olsun. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Ahmet Yıldız...

Buyurunuz Sayın Yıldız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA AHMET YILDIZ (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de grubumuz adına Dışişleri Bakanlığı bütçesi üzerindeki konuşmacı olarak hazır notları okumak yerine, ortamın ruhuna uygun bazı hususlara değinmek isterim.

Öncelikle bu yılı, 2020'yi çok sevindirici ve gurur verici bir gelişmeyle bitiriyoruz. İnşallah, Azerbaycan'ın toprak

bütünlüğü otuz yıl aradan sonra sağlanmış olacak. Bu, bizim için unutulmayacak bir an. Nasıl 90'lı yıllarda o mahcubiyeti, burukluğu unutamadıysak bu muzafferiyeti, bu gururu da unutmayaacağız. Şahsen ben, o yıllarda diplomat olarak başka bir ülkede görevliydim, Azerbaycanlı bir kaçına tutulan mikrofona kendisinin bize yönelik söylediği "Neden köm eylemediniz?" yani "Neden yardım etmediniz?" sözünü unutamıyorum. Dileyelim, bu kez Ermenistan taahhütlerini yerine getirsin ve bölgedeki denklemin bir parçası olmayı seçsin. Maaalesef, Ermenistan hep ya Moskova'ya ya Brüksel'e bakmayı tercih etti ve bu arada sıkıştı; dileyelim, bundan sonra biraz da Ankara'ya ve İstanbul'a baksın.

Tabii, burada gurur verici ikinci bir gelişme bu çatışma bağlamında; hani "Türkiye'nin bazı markaları" diyorduk ama şimdi herkes bir de Türkiye'nin SİHA teknolojisini bir marka olarak görüyor, bütün uluslararası forumlarda bazıları sevinçle, bazıları şikâyet konusu olarak söylüyor. Ayrıca, dileyelim yine Ermenistan, diasporadaki aşırı uçların fantezileri yerine bölgenin gerçekleri ve ihtiyaçlarıyla amel etsin ve böylece Türk ve Ermeni halkları arasında inkitaya uğramış olan, tarihten gelen münasebet yeniden canlansın.

Değerli arkadaşlar, Dışişleri Bakanlığı, benim de içinden geldiğim bu Bakanlık bu bütçeyi fazlasıyla hak ediyor. Aslında, misyon sayısındaki genişleme, döviz kurları ve görev alanındaki çeşitlenme dikkate alındığında daha fazla bütçe de olabilirdi ama inşallah, ekonomik şartlar geliştikçe önümüzdeki yıllarda o da olur.

Bir konu: Tabii, salgında gösterilen performans. Bu kolay değil, bu kadar misyonunuz yoksa, azminiz yoksa salgın döneminde gerçekleştirilen bu tahliyeyi, vatandaşlarımıza sahip çıkmayı yapamazsınız, başka ülkelere yardımı yapamazsınız. Bunun herkesin hissiyatına tercüman olduğunu düşünüyorum çünkü hepimizin bu süreçte Bakanlıktan, büyükelçiliklerimizden, konsolosluklarımızdan beklentileri, talepleri oldu. Çok müteşekkirim ve mağrurum ki hepsi layığıınca karşılandı.

"Neden bütçe istiyorsunuz? Hak etmiyorsunuz." eleştirilerine gelince: Bunlardan bir tanesi yalnızlık. Ben, meslekten gelen bir diplomat olarak ve şu anda AKPM Komisyonu Başkanıyım, NATOPA'da üyeyim. Şimdi, sıkıntılı olduğumuz konular var, uluslararası forumlar var ama bu yalnızlık kavramı tam olarak gerçeği yansıtmıyor. Yakın çevremizde Türkiye'nin ulusal çıkarlarının, hayatı çıkarlarının ihtilaf konusu olduğu yerlerde yalnız kaldığınız durumlar var ama bunlar gerekiyor. Ama bir bütün olarak baktığınızda, Afrika, Latin Amerika, bütün dünyaya baktığınızda böyle bir yalnızlığımız söz konusu değil. Evet, Türkiye karşıtlarının sesinin daha çok çıktığı oluyor ama genel durum öyle değil.

Şimdi, yalnızlık iddiasına sebep olan, AKPM'de, Avrupa Birliğinde, NATO'da, konulardan bir tanesi Kıbrıs. Yani Kıbrıs Türk halkı uzun yıllardır Yunanistan'ın, Kıbrıs Rum kesiminin uzlaşmazlığı nedeniyle gayriinsani bir hayata maruz bırakılıyor. Türkiye'nin bu konuda artık, Annan Planı ve son Crans-Montana başarısızlığından sonra bir tavır göstermesi gerekirdi. Onunla ilgili sıkıntılar, eleştiriler, özellikle Avrupa Birliğinde bir bütün olarak karşımıza geliyor ama buna direnmek lazım. Avrupa Birliği kurulmadan da Kıbrıs'taki "sui generis" durum vardı, daha sonra ihtilaf belliydi, Doğu Akdeniz'deki ihtilaf belliydi; Kıbrıs Rum kesimi, Yunanistan girmeden de bu ihtilaf vardı. Buna benzer konulardan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

AHMET YILDIZ (Devamla) – ...kaynaklanan sıkıntılara tabii el birliğiyle göğüs gereceğiz. Özellikle, parlamenter diplomaside, ben komisyonlardaki, dostluk gruplarındaki arkadaşlarımızdan bunu bekliyorum.

Diğer konu, çatışmacılık; gereksiz çatışmalara girildiği, dâhil olduğu yönünde. Şimdi bir konu, tabii, biz, Kıbrıs Harekâtı sonrasında böyle bir eleştiriye maruz kalmıştık. Bakın, Kıbrıs'ta o günden bu yana hiçbir şiddet eylemi yok, ihtilaf var ama çatışma yok. En son örnek Libya'dır. Askerî danışmanlarımız orada çok iyi bir iş yapmıştır, Akın... Türkiye'nin dahlinden önce, başkent Trablus düşmek üzereydi, orada bir soykırım yaşanmak üzereydi, bunu çevre ilçelerdeki toplu mezarlardan görüyoruz. Şu anda, Libya'da barış umutları yeşermiş durumda. Dışişleri Bakanlığımız olmadan, diplomasi olmadan, sırf askerî yöntemlerle bunları başarmak mümkün olmazdı.

Daha çok konu var ama süremiz bitiyor; Başkanın tahammülünü de istismar etmemek bakımından, ben Sayın Bakana ve Bakanlık mensuplarımıza, meslektaşlarımıza bereketli bir bütçe diliyorum, başarılı bir yıl diliyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Ahmet Berat Çonkar...

Buyurunuz Sayın Çonkar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA AHMET BERAT ÇONKAR (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Dışişleri Bakanlığımızın bütçesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına söz aldım. Aziz milletimizi ve Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin etkin yönetim alanında sağladığı faydalardan dış politika alanında da istifade ediyoruz ve 2023 hedeflerimize doğru emin adımlarla ilerliyoruz, hedeflerimize ulaşmak için yoğun çaba sarf ediyoruz. Son yıllarda, dış politikamızda çok önemli başarılar imza atıldığını yakından müşahade ediyoruz. Türkiye'mizin bağımsızlığını, hak ve menfaatlerini merkeze alan, insani ve evrensel değerlere dayanan, millî bir dış politikanın uygulanmasında Dışişleri Bakanımız ve değerli Bakanlık çalışanlarımız çok önemli görevler ifa ediyorlar. Sayın Cumhurbaşkanımızın ve Dışişleri Bakanımızın özverili liderlik ve gayretleriyle, belirsizliklerle dolu ve çalkantılı bir ortamda millî menfaatlerimizi en etkili şekilde savunuyoruz.

Değerli milletvekilleri, bugün, dünya, etkileri her alanda hissedilen kapsamlı bir değişim ve dönüşüm sürecinden geçmektedir. Bu süreçte siyasi ve ekonomik alanlarda ciddi küresel kırılmalar yaşanmakta, güç dengeleri yeniden şekillenmektedir. Aktif, donmuş ve potansiyel çatışmaların bulunduğu büyük insani kayıplara ilaveten, zorunlu göç, ekonomik yıkım, tarihî mirasın ve çevrenin tahrip edilmesi gibi sorunlarla yüzleşen bir coğrafyanın kalbinde bulunuyoruz.

10'uncu yılına giren Suriye krizi başta olmak üzere önemli ihtilaflarla çevriliyiz. Bölgemizdeki ve komşularımızdaki ihtilafların çözümü, doğal olarak dış politikamızın da önceliğidir. Nitekim, Libya'da, Suriye'de, Irak'ta Türkiye'nin attığı kararlı ve etkili adımlar hep siyasi çözümün, uzlaşının önünü açmaya, kalıcı ve sürdürülebilir barışın kök salmasını sağlamaya yönelik olmuştur. Karabağ ihtilafı da Türkiye'nin kalıcı çözüme yönelik kararlılığının ve liderliğinin fark yarattığı bir meseledir. Çatışmaların başladığı andan itibaren, Azerbaycan'a kararlılıkla, diplomasi sahası da dâhil olmak üzere gereken her türlü destek verilmiştir. Neticede, Azerbaycan işgal altındaki topraklarını kurtarmış ve Karabağ'ın Azerbaycan olduğu sahada ve masada tescil ve ilan edilmiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Gerek millî davamızı Kıbrıs sorununun siyasi eşitlik temelinde çözümü gerekse Doğu Akdeniz'deki kaynakların bölge ülkelerince hakça paylaşımı konusunda sahadaki oyun kurucu adımlarımızla, ülkemizin ve Kıbrıs Türklerinin hak ve çıkarlarının korunması noktasında gereken tüm adımları cesaret ve kararlılıkla atıyoruz. Ülkemizin her türlü diyalog çağrılarına rağmen, her zaman olduğu gibi gerginliği artırmaya devam eden Yunanistan'ın tavrı ve bazı Avrupa Birliği üyesi ülkelerin "AB dayanışması" kisvesi altında her konuda Yunanistan'a ve Güney Kıbrıs'a verdikleri haksız destek, bölgedeki sorunların derinleşmesine ve çözümsüzlüğe hizmet ediyor.

Değerli arkadaşlar, geçtiğimiz dokuz yıldır NATO Parlamenter Asamblesi Türk Grubu üyesi olarak, ülkemizin NATO içindeki önemine ve ittifak olan katkılarına en yakından şahit oldum. NATO harekât görevlerine en çok katkı sağlayan ilk 5 ülke

arasında yer alan ülkemiz, NATO bütçesine de en fazla katkı sağlayan ilk 10 müttefikten biridir. Türkiye, ittifakın güncel tehditler karşısında uyarlanması ve NATO'nun geleceğine dair değerlendirme süreçlerine de etkin katkı sağlamaktadır. Bizler, NATOPA grubu içinde Türkiye'nin ittifaka katkısının tüm çevrelerce daha iyi idrak edilmesi için yoğun bir çaba sarf ediyoruz. Yetmiş yıldır transatlantik güvenliğin belkemiği olan ittifakın gücünün dayanışmadan geldiğini, bu dayanışmanın suni gündemlerle yıpratılmaması, bencil ve ön yargılı AB dayanışmasının gölgesinde kalmaması gerektiğini savunuyoruz.

Ülkemizin sahada ve masada etkin gücünün muhafazası, içeride olduğu gibi dışarıda da birlik hâlinde bölgesinde bir yıldız gibi parlaması hepimizin ortak hedefi olmalıdır. Bizim de Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak bu hedef etrafında kenetlenmemiz, Dışişleri Bakanımıza etkin bir dış politika yürütmekteyiz. Bu dinamizmden rahatsız olan şer odakları bilmelidir ki Türkiye, insanlığa barışın ve adaletin temel alındığı "Dünya 5'ten büyüktür." şiarını haykırmaya devam edecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

AHMET BERAT ÇONKAR (Devamla) – Değerli milletvekilleri, hem diplomasi hem de savunma ve güvenlik sahalarında artırdığımız imkân ve kabiliyetler çerçevesinde, gerek yakın coğrafyamızda gerekse küresel düzeyde güvenlik, barış ve refahın sağlanması hedefiyle girişimci ve insani bir dış politika yürütmekteyiz. Bu dinamizmden rahatsız olan şer odakları bilmelidir ki Türkiye, insanlığa barışın ve adaletin temel alındığı "Dünya 5'ten büyüktür." şiarını haykırmaya devam edecektir.

Dış politika ufkumuzun genişlemesinde, Afrika'dan Asya'ya, Latin Amerika'dan Karayipler'e 248 dış temsilcilikle dünyada 5'inci sıraya yükselen Türkiye'nin, küresel ölçekteki tüm gelişmeleri yakından izleyerek etkin rol oynamasını sağlayan ve uzak coğrafyalarda da varlık göstermesi için çaba gösteren Sayın Cumhurbaşkanımıza, Dışişleri Bakanımıza ve devletimizin dış siyasetle ilgili tüm kurumlarının çalışanlarına teşekkür ediyorum.

Bu duyularla bütçenin milletimiz için hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.
(AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın İsmail Emrah Karayel...

Buyurunuz Sayın Karayel. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA İSMAİL EMRAH KARAYEL (Kayseri) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, Değerli Bakanlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Avrupa Birliği Başkanlığının 2021 yılı bütçesi hakkında söz aldım. Türkiye-Avrupa Birliği ilişkileri 1959 yılında başlamış, 1963 yılında Ankara Anlaşması'yla devam etmiş ve 2005 yılında müzakerelerin başlamasıyla bugünkü hâlini almıştır. Bugün itibarıyla, elli yedi yıllık inşil süreçten bahsediyoruz Avrupa Birliği ilişkilerinde.

Evet, Avrupa Birliği üyeliği ülkemizin stratejik önceliğidir, bu kapsamda gereken adımlar atılmış, reform çalışmaları yapılmış ve yapılmaya devam etmektedir. Ancak özellikle son dönemde, ülkemize karşı bazı Avrupa Birliği üyesi ülkelerin iç siyaset amaçları ve kendi dış politika gayeleri kapsamında alınmasını istedikleri olumsuz kararlar ülkemiz ve Avrupa Birliği arasında olumsuz sürecin başlamasına neden olmuştur. Avrupa Birliğiyle "Gümrük Birliği'nin güncellenmesi" ve "vize serbestisi" başlıkları altında müzakereler yürütülmektedir. Ancak özellikle Kıbrıs Rum Kesiminin Avrupa Birliği tarafından -bence kasten- üyeliğe alınmasından sonra, siyasi blokajla karşı karşıyayız ve Avrupa Birliği bunu her zaman karşımıza çıkarmaya devam etmektedir. Türkiye olarak biz, Türkiye'nin Avrupa Birliği üyeliğinin öneminin anlaşılması hâlinde Türkiye'yle olan müzakerelerin daha da hızlanacağına ve Türkiye'deki reform iradesinin destekleneceğine inanıyoruz. Biz de Türkiye-Avrupa Birliği Karma Parlamento Komisyonu Başkanı olarak ben ve Başkanlık Divanı üyelerimiz, Avrupa Parlamentosu mensuplarıyla yaptığımız toplantılarda Türkiye'nin Avrupa Birliği üyeliğinin ne kadar önemli olduğunu her fırsatta dile getiriyoruz.

Evet, tabii, Türkiye'nin dış politikası yalnızca Avrupa Birliğinden ibaret değil ve Avrupa Birliği üyesi ülkelere de ibaret değil. Cumhurbaşkanımızın liderliğinde ve Dışişleri Bakanımız Sayın Mevlüt Çavuşoğlu'nun gayretleriyle çok katmanlı ve aktif bir dış politika yürütüyoruz. Türkiye olarak, AK PARTİ olarak kurulduğumuz günden bu yana, millî şairimiz, istiklal şairimiz Mehmet Akif'in dediği gibi "Adam aldırma da geç git, diyemem aldırırım/ Çiğnerim, çiğnenirim, hakkı tutar kaldırırım/ Zalimin hasmıyım amma severim mazlumunu." anlayışı içerisinde dünyada zalimlerin karşısında ve mazlumların yanında yer almaya devam ediyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Özellikle Somali'den Arakan'a, Filistin'den Libya'ya kadar mazlumlara her zaman kol kanat germeye devam ediyoruz.

Libya krizinin başından beri, Türkiye olarak, bu sürecin ancak siyasi müzakerelerle çözülebileceğini ifade ediyoruz. Bu anlamda, bugünlerde siyasi anlamda çok önemli bir süreçten geçiyoruz Libya'da. Türkiye, gerek Libya'daki istikrarın korunması için gerekse ülkemizin Libya'daki kazanımlarının kaybedilmemesi için gereken tüm adımları atmaktadır.

Önemli hususlardan bir tanesi de Azerbaycan'ın başlattığı operasyonla birlikte, bizim de Türkiye olarak "iki devlet tek millet" anlayışı içerisinde ve Azerbaycan nasıl isterse o şekilde yanında olarak can Azerbaycan'ın otuz yıldır işgal altındaki topraklarının özgürlüğe kavuşturulmasıdır. Bu anlamda, otuz yıldır işgal altında bulunan Karabağ topraklarının özgürlüğe kavuşturulmasından ve bize bunu görmeyi nasip ettiğinden dolayı Allah'a hamdediyoruz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Yine önemli hususlardan bir tanesi, Doğu Akdeniz'de Yunanistan'ın aklı izana sığmayan talepleridir. Yunanistan, kendisine 580 kilometre, ülkemize yalnızca 2 kilometre uzaklıktaki 10 kilometrekarelik bir ada için 40 bin kilometrekare deniz alanı talep etmektedir. Bunun kabul edilemeyeceği Yunanistan'a her fırsatta dile getirilmiş, değil 40 bin kilometre, 1 santimetrekare deniz alanımızın ya da bir damla suyumuzun kendisine yâr edilemeyeceği masada ve sahada gösterilmiştir ve gösterilmeye devam edilecektir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Yine, Kıbrıs'ta kapalı Maraş'ın açılmasıyla ilgili olarak, burada bütün hakkın Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde olduğu ve Güney Kıbrıs Rum kesiminin burayla ilgili hiçbir hakkının ve yetkisinin olmadığı her şekilde ifade edilmektedir. Özellikle ifade etmek istiyoruz ki Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti tarafından iki devletli çözümün dile getirilmesi bu anlamda son derece önemlidir.

Evet, İsrail işgali altındaki Filistin topraklarının serbestleştirilmesi, özgürlüğüne kavuşturulması bizim için son derece önemlidir. O anlamda, Amerikan barış planını kabul etmediğimizi, İsrail'in Filistin toprakları üzerindeki ilhak planlarını reddettiğimizi, Kudüs'ün statüsüyle ilgili attığı adımları reddettiğimizi ve Harem-i Şerif ile ilgili mütecaviz tavırları da reddettiğimizi buradan bir kez daha ifade etmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

İSMAİL EMRAH KARAYEL (Devamla) – Evet, sayın milletvekilleri, hassaten, özellikle Avrupa'da yükselişte olan İslamofobi, yabancı düşmanlığına dikkat çekmek istiyorum. Avrupa ve bütün dünya ülkelerini bu konuda adım atmaya davet ediyorum. Bu kapsamda, âlemlerin yüzü suyu hürmetine yaratıldığı, sevgililer sevgilisi, âlemlere rahmet olarak gönderilen Resul-ü Ekrem Efendimize değil saygısızlığa, olumsuz imaya dahi en sert cevabı vereceğimizi ve özellikle Fransa'da bunu yapan çukur yaratıkları lanetlediğimizi Meclisimizin kürsüsünden bir kez daha ifade etmek istiyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Sayın Cumhurbaşkanımıza 24 Temmuzda Ayasofya'yı açma kararından dolayı hassaten teşekkür ediyoruz. Milletimizin yüreğindeki seksen altı yıllık yaraya merhem olan bu karar, bizi son derece memnun etmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti olarak Asya'dan Avrupa'ya, Amerika'dan Afrika'ya kadar çok katmanlı ve aktif politikamıza milletimizin desteği ve Cumhurbaşkanımızın liderliğinde devam edeceğiz diyor, 2021 bütçemizin hayırlara vesile olmasını temenni ediyor, yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Vildan Yılmaz Gürel...

Buyurunuz Sayın Gürel. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA VİLDAN YILMAZ GÜREL (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Dışışleri Bakanlığının ilgili kuruluşu Türk Akreditasyon Kurumunun bütçe görüşmeleri münasebetiyle AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla, muhabbetle selamlıyorum.

Türk Akreditasyon Kurumu (TÜRKAK) ülkeler arası ticari ilişkiler ve bunun temelini oluşturan ithalat ya da ihracat konu, ürün ve hizmetlerinin uluslararası standartlara uygunluğunun değerlendirilmesi, denetlenmesi ve belgelendirilmesi gibi çok önemli bir faaliyeti yürüten, ülkemizde akreditasyon hizmeti sunan tek kuruluşumuzdur.

TÜRKAK, sağlıklı gıda temini, bakımlı ve güvenilir araçlarla yol alma, asansörde kalmadan kat inip çıkma gibi farkına dahi varmadığımız birçok alanda insanın günlük konfor ve yaşam güvenliğine dolaylı yollardan dokunmaktadır. Bunlar, müreffeh bir Türkiye'nin inşa edilmesine önemli katkı sağlayan çok önemli hususlardır; Türkiye ekonomisinde, sanayisinde ve sosyal hayatta kritik izleri bulunmaktadır.

TÜRKAK, Covid pandemi sürecinde maske, dezenfektan ve dezenfeksiyon cihazları konusundaki test ve belgelendirmeye yönelik akreditasyon taleplerini ivedilikle karşılayarak ihtiyacı gidermiştir. Aşı ve ilaç geliştirme konularından, millî imkânlarla gerekli geliştirme ve tasarım işlemlerinin ön şartı olan İyi Laboratuvar Uygulamaları Uygunluk Beyanı'nı pandeminin hemen öncesinde 3 laboratuvara vermiş ve bu alanda OECD'yle verilerin karşılıklı kabulü anlaşmasını imzalayarak ülkemizde yapılan aşı, ilaç geliştirme faaliyetlerinin dünyada muteber hâle gelmesini sağlamıştır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Gelineen nokta, Türkiye adına büyük bir başarıdır.

Yine Türkiye'de üretilen, terör örgütünün korkulu rüyası İHA, SİHA, "drone" sistemleri gibi inovatif ürünler her türlü donanım ve sarf malzemeleri için üreticilerinin uluslararası pazarda boy göstermesinin ön şartı olan AS9100 belgelendirmesine yönelik akreditasyon hizmetinin hazırlıklarını tamamlamıştır. Bu şekilde, son yıllarda çıkış yakaladığımız ve hızla ivme kazanan savunma ve havacılık alanında TÜRKAK endüstriye de katkı sağlamaktadır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Aralık 2020 itibarıyla TÜRKAK'ın akredite ettiği kuruluş sayısı 1.841'dir. Bugün, akreditasyon sayısı, çeşitliliği ve insan kaynağı açısından TÜRKAK Avrupa'da ilk 5, dünyada ise 10 akreditasyon kuruluşu arasında konumlanmaktadır. Bu başarı, kuşkusuz, AK PARTİ iktidarının ve politikalarının sonucudur. Bu itibarla, Türkiye'nin on sekiz yıldır istikrarla yürütülen dış politikasının mimarı olan Sayın Cumhurbaşkanımıza şükranlarımı arz ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Zira Davos çıkışıyla başlayıp "Dünya 5'ten büyüktür." söylemiyle gelişen ve Doğu Akdeniz'den Kıbrıs'a, Suriye'den Azerbaycan'a geniş bir coğrafyada geçerli kılınan, nice milletlerin gönlünde karşılık bulan dış politikamız bugün bizim gurur kaynağımızdır. Sayın Bakanımızın "Türk milletinin girişimci ruhunu, vicdanlı ve adaletli kültürünü dış politikamıza yansıtıyoruz; sahada ve masada güçlü, yerli ve millî bir dış politika izliyoruz." söylemi rehberliğinde çalışan TÜRKAK, akreditasyon hizmetini ve ulaştığı "know-how"u ihraç ettiği ülkeler ve aralarında Çin, Güney Kore, Pakistan, Kosova, Tunus, Körfez ülkeleri gibi 30'a yakın ülkenin kuruluşlarıyla akreditasyon altyapılarının güçlendirilmesi projelerindeki yaptığı iş birlikleriyle, karşılıklı güven ortamında Türk sanayicisi ve ihracatçılarının yeni pazarlara açılmasına destek olmuştur. Ayrıca test, tıbbi tahlil, sera gazı hizmetleri başta olmak üzere, uygunluk değerlendirme hizmetlerinin büyük bir kısmı artık yerli ve millî kuruluşlarımızca verildiği için geçmişte bu hizmetler nedeniyle yurt dışına akan güncel pazar hacmi 20 ila 25 milyar lira şimdi ülkemizde kalmaktadır.

Özetle, Türkiye Cumhuriyeti Hükûmetinin uluslararası politikaları, TÜRKAK'ın gelişimine ve etki alanını artırmasına etken olurken TÜRKAK da Türkiye Cumhuriyeti Hükûmetinin dış işleri politikalarına hizmet etmektedir. Dış politika vizyonu, gayret ve başarıları için Sayın Bakanımıza ve yol arkadaşlarına teşekkür ediyorum.

AK PARTİ olarak biz, Türk dış politikasını yurtta ve dünyada barış ekseninde sürdürmeye devam edeceğiz, kararlıyız. Cumhurbaşkanlığımızı, sistemimizi, icraat ve politikalarımızı ve varlık sebebimizi milletimize anlatmaya; 2023, 2053 ve 2071 vizyonumuzu her ortamda konuşmaya devam edeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Ülkemizin iç siyaset meselelerinde de dış siyaset politikasında da katkı görmediğimiz, âdeta bir çağrı merkezi gibi hattın diğer ucuna bağlanan, yabancı aktörlerle iş tutan muhalefetten destek ve takdir beklemiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

VİLDAN YILMAZ GÜREL (Devamla) – Ancak sayın milletvekilleri, bütçe görüşmeleri başladığından bu yana, Gazi Meclis çatısı altında 19'uncu bütçeyi yapma salâhiyetini milletimizden aldığımız hâlde, siyaset etiğinden ve gerçeklerden tamamen uzak, popülist söylemlerle süreci sabote eden bir muhalefetle muhatap olmaktadır. Malumunuz, akreditasyon, kelime anlamıyla "standarda uygunluğu, kalite ve doğru altyapıyı edinmiş bir hizmet" demektir. Bu minvalde, gönül ister ki bu ülkede siyaset yapan ana muhalefet ve ortakları da siyaseten bir akreditasyona sahip olsun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bravo!

VİLDAN YILMAZ GÜREL (Devamla) – Öyle ki bu akreditasyonla güven veren siyasetin ana ilkeleri, dürüstlük, omurgallılık, şeffaflık gibi ilkeler doğrultusunda hareket edilsin. İşte, bu ülkenin bir ferdi olarak muhalefetten tek beklentim budur.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bravo!

VİLDAN YILMAZ GÜREL (Devamla) – Millet bütçesi, 2021 bütçemizin bereketli olmasını temenni ediyor, Dışışleri Bakanlığımız ile ilgili ve bağlı kuruluşlarının göğsümüzü kabartan hizmetlerinin devamını diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım, gençlik kotasından, buradan, bir söz verebilir misiniz bana Başkanım?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Hayır, efendim. Öyle bir şey olur mu ya?

SALİH CORA (Trabzon) – Ya, biz de söz istiyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım, Şanlıurfa ili Suroç ilçesinde elektrikler kesildiği için, vatandaşlar köydeki elektrik trafosunun önünde toplanarak yağmur duası gibi elektriklerin gelmesi için dua ediyorlar ve şimdi bu elektrikler kesildiği için bir, köye su akıyor; iki, uzaktan eğitimden yararlanan öğrenciler eğitimden yararlanamıyor.

BAŞKAN – Sayın Tanal...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Sayın Başkanım, böyle bir şey olabilir mi ya? Sabote ediyor resmen, böyle bir şey olamaz ya!

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Hükûmeti temsilen 2 Bakan buradayken bu sorunla ilgilenilmesini istirham ediyoruz.

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN – Sayın Tanal, hem benim mesleğime hem de temsilcisi bulunduğum ile şu anda müdahaleniz oldu. Size teşekkür ediyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu konuşmaları tamamlanmıştır.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Yalnız, sataşmadan dolayı Sayın Bülbül'e bir söz vereceğim.

Buyurunuz Sayın Bülbül. (CHP sıralarından alkışlar)

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Aydın Milletvekili Bekir Kuvvet Erim'in 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Aydın, Herodot'un dediği gibi, gökyüzünün altındaki en güzel yeryüzüdür. Aydın, Evliya Çelebi'nin dediği gibi, dağlarında yağ, ovalarında bal olan güzel bir şehirdir. Ama siyasi tercih söz konusu. AKP on sekiz yıllık iktidarında... Aydın, tarım ilidir; sarılop inciri, zeytin ve kestanede Aydın, Türkiye'de 1'incidir, tarımda 1'incidir. Siyasi tercihi konusunda AKP on sekiz yıllık iktidarında bu tercihi "enerji" adı altında Aydın'ın havasını, suyunu, toprağını bitiren denetlenmeyen JES'lerden -jeotermal elektrik santrallerinden- yana kullanmıştır. Aydın'da 28 tane JES vardır, 18 tane de JES şu anda planlanmaktadır.

SALİH CORA (Trabzon) – En büyük barajları, sulama kanallarını Aydın'a yaptık.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Devamla) – Türkiye'nin JES'lerinin yüzde 56'sı Aydın'da bulunmaktadır. Bu JES'ler denetlenmeyince bacalarından neler çıkmaktadır arkadaşlar biliyor musunuz? Karbondioksit, hidrojen sülfür, argon, amonyak, azot, metan, radon gazları atmosfere yayılmaktadır.

SALİH CORA (Trabzon) – Sayın Vekilim, Adnan Menderes Barajı'nı yapmasaydık Aydın'ın toprakları kuruyacaktı, Aydın'da tarım denen bir şey kalmayacaktı.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Devamla) – Aydın'da bu gazlardan dolayı vatandaşlar hidrojen sülfür solumaktadır. Aydın'da ne yazık ki kanser ölümleri dörtte 1 olarak yükselmiştir. Aydın'da vatandaş şunu demektedir: "Artık biz sağlıklı yaşamak istiyoruz. Biz -maske tak diyenlere- hidrojen sülfür gazını solumak istemiyoruz." O nedenle JES'ler konusunda iktidarın siyasi tercihleri, Aydın'ın havasından, suyundan, toprağından yana olamamıştır, ekosistemi bitirecek duruma getirmiştir.

SALİH CORA (Trabzon) – Sayın Vekilim, yüz elli yıl önce Sultan Abdülaziz'den beklediğiniz barajları bile AK PARTİ ve Recep Tayyip Erdoğan yaptı.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Adnan Menderes Barajı'nı kim yaptı?

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Devamla) – Değerli milletvekilleri, biz diyoruz ki gerekli denetimler, ölçümler yapılarak mevzuata uygun olarak çalışmayan JES'lerin ruhsatları iptal edilsin, ÇED kararları iptal edilsin. Neden yapmıyorsunuz? Neden denetlenemeyen halkın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Devamla) – Bitireyim Başkanım, selamlayacağım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Bülbül.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – On-line denetleniyor.

SALİH CORA (Trabzon) – Süleyman Bey, neye karşı geliyorsanız bilin ki o milletin hayrınadır, faydasınadır ve biz, bunları yapmaya devam edeceğiz, Aydın'a hizmet etmeye devam edeceğiz.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bak, Bekir Bey söylüyor, on-line denetleniyor.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Grup Başkan Vekillerimizin affına sığınarak Uşak'ta doğal gazdan mütevellit bir takım patlamalar olmuş. Sanıyorum bir uyarı ihtiyacı hasıl oldu, şimdi Uşak ilimizin 2 sayın vekiline yerlerinden birer dakika söz vereceğim.

Buyurunuz Sayın Yalım.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

4.- Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, Uşak ilinde 13 Aralık 2020 tarihinde belediyenin kazı çalışması sırasında doğal gaz borusunun patlatılmasından sonra ilde doğal gazın tamamen kesildiğine, çevre illerden gelen ekiplerle regülatörlerin aktive edilmesine başlandığına, Uşak ilinde doğal gazın yeniden kullanıma açıldığına, vatandaşların doğal gaz vanalarını kendileri açmayıp ekipleri beklemesini talep ettiklerine ilişkin açıklaması

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Dün, belediyemizin yapmış olduğu kazı çalışmalarında hatayla ana doğal gaz giriş borusunun patlatılmasından sonra, maalesef, ilimizde doğal gaz tamamen kesilmişti. Buradan Sayın Bakanlara, özellikle Enerji Bakanına talebimizden sonra, çok sayıda çevre ilden ekipler gelip doğal gaz işleminin ve de regülatörlerin tekrar aktivite edilmesine başladılar. Dün gece sabaha kadar çalışıldı, bugün sabah Atatürk Mahallesi'ne de doğal gaz verilmeye başlandı. Doğal gaz verilmeye başladıktan sonra, Yunus Emre Sokak'ta ve 2'nci Şeker Sokak'ta 2 evde patlama meydana geldi. Maalesef çok sayıda, 5 veya 6 civarında yaralımız var, ölü olmasından da korkuyoruz, inşallah yoktur diyorum. Buradan yaralılarımıza acil şifalar diliyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın efendim.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ancak, vatandaşlarımızı özellikle uyarmak istiyorum.

Değerli hemşehrilerim, şehre gaz tedariki yeniden sağlanıyor. Can ve mal güvenliğimiz için kesinlikle yapılması gerekenleri özellikle belirtiyorum buradan: İlk önce, ocakların kapalı olduğuna emin olalım yani ocakların düğmelerinin kapalı olduğuna emin olalım. Kesinlikle doğal gaz vanalarını vatandaşlarımız kendileri açmasın. Evlerin içlerinin sık sık havalandırılmasını özellikle talep ediyoruz. Şüpheli en ufak durumda 187 acil çağırısı aramalarını özellikle talep ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Güneş...

5.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, Uşak ilinde iki ayrı noktada meydana gelen patlamalardan dolayı Uşaklılara geçmiş olsun dediğine, doğal gaz şirketinin kendileri gelene kadar vatandaşların doğal gaz vanalarını açmamaları konusunda uyarıda bulunduğuna, yaralıların tedavilerinin devam ettiğine ilişkin açıklaması

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bugün saat 13.00 sıralarında Uşak'ta iki ayrı noktada meydana gelen doğal gaz patlaması nedeniyle ben, öncelikle Uşaklı hemşehrilerimize geçmiş olsun diyorum.

Bir önceki gün Uşak'ta kazara bir doğal gaz borusu delindi. Bunun tamirati sağlandı doğal gaz kesilerek. Doğal gazın tekrar verilmesinde de bu saatlerin tekrar aktive edilmesi lazım. Ve burada da doğal gaz dağıtım şirketi tüm abonelerine -80 bin abonemiz var- uyarıda bulundu "Doğal gaz saatlerinizi kapatın, biz gelene kadar da açmayın." diye. Fakat buna rağmen -herhâlde- vatandaşlarımızın bilgi sahibi olmaması veya bunu unutmaması neticesinde -veya başka nedenlerle de olabilir- iki ayrı noktada patlama meydana geldi. Burada da birinci patlamada Allah'tan içeride kimse yoktu fakat etraftaki insanlarımızdan 4 kişi yaralandı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız sözlerinizi.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Diğer patlamada içeride 1 kişi vardı; orada da içeride 1 kişi, dışarıda 1 kişi olmak üzere 2 kişi yaralandı. Şimdilik Allah'a şükür hayatı tehlikeleri yok, tedavileri de devam ediyor. Umarız ki en kısa zamanda sağlıklarına kavuşurlar.

Ben de buradan Uşaklı hemşehrilerime tekrar geçmiş olsun diyorum. Burada mutlaka doğal gaz dağıtım şirketinin tavsiyelerine uyun, mutlaka onların dediklerini yapın ve doğal gaz vanalarını kapalı tutun, evlerinizi sık sık havalandırın.

Doğal gaz kullanan diğer hemşehrilerimizin de bundan dolayı korkmasına, doğal gazlarını kapatmasına da gerek olmadığını şirket açıkladı ve hemen hemen şehrimizin çok büyük bir kısmına doğal gaz verildi.

İnşallah böyle bir şeyi bir daha yaşamayız diye ben düşünüyorum, tekrar Uşaklı hemşehrilerimize geçmiş olsun diyorum, sizleri saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Kürsüden Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

6.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, İstanbul Milletvekili Rümeysa Kadak'ın 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Evet, genç milletvekili arkadaşımızın burada konuşması güzel gerçekten, gençlerin siyasetle uğraşması da güzel. Ayrıca gençliğin sorunlarının siyasetüstü olması gerektiği konusundaki dileklerine aslında katılmamak da mümkün değil. Ancak "Gençler niye mutlu?" demişti. Ben de madalyonun diğer yüzünü çevireyim: Gençler niye mutsuz? Asıl bugün gençlerin mutsuzluğunu konuşmak istiyoruz çünkü gençlerin pasaportları ve bavulları hazır, her an yurt dışına gitmek istiyorlar. Genç Yönetici ve İş İnsanları Derneğinin yaptığı bir ankette yüzde 40'ı iş arıyor gençlerin, yüzde 64'ü sadece yemek ve yol masrafı için çalışmaya hazır.

Evet, gençlerin gerçek sorunları görülüyor. Nedir bu gerçek sorunlar? Şimdi, genç işsizlik yüzde 30, KYK borçları var, atamalar yapılmıyor, yüksek puan alan gençler torpil sebebiyle hak ettikleri yerlere yerleşemiyorlar. Gelecekte umutlarını yitirtiniz.

Bir anket daha var: "Ülkeyi siz yönetseydiniz çözeceğiniz sorun nedir?" diye gençlere sorulmuş. Yüzde 46,7'si "İşsizlik ve istihdam." demiş, yüzde 8'i "Pahalılık." yüzde 7'si "Adalet." demiş. "Yurt dışına gitmek ister misiniz?" sorusuna yüzde 76,2'si "Kesinlikle evet." yüzde 14'ü "Evet ama aynı şartlar ülkemde olursa kalırım." demiş. "Vatandaşlık verilirse gider misiniz?" sorusuna yüzde 64'ü "Giderim." yüzde 14'ü "Kalırım." demiş.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Niye belgeleyemiyor bunları? Meral Hanım nereden duymuş bunları? Bunları kime söylemiş en son? Biz de yaptırdık, tam tersi çıktı.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - Evet, Adalet Bakanlığının soru önergesine verdiği yanıtı göre, 69.301 öğrenci tutuklu.

Şimdi, genç vekilimiz spor tesislerinin ve gençlik merkezlerinin açıldığını söyledi. Evet, bu spor tesisleri ve gençlik merkezleri açılıyor da hepsi yandaş vakıflara tahsis ediliyor, yandaş değilseniz mahalledeki tesise bile gitme hakkınız yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bu cevap tarzı olmadı Sayın Başkan.

BAŞKAN – Tamamlayın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - Sentetik uyuşturucuyla mücadele rakamlarına göre, Avrupa'da 1'inci ve çoğu genç maalesef madde bağımlısı, korkunç boyutlarda. Buna ilişkin verdiğimiz önergelerin tümü reddedildi.

Genç kadınlardaki işsizlik oranları zaten dâhil edilmiyor. Cinsiyetçi politikalarla... İki yıllık üniversite mezunu 1 milyon genç kadın işsiz ve bunlara iktidarın önerisi "Erken evlenin." demek. Genç İşsizler Platformunun rakamlarını söylüyorum.

Evet, bu bütçe gençlerin geleceğini makam arabalarına, özel uçaklara, saraylara kurban eden bir bütçedir. Hakikaten, gençleri ayırmayalım. Şimdi, gençler buradan düşüncesini söylesin ama düşüncesini söyleyen gençlerden 70 bininin de cezaevlerinde olduğunu bir an olsun unutmayalım.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Kategorize yapmaktan vazgeçin, gençler cezaevinde niye olsun ya, suçlular cezaevinde; insaf!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - Son olarak, kemanların verilmesinden söz etti. Kemanların verilmesi çok güzel tabii ki ama kemanları vakıflar da veriyor. Bırakın, kemanları vakıflar versin de siz gençlere umudu, gelecekte işsiz kalmamalarını ve güveni sağlayın. İktidarın görevi budur diyorum ve teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

Kimseye sataşmadım Sayın Turan.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – İyi ki sataşmadınız ya! Gençler bizimle beraber, hamdolsun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Gençler gayet mutlu.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Öyle demiyor anketler hiçbir şekilde.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Anketler öyle demiyor.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – O anketleri ben biliyorum, on sekiz yıldan beri aynı şeyi söylüyor ya.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Hangi anket, hangi anket? Hikâye anket. Nerede anketler?

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – İbrahim Bey, tüm anketler, tüm anketler.

HÜDA KAYA (İstanbul) – AKP'li gençleri bile kaybettiniz.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Biz de yaptırıyoruz anket.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Altay....

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Engin Bey, ne oldu?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – E, sataşma var.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Mahmut Bey, bizim anketlerde hiç öyle bir şey yok. Hikâye anket sizdekiler.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Siz okumuyorsunuz anlaşılan, okumuyorsunuz.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ya, boş versene!

HÜDA KAYA (İstanbul) – AKP'nin gençleri bile yok oldu, eridi, gitti.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Biraz önce konuşan saygıdeğer bir hatip, partimize atfen, dış mihraklarla iş birliği yapma ithamında bulunmuş, sataşmıştır.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Sahici anketler bizde, nerede anket? Doğru değil o anketler, o anketler doğru değil.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Hadi ya!

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Ya, sizin dedikleriniz doğru hep zaten o anketler yanlış söylüyor, kamuoyu yanlış söylüyor, bir tek senin dediğin doğru.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Herkes yanlış söylüyor, onlar doğru söylüyor.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Vallahi, bizde de var, gerçek anketler bizde, doğru anketler bizde; onlar hep uyduruk.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Arkadaşlar, Sayın Altay konuşuyor.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Altay.

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

2.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Bursa Milletvekili Vildan Yılmaz Gürel'in 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasında CHP'ye sataşması nedeniyle konuşması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan, sizi ve yüce Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, bütçe konuşuyoruz. Bu bütçede de gördüğüm bir manzaranın altını bir kere daha çizmek istiyorum: Bütçe sanki muhalefetin bütçesi, CHP'nin bütçesi. AK PARTİ adına konuşan hatipler bütçeyi savunmak, millete “Şunu yaptık, şunu yapamadık, şu sebepten yapamadık,” demek yerine CHP'ye sağdan soldan -diğer muhalefet partilerine de- saldırarak bütçeyi savuşturmaya çalışıyorlar. Bu bütçenin savuşturulacak bir hâli de yoktur çünkü bakın, bütçe görüşüyoruz, 8'inci gündeyiz; bir haftadır bağıriyorum, sesim kısıldı. Asgari ücret komisyonu çalışmaları sürüyor, bütçe konuşuyoruz; kardeşim şu millet biraz nefes alsın, gülmesi mümkün değil ama biraz tebessüm etsin, şu asgari ücretle ilgili çıkın siz de düşüncenizi söyleyin “Bizce parti olarak doğrusu şudur.” deyin dedik, maalesef, AK PARTİ'den bu konuda tek ses duymadık.

Ben asıl, bu “dış mihrak” meselesine geleceğim, söylenecek çok şey var. Daha önce yine söylediğim bir şeyin altını çizmek istiyorum: AK PARTİ'yi eleştirmek vatan hainliği değildir; AK PARTİ'ye oy vermemek, AK PARTİ'ye karşı olmak, AK PARTİ'ye biat etmemek vatan hainliği değildir. Vatan hainliğinin neler olduğunu biraz sonra söyleyeceğim ya da eğer bir dış mihrak aleti olma noktasında eleştiri varsa onu söyleyeceğim ama bu bütçede bir şey daha gördüm: On sekiz yıldır burada bütçe yapıyoruz, ilk defa bu kadar çok Recep Tayyip Erdoğan'a, Sayın Cumhurbaşkanına selamlar yollanıyor; hatta “subliminal” olarak bazen de işi karıştırıyorsunuz, Recep Bey'i, Sayın Cumhurbaşkanını eleştiriyorsunuz “subliminal” yolla. Bir tane örnek vereceğim bir AK PARTİ'li sözcü: “Gençlere asla dikte etmeyeceğiz.” dedi, “Gençlere bir şeyin dikte edilmesini de doğru bulmuyoruz.” dedi Ben de bunu doğru bulmuyorum ama Türkiye'de, siyaseten gençlere bir dikte etme olayı varsa bu, hepimizin ve herkesin hafızasında olan Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın kindar ve dindar nesil talebidir, talimatıdır. (CHP sıralarından alkışlar) İşte dikte arıyorsanız gençlere, budur.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ne dayattı, ne dayattı?

ENGİN ALTAY (Devamla) – Şimdi, eleştiriye cevap vereceğim dış mihrak meselesine ama şunu söyleyeyim...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Tekrar söyleyeyim: 500 bin insanın -bakın, Uşak'ta da sıkıntılar var- doğal gazı kesikken, 123 bin ailenin elektriği kesikken Tunus'a 5 milyon vermek kul hakkı yemektir, yetim hakkı yemektir ve bu da milletin değerleriyle bağdaşmaz.

36 askerin ölümünde dahli olanların ayağına gitmek dış mihraklarla iş birliğidir, asıl iş birliği arıyorsak ordunun, Türk Silahlı Kuvvetleri unsurlarının başına çuval geçirilmesine sessiz kalmak da dış mihraklarla ilişkidir, dış mihraklara alet olmaktır; Obama tarafından kandırılıp Suriye'ye dalıp bataklıkta debelenirken bir gün Amerika'nın, bir gün Rusya'nın talimatları arasında sıkışıp pinpon topuna dönmek de dış mihraklara alet olmaktır.

Değerli arkadaşlar, bir kere daha söyleyeyim, bugün Dışişleri Bakanlığının bütçesini görüşüyoruz; bu konuda Türkiye'de 83 milyon mutabakatı gerekir, bu konuda kimse sizden daha az vatansever değil. Türkiye'de yaşayan 83 milyonun 83 milyonu da Recep Tayyip Erdoğan kadar vatanına -hatta ondan daha fazla- milletine bağlıdır. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENGİN ALTAY (Devamla) – Millete, muhalefete “millet düşmanlığı, dış mihraklarla iş birliği” diyerek kendi kusurlarınızı, kendi günahlarınızı -yani milletvekilleri bakımından söyleyemiyorum- Tayyip Erdoğan'ın kusur ve günahlarını, muhalefete “Dış mihraklarla iş birliği yapıyorsunuz.” diyerek örtemezsiniz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (Devamla) – “Milletin değerleri” diyerek, bağırarak milleti içine düşürdüğünüz vahim tablodan sıyrılmanız. Bu günahlarınızın, bu bedellerinizin sorumluluğunu -umarım çok kısa sürede olur- ilk seçimde zaten millet gerekli cevabı vererek size gösterecektir.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Teşekkürler. (CHP sıralarından alkışlar)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – ABD'ye Türkiye'yi şikâyet eden vekilimize bir şey söyleyin; manda talep etti, manda!

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Manda talep eden şerefsizdir!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Konuşmasına bakarsın!

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sen bak! Okuduğunu anlayamıyorsan ben ne yapayım?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Aynen onu söyledi.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sensin mandacı!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Manda talep eden aynen şerefsizdir.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Oturmuş oradan herkese laf yetiştiriyor, o doğru değil ki ya!

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Turan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

3.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasında AK PARTİ'ye sataşması nedeniyle konuşması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Engin Bey, daha sakın bir üslupla konuşurdu, bugün erken saatlerde niye bu kadar gerildiğini açıkçası anlamış değilim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Gergin değilim ben.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Kendisini bir daha ara verdikten sonra bir çay içmeye davet ediyorum, sakinleşmeye davet ediyorum.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yahu ben en sakın konuşmamı yaptım.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Bu bütçe kanunu herhangi bir kanun değil; beraber çalışılacak, beraber tartışılacak bir kanun. CHP'nin yetmiş dakikalık konuşmasında doğru olmadığını düşündüğümüz bir sürü iddiaya rağmen cevap bile vermemişken...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Hangisi doğru değil, bir tane söyle; bir tane söyle, bir tane söyle, bir tane söyle!

BÜLENT TURAN (Devamla) – ...ufacak bir eleştirimizden sonra bu kadar cevap vermiş olması akla ziyan.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bir tane söyle ya! “Şu doğru değil.” de.

BAŞKAN – Sayın Altay, lütfen...

BÜLENT TURAN (Devamla) – Sizin gibi tecrübeli bir insanın bizim sözümüzü kesmeye çalışmasını ayıplıyorum.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sen oturduğun yerden vır...

BÜLENT TURAN (Devamla) – Cevap vereceğim Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Laf atma konusunda sen Grup Başkan Vekillerinde liste başısın.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Maskeni de kapat bakalım.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Laf atmada Grup Başkan Vekillerinde liste başısın. Bir tane doğru olmayan iddiamızı söyle.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Değerli arkadaşlar, az önce dedi ki Sayın Başkan: “Tayyip Erdoğan kindar ve dindar nesil yetiştirmekten bahsetti.”

ENGİN ALTAY (İstanbul) – E yüz kere söyledi...

BÜLENT TURAN (Devamla) – Yapmayın bunları, yapmayın.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Tayyip Bey'e mi söylüyorsun?

BÜLENT TURAN (Devamla) – Siz yalan söylüyorsunuz, buna inanmaya başlıyorsunuz; bu, yanlış. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Aynen öyle.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Bakın, Sayın Erdoğan'ın söylediği, imam-hatipler kapatıldıktan sonraki süreçte, makulleşme sürecinde “Bu ülkenin siyasi tarihinde, demokratikleşme mücadelesinde yanlışlar yapıldı. Dindar nesil yetiştirilmesi talebim var.” dedi. Dindar talebi bulunmasını söyledi ama “kindar” sizin ifadeniz. Nerede var “dindar ve kindar” ifadesi? Arkadaşlar, bir lider en şeffaf hâliyle kanaatini ortaya koymuş, siz dersiniz ki: “Dindar olmayan nesil yetiştirelim.” Eyvallah kardeş ama “kindar” ne ya? Kim bu ülkede kin istemiş, kim kindar nesil istemiş? Böyle yapmayın, sizin gibi tecrübeli bir insana gençler üzerinden “kindar ve dindar” tarzı bir yaklaşım asla yakışmıyor Sayın Altay.

İkincisi: AK PARTİ bir şey yapmamış, AK PARTİ muhalefetteki parti gibi davranıyormuş. İnsaf edin, insaf edin! Biz yapılanları anlatmaya imkân bulamamaktan şikâyetçiyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Güya geçen gün -tınak içerisinde- ilk esprisi olduğunu düşündüğümüz bir vekiliniz çıktı, buradan şu masaya kadar “CHP'nin yaptığı yatırımlar.” deyip bir rulo kâğıt gösterdi; doksan yıllık parti için şu kürsüden 3 metreye bir yazı gösterdi. Bak Sayın Altay, eğer biz buradan ne yaptığımızı sizin gibi basit yollarla, rulo kâğıdıyla anlatmaya çalışsak buradan Karabağ'a yol olur, buradan Libya'ya yol olur, buradan Azerbaycan'a yol olur. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Hangi yol, hangi yol...

BÜLENT TURAN (Devamla) – Buradan Kapalı Maraş'a yol olur, buradan Marmara'ya, Avrasya'ya, Çanakkale'ye yol olur. Bu nasıl bir yaklaşım? Bizim bildiğimiz muhalefet “Bütçede şu eksik var, bunu ekleyin.” demektir. Ne demek ya? Rulo kâğıt koyacaksın, patates sallayacaksın, patıcan atacaksın. Bu muhalefet ucuz, basit ve yanlış muhalefet.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Doğrusunu gelince siz yaparsınız.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Bakınız, bir parti tek başına on sekiz yıl iktidar oluyorsa sadece o partinin başarısı değildir. Sadece konuşup istikrarlı bir şekilde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Başkanım, hangi fabrika hangi parçayı yapmış?

BÜLENT TURAN (Devamla) – Başkanım, bir dakika daha istirahat edeceğim izin vererseniz, Engin Bey'in izniyle...

Engin Bey izin veriyorsanız...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Evet, evet; yok rica ederim tabii, bana da sataştığın için teşekkür ederim ayrıca.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Başkanım, izin verdiler galiba, bir dakika daha istiyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ama anlaştık hepimiz üç dakika diye.

TURAN AYDOĞAN (Ankara) – Başkanım, söz vermediniz Engin Başkana.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Engin Bey'e vermedi ama şimdi.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ama hepimiz anlaştık.

BÜLENT TURAN (Devamla) – İstemiyorsanız inirim.

Bir dakika süre istiyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Turan.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Sayın Başkan, aslında CHP Grubunun konuşmasından sonra söz istemedim ama AK PARTİ Grup konuşmasından sonra Sayın Altay bu denli konuşunca mecbur kaldım.

Son cümlem şu: Biz Türkiye'de dış politikayı eleştiren hiçbir partiye, kendi kararlarımızı eleştiren hiçbir partiye dediğiniz gibi “Vatansever değilsiniz.” demeyiz. 83 milyon -prensip olarak- bu ülkede vatansever olduğuna inanırız, bunu isteriz ancak bu ülkede bırakın partiyi -bir daha söylüyorum- bir vatandaş olarak, bu ülkenin bir evladı olarak bir derdim var: Bizim ülkemizin, muhalefet partisinin Genel Başkanının Yunanistan'a manşet olmasına isyan ediyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Doğru değil!

BÜLENT TURAN (Devamla) – Mesele öyle olması, böyle olması değil, siz de buna isyan edin. Bizim bildiğimiz Atatürkçü, ulusalcı, milliyetçi partinin Genel Başkanı “Bravo!” şeklinde Yunanistan'a manşet olursa bundan en çok, kendi partisinin Grup Başkan Vekilinin rahatsız olması lazım. O yüzden isyan ediyoruz, yoksa herkes eleştirebilir yaptıklarımızı, herkes aynı şeyi

söyleyebilir.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Muhalefet partisinin Genel Başkanına hakaret edilmesine isyan etsenize!

BÜLENT TURAN (Devamla) – Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Altay...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Beni yalan söylemekle itham etti.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Estağfurullah...

TAMER DAĞLI (Adana) – “Çok tecrübelisiniz.” de dedi ama onore etti yani.

BAŞKAN - Buyurunuz Sayın Altay.

4.- İstanbul Milletvekili Engin Altay’ın, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan’ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasında CHP’ye ve şahsına sataşması nedeniyle konuşması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Cumhuriyet Halk Partisinin bütçe görüşmelerindeki performansının AK PARTİ’yi rahatsız ettiği bilinen bir gerçek. Ahmet Kaya arkadaşımıza da teşekkür ediyorum. Oraya, kâğıda yazılanlar buradan dünyayı 3 kere turlar, Cumhuriyet Halk Partisinin yaptıkları. Buradan attığı, sizin sattıklarınızla dünyayı 6 defa turluyor; onu söyleyeyim. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, politika yapın, yaparız tabii yani her söze verilecek bir cevabımız var. Şu Yunanistan meselesinden başlayalım: Ben ve Sayın Genel Başkanımız, biz parti olarak Roseline-A gemisine bir savaş helikopterinin inmesini İzmir Konak Meydanı’na inmiş gibi algıladık; böyledir bu iş. Genel Başkanın... Türkiye’de her şeye Sayın Erdoğan karar verdiği için, antlaşmalar gereği Türkiye’ye arama izni için yapılan başvuruya Türkiye’nin cevap verememesi çok vahim bir tablodur; Genel Başkanın değindiği odur. Bizim isyan ettiğimiz, sizin o gemiye savaş helikopteri indirilmesini engellememizdir. Veleve ki Sayın Cumhurbaşkanına ulaşamadınız; Sayın Dışişleri Bakanı burada, İçişleri Bakanı var, bir sürü bakan var, Millî Savunma Bakanı var. Yani Türkiye’de Türk bandıralı bir gemiye bir savaş helikopteri, elin askeri, Alman’ı, Yunan’ı, İtalyan’ı inecek ve Türkiye “İnemezsin kardeşim.” demeyecek; bunun utancıyla yerin dibine gireceğinize “Yunan basını Kılıçdaroğlu’yla şunu yazmış.” diyebiliyorsunuz ya, bu hakikaten ayıptır, hakikaten ayıptır! (CHP sıralarından alkışlar) O gemiye o helikopteri indirmek, yürütmenin -milletvekillerinin ne kabahati var- AK PARTİ Genel Başkanı, Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın ve Kabinesinin ayıbıdır. Sayın Dışişleri Bakanı burada, gelsin, Meclisi ikna edecek bir şey yapsın. Beş saat... 22’sinde biz yabancı basından öğreniyoruz, 22 Kasım’da; 23 Kasım’da Dışişleri bir açıklama yapıyor, 24 Kasım’da Millî Savunma Bakanlığı bir açıklama yapıyor. Üstelik Dışişleri ile Millî Savunma Bakanlıklarının açıklamaları da örtüşmüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Sayın Turan, buraya çıkıp hamaset yaparak suçluluğunuzu ve günahlarınızı kapatamazsınız. Bak, bir şey söyleyeyim, polemiklere... Millet nedir biliyor musun, millet? MR çekirdin mi hiç? MR’a girmişsindir, tomografiye girmişsindir; tabii, Allah ihtiyaç düşürmesin, ayrı. Benim nezdimde millet MR cihazıdır, siyasetçi de içindeki hastadır; içini, dışını, beynini, kalbini, yüreğini, niyetini tek tek okur. Onun için, burada yalan yanlış hamasetle... Sana mahsus, yalan söyledin dedim ki sen de gel bana sataş...

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – On sekiz yıldır millet tomografi çekiyor, on sekiz yıldır.

ENGİN ALTAY (Devamla) – ...böyle, milletin aklıyla, hâliyle alay ederek işin içinden çık...

“Somut öneri göstermiyor CHP.” diyorsun. Benim asgari ücret somut önerim belli, seninki belli mi? Belli mi? Benim somut önerim belli: Ölen sağlık çalışanları şehit olsun, Covid meslek hastalığı olsun diyorum; ek performans ücretleri insanların utanaacağı rakamlarda olmasın, ambulans şoförüne 7 lira verme diyorum. Senin somut önerilerin ne? Gel burada bunlara cevap ver, gel bunlara cevap ver; demin söylediğin gibi yalan yanlış konuşma. Al bak, bu sana sataşma! (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati:14.58

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 15.26

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Emine Sare AYDIN (İstanbul), Necati TİĞLİ (Giresun)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 31’inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/281) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 230) (Devam)

2.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/280), 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Olarak Hazırlanan 2019 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi ile 2019 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 190 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2019 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2019 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1322) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 231) (Devam)

A) TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI (Devam)

1) Tarım ve Orman Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Tarım ve Orman Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Orman Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Orman Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) METEOROLOJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

- 1) Meteoroloji Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Meteoroloji Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- D) TÜRKİYE SU ENSTİTÜSÜ (Devam)
- 1) Türkiye Su Enstitüsü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Türkiye Su Enstitüsü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- E) GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI (Devam)
- 1) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- F) DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI (Devam)
- 1) Dışişleri Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Dışişleri Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- G) AVRUPA BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI (Devam)
- 1) Avrupa Birliği Başkanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Avrupa Birliği Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- Ğ) TÜRK AKREDİTASYON KURUMU (Devam)
- 1) Türk Akreditasyon Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Türk Akreditasyon Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Komisyon yerinde.

Şimdi, İYİ PARTİ Grubu konuşmacılarından ilk konuşmacımız Konya Milletvekili Sayın Fahrettin Yokuş.

Buyurunuz Sayın Yokuş. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Tarım ve Orman Bakanlığı bütçesi hakkında İYİ PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bilindiği gibi, bu hafta Yerli Malı Haftası. Hani eskiden çocukluğumuzda kutlamış olduğumuz ama sonra unuttuğumuz bir hafta. Dileğimiz, Tarım Bakanımız da buradayken, Yerli Malı Haftaları yine bizim çocukluğumuzda olduğu gibi coşkunlukla kutlanır ve milli şuur pekiştirilir. Ve bu vesileyle, çocukluğumuzda söylediğimiz o güzel sözü tekrar etmek isterim: “Yerli malı Türk’ün malı, her Türk onu kullanmalı.” (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, ülkemiz tarım ve hayvancılık noktasında çok önemli bir ülke ama gelin görün ki AK PARTİ iktidarıyla birlikte ülkemizde tarım ve hayvancılık geriye doğru gitmiştir. Özellikle, 2002 yılında gayrisafi yurt içi hasıla içinde tarımın payı yüzde 10,3 iken 2019 yılında bu oran yüzde 6,4’e düşmüştür. Eğer 2002 yılındaki gayrisafi yurt içi hasıla gibi yani yüzde 10,3’lük pay devam etmiş olsaydı, 2019 yılında 440 milyar TL tarım gelirimiz olacaktı. 2002 yılına göre, 2019 yılında gayrisafi yurt içi hasıla 12 kat artarken tarımsal hasılanın büyüme oranı 7,5 kat olmuştur. Burada da görüldüğü gibi, tarımımıza, hayvancılığımıza gerekli desteği vermemişiz. Elbette, tarımsal hasılanın düşük olması tarım sektörünün büyüme oranlarına da yansımıştır. AK PARTİ’nin iktidar olduğu 2003-2019 döneminde tarım sektörü ortalama yüzde 2,7 büyümüştür. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçildikten sonra büyüme oranı daha da aşağı düşerek 2018-2019 yıllarında ortalama büyüme yüzde 2,5’a gerilemiştir. Tarımsal hasıla kayıpları, büyüme oranlarının düşük olması ve AK PARTİ’nin ithalatçı politikası, ülkemizi tarımda net ithalatçı konumuna getirmiştir. 2009-2019 döneminde tarım ve hayvancılık ithalatımız 105 milyar dolar olmuştur. Bu dönemde 27 milyar dolar açık oluşmuştur. İthalatla ülke döviz kaybına uğramış, çiftçi de desteklenmemiştir. Ülkemiz çiftçisine 2003-2019 döneminde 135 milyar TL destek verilirken, bu desteğin yüzde 59’u yani 79 milyar TL’si yabancı çiftçilere ithalat yoluyla aktarılmıştır. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

2006 yılında çıkarılan 5488 sayılı Tarım Kanunu’nun 21’inci maddesindeki “Üreticiye verilecek destekler gayrisafi millî hasılanın yüzde 1’inden az olamaz.” hükmüne rağmen Bakanlığınız maalesef, hiçbir zaman bu oranda çiftçimizin hakkını vermemiş, en son, bu yıl yani 2020’de sadece 22 milyar lira verirken 2021’de de yine 22 milyar bütçe ayırmıştır. Bunu anlatırken çok üzülüyorum, ekonomi, enflasyon, çiftçiye değer, hepsi unutulmuş. Yani çiftçiyi, hayvancılıkla uğraşan besicileri, köylümüzü maalesef, iktidar gözden çıkarmıştır.

Değerli milletvekilleri, istihdamda yüzde 18,2 pay alan tarım sektörümüz millî gelirin yalnızca yüzde 6,4’ünü alabiliyor. Ülkeyi yönetenler 2002’yle kıyaslama yapmayı çok seviyorlar, bir mukayese de ben yapayım. 2002’de iktidara geldiğinizde çiftçilerimizin toplam borcu 2,6 milyar TL idi, şu anda borcu 135 milyar TL’ye çıktı yani rekor üstüne rekor kırdınız. 2002’de çiftçilerimizin toplam geliri 37,2 milyar TL idi, şimdi 307 milyar TL’ye çıktı; yani, borç/hasıla oranı -borcun hasılaya oranı- yüzde 7’yken 2020’de bu oran yüzde 43’e çıktı. Bu rakamlar şunu ifade ediyor: 2002 yılına göre çiftçilerimizin, köylülerimizin, besicilerimizin borcu 6 kat artmıştır. Bugün, tohum alamayan, tarlasını ekemeyen, hayvanına yem bulamayan çiftçiler, üreticiler size ne kadar beddua okusalar vallahi yüzde yüz haklılar! (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Bütün dünyayı etkisi altına alan pandemi bulaşı nedeniyle bir kez daha tarımın, dolayısıyla gıdanın önemi anlaşılmıştır. Sayın Cumhurbaşkanımız “Ekilmedik bir karış toprağımız kalmamalı.” demişlerdir. Tarım ve Orman Bakanımız ise 22 Nisan 2020 tarihinde üreticilerimize “Kimse tedirgin olmasın; ürününüz tarlada, serada; etiniz ve sütünüz ise elinizde kalmayacak, gerekirse biz alırız.” diyerek güvence vermiştir. Bugün geldiğimiz noktada ise bu söz havada kalmış, her zaman olduğu gibi üreticilerimiz tüccarların insafına bırakılmıştır. Daha üzücü olan, 2021 yılı bütçesinde hibe destek tutarlarının sadece ve sadece 22 milyar TL olması. Yüzde 14 yıllık enflasyon bile maalesef göz ardı edilerek artış yapılmamıştır. 2021 yılında çiftçi ve besicilere vermeniz gereken destek ve hibe tutarı en az 48 milyar TL olmalıydı 2020 yılı gayrisafi yurt içi hasılasına göre ama sadece yüzde 0,45’ini veriyorsunuz.

Sayın Bakan, buradan soruyorum: Çiftçilerimizin borçlarını neden yeniden yapılandırmaya sokmuyorsunuz? Çiftçilerimizin, sulamada kullandıkları elektrik ücretlerinden belediye payı kesilmesine, TRT payı kesilmesine hâlâ göz yumuyorsunuz; neden eskiden olduğu gibi çiftçinin, köylünün elektrik faturaları altı ayda bir ya da hasat zamanı ödenmez? Vallahi çocukluğumda köyümde altı ayda bir gelirdi elektrik parası. Size ne oldu? Hani, eskiydi ya, 2002 eskisiydi ya?

Değerli milletvekilleri, süt üreticisine on üç ay sonra yapılan 50 kuruşluk artış yeterli değildir. Kaldı ki çiğ süt üreticileri diyor ki Sayın Bakanım, iyi dinle: “Süt satıyoruz, nakliyesi bizden kesiliyor. Bu yalnız, bize mahsus bir yük. Borsayla işimiz yok, borsa payı ödüyoruz, üstüne stopaj ödüyoruz.” Yani diyor ki bizim süt üreticimiz: “Bize verilen fiyatların hepsi bizim cebimize girmiyor. Girmeden, yol parası, borsa parası, stopaj kesiliyor.” Ülkemizde, süt/yem paritesi, bir litreye 1,5 kilogram yem olması gerekirken şu anda 1’in altına düşmüştür.

Besicilerimizin hâli de sütçülerimizden çok iyi değil. Besicilerin feryadını duyan yok. Karkas et fiyatını en son 34 TL'den 36 TL'ye çıkarmış olmanız sorunu çözüyor Sayın Bakan; 1 kilogram etin üreticiye maliyeti 38 ila 40 TL arasında. Karkas etin kilosu en az 40 TL'nin üzerine çıkarılmalı -ki bu da yetmez- Et ve Süt Kurumu da alım yapmalı. Yani besicimizi, tüccarın insafına bırakmamanız lazım, fiyatları artırıp Et ve Süt Kurumuna alım yaptırmazsanız bu fiyatların -artırdığınız fiyatların- maalesef hiçbir anlamı olmuyor.

Değerli milletvekilleri, tarım ve hayvancılıkta verimin artırılması ve ziraat denetimlerinin yoğun olarak yapılabilmesi için ziraat mühendisleri, gıda mühendisleri ve veteriner hekimler atanması lazım. Ben Konya'da dolaşıyorum; ilçelerimizde köylümüze, kasabalarımıza, vallahi, çiftçiye soruyorum: Yahu, veterineri hiç tanıyor musunuz? Veteriner falan yok. Efendim, ziraat mühendisi var mı? Yok, olanlar da büro memuru gibi orada çalışıyor. Niye? Onlara soruyorum: Niye siz büro memuru gibi çalışıyorsunuz? "E, bu evrakları yapacak adam yok." diyor ama bunları gören, duyan, hisseden bir Bakan yok ki, ülkeyi yöneten yok ki. Hele, gıda mühendisleri... Hepimiz zehirleniyoruz, perişan oluyoruz, denetim mi var? Yok, o da Hak getire!

Şimdi, değerli milletvekilleri, Ziraat Mühendisleri Odası 2021 yılı için şöyle diyor: "2021 yılı, ülkemiz tarım sektörü için hüsrana yılı olacaktır. Çiftçilere yapılacak 2021 destekleri hayreti, gayreti, sabret devrini bitirmiştir." İşte, aslında söylenen son söz bu.

Değerli milletvekilleri, Bakanlığın ilgili kuruluşu var, Tarım Kredi Kooperatifleri Birliği. Köylüye ve çiftçiye hizmet etmekten tamamen uzaklaşmış, çiftçilerin kâbusu olmuş âdeta. Borçlu çiftçileri yüksek faizlerle canından bezdiriyor, böyle bir dönemde üreticilerin traktörlerine icra koyabiliyor bu kurum. Allah'tan korkun ya! Bu kurum tamamen iktidar yandaşlarının arpalığı hâline gelmiş. Yediden yetmişe ne kadar eski AK PARTİ'li milletvekili, seçilememiş aday, eski belediye başkanı varsa bu kurumun, Tarım Kredi Kooperatifinin yönetiminde, denetiminde; akçeli maaşlar, ye babam ye, ye babam ye! (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) Çiftçi perişan, besici perişan, köylü perişan ama onlara gelince bin üstüne faiz, üstüne faiz; Allah'tan korkun ya, bu kadar mı vicdanınızı kaybettiniz? Ve daha önemlisi, TİGEM Genel Müdürümüz var. Devletin verdiği makam aracı yetmiyor, hanımefendi özel VIP minibüs yaptırıyor, bununla geziyor. TİGEM zarar ediyor, keyfekeder devleti yönetiyorlar.

Değerli milletvekilleri, Tarım ve Orman Bakanlığı büyük bir yönetim zafiyeti yaşıyor. Sayın Bakan Pakdemirli, Bakanlığın liyakatsiz, birikimsiz ve sorumsuz danışmanlarla yönetiyor; defalarca söyledik. Bakanlıkta resmî danışmanların yanı sıra fahri danışmanlar da çalıştırılıyor. Devlette böyle bir yönetim tarzıyla ilk defa karşılaşılıyor. Ya, kırk yıllık devlet memuriyeti yaptım, şaşkınlım, şaşkınlım, şaşkınlım; söyleyecek söz bulamıyorum.

Değerli milletvekilleri, kurumda atama ve görevlendirmelerde liyakat yerine akraba, tanıdık olmak öne çıkıyor. Sayın Bakan, özel sektörde çalıştığı daha önceki kurumlardaki ne kadar eşi dostu, arkadaşı, eşi hanımefendinin yakınları, hepsini, çok şükür, Bakanlığa danışman, bilmem ne diye doldurmuş. Evet, böyle bir Bakanlık yönetilemez.

Tarım Komisyonu üyeleri olarak -çok önemli burası sayın milletvekilleri- 11 Kasım 2020 tarihinde TAGEM'de bir toplantıya katıldık. Bu toplantı sonrası Sayın Pakdemirli bana dönerek "Fahrettin Bey, iki dakika görüşebilir miyiz?" dediler. "Ben hayhay Sayın Bakanım, elbette görüşürüz." dedim. Orada bulunan bütün milletvekilleri ve bürokratların içinde bana "Verdiğiniz soru önerilerine cevap vermeyeceğim. Siz içeriden bilgi alıyorsunuz, içeriden size bilgi sızdırılıyor. O kişi şu mu?" diye bir de isim verdi. Şimdi, vicdanınıza soruyorum: Böyle bir Bakanlık anlayışı olabilir mi? (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) Bunu soracak olan özel bir yere çek, sor; o da yok ve diyor ki: "Sana cevap vermeyeceğim." Şimdi, benim sorularıma cevap vermeyecekmiş, önergelerime cevap vermeyecekmiş, canı sağ olsun, demek ki sorduğum sorular doğru. Bir Bakanın bu tavır kabul edilebilir bir durum değildir Sayın AK PARTİ'liler, böyle bir anlayışla devlet yönetilemez Sayın AK PARTİ'liler. Biz bu sisteme boşuna "ucube sistem" demiyoruz. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) Ucube bir sistemin, ucube bir yönetimin sonucu işte bu.

Şimdi, burada, milletin iradesiyle seçilmiş bir milletvekiline aleni olarak "Soru önergenize cevap vermeyeceğim. Ben yasaları tanımam, Türkiye Büyük Millet Meclisini tanımam." diyor. Bu tavır 600 milletvekilinedir, bu tavır 83 milyon Türk milletinedir. Türkiye Büyük Millet Meclisinin Sayın Başkanı, yüce Meclisi itibarsızlaştıranlara karşı Meclisin itibarını korumakla mükelleftir. Sayın Meclis Başkanı, korumakla mükellefsin, bu Meclisin itibarını, bu 600 milletvekilinin itibarını; onun için göreve davet ediyorum seni.

Değerli milletvekilleri, şimdi, Sayın Bakan ne yapmış biliyor musunuz?

ZAFER İŞİK (Bursa) – Geçen gün programda konuşmadın mı Tarım Bakanımızla?

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – Sayın Bakan ne yapmış biliyor musunuz? Tarım Bakanlığındaki makamını terk etmiş, Orman Genel Müdürlüğünde bir makam oluşturmuş, bir yıldır gitmiyor, gitmeyebilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – Bir dakika daha...

BAŞKAN – Buyurunuz.

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – Şimdi, ne yapmış? Orman Genel Müdürlüğünde makamı var, makamın koridorlarını da resimleriyle doldurmuş; ne güzel, çok güzel, yapabilir.

ZAFER İŞİK (Bursa) – Bakan Bey'le oturdun, konuştuğun, masada çay içtin, kahve içtin; biz de oradaydık.

AYHAN EREL (Aksaray) – Bir dinle.

HÜSEYİN ÖRS (Trabzon) – Dinle, dinle.

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – Şimdi, Tarım Bakanlığındaki memurlar diyor ki: "Sayın Bakan, bizim Bakanlığa da bir uğrasın ya, hasret kaldık. Hatta, o resimlerini bizim Bakanlığın etrafına da, koridorlara da koysun."

Daha önemlisi, 2016 yılında biteceği söylenen Melen Barajı 3 defa ihale edilmiş ve kusur bürokratların olduğu hâlde bürokratlara gerekli ceza verilmemiş.

Et ve Süt Kurumunun -çok önemli burası- iki yıl önce aylık kilogram depolama ücreti 45 kuruşken iki yıl sonra, şimdi 15 kuruşa indirilmiş. İki yıl önce ihale verenler devleti tam 100 milyonlarca lira zarara uğratmış. Şimdi, bunun hesabını Sayın Bakan sormamış.

Yine, TİGEM, Sayıştay raporlarına göre 2019 yılında 98 milyon zarar etmiş, bunun hesabını da soran yok. Yani Tarım Bakanlığında bir bataklık Bakanlık. Tarım Bakanlığında tam bir bataklık bakanlığına dönmüş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – Selamlama için süre alabilir miyim çünkü yetmiyor.

Tarım Bakanlığında şu anda bir talimat var: Çikolata, bisküvi, cips gibi pek çok gıda maddesinin ambalajında yer alan "Trans yağ yoktur." ibaresini çıkartıyormuş Tarım Bakanı. Soruyorum Sayın Bakan, bunu da yapıyorsan, vallahi, helal olsun sana derim.

Değerli Bakan, şimdi, burada, Bakanlığın bütün meselelerini söyleyemedim. 2 soru önergesinde 27 sorum vardı, o sorular duruyor, onun peşini bırakmam. İster cevap ver, ister cevap verme ama çiftçimizin, köylümüzün, besicimizin hakkını yediğiniz sürece bunun hesabını sorarım. Ben Konyalıyım, ben çiftçi merkezinden geliyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) Konyalı çiftçinin, Türk çiftçisinin, besicisinin, köylüsünün hakkını yedirmem, hakkını yedirmem, bilmiş ol! (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Mehmet Metanet Çulhaoğlu.

Buyurunuz Sayın Çulhaoğlu. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MEHMET METANET ÇULHAOĞLU (Adana) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2021 yılı Orman Genel Müdürlüğü bütçesi üzerine İYİ PARTİ Grubu adına görüşlerimi ifade etmek üzere söz aldım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlarım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hiç kuşkusuz ki ormanlar insanlığın temel yaşam alanlarıdır. Eğer insanlar hâlâ temiz havayı soluyabiliyorsa, suya ulaşabiliyorsa, güvenilir gıdaya erişiyorsa bunda ormanların payı büyüktür. Ormanlar aynı zamanda ekosistemin temel kaynağıdır. Ormana ekonomik ve sosyal boyutuyla bakmak lazım. Orman turizm merkezidir, orman doğal yaşam alanıdır, orman ülkenin akciğeridir, bizim oksijen kaynağımızdır.

Değerli arkadaşlar, ormanlarımız, ağaç işleri, kâğıt ve ilaç gibi sanayi sektörleri için önemli bir kaynaktır, ülke kereste ihtiyacının da yüzde 70'ini karşılar ve ülkemiz bütçesine önemli oranda gelir sağlar. Birçok canlıya ev sahipliği yaparak ekolojik sistemi dengeleyen, ülkemizin yüz ölçümünün yüzde 28'ini kapsayan ormanlarımızı yeterince korumakta mıyız? Bence hayır.

Bakın, değerli arkadaşlar, Dünya Doğal Kaynaklar Enstitüsünün Birleşmiş Milletler dâhil 40'tan fazla kurumla birlikte hazırladığı uydu verileri ve diğer bilgileri derleyen Küresel Orman Takip ve Uyarı Sistemi'ne göre, 2001-2017 yılları arasında Türkiye'nin tam 425 bin hektar ağaç örtüsünü kaybettiği ifade edilmekte. Maalesef, azalmanın temel nedeni ise çıkardığınız yasalar. Bir AK PARTİ klasiği olan torba yasa tekniğini kullanarak 6831 sayılı Orman Kanunu ile 7139 sayılı Kanun'un maddelerinde "kamu yararı" adı altında orman alanlarında maden, turizm, enerji yatırımlarına izin veren, orman alanlarının amaç dışı kullanılmasıyla ilgili AK PARTİ döneminde tam 25 kez değişiklik yaptınız. Evet, değerli arkadaşlar, tam tamına 25 kez. Kanun ve ilgili yönetmeliklerde yapılan değişikliklerle yeni kullanımlar için orman alanları, kâğıt üstünde olmasa da fiilen azaltıldı. Açık alan işletme izni ve ruhsatı alan şirketler binlerce hektar birinci derece orman alanlarındaki su kaynaklarının yok olmasına, kirlenmesine ve erozyona sebep oldular. Altın madeni için binlerce hektar ormanın yok olmasına Kaz Dağları ormanlarını örnek gösterebiliriz. Siyanürle yapılan altın madeni çıkarma faaliyetleri önemli su kaynaklarını kullanılmaz hâle getirmiştir. Ormanların yukarı havzalarında son yıllarda hidroelektrik santrali izin ve ruhsatları binleri aşmıştır. Bu nedenle de endemik bitki ve balık türleri yok edildiği gibi, bu derelerden içme ve kullanma suyu olarak faydalanan orman köylüleri hayati zarar görmektedir. Dünyanın gıptayla baktığı doğa zenginliğimiz kıyı ormanlarımız ve denizlerimizin en güzel yerleri, son on sekiz yılda yerleşim ve özel kullanımlar için tahrip edilip âdeta yağmalanmıştır.

Yapılması gerekenler: Öncelikle, güncel sistematik veri eksikliği giderilmeli ve 25 akarsu havzamız için arazi etüt ve kullanım haritaları hazırlanmalı ve ekosistem temelli bir yaklaşımla gereğine uygun üretim planlaması katılımcı bir anlayışla acilen uygulamaya konulmalıdır. Orman ağaçlandırma çalışmalarına hız verilerek alan olarak ormanlarımızın alanı genişletilmelidir. Daha önce kaldırılan veya özel şahıslara satılan orman işi ve dışı fidanlıklar en kısa zamanda tekrar tesis edilmeli, eski teknik ve uygulama gücüne kavuşturulmalıdır. Bunun için bu iktidar döneminde kapatılan orman muhafaza memurluğu, orman ağaçlandırma memurluğu, orman teknik elemanları yetiştiren okullar en kısa sürede açılmalı, eski gücüne kavuşturulmalıdır.

AK PARTİ'nin yaptığı en kötü uygulamalardan biri de Büyükşehir Yasası'yla orman köylerimizin mahalle statüsüne dönüştürülmesidir ve orman işçiliğinin özelleştirilmesidir. Ormanların sürdürülebilir yönetimi ve korunması için ülkemizdeki 7 milyonu aşkın orman köylüsünün kalkındırılması sağlanmalı ve bu köylerde artan göçün önüne geçmek için orman faaliyetlerini yürütecek personelin istihdamında orman muhafaza memuru, üretim işçisi, ağaçlandırma ve bakım işçilerinin kesinlikle orman köylüsü olma şartı geri getirilmelidir. Orman Genel Müdürlüğü, Milli Parklar Genel Müdürlüğü Yaban Hayatı Daire Başkanlığı, Ağaçlandırma Genel Müdürlüğü ile Orman Köylerini Kalkındırma Genel Müdürlüğü'nün kapatılan birimleri tekrar açılarak Orman Bakanlığı tek bakanlık olarak ayrılmalı ve bu kurumlar Orman Bakanlığı çatısı altında eski gücüne ve yararlı faaliyetlerine kavuşturulmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET METANET ÇULHAOĞLU (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Orman yangını yönünden daha hassas olan Akdeniz, Ege, Marmara, Batı Karadeniz bölgelerimiz başta olmak üzere yılın üç yüz altmış beş günü orman yangını müdahale ekipleri hazır bulundurulmalıdır. Buralarda geçici işçi değil, kadrolu yangına müdahale ekipleri olmalıdır. İktidardan, bundan sonrası için, orman alanlarımızın yandaşlara peşkeş çekilmemesini ve ülkemizin ciğerlerine gerekli değerlerin verilmesini bekliyoruz.

2021 bütçesinin hayırlı olmasını temenni ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Orhan Çakırlar... (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Edirne Milletvekili...

BAŞKAN – Edirne Milletvekili Sayın Orhan Çakırlar.

Buyurun. (İYİ PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ORHAN ÇAKIRLAR (Edirne) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi'nin Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, Meteoroloji Genel Müdürlüğü ve Türkiye Su Enstitüsü bütçeleri üzerine İYİ PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, ülkemizdeki bütün su kaynaklarının planlanması, yönetimi, geliştirilmesi ve işletmesinden sorumlu, merkezî yönetim bütçesine tabi, özel bütçeli yatırımcı bir kuruluştur. Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü Sayıştay raporlarında "Konusu aynı olan ve aynı tarihlerde doğrudan temin yöntemiyle temini gerçekleştirilen bazı mal ve hizmet alımları ile proje yapımı işlerinin, 4734 sayılı Kanun'un 22/d maddesinden faydalanmak amacıyla parçalara bölündüğü tespit edilmiştir." ibaresi yer almaktadır. Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü mal, hizmet ve yapım işlerinde rekabete açık bir yol olan açık usule tek bir iş adına ihaleye çıkması gerekirken ne sebeple doğrudan temin usulüyle birden çok ihaleye çıkmıştır? Açık usul ihalelerde rekabet yaratılarak kamu yararının gözetileceği belli olduğu hâlde doğrudan teminle işleri bölmek kamu zararı oluşturmaz mı?

Bu konuda bir başka hususu da sizlerle paylaşmak istiyorum. Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nün kendi bünyesinde çalışan binlerce işçisi var. Doğrudan temin olarak ihale edilen işleri kendi uhdesinde çok rahatlıkla yapabilecek kapasitedir. Devlet Su İşleri bürokratları, kendi işçilerinin ve envanterinin kapasitesini bilmemekte midir? Yoksa burada birilerine iş edindirilmeye mi çalışılmaktadır?

Değerli milletvekilleri, Genel Müdürlük ve bölge müdürlüklerinin yatırım programlarında bulunan ve ihalesi yapılacak olan baraj, gölet, sulama, taşkın koruma, atık su toplama ve arıtma tesisleri ile içme suyu tesisleri ve isale hattı işlerine ait planlama raporlarının ve yapım projelerinin hazırlanması işlerinin kendi imkânlarıyla yapılması mümkün iken piyasadan hizmet alımı suretiyle temin edildiği ve bedellerinin de bütçeden ödendiği tespit edilmiştir. Buradan anlaşıyor ki bölge müdürlüklerinin ve Genel Müdürlük kadrolarının şeffaflıktan uzak bir anlayışla, liyakatsiz bir şekilde doldurulmaya çalışılması sonucunda maalesef, yeterlilik sahibi olmayan, niteliklerini yitirmiş kurum ortaya çıkmıştır.

Değerli milletvekilleri, bilindiği üzere, dünyada su meselesinin önemi herkes tarafından biliniyor ve yaşadığımız kriz döneminde tasarrufun yanı sıra daha büyük ve makro yöntemlere de dikkat edilmesi gerekiyor. Eskiden su kaynaklarının sonsuz olduğu düşünülüyordu fakat günümüzde birçok ülke, su kaynaklarının kısıtlı olduğunun farkına vararak suyu daha verimli kullanma yollarını bulmaya uğraşıyor. Bu yıl ülkemizin yeteri kadar yağış almaması sebebiyle yaşanan aşırı kuraklık, su kaynaklarının yeteri kadar verimli kullanılması gerekliliğini gözler önüne sermiştir.

Değerli milletvekilleri, Devlet Su İşleri 11'inci Bölge Müdürlüğü tarafından Trakya'da baraj doluluk oranları açıklanmasıyla birlikte Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nün kuraklık haritasında Edirne ilimizin, şiddetli kurak ve çok şiddetli kurak kategorisinde olduğu görülmüştür. Edirne'de behemehâl olarak gerekli çalışmaların başlaması, yarım bırakılan eksikliklerin ivedilikle giderilmesi gerekmektedir. Edirne ilimizin en önemli sorunlarının başında su ve sulama yetersizliği gelmektedir. Şehrimizde bu sene yaşanan kuraklık sonucunda buğday ve ayçiçeği verimlerinin düştüğü gözlenmiştir.

Edirne'nin Lalapaşa ilçesinde yapılması düşünülen ve altı yıl önce proje çalışmalarına başlanan Çömlekköy Barajı için henüz bir gelişme yaşanmadı. Bakanlığınıza projenin yatırım kapsamında olup olmadığıyla ilgili vermiş olduğum yazılı soru önergemde net bir cevap alamadım. Baraj yatırım programında mıdır? Edirne çiftçisinin, barajın bir an önce yapılmasını istediğini de belirtmek istiyorum. Çömlekköy Barajı'nın yapılması durumunda 56.500 dönüm arazi sulanabilir hâle gelecek. Bölge çevresinde bulunan 11 köy, yapılacak olan baraj neticesinde sulamadan fayda sağlayacaktır. Bu sayede hem ürün verimliliği artacak hem de çiftçimizin ürün çeşitliliğini artırma şansı olacaktır. Neyi beklediğinizi hâlen daha anlamış değilim. Projeler hazırlanmış, her türlü fizibilite çalışması tamamlanmış, zaman kaybetmeden Çömlekköy Barajı'nın bir an önce yatırım programına alınıp yapım işine başlanması zarureti doğmuştur.

Çakmak Barajı'ndaki eksiklikleri ne zaman tamamlayacaksınız? Çakmak Barajı tam kapasite olarak çalışmamakta, buradaki eksikliklerin de bir an önce tamamlanması çiftçimizi rahatlatacaktır. Şehir merkezine en yakın köylerimizden biri olan Uzgaç köyündeki gölet yarı açık yarı kapalı sulama sistemine sahip olmasına rağmen, on sekiz yıldan beri çalışmamaktadır. Çalışmamasının sebebi nedir? Bakanlığınız, Edirne merkez Uzgaç sulamasını 225 hektar tarım alanına hizmet verecek şekilde inşa etmiştir. 2000 yılında işletmeye açılmış, 2002 yılında işletme bakım ve yönetim sorumluluğu Uzgaç ve Ahi köyleri sulama kooperatiflerine devredilmiştir.

Sulama tesisleri izleme ve değerlendirme raporlarında, 2002 yılında 38 hektar, 2003 yılında 150 hektar, 2004 yılında 50 hektar, 2006 yılında 98 hektar, 2008 yılında 40 hektar, 2010 yılında 62 hektar, 2013 yılında 93 hektar, 2015 yılında 68 hektar, 2017 yılında 38 hektar alan sulanmıştır. Bakanlığınıza 2005, 2007, 2009, 2011, 2012, 2014, 2016 yıllarına ait verilere neden yer verilmemiştir?

225 hektar tarım alanına hizmet verecek şekilde inşa edilen bu yapı, verilen veriler neticesinde ortalama yüzde 30 verimle çalışmaktadır. Bahse konu verilerin, sistemin kapalı olması sebebiyle motopomplar yardımıyla alınan verileri yansıttığı kanaatindeyim.

Kırk yılı aşkın süredir gündemde kalan ancak bir türlü başlanamayan, "Tunca Nehri üzerine kurulması planlanan Suakacağı Barajı"yla ilgili bir çalışmanız var mı?" sorusunu da sormak istiyorum.

Değerli milletvekilleri, çiftçimizin 2019 yılı Ekim ayında ekip 2020 Haziran ayında biçtiği buğday ürününün prim destek ödemeleri için on beş gün önce Tarım ve Orman Müdürlüklerince müstahsil makbuzları toplanmaya başlanmış. Geçmiş yıllarda hasat sonrası, temmuz, ağustos aylarında sattığımız buğdayların müstahsil makbuzları il ve ilçe tarım ve orman müdürlüklerince toplanıp sisteme girilmesi yapılır; eylül, ekim ayı gibi icmaller askıya çıkar ve prim destekleri ödenirdi. Zamanında ödenmeyen desteklerin çiftçinin nazarında hiçbir kıymetiharbiyesi yoktur. Bu sadece buğday için geçerli bir durum değil, çiftçi, destek beklediği bütün ürünler için aynı problemi yaşamaktadır.

Bir başka husus da destekleme ücretlerinin çiftçinin ekimini yapmadan önce belirlenmesi gerektiğidir. Çiftçi ekim yapacağı ürünü ona göre değerlendirmek istemektedir. Destekleme ücretlerinde madem geçen yıllar hemen hemen aynı destekleri açıklayacağınız, neden on bir ay beklediniz? Bu bile çiftçiye verilen değeri gözler önüne sermektedir. 2006 yılında hiçbir zaman uymadığınız bir yasa çıkarıldı. Yasaya göre tarımsal destekler için bütçeden ayrılan pay, gayrisafi millî hasılanın yüzde 1'inden az olmayacaktır. Ne yaptınız? Yarisını ödeyemediniz. Tarım politikası güttünüz, sanmayın ki çiftçi bunun hesabını sormayacak.

Ayrıca bir hususu daha dile getirmek istiyorum: Ülkemizde tarım arazilerinin yaklaşık yüzde 50'si Çiftçi Kayıt Sistemi'ne kayıtlı değildir. Nedeni, çiftçilerimizin kullandıkları arazilerin mirasçılarının intikalini yapamamış olmasıdır. İntikali yapılamayan tarım arazilerinin ÇKS'ye kayıt yaptırılmadığından dolayı, bu tarım arazileri için çiftçilerimiz hiçbir tarımsal desteklemeden faydalanamamaktadır, tarım sigortası da yaptıramamaktadırlar. Bu konuda nasıl bir çözüm öneriniz var?

Ayrıca "Saros Körfezi'ne kıymayın." diyorum.

Bütçenin hayırlara vesile olmasını diler, Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Trabzon Milletvekili Sayın Hüseyin Örs.

Buyurun Sayın Örs. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HÜSEYİN ÖRS (Trabzon) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; Gençlik ve Spor Bakanlığı bütçesi üzerinde İYİ PARTİ Grubu adına söz aldım. Hepinizi en derin saygılarımla selamlıyorum.

AYHAN EREL (Aksaray) – Bize her yer Trabzon!

HÜSEYİN ÖRS (Devamla) - Değerli milletvekilleri, akademik çevrelerce sporun tanımı, temel işlevi ve spor yönetimlerinin bu işlevi yerine getirebilmesi için neler yapması gerektiğiyle ilgili birçok bilimsel çalışma vardır. Bu çalışmalardan bir özetle sözlerime başlamak istiyorum.

Sporun temel işlevi, ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmanın temel unsuru olan insanın beden ve ruh sağlığını geliştirmektir. Ayrıntılı bir biçimde sporu, kişiliğin oluşumunu ve karakter özelliklerinin gelişimini sağlamak amacıyla kişiye bilgi, beceri ve yetenek kazandırarak çevreye uyumu kolaylaştırmayı sağlayan faaliyetler şeklinde tanımlayabiliriz. Bunun yanında spor, kişiler, toplumlar ve milletler arasında dayanışmayı ve barışı sağlamak, kişinin mücadele gücünü artırmanın yanında, belli kurallara göre rekabet ölçütleri içerisinde mücadele etmek, heyecan duymak, yarışmak ve yarışırken üstün gelme amacıyla da yapılmaktadır.

İnsanların kişisel gelişimi ve ülkelerin tanıtımında önemli bir yeri olan sporun yaygınlaştırılması ve istenilen başarıların kazanılması, büyük ölçüde, güçlü ve dirençli bir teşkilatlanma ve yönetime bağlıdır. İnsan davranışları ve işlerin idare edilme süreci olarak algılanabilen yönetim, insanların ve kuruluşların sonuçlar elde ettikleri esnek ve değişebilir özelliklere sahip aktif bir meslek ve süreçtir. Spor yönetimi ise genel yönetimin ilke, yöntem ve kurallarını spor alanında uygulayarak spora ilişkin politika, karar ve hedeflerin gerçekleştirilmesine yönelik faaliyetlerin akılcı ve bilimsel bir biçimde yürütülmesinin yollarını araştırmak, bulmak ve bunları genel ilkelere dönüştürmekle ilgilidir. İnsan kaynakları, uzun vadeli planlama, program yapma, tesis, bütçe, hukuki sorumluluk, pazarlama ve halkla ilişkiler konularının dışında pek çok alanla da ilişkili olan spor yönetimi, yönetici ile beden eğitimi ve spor sürecine katılan paydaşların karşılıklı olarak birbirini etkilemesidir. Spor yönetimi, yapısı ve büyüklüğüne bakılmaksızın her türlü spor kuruluşunun devamlılığını sürdürebilmek için ekonomi, teknoloji, politika, rekabet, katılımcılar, sosyal ve kültürel etkinlikler gibi dış etkenlerin ve mesleki kademe, beceri ve rolleri kapsayan iç etkenlerin bilincinde olup karşılık verebilmesi olarak

da tanımlanabilir.

Ülkemizde spor teşkilatlanmasının nasıl olacağı konusunda tartışmalar uzun yıllar devam etmiş, Türk sporunun sorunlarını çözmek amacıyla çeşitli arayışlar söz konusu olmuş ve olmaya da devam etmektedir.

Değerli milletvekilleri, Plan ve Bütçe Komisyonunda Gençlik ve Spor Bakanlığımızın bütçesi görüşülürken Türk sporunun yaşadığı sorunlar ve özellikle de pandemi süreciyle birlikte giderek artan problemleri dile getirmiş, sorumlu muhalefet anlayışıyla yapıcı eleştirilerde bulunmuştum.

İSMET YILMAZ (Sivas) – Teşekkür de ettik Hüseyin Bey.

HÜSEYİN ÖRS (Devamla) – Teşekkür ederim.

Türk sporunun yıllardan beri beklediği bir yasa var, üzerinde çok konuşulan ama hâlâ daha çıkarılmayan bir yasa, spor kulüpleri ve federasyonları yasası. Bunu Komisyonunda dile getirmiştım, bir kez daha Genel Kurulun huzurunda da söylemek istiyorum çünkü bu yasa çok önemli. Türkiye’de özellikle futbol kulüplerinin durumu herkesin malumu, birçoğu borç batağında, ekonomik şartları el vermediği için bazı müeyyidelerle karşı karşıyalar, yasaklamalar var. Âdeta tekelleşmiş bazı kulüp yönetimleri kontrol dışı harcamalar yapmaya devam ediyorlar yani bir denetim mekanizması yok.

Değerli arkadaşlar, Gençlik ve Spor Bakanlığımız 13-17 Ocak 2020 tarihlerinde Ankara’da bir çalıştay yapmıştı, bu çalıştay ben de basın ve medyadan takip etmişim. Gerçekten faydalı bir çalışma idi Sayın Bakanım, bunu da burada söyleyeyim çünkü bu çalıştaya, beş ayrı oturuma futbol federasyonu temsilcileri, 145 futbol kulübü temsilcisi ve diğer ilgililer katılmıştı. Toplantı sonrasında yayınlanan çalıştay sonuç raporuna baktım, orada spor kanunu öncesi yapılan bir çalışma olduğu ve Türkiye Büyük Millet Meclisine katkı sağlamak amacıyla bu çalıştayın gerçekleştirildiği ibaresi de vardı. Sayın Bakanım, bu çalıştayda bir konuşma yaptınız ve dediniz ki “Spor kulüpleri ve federasyonları yasası, yakın bir zamanda Meclis gündemine alınacak.” Aradan hemen hemen bir yıl geçti çünkü ocak ayında idi -baktığımız zaman bir yıla yakın zaman geçti- ancak bu yasa çıkarılamadı. Bu yasayla ilgili çalışmalar hangi aşamada? Kulüplerin bütçelerinin aşılması, yönetimlerin kendi dönemlerine ait her türlü borçlanmadan da sorumlu tutulması ve kontrolsüz harcamaların ortadan kaldırılmasına yönelik beklentileri karşılamaya gereken spor kulüpleri ve federasyonları yasasının hâlâ daha çıkmaması gerçekten düşündürücüdür. Bu noktada şunu söyleyeyim: Her ne kadar başka partilerde siyaset yapsak da başka parti mensubu olsak da Meclisimizde hem Sayın Saffet Sancaklı hem de Alpay Özalan gibi Türk futboluna hizmet etmiş 2 milletvekili arkadaşımız da var. Bu çalışmalar için bu arkadaşlarımızın da katkılarının çok önemli olacağını, ben de eğer gerekirse eski bir kulüp başkanı, 1461 Trabzon Kulübü Başkanı olarak katkı koyabileceğimi de buradan sizlere arz etmek isterim.

Değerli arkadaşlar, Türk futbolunun mevcut durumuyla ilgili bir hususu da burada hatırlatmak isterim. Bu yıl Avrupa’da mücadele eden tüm takımlarımızın elenmesi sonucunda, Türkiye, ülke puanı klasmanında 30,1 puanla maalesef 13’üncü sıraya gerilemiştir. Bu durumu, kulüplerimizin yaşadığı ekonomik sıkıntıların uluslararası arenadaki başarısızlıklarına etkisini göstermesi açısından da dikkatlerinize arz ediyorum.

Değerli milletvekilleri, konuşmamın bu bölümünde de amatör kulüplerimizin yaşadığı sorunlara, problemlere değinmek istiyorum. Amatör sporun sorunları zaten vardı ama pandemi süreciyle bu sorunlar daha da arttı. Şimdi, baktığımızda, amatör kulüplerimizin hemen hemen hepsi çok büyük maddi sıkıntılar içerisinde ve maddi sıkıntılarla uğraşmaktadırlar, malzemelerini temin edememektedirler. Amatör kulüpler için en büyük problemlerden bir tanesi de malzeme sıkıntısıdır. Birkaç yıl evveline kadar bu kulüplerimize malzeme yardımı yapıldığını biliyorum ama bunun sürekli olmadığı ve kesintiye uğradığı kulüplerimiz tarafından dile getiriliyor. Bir amatör futbol takımını ele alırsak; sezon öncesi hazırlığında eşofman, krampon, forma, yağmurluk, konç, futbol topu gibi malzemelerin hazır edilmesi, kulüplerin maddi durumlarının çok üstünde meblağlara karşılık olmaktadır. Sporun, futbolun içinde olan arkadaşlarımız bilir, bir de buna lisans ücretleri eklendiğinde durum daha da içinden çıkılmaz bir hâl almaktadır. Bu nedenle, özellikle Anadolu’da birçok amatör kulüp kapanmakta ya da kapanma tehlikesiyle karşı karşıya kalmaktadır.

Amatör kulüplere malzeme yardımı yapılmalıdır Sayın Bakanım. Bununla ilgili olarak belediyelerin bütçelerinden spora ayrılan payın, belediyelerin yetki alanındaki amatör kulüplere verilmesi sağlanmalıdır. Bu pay, eğer yanlış hatırlıyorsam, büyükşehir belediyelerinde yüzde 7, il belediyelerinde yüzde 12 oranındaydı. Burada da şöyle bir aksaklık oluyor: Bu belediyeler, uygulamalarda kendi bünyelerinde oluşturdukları çeşitli branşlardaki kulüplere bu yardımları yapıyorlar. Kanunda belirtilen miktarları, belediyelerin yetki alanındaki tüm amatör kulüplere eşit olarak kullandırılması daha doğru olacaktır diye düşünüyorum.

Değerli milletvekilleri, amatörün sadece malzeme sıkıntısı yok, amatör sporda sağlıkla ilgili birtakım sorunlar var. Mesela, müsabakalarda çarpışma sonucu sakatlık -ki Allah göstermesin çok tehlikeli- dil kaçması gibi istenmeyen vakaların yaşanması durumunda anında müdahale edebilecek sağlık personelinin olması çok önemli. Bu noktada şikâyetler var; müsabakalarda hazır bulunan sağlık personelinin yetersiz olduğu, çok kısa süreli birtakım eğitimler veya kurslar sonrasında elde edilen belgelerle görev yaptıkları söylenmektedir. Ayrıca, sağlık malzemesi ve ekipmanda da yetersizlikler olduğu dile getiriliyor. Müsabakalarda görev yapan sağlık personeline serum aparatı, tedavi sedyesi veya kalp için şok aleti gibi sağlık ekipmanlarının da tedariki sağlanmalıdır.

Değerli milletvekilleri, amatörün çok daha fazla sorunları var ama ben ikisiyle özetleyeyim dedim. Bir başka konu da -çok önemseyemediğim bir konu olduğu için konuşmama aldım- engelli bireylerin spora yönlendirilmesinin sağlanması. Bu konuda bir şeyler söyleyeceğim: Ülkemizde engelli vatandaşlarımızın toplumla bütünleşme noktasında sosyalleşmeyle ilgili sorunları olduğunu ve bu sorunları yaşadıklarını biliyoruz. Birçok alanda karşımıza çıkan bu sorunlar, engelli bireylerin içinde oldukları toplumla aktif bir bütünlük içinde yaşamalarını zorlaştırmaktadır. Engelliye tanımak, onu anlamak ve ona karşı yönelen davranışlarımızı doğru biçimlendirmek son derece önemlidir. Engellilerin toplum hayatıyla kaynaşmasını sağlamanın bir yolu da spor hayatında diğer bireylerle birlikte yer almalarına imkân sağlamak, onların toplumla yaşama tam ve eşit katılımlarını sağlamaktır. Engelli birey kendi başına ne kadar spor yapmaya istekli olursa olsun spor yapabilmesi için ona diğer bireylerden farklı bazı imkânların sunulması gerekir. Engellilerin spor yapma ihtiyacının karşılanmış sayılabilmesi için spor alanlarında engellilerin özel ihtiyaçlarının karşılanabileceği spor merkezlerinin kurulması ve merkezlerde bu doğrultuda -burası önemli- eğitim görmüş personelin bulundurulması gerekir. Ancak bu şartların sağlanması hâlinde engelli birey bu alanlarda tek başına, birine bağımlı olmadan spor yapabilir hâle gelecektir. Engellilerin spor ortamına katılımında seçilecek olan aktivite çeşidi ve spor türü de engellinin kapasitesine uygun olarak seçilmelidir. Spor, engelli bireylere yeni bir yaşam penceresi açarken kendi aralarında rekabet etme imkânı da sağlayacaktır. Sporcu sıfatı kazanan engellilerin sosyal yaşam bağlarının gelişeceği de aşîkârdır. Ülkemizde engelli bireylerin spor hizmetlerinden yararlanabilmeleri için, spor hizmeti verebilecek nitelik taşıyıcıları için imkânlar maalesef yetersizdir. Spor politikasının hedefleri içerisinde yer alacak, engelli sporlarının yaygınlığını artıracak her türlü projeye destek vereceğimizi de buradan ifade ediyorum.

Değerli arkadaşlar, bugün burada Gençlik ve Spor Bakanlığının bütçesini görüşüyorsak gençlerimizin işsizlik problemini de konuşmalıyız diye düşünüyorum. Geçen yıl Plan ve Bütçe Komisyonunda Gençlik ve Spor Bakanlığı bütçe görüşmelerinde Sayın Bakanı dinlemiştim. Sayın Bakanın Gençlik ve Spor Bakanlığıyla ilgili kurumların 2020 bütçesine ilişkin yapmış olduğu sunumda, Bakanlık olarak gençlerle ilgili projelerden bahsetmişti. Sayın Bakan toplumun her kesiminden gençlerle irtibat hâlinde

olduklarını belirterek "Biz sadece kulak veren değil, aynı zamanda ses veren bir gençlik görmek istiyoruz. Birlikte düşlemenin, birlikte düşünmenin, birlikte çalışmanın, birlikte üretmenin kapılarını aralamak istiyoruz. Katılımcılık ilkesini önemsiyor, gençlik merkezlerimiz aracılığıyla gençleri karar alma sürecine dâhil ediyoruz." ifadelerini kullanmıştı. Şimdi, ben de diyorum ki, Sayın Bakan, gençlerimizin kulak vermesini, ses vermesini, düşlemesini, düşünmesini ve üretmesini istiyorsak evvela onların işsizlik problemini çözmeliyiz. TÜİK işsizlik rakamları ortada, milyonlarca gencimiz ne okuyor ne çalışıyor. Bir yıldan fazla süredir iş arayan gençlerin sayısı katlanarak artıyor. İşsizler içindeki üniversite mezunu oranı aldı başını gidiyor. Sektörlerin ihtiyaçları gözetilmeden plansızca açılan üniversiteler gençlerimiz için bir umut kapısı olmaktan çıkmış ve büyük umutlarla mezun olmalarına rağmen istihdamda yerlerini alamamışlardır. Milyonlarca genç işsizimiz var. İktidar olarak bu gençler için ne yaptınız, hangi iş imkânını sağladınız?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

HÜSEYİN ÖRS (Devamla) – On sekiz yıldır iktidardasınız, gelin, torpille işe adam alma mekanizması gibi çalışan mülakat sistemini ortadan kaldırın. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) Gelin, bu beton aşkından vazgeçin, istihdama yönelik projeler gerçekleştirin.

Arkadaşlar, bugün gençlerimiz sıkıntılı, gençlerimiz geleceklelerinden umutsuz. İşsizlik kaygısı, faturalar, masraflar... Öğrenciler ve yeni mezun gençler, Türkiye'de ekonomik zorluk yaşayan kesimlerin başında geliyor. Oysaki gençler, istihdam istiyor; gençler, devamlı iş istiyor; gençler, sosyal güvenceli iş istiyor; gençler, birkaç ay sonra sokakta kalmayacağı, iş kaygısı duymayacağı, yeniden işe girebilmek için partiden adam aramak, milletvekilinden referans almak zorunda olmayacağı kalıcı işler istiyor. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar) Her şeyden önce, bu gençlere istihdam sağlayacak somut adımlar atın, nasihat değil, kadro verin diyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HÜSEYİN ÖRS (Devamla) – İlave bir dakika daha süre isteyebilir miyim?

BAŞKAN – Kullandınız Sayın Örs ama.

HÜSEYİN ÖRS (Devamla) – Peki, Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Örs.

Bursa Milletvekilimiz Sayın Ahmet Kamil Erozan.

Buyurunuz Sayın Erozan. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AHMET KAMİL EROZAN (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan; dış politika bir ülkenin ön savunma hattıdır; güvenlidir, ekonomik coğrafyaya hükmetme yeteneğidir, çatışmaların silahsız olarak çözümlenmesine imkân verecek gücüdür, yurt dışındaki vatandaşlara götürülen hizmettir, devletin prestijidir, sadece düşmanlara karşı değil, dost ve müttefiklere karşı da ülkenin hak ve hukukunun karada, havada, denizde, denizin altında ve dibinde, zamanı geldiğinde uzayda da korunmasının aracıdır, egemenliğinin garantisi ve sonucunda her bir vatandaşımız için aş ve iştir. Ben size dış politikanın temel hedeflerinin neler olması gerektiğini ana hatlarıyla sıraladım. Oysa, günümüzde, bu iktidarın yönetimindeki Türkiye Cumhuriyeti'nin -burada "değerli yalnızlığı" diyecektim ama Sayın Ahmet Yıldız hoşlanmadığını ifade etti- değerli yalnızlığı yoktur, onurlu izolasyonu vardır. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Dışişleri Bakanlığının harcamalarının yüzde 80'inden fazlası yurt dışında harcanır. Geçen sene bu bütçe 812 milyon dolardı, bu sene küçülerek 735 milyon dolara düştü yani 77 milyon dolar azaldı. 24 Kasım tarihinde bu bütçeyi biz Komisyonda konuşurken azalan miktar olarak 66 milyon dolardan bahsetmiştim, şunu ifade etmek istiyorum, demek ki Dışişleri Bakanlığının bütçesi son üç hafta içinde 11 milyon dolar daha azaldı. On beş dakika konuşacağım, on beşinci dakikaya geldiğimde, büyük ihtimalle, bütçe birkaç bin dolar daha azalmış olacak. Şunu diyebilirsiniz: "Maaşlarını dolarla mı alıyorlar?" Evet, dolarla alıyorlar hatta euroyla alıyorlar. Dolayısıyla, kurdaki oynamalar her geçen gün Dışişleri Bakanlığının TL bütçesinde ve dolayısıyla yurt dışındaki ödemeler açısından eksiye yol açıyor. Ne kadar bu bütçe? Topu topu yüzde 0,44 ve bakanlar, kurumlar sıralamasına girerseniz 18'inci sırada. Bu sıra, bu rakamlar sadece devleti yönetenlerin dış politikaya attettikleri önemin göstergesi değil, aynı zamanda talep ettiği ödenekleri alamayan Bakanın siyasi sıklığının de ölçüsüdür.

Küresel anlamda aktör olan ülkeleri bir yana bırakın, komşularıyla bir ilişkisi kalmayan bir Türkiye'yle karşı karşıyayız. Aynı apartmanda tüm komşularıyla kavgalı, huysuz bir adama çevrildi ülke; sıra şimdi İran'a geldi galiba. Bugün Türkiye'nin Amerika ile Rusya ile Almanya ile Fransa ile Çin ile ilişkileri yok ama Sayın Erdoğan'ın Trump'la -şimdilik Trump'la- Putin'le, Merkel'le, Macron'la, Şi'yle kişisel ilişkileri var ve bu ilişkiler maalesef Sayın Erdoğan'ın ruh hâllerine bağlı olarak istikrarsız bir şekilde dalgalanmakta. Oyun bozucu olmaktan öteye gidemeyen iktidarın, başkalarının kurduğu Büyük Ortadoğu Projesi gibi oyunlarda satrancın piyonu durumuna gelmiş olması da üzücüdür. Uluslararası ilişkilerde dost veya düşman nitelendirmeleri mutlak değildir; ülkelerin olsa olsa millî çıkarlarına uygun, öngörüyle atacakları akılcı adımlar vardır.

Uluslararası siyasette aktif ve de başarılı olabilmeyen 3 değişmez şart vardır: Güçlü ve üretken bir ekonomi, güçlü ve yetenekli bir ordu, akılcı ve millî çıkarların gözetilmesini düstur edinmiş bir diplomasi. Ordumuz çok şükür güçlüdür ama iktidarın caydırıcı olmaktan uzak siyasi yaklaşımları nedeniyle uğranılan kayıplar saymakla bitmeyecektir. Tek bir örnek vermekle yetineyim: "Bir gece ansızın gelebilirim." teranelerinden ancak iki buçuk sene sonra Suriye'de terörle mücadele operasyonu başlatılabildi. Geçen sürede neler kaybedilmiştir bunu hepimiz çok iyi biliyoruz. Fırat'ın doğusunda -adını isterseniz siz koyun- komşu Irak'takine benzer ve onu anımsatan özerk bir entite yeşermiştir. Fırat'ın doğusundaki Barış Pınarı Operasyonu ise daha başından itibaren ABD ve Rusya'nın çizdikleri yol haritasına ve zaman çizelgesine göre gerçekleşmiştir. Biz İYİ PARTİ olarak "Suriye'nin tamamı güvenli bölge olmak durumdadır." derken siz Fırat'ın doğusundaki 450 kilometrelik hattın ancak 120 kilometresine hâkim olabildiniz ve âdetâ yine başkalarının senaryosuna uygun olarak Suriye'yi kantonlaştırdınız. Bunlar olup biterken ülkemiz âdetâ istilaya uğradı. Türkiye'ye sığınan savaş kaçkını 5 milyona yakın kişi günümüzde ekonomik kaçkına dönüştü. Vatandaşları pandemi ortamında veremediğiniz sosyal desteği on senedir yabancılara veriyorsunuz. Bu durumun bir toplumsal tümöre dönüşmekte ve bir iç güvenlik sorunu hâline gelmekte olduğunun hiç farkında değil misiniz?

İktidarın dayatmacı politikalarının değerli yalnızlık ortamındaki maddi ve siyasi maliyetleri giderek artmakta, ekonomimizin kırılganlığının farkında olan muhataplarımız Türkiye'nin dış baskılara dayanma direncinin de zayıfladığını görerek cepheleşerek hareket etmektedirler. Ayrıca, dış politikadaki pek çok tercihin iç politik gündemi gölgelemeye matuf olduğu da kimse için artık bir sır değildir. Sayın Erdoğan'ın siyasi anlamda yerel seçimlerden bu yana total ördek konumu da dışardaki kayıplarımızın bir diğer nedenidir. İktidar ekonomide olduğu gibi, dış politikada da günü kurtarmaya çabalamakta, dış politikada da harikalar diyarında olunduğunu sokağa yansıtmaya çalışmaktadır. Sergilenen ise orta oyunundan öteye gidememektedir. Dünyanın ilk 10 ekonomisi arasında yer alma hedefimiz ise buharlaşmış, G20 ülkesi olan Türkiye bugün G21 olmak durumuna düşmüştür. Oysa bizler iktidardalar değişse de içinde ekonomik ve sosyal yapımızın da korunduğu, bütünleştirici, istikrarlı bir dış politika ekseninde yürümek durumundayız.

Bu ülke hepimizin. Demokrasi varsa bu ülkede yaşayan herkesin söz hakkı var ve yanlışları dillendirmek, kandırılmalara

“Durl!” demek görevimiz. Derdimiz sadece eleştirmek değil, dış politikamızı doğru rayına oturtmak. Gelişmelerin akılcı tahlillerini yapmak ve yeri geldiğinde yanlış yolda olduğunuzu söylemek de bizim muhalefet olarak görevimiz.

Dış politikada İYİ PARTİ olarak bugüne kadar muhataplarımızla, örneğin Sayın Dışişleri Bakanı ve Sayın Millî Savunma Bakanıyla yaptığımız görüşmelerde gündeme getirdiğimiz sorulara tatminkâr cevapları hiçbir zaman alamadık. Benim ve milletvekili arkadaşlarımızın TBMM kürsüsünde veya basın toplantılarında gündeme taşıdığımız uyarılara kulak asan olmadı. Maalesef söylediklerimiz de acı sonuçlarıyla doğru çıktı. Bizi her seferinde acılara gark eden kaybettiğimiz vatan evlatlarını da bu vesileyle bir kere daha rahmetle anar; ailelerine sabır, gazilerimize de acil şifalar dileriz.

Türkiye'nin dış politikası bir çözümsüzlükler ve mecburiyetler yumağına dönüşmüştür. İktidar ise iç politikadaki açmazlardan dolayı bunları çözmek değil tırmandırmaktan medet ummaktadır. Kendi kurguladığınız algılamalarla kamuoyunu yönlendiriyor ve sonunda yönlendirdiğiniz kamuoyunun rehinesi durumuna geliyorsunuz. Biz sizin zikzaklarınıza alıştık ama yurt dışından Türkiye'ye bakıldığında Türkiye'ye önem atfedenler bile “Ne oluyor bunlara? Türkiye nereye gidiyor?” sorusunu sormaktadırlar. İktidarınızın dış politikadaki tek başarısı, bizim sorunlarımızı onların sorunları hâline getirebilmiş olmanızdır. O dış güçler çaresizlik içinde kendi derterine çözüm üretmek arayışına düşmüş bulunmaktadırlar.

Dış politikada iktidarın aldığı pek çok karar karşısında “Bu da yapılır mı?” “Bu hataya nasıl düşülür?” “Hiç mi aklınız yok!” gibi nidalar yükselttiğimiz olmuştur. Bu gelişmelerin bir analizini yaptığımızda, hata gibi gözükene pek çok şeyin mecburiyet, aidiyet veya sabitelerden kaynaklanan bilinçli tercihler olduğunu gözlemlemek bizi kahretti. Bizi bugün çaresizlik içinde yerli ve millî olarak değerlendirenlerin davranışlarına ve geriye doğru aldıkları kararlara baktığımızda kendilerinin yerli ve millîlikten ne kadar uzak olduklarını ve aldıkları hatalı kararların sonuçlarının bu millet tarafından üstlenildiğini de üzüntüyle gördük. Ekonomide olduğu gibi dış politikada da devralacağımız enkazın her geçen gün büyümesi bizi rahatsız etmektedir.

İktidarın dış politikasının birçok kayıt dışı cephesinin bulunduğunu da bilmekteyiz. Bu bağlamda, özellikle liderler arasındaki telefon görüşmelerini kastediyorum tabii ki. Günün birinde bizim muhataplarımız herhâlde bize çıkacaklar “Ya, biz bunu Sayın Erdoğan'la bu şekilde anlaştık. Sizin haberiniz yok muydu?” diyecekler. Büyük ihtimalle biz bunun kayıtlarını bir yerlerde bulamayacağız.

İzinizle birkaç güncel konuya değineyim. Yukarı Karabağ meselesiyle ilgili olarak Azerbaycan topraklarında kurulacak Türk-Rus ortak merkezi konusunda nihayet mutabakat sağlandığını öğrendik. Bundan memnuniyet duyduğumuzu söyleyemeyeceğim, zira bu ortak merkezle birlikte, Rusya Barış Gücü, operasyonlarını yürüttüğü bölgenin dışında, başka bir noktaya da Türkiye'nin tavassutuyla ayak basacaktır. Geçmiş bir konuşmamda bu konudaki hassasiyetimizin altını çizerek “Niye biz bu işi, ikili düzeyde Azerbaycan'la yapmadık?” diye sormuştum. Bu soru hâlâ bugün de gerçek. Bu “ortak merkez” denilen şey nerededir, işlevi ne olacaktır, gözlem için hangi teknik imkânlarla donatılacaktır? İmzalanan metin bir uluslararası anlaşma niteliğinde midir, süresi nedir? Bu merkezde kaç Türk, kaç Rus askeri bulunacaktır? Azerbaycan bu mutabakatın neresindedir? Binası bile olmayan bu ortak merkeze ilişkin sorunların muhatabı Sayın Çavuşoğlu ve Sayın Akar'dır. Bu sorularımızdan en azından birisine sizlerden değil, Aliyev'den yanıt geldi ve ortak merkezin sizin söylediğiniz gibi Yukarı Karabağ'da değil, Ağdam bölgesinde olacağını nihayet öğrendik.

Doğu Akdeniz'de ise son yıllarda keşfedilen hidrokarbon kaynaklarının cazibesi sadece bölge ülkelerinin değil, bölge dışındaki ülkelerin de ilgisini çekmiş ve bölge bir çıkar çatışması alanına dönüşmüştür. 2003 yılında başlayan paylaşımlar karşısında sessiz kalan iktidarın ve “Yedi yıl bekledik.” diyen Sayın Cumhurbaşkanının neyi ve niye beklediğini de sormak durumundayız.

Türkiye derin bir uykudan uyandıktan sonra 2011 yılında KKTC'yle bir deniz yetki alanı anlaşması imzalamıştır. Oysa uyuyan güzel bile bir kere öpüldükten sonra uyanmaktadır. Öpüldükçe sevenlerinizin arttığını da sakın ha düşünmeyin. Aradan sekiz yıl geçtikten sonra geçen yıl, 2019 yılında Libya'yla bir deniz yetki alanı mutabakat muhtırası imzalandı. İşin garabeti, bu yaptığınız anlaşma Yunanistan'ın Mısır'la yaptığı anlaşmayla çatıştı. Oysa bu coğrafyayı kıyıları itibarıyla paylaşan Kıbrıs ve Libya'yı bir tarafa bırakacak olursak Mısır, Filistin, Suriye, İsrail ve Yunanistan'la, bunların hepsiyle ilişkilerimiz sorunlu. Dolayısıyla ileriye doğru baktığımızda biz daha iki sene evvel bunun çok taraflı bir zeminde görüşülmesi gerektiğini, ikili formüllerle çözülemeyeceğini ifade etmiştik.

İktidar bugün yapamıyorsa emin olun, biz bunu iktidara geldiğimizde, önümüzdeki sene yapacağız. Önümüzdeki sene yapacağız derken ne demek istediğimi birazdan açıklayacağım. Bu arada İsrail dediğim için İsrail'e atanan -Sayın Büyükelçi diyemiyorum, büyükelçi değil çünkü gidecek olan- maslahatgüzara da değinmek ihtiyacı duyuyorum. İyi ki maslahatgüzar çünkü büyükelçi olarak atamaya kalksaydınız o arkadaşımız agreman alamazdı çünkü İsrail'e ilgili beyanlarının geçmişi çok kirli. Dolayısıyla o arkadaşısı olsa zaten büyükelçi değil, maslahatgüzar olarak gönderebilecektiniz, sonunda maslahatgüzar olarak gidiyor.

Avrupa Birliği ve ABD'nin önümüzdeki dönemde işbirliği içinde karşımıza geçecekleri de bir vakadır. Ha, bir yandan sevinyorsunuz tabii, diyorsunuz ki: “Avrupa Birliği bize yaptırım uygulayamadı.” Ama siz yazılanlara bakıyorsunuz, yazılmayanları hiç düşünen yok. Ben size yazılmayanlardan örnek göstereceğim. AB bildirisi bunu yazmıyor ama söylüyor. Şunları söylüyor: Görelim bakalım geleceğiniz ne kadar Avrupa Birliğinde? Ortaya koyun bunu diyecekler. Görelim bakalım nasıl ve ne reformlar yapacaksınız? Görelim bakalım Oruç Reis'i denize çıkarabilecek misiniz? Görelim bakalım tartışmalı bölgelerde donanmanız tatbikat yapacak mı? Görelim bakalım NAVTEX ilan etmeye devam edecek misiniz? Bunların hepsi sorulmuş sorular, yazmıyor ama bu sorular gündemde. Bunu şunun için söylüyorum: Bugün bir yaptırım olmadı ama herhâlde Türkiye'nin ekonomik durumunu dikkate alarak taksitli ve vadeli bir yaptırım serisi gündemde. Yani bir anlamda Türkiye'ye bir hodri meydan denilmiştir. Bunu da yani ihtiyaten söylüyorum, zamanı geldiğinde, Allah, inşallah, bize tekrarlatmaz bugünkü söylediklerimizi.

Rusya'yla ilişkilerimizin neresinden başlayayım bilmiyorum. Rusya'yla diplomatik ilişkilerimizin kuruluş tarihi 1492'dir. Dünya küresi üzerinde bırakın ABD'yi, Amerikan kıtası dahi yoktu. Asırlara varan bu ilişkilerin zor dönemleri olmuşsa da genel tabloya bakıldığında, Osmanlı Dönemi'nde de Cumhuriyet Dönemi'nde de karşılıklı saygı, anlayış ve çıkar genelde ilişkilerimize hâkim olmuştur. Ancak bu denge, maalesef, AKP iktidarı döneminde değişmiştir. Dış ticaret açığımız artmış, Rusya asırlardır stratejik hedef olarak gördüğü Akdeniz'e yerleşerek Orta Doğu'da artık güney komşumuz hâline gelmiştir. Garip bir cümlesi var Putin'in. Diyor ki: “Erdoğan sert mizacına rağmen esnek ve güvenilir bir ortaktır.” Ben şimdi sormak durumundayım, hangi konuda “esnek” acaba Sayın Cumhurbaşkanı? Yani bu Suriye mi? Libya mı? Yukarı Karabağ mı? Doğu Akdeniz mi veyahut “güvenilir bir ortak” diyorsa hangi alanda Sayın Putin'e göre Sayın Cumhurbaşkanı güvenilir bir ortak? Güvenlik mi, enerji mi, savunma sanayi mi? Enerji alanında da dengesiz bir ilişkimiz var yani bu Akkuyu Santrali diyoruz, o da Rusya'yla ilişkilerimizin bir parçası ama Akkuyu Santrali'nin, maalesef, arsası dışında hiçbir şeyi bizim değil. Bir tek arsası bizim, toprağı bizim, üstündeki her şey Rusların, işletmesi de Rusların. Hangi fiyata? Kilovattı 12,35 sente yani 12,35 sentlik bir kilovattı fiyatıyla, bunun yapılan tüneller, hastaneler, köprülerden farkı yok. Yani bir enerji satın alma garantisile ve 12,35 sent; böyle bir fiyat yok dünyada ama biz bunu yıllarca alacağız, on beş yıl alacağız.

İSMET YILMAZ (Sivas) – Yap-işlet-devret.

AHMET KAMİL EROZAN – (Devamla) – Kime devrettiğini göreceğiz yakında.

Ayrıca, bu S-400 meselesi de var, biliyorsunuz. Bu S-400, ikincisini almaya teşebbüs ettiğinizi duyuyoruz, sizden duymuyoruz ama Ruslardan duyuyoruz, maalesef, burada da bir açmazla karşı karşıya kalmamız kaçınılmaz gözüküyor.

Ben, ayın 17'sinde 15'inci maddeyi görüşürken devam edeceğim, -şimdi, burada bitireceğim konuşmalarımı yani on dakikam daha var- bütün konuları burada kapsayamadığımı ben de farkındayım ama Sayın Bakana bir çağırım olacak: Bir defa "Bu bütçeyi tasarruflu kullanın." deyin çünkü yılın 2'nci yarısında biz devralacağız bu bütçeyi. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar) Bütçeyi biz devraldığımızda tamtakır kuru bakır bir bütçeyle karşılaşmak istemiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Ne kaldı ki, ne kaldı ki?

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

AHMET KAMİL EROZAN (Devamla) - İkincisi, biraz evvel, bardağın ne kadar dolu ne kadar boş olduğu sorusu konuşuldu. Dışişleri Bakanlığı açısından bardağın dolusu boşu yoktur çünkü bardak kırılmıştır.

Saygılarımı sunarım. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hayaller...

TAMER DAĞLI (Adana) – Hayal görmeye devam edin, hayal görmeye! Hadi, hayal görmeye devam et sen!

BAŞKAN – Mersin Milletvekili Sayın Zeki Hakan Sıdalı.

Buyurunuz Sayın Sıdalı. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır Sayın Sıdalı.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ZEKİ HAKAN SİDALI (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 1959'da başlayan Avrupa Birliği iddiamızda yarım asrı fasılları tamamlayarak ilerlememiz gerekirken adım adım ilerliyoruz. Tam üyelik, vize serbestisi derken, ticaret artarken şimdi, bakıyoruz, Avrupa Birliğinin yayınladığı raporlarda tam bir gerileme var, dahası yaptırımlarla tehdit ediliyor. Buraya nasıl geldik, yoksa gelmek istediğimiz yer burası mıydı; cevap vakti geldi de geçiyor. Avrupa'nın çifte standardına Türkiye'yle ilgili konulardaki art niyetli değişikliklerine hepimiz şahidiz. Bu tavırla hep beraber mücadele ediyoruz ancak maalesef, her söylenen de mesnetsiz değil. Biz doğruları biliyoruz, raporları da o gözle okuyoruz. Mesela basın özgürlüğünde 154'üncü, yargı ve yasama denetiminde 124'üncü, hukukun üstünlüğünde 107'nci sıralarda oluşumuz, hadi sırayı boş verin ama gerilediğimiz ne yazık ki gerçek. Bu verileri TÜİK hazırlamayınca böyle acı gerçekler, maalesef, aleyhimize kullanılıyor.

Avrupalı kuruluşların hazırladığı ilerleme, daha doğrusu "ilerleyememe" raporlarını okurken yazılanları içimize sindiremiyoruz. Asırlarca adaletiyle kurulmuş ve kurulacak devletlere örnek olmuş bir milletin torunlarına başka milletlerin adalet dersi vermesini kabul edemiyoruz. Maalesef, bu hazin tablo sizin eseriniz. Özgürlükleri, adaleti ve ekonomiyi bu hâle siz getirmemişsiniz gibi "Reform gerekiyor." diyorsunuz. Reformlar endekslerde onar onar düşerken değil de neden şimdi yaptırım haberlerinin hemen ardından geldi diye de merak ediyoruz. "Demokrasi ve özgürlükleri biri istedi diye değil, halkımız layık olduğu için savunuyoruz." diyorsunuz ya, hangisi doğru: Halk için reform mu, ekonomi için reform mu? Reformlar ekonomik mecburiyetlerdence, gerçekten gerekli değilse veya siz inanmıyorsanız, o zaman ekonomi düzelirse reformları geri mi çekeceksiniz?

"Faiz sebep, enflasyon sonuç." teoriniz nasıl yanlışsa "Ekonomi sebep, adalet sonuç." da yanlıştır. Doğrusu adalet sebep, ekonomi sonuçtur. Anlaşıyor ki teşhisiniz yine yanlış, dolayısıyla tedavi de sağlıklı olmayacak.

"Kendimizi Avrupa'da görüyoruz." lafıyla diplomasi gemisi yürümüyor. AB'yle bir gelecek hedefliyorsak güvensiz ilişkileri tamir edecek bir diplomatik yaklaşım yaratmak zorundayız. Bu yaklaşım konjonktürel kararlarla savrulmamalı; kurumsal, planlı ve tutarlı olmalı. Yani bugüne kadarki rüzgâr gülü diplomasinizden çok farklı bir sistem gerekiyor. Haklı olmamıza rağmen ne söylediğimiz kadar nasıl söylediğimiz ve iddiamıza destek sağlayabilmemiz de önemli. Farklılaştırılmış entegrasyon modeliyle ticaret, turizm, bilim, çevre ve sağıktaki iş birliğinin derinleştirilmesi, Türkiye'nin vazgeçilmez konumunu daha da perçinleyecektir. Avrupa'ya değer katan Türkiye, üyelerin bize çifte standart uygularken 2 kere düşünmelerini, daha temkinli açıklamalarda bulunmalarını sağlayacaktır. Avrupa Birliği, iktidarınıza reform yapacağını, birlikte yol yürüyeceğimizi söyledin. Hadi bakalım, hodri meydan, neler yapacaksınız?" dedi. Neler yapacağınızı biz de merak ediyoruz. Umarım yapacaklarınız siyasi ikbalinizin değil, milletimizin faydasına olur.

Sayın milletvekilleri, yönümüzün neresi olacağı pandemi sonrasında daha da önem kazanacak. Küresel ticaret, NAFTA, TTIP, Avrupa Birliği ve Asya Bölgesel Kapsamlı Ekonomik Ortaklığı gibi yapılanmalarla hiç olmadığı kadar derin bir kümelenmeye gidiyorken, Türkiye'nin artık nerede başat unsur olmak istediğine karar vermesinin de zamanı gelmiştir.

Geçtiğimiz ay, Asya ve Pasifik'te 15 ülke ekonomik ortaklık anlaşması imzaladı. Diğer yandan, Amerikan eski yönetiminin başlattığı ancak Trump'ın akamete uğrattığı Transatlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı bu dönem yeniden gündeme gelebilir. Amerika ve Avrupa Birliği arasında yapılacak olan TTIP, mevcut hâliyle Türkiye'nin ihracatına büyük bir darbe vuracaktır. Dünyanın en büyük piyasasını doğuracak olan bu anlaşmaya ülkemiz de mutlaka taraf olmalıdır. Taraf olabilmeyi yolu gümrük birliğinin güncellenmesinden geçiyor. Bu güncellenmenin gerçekleşmesi için iktidar tüm girişimleri acilen başlatmalıdır. Bu fırsat doğru yönetilirse fayda; yönetilmezse ciddi bir zarar yaratır. Hiç kimse tarafından istenmeyen olmak ile herkes tarafından istenen olmak gibi iki alternatif ekonomik, siyasi, diplomatik hedeflerimiz ve performansımız belirleyecek. Yani en çok ithalat yaptığımız Asya Birliği ve ihracatımızın yarısını yaptığımız Avrupa Birliğiyle ilişkilerin "Kazan-kazan" ilkesi çerçevesinde geliştirilmesi ekonomik konumumuz açısından çok önemli olacak. Peki, biz bu ilişkilerin neresindeyiz? Dün ekonomimize doğrudan yatırımların çoğunluğu Avrupa'dandı ancak yarattığınız sanal yönetim yüzünden artık yatırımcıyı gündüz vakti mumla arar hâle geldik. Reform çıkışınıza rağmen, Volkswagen'in CEO'su "Siyasi saiklerle, yönetime anlatamayız." diyerek milyar dolarlık yatırımı iptal etti, fırsatı Slovakya'ya kaptırdık. Yarattığınız itibarsız ortamın bedelini, maalesef, millet olarak ödüyoruz. Ekonominin patronu güveni sadece hukukun üstünlüğü ve şeffaf yönetimle kazanırız. Bunlar olmazsa, son haftalarda ilk defa duymuş gibi sarıldığınız sanal reform söylemleri ne güven kazandırır ne yatırımcı getirir ne de istihdama katkı sağlar.

Değerli milletvekilleri, Avrupa Birliğiyle aramızdaki çatışmalardan biri de yönetemediğiniz göç meselesidir. 2016 yılında imzalanan Geri Kabul Anlaşması, ülkemizi dünyanın göç tampon bölgesi hâline getirdi. Bu anlaşmayla Avrupa Birliği transit göçleri durdurmayı, Türkiye'ye iade etmeyi ve Avrupa'yı göç dalgasının dışında bırakmayı amaçladı. "Aday ülkelerin geri kabul anlaşması yapmasına gerek yok." diyen Avrupa Birliğinin bize bu anlaşmayı dayatması ciddi bir tartışma konusudur.

Avrupa Birliği hiçbir vaadini yerine getirmemişken, Türkiye dünya ile düzensiz göçmenler arasında gönüllü baraj ülkesi oldu. Bu keyfi gönüllülük bize en az 60 milyar dolara mal oldu. Diğer yandan, 2011-2015 arası uygulanan açık sınır politikasıyla, 12 bin olan Suriyeli sığınmacı sayısı 2020'de, resmî kayıtlara göre 3 milyon 638 bine ulaştı ki bize göre en az 2 katı. İktidar önce kapıyı sonuna kadar açarak içeriye milyonları doldurdu, sonra duvar örerek kendince düzensiz göçü önlemeye çalıştı. Hangi politika doğrudur? Sonuncusu doğrudurken bunu anlamanız neden dört sene sürdü? Ülkedeki 20 kişiden 1'i Suriyeli olduktan sonra duvar örseniz ne olur? (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Türkiye'deki sığınmacılar ekonomi, demografi ve siyaset gibi alanlarda ayrı ayrı, çok kapsamlı sorun hâline geldi.

Yüksek doğum oranlarıyla 2040'ta her 13 kişiden 1'isinin Suriyeli olacağı hesaplanıyor.

Memleketim Mersin'de kayıtlı Suriyeli sayısı 221 bini -ki gerçekte çok daha fazla olduğunu biliyoruz- resmî rakamlarda kentin yüzde 12'sini buldu. Ki tekrar ediyorum, bu rakamlara da güvenmiyoruz. 2040 projeksiyonuna göre Mersin, Şanlıurfa, Gaziantep, Hatay gibi illerimiz Türk kenti olma özelliğini kaybedecek. Bile isteye buna göz yummayı kabul edemeyiz. Savaş ve diplomasıyla yapılamayan, demografiyi değiştirerek deneniyor. Bu sebeple, çok geç olmadan geri dönüş strateji ve eylem planı hazırlanmalı, Şam'la ortak bir komisyon kurulmalı ve Suriyelilerin evlerine hızlıca dönmeleri sağlanmalıdır.

Değerli milletvekilleri, "Muhataplarımızdan Türkiye'nin uzattığı eli havada bırakmamalarını bekliyoruz." diyorsunuz. 1932'de, Milletler Cemiyetine davet üzerine katılan bir devleti eli havada bırakan bir pozisyona düşürdünüz. Geldiğimiz noktada, 2005 yılında başlattığınız Avrupa Birliği sürecini tamamlamadığınız gibi, Türkiye başladığından daha da geride bir ülke konumuna geldi. Bu yolda harcanan milyonlarca dolar, kurulan bakanlıklar, değiştirilen kanunlar, verilen vaatlere rağmen, bu on beş yılın sonunda Avrupa Birliği nezdindeki Türkiye'yi, verilerine güvenilemez, hukuktan uzaklaşmış, diplomaside rotası belirsiz bir ülke hâline getirdiniz. Demek ki itibar binalarda değil, içindekilerdeymiş.

Onurlu izolasyondan kurtulup Türkiye'yi yeniden itimat edilen ve aynı zamanda caydırıcı bir ülke konumuna taşımak, döneminizde bozulan imajınızı düzeltmek için çok yönlü bir dış politika anlayışı ve liyakatli diplomatik kadrolarla etkin bir strateji...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ZEKİ HAKAN SIDALI (Devamla) – Tamamlıyorum Başkanım.

MUHAMMED FATİH TOPRAK (Adıyaman) – Volkswagen tüm dünyada yatırım yapmayı durdurdu, Volkswagen.

Türkiye'yle bir ilgisi yok.

ZEKİ HAKAN SIDALI (Devamla) – Seçilememiş siyasetçileri büyükelçilik makamıyla ödüllendirerek, dış politikayı şahsi dostluklar ve düşmanlıklar üzerinden değerlendirerek olumlu sonuçlar alamazsınız. İlaveten Doğu Akdeniz'deki komşularımızla ilişkilerin yeniden yapılandırılması, "Kazan-kazan" ilkesiyle ulusal menfaat ilişkisi kurulması oyun değiştirici olacaktır. Avrupa Birliğinin Türkiye'yi çağırdığı fakat kendi taleplerini dayatacağı masaya güçlü ve etkin bir şekilde oturmak, kararları ülkemiz lehine aldırarak için bu politika elzemdir fakat siz, cephe daraltmak, müttefik çoğaltmak yerine maalesef tersini yapmayı tercih ediyorsunuz.

Doğru yolun, ideolojik sempatilerle hareket etmek değil, ulusal çıkarlar eksenli bir dış politika yürütmek olduğunu anlamanızı ve buna göre hareket etmenizi temenni ederek yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Altay...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan, uygun görürseniz 60'a göre söz talep etmekteyim efendim.

BAŞKAN – Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

7.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Covid-19 pandemisinden en çok etkilenen sektörlerin başında esnafın olduğuna, siyasetin görevinin toplumun tüm kesimlerinin sorunlarına çare olmak olduğuna, CHP olarak esnafa kira yardımı yapılmasını, SGK primlerinin ve kredi ödemelerinin ertelenmesini talep etmeye devam edeceklerine, bugünkü Bakanlar Kurulu toplantısından esnafa hayırlı ve müjdeli haberler beklediklerine ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, ülkemiz ve dünya Covid-19 pandemisiyle amansız bir mücadele ediyor malumunuz. Bu mücadelenin, Türkiye'de de hem sağlık boyutu, tıbbi boyut bakımından hem ekonomik boyut bakımından olabildiğince büyük sorunlara yol açtığı bir gerçek.

Sayın Başkan, gerek Sayın Genel Başkanımızın gerek bizlerin, Cumhuriyet Halk Partisi olarak aylardır dilimizde tüy bitti. Pandemiden en çok etkilenen kesimlerin başında esnafımız gelmekte, bildiğiniz gibi. Biz de sanıyorum üç ay önce esnafımıza yönelik 17 maddelik bir çözüm önerisini Meclisimizle de kamuoyuyla da paylaştık.

Sayın Başkan, Covid-19'da, esnafın kapanan iş yerleri bakımından büyük darbe aldığı bir gerçek; bununla beraber, çalışanların da büyük bir darbe aldığı gerçek. Hükûmete bu konudaki önerilerimizi müteaddit defalar sıraladık. Siyasetin görevi, toplumun tüm kesimlerinin yaşadığı sorunlara çare olmaktır, hem burası hem yürütmek, çare müessesesi gibi iş yapmak zorunda. Böyle baktığımız zaman, geçmişte mesela biz "Emekliye 2 maaş ikramiye verelim, 2 bayramda ikramiye verelim." diye çok büyük ısrar ettik, çok büyük mücadele verdik ve şimdi yürürlüğe geçti, hayata geçti. Aynı şekilde "Taşerona kadro verelim." diye çok mücadele etti Cumhuriyet Halk Partisi, bu da eksikleriyle beraber hayata geçti. Şimdi, bildiğim kadarıyla, Bakanlar Kurulu, 3 Sayın Bakan burada olmakla birlikte toplantıda yani saray kabinesi toplantıda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Hemen bitireceğim efendim.

Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak esnafımıza kira yardımı yapılmasını, SGK primlerinin ertelenmesini, belgelerinin ertelenmesini, aldığı kredilerin ertelenmesini ve devletin esnafa olan borçlarının bir an önce ödenmesi konusundaki ısrarlı taleplerimizi sürdürmeye devam edeceğiz.

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Vatandaşımızın her zaman yanındayız, merak etmeyin.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yürütmenin bu konuda er geç yapmak zorunda kalacağı bu hizmetleri, bu katkıları bir an önce hayata geçirme konusunda bir adım atmasını, bu konuda Meclisimize ve partimize bir görev düşüyorsa kayıtsız şartsız destek olacağımızı buradan bir kere daha tekrar ediyor, bugünkü Bakanlar Kurulundan esnafımız için mutlaka ama mutlaka hayırlı ve müjdeli haberler beklediğimizi kamuoyuyla paylaşmak istiyoruz.

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Mutlaka çıkacağını duydun galiba sen.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bu vesileyle hiç yılmadan asgari ücret hatırlatmamı tekrar yapıyorum.

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Başkan çıkacağını duymuş, konuşuyor.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Asgari ücrette insanımızın bir parça tebessüm etmesine vesile olacak bir rakamda mutlaka Hükûmetin de katkısıyla uzlaşılmalıdır.

Teşekkür ederim efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Engin Bey Bakanlar Kurulundan kulis bilgisi almış.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Hayır.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Dinliyor musunuz, ne yapıyorsunuz Bakanlar Kurulunu Sayın Başkan?

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Bakanlar Kurulundan çıkacağını duymuş...

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Esnaflara verdiğimiz destekler aşikâr Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/281) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 230) (Devam)

2.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/280), 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Olarak Hazırlanan 2019 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi ile 2019 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 190 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2019 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2019 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1322) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 231) (Devam)

A) TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI (Devam)

1) Tarım ve Orman Bakanlığı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Tarım ve Orman Bakanlığı 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

B) ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Orman Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Orman Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

C) DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

Ç) METEOROLOJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Meteoroloji Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Meteoroloji Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

D) TÜRKİYE SU ENSTİTÜSÜ (Devam)

1) Türkiye Su Enstitüsü 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Su Enstitüsü 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

E) GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI (Devam)

1) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

F) DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI (Devam)

1) Dışişleri Bakanlığı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Dışişleri Bakanlığı 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

G) AVRUPA BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Avrupa Birliği Başkanlığı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Avrupa Birliği Başkanlığı 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) TÜRK AKREDİTASYON KURUMU (Devam)

1) Türk Akreditasyon Kurumu 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Türk Akreditasyon Kurumu 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Şimdi Milliyetçi Hareket Partisi grubunun değerli konuşmacılarına söz geldi.

İlk konuşmacı İzmir Milletvekili Sayın Hasan Kalyoncu.

Buyurunuz Sayın Kalyoncu. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA HASAN KALYONCU (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Tarım ve Orman Bakanlığı ve bağlı kuruluşlarının 2021 yılı bütçesi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi adına söz aldım. Gazi Meclisimizi ve aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

İzmir’de yaşanan sel felaketinde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah’tan rahmet diliyorum, tüm hemşehrilerimize geçmiş olsun dileklerimi iletıyorum.

Tarım politikalarımızın küresel pazarlar ve ihtiyaçlar, bilimsel ve teknolojik gelişmeler ve iklim değişiklikleri dikkate alınarak belirlenmesi zorunlu bir hâl almıştır. Politikalarımız, Türk tarımını yereliktan küresel ölçeğe yükseltmek amacıyla sürdürülebilir ve gerçekçi planlamalara dayanmalıdır. Tarımın öncelikli ihtiyaçları, orta ve uzun vadeli sorunları ve hedefleri makro seviyede belirlenerek tarım ürün ve üretim deseni bunlarla uyumlu şekilde planlanmalıdır. Tarım arazilerinin korunması ve verimliliğinin artırılması, biyolojik ve genetik varlığının muhafazası, ıslah çalışmalarında kullanılması, istilacı türlerle ve salgınlarla mücadele, zararlı organizmalar konusunda erken uyarı sistemlerinin oluşturulması ve bu tehditlere karşı mücadele yöntemleri geliştirilmesi gereklidir. Ülkemizin sahip olduğu potansiyel doğrultusunda, ürünlerde ıslah yapma, üstün vasıflı çeşit ve ırklar geliştirme, bu geliştirilen ürün çıktılarının pazarlanmasında ham madde olarak satılmasından daha çok, işlenerek, katma değeri ve iş gücü ülkemizde kalacak şekilde planlanmalıdır.

Tarım üretiminde ürün deseninin yeniden planlanması gerektiğini vurgulamak istiyorum. Bu planlamayla, yetiştiricilikte modern yöntemler, tarım kültürü ve yetiştirme teknikleri de kullanılarak birim alanda en yüksek verimin elde edilmesi sağlanmalıdır. İklim, toprak ve ürün ilişkisi en verimli şekilde değerlendirilerek kaliteli ve pazar değeri yüksek ürünlerle, iç ve dış pazarın ihtiyaçları doğrultusunda, monokültür üretim biçiminden çıkılarak ürün çeşitliliği artırılmalıdır.

Su kıtlığı çeken ülkeler arasında olan ülkemizde suyun verimli ve etkin kullanımı için, suyun üretim alanına taşınmasında kayıpların önlenmesi ve yetiştiricilikte toprağın değil de bitkinin sulanması sağlanmalıdır. Üreticilerin tarım kültürünün artırılmasıyla ve sulama anlayışının değiştirilmesiyle, daha az maliyetle daha fazla kaliteli ve verimli ürünler elde edilecektir. Tarımsal envanterlerin belirlenmesi ve güncellenmesi, sağlıklı tarımsal istatistiklerin tutulması sayesinde tarım planlamaları daha gerçekçi şekilde yapılabilecektir. Tarımsal varlığımızın mevcut durumu ve potansiyeli ile ülke ihtiyacının belirlenmesi, dış pazarlarda alacağımız rekabetçi konumun belirlenmesi, dış pazara sunacağımız ürünleri ve sürdürülebilirliğini de belirleyecektir.

Sayın milletvekilleri, ülkemizde Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı uygulanmaktadır. Bu uygulamanın temel

yaklaşımı bölgesel kalkınmadır. Milliyetçi Hareket Partisi olarak, kırsal kalkınmanın dayanak noktası olmak üzere 1969 yılından beri güncelliğini koruyan bir teklifimiz, tarım kentleri gözler önündedir. Son aylarda yine Bakanlığın gündemine gelen bu konu, akıllı tarım kenti olarak karşımıza çıkmaktadır. Tarım kentleri planlaması çok önemli bir konu olup çok dikkatli ele alınmalıdır. Tarım kentleri önerimiz, birden çok kırsal yerleşim biriminin bulunduğu bölgelerde coğrafi ve iktisadi şartlara göre belirlenecek ve en azından temel kamu hizmetlerinin düzenli ve yeterli olarak götürülebileceği merkezler oluşturmak fikrine dayanmaktadır. Tarım kenti düşüncemiz, farklı zamanlarda farklı hükümetler tarafından da gündeme getirilmiş olsa da nitelikli bir uygulama gerçekleştirilememiştir. Ülkemizde, bölgeler arasındaki gelişmişlik farkının azaltılması, istihdam ve üretim potansiyelinin artırılması ve terörün faaliyet alanından ortadan kaldırılması hedeflerine yönelik olarak uygulanmakta olan cazibe merkezi yaklaşımının, tarım alanında ve bütün ülkeyi kapsayacak şekilde tasarlanmasıyla tarımsal üretimimizin desteklenmesi sağlanmalıdır.

Tarım kentleri veya merkez köyler önerimiz bu yolla hayata geçirilebilecektir. Partimiz tarafından, 1969 yılından beri bu önerimiz günün şartlarına uygun güncellemelerle ortaya konmaktadır. Çünkü, bu toplumsal ve siyasi ihtiyaç hâlâ devam etmektedir. Özellikle Milliyetçi Hareket Partisi olarak diyoruz ki: Tarımsal ürünlerin çeşitlendirilmesi, verim ve kalitenin artırılması, yerinde işlenerek katma değer elde edilmesi ve istihdam sağlanması, marka olarak pazarlanmasına dayalı temel tarımsal yapılanma oluşturularak; yatırım ve teknolojiyi kırsal alanlara yöneltmek üzere katılımcı kalkınmayı destekleyecek tarım-sanayi entegrasyonunun sağlandığı kırsal cazibe birimleri olan "tarım kentleri" kurulmalıdır. Küresel ısınma sebebiyle su sorununun ön plana çıkması tarım kentlerini de zorunlu hâle getirmiştir.

Sayın milletvekilleri, tarım kentlerinin hayata geçirilmesiyle kırsal yerleşim bölgelerinde sağlanacak sosyoekonomik gelişme sayesinde terör propagandasına konu olacak alanlar da ortadan kaldırılacaktır. Köyden şehre yönelen göçün ve düzensiz kentleşmenin önüne geçilerek pek çok sosyal sorun çözülecektir. Tarım kentin bünyesinde oluşturulacak tarımsal üretimde rehberlik edecek uzmanların ve makine parkının sayesinde köylümüzün tarımsal faaliyet girdilerinde azalma yaşanırken, üreticimizde tarım kültürünün gelişimi sağlanacaktır. Çiftçilerimizin, üretim sürecinde, toprak ve tohum kalitesinden başlayarak zararlılarla mücadele, ilaçlama ve hasat sürecinde bilimsel ve teknolojik gelişmeleri etkin biçimde kullanmaları sağlanacaktır.

Üretici birliklerinin katkısı ve devletin öncülüğünde ürünlerinin pazara arzı ve işlenmesi sayesinde köylünün kazancı ve maddi refah düzeyi yükselecektir. Maddi refahın artması, tarım kentlerinin parçası olan köyün ve bağlı bulunduğu il ve ilçenin kalkınmasına katkı sağlayacaktır. Merkez köylerde güçlendirilecek eğitim kurumları sayesinde yeni nesillerin de köyden ayrılmasının bir gereğesi ortadan kaldırılacaktır. Sosyoekonomik gelişme sonucunda arzu ettikleri iyi eğitim hizmetleri, sağlık hizmetleri, sigorta yaptırma imkânları neticesinde, köy nüfusunun yaşadığı toprakları bırakıp bir göç serüvenine girişmesi tarım kentleri sayesinde önlenilebilecektir. Maddi refahı ve gündelik hayat kalitesi yükselen köylerimizin, kentlere göç etmek yerine tersine göç içinde cazibe merkezi hâline gelmesi mümkündür. Bunun sağlanması amacıyla tarıma dayalı sanayinin desteklenmesi için planlamalar yapılmalıdır. Tarım ve sanayi arasında bu entegrasyon, tarımsal üretimde sözleşmeli çiftçilik uygulamasını ve pazarlama sıkıntısını da ortadan kaldıracaktır. Tarımsal üretimde akıllı teknolojiler ve otomasyon sayesinde ürünlerin kalitesi de güvenceye alınacaktır. Ayrıca, tarım kentleri çarpık kentleşmeyi önlerken, ekolojik kent özelliği taşıyan, altyapısı modern, kanalizasyon arıtım işlemlerini, çöp toplamayı kolaylaştıran, deprem, fırtına ve seller gibi doğal afetlere dayanıklı şehirler oluşturma fırsatını verecektir. Yani ülkemizin bir an önce dirençli tarım kentleri oluşturma zorunluluğu vardır. Bu kentler, köylümüzün doğayla barışık, tarımın üretkenliğini yükselten ve her açıdan güvenliği tam olan merkezlerde yaşamasını sağlayacaktır. Ulaşım, sağlık, eğitim, yönetim ve güvenlik sorunları çözülmüş ve altyapısı modern şekilde planlanmış şehirler olacaktır.

Bu vesileyle, 2021 yılı bütçesinin hayırlı olmasını dilerken, tarım politikaları ve planlamalarda kırsal kalkınmanın dayanak noktası olacak tarım kentlerine öncelik verilmesini Hükümetten ve Tarım Bakanlığından beklediğimizi belirtmek istiyorum.

Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Malatya milletvekili Sayın Mehmet Celal Fendoğlu.

Buyurunuz Sayın Fendoğlu. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri, bizleri ekranları başında izleyen yüce Türk milletini saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Tarım ve Orman Bakanlığı ile Bakanlığımıza bağlı kurumlarımızın bütçeleri üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım.

Sözlerime, son Türk devletinin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün şu sözleriyle başlamak istiyorum: "Kılıç ve saban; bu iki fatihten birincisi ikincisine daima yenildi. Türkiye'nin gerçek sahibi ve efendisi, gerçek üretici olan köylüdür. Eğer milletimizin büyük çoğunluğu çiftçi olmasıydı biz bugün dünya üzerinde olmayacaktık. Millî ekonominin temeli tarımdır." demiştir. Bu şiarla, 1969 yılından beri, Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisinden Milliyetçi Hareket Partisine yani günümüze gelen süreçte Milliyetçi Hareket Partisinin en temel politikalarından biri tarımdır.

Cennet mekân Başbuğ'umuz Alparslan Türkeş, yüce Türk milletine hedef göstermek için Dokuz Işık doktrinini miras bırakmıştır. Dokuz Işık doktrininin 9 ana ülküsünden biri de köycülüktür. Başbuğ'umuz Alparslan Türkeş, Dokuz Işık doktrinindeki köycülük ilkesinde şu ifadeleri tarihe not düşmüştür: Köyleri tarım kentleri hâlinde birleştirerek kalkındırmayı, köylünün tefecilerin elinden kurtarılması ve ihtiyacı olan kredi ve diğer yardımların sağlanması için kooperatifleşmeyi, bilhassa orman bölgesinde yaşayan köylüleri öncelikle ve hızla refaha kavuşturmak ve köylüye yatırım yapılmasını belirtmiştir. Başbuğ'umuzun bize bıraktığı mirası bugüne kadar onur ve şerefle taşıyıp getiren, kendi ikbal ve istikbalini, dünyevi istekleri elinin tersiyle iten, kendisini ülkesine, ülküsüne, davasına adanmış bir liderimiz Sayın Devlet Bahçeli'nin liderliğinde, çatlamış ve kurumuş Anadolu topraklarının bağrından en ücre dağ köylerine, kısacası Anadolu'yu ana yurt yapan, mazisi 1071'e uzanan geleneğin temsilcileri olarak bizler, tarımın millî ekonominin temeli olduğunun bilinciyle tarım politikalarında Hükümetimizin aldığı kararları desteklerken, sahada uygulanması aşamasında ülkemizin, köylümüzün, çiftçimizin yararına olacak tavsiye ve temennilerimizi de belirtmekle mükellefiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tarım, istikbalin, hatta istiklalin teminatıdır. Toprağın bereketi, birlik, dirlik ve güvenliğin farikasıdır. Toprağın dilini ve dimağını bilen birisiyim, çiftçilerimizin meselelerini, beklentilerini, hedeflerini yakından takip eden bir maziye ve müstesbata sahibim yani ben köylüyüm. Tarlalara ekilen yalnızca tohum değildir; umuttur, hayaldir, yürektir, emektir, gönüldür.

İnsanoğlu binlerce yıl önce tarımı ilk bizim topraklarımızda yani Anadolu'da başlattı. Türkiye tarımsal bakımdan Avrupa'nın, dünyanın önde gelen ülkelerinden biridir. Türkiye tarımda net ihracatçıdır. Tarımsal gayrisafi yurt içi hasıla 40 milyar dolar civarında, toplam gayrisafi hasılaya oranıysa yüzde 5'in üzerindedir. Tarımsal ürünlerin çeşitlendirilmesi, verim ve kalitenin artırılması, yerinde işlenerek katma değer elde edilmesi ve istihdam sağlanması, marka olarak pazarlanmasına dayalı temel tarımsal yapılanma oluşturularak yatırım ve teknolojiyi kırsal alanlara yöneltmek üzere katılımcı kalkınmayı destekleyecek, tarım-sanayi birlikteliğinin sağlandığı, kırsal cazibe birimleri olan tarım kentleri kurulmalıdır. Toprak veri tabanı oluşturulmalıdır. Erozyonla mücadele etkinleştirilmeli ve toprak yönetiminde koordinasyon güçlendirilmelidir. Tarım arazilerinin amaç dışı kullanılması önlenmelidir. Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerlerin tarımsal üretim yapmak üzere öncelikle taşınmazın bulunduğu

yerlerdeki topraksız veya yeterli toprağı olmayan çiftçilere, bunların talep etmemesi üzerine diğer gerçek veya tüzel kişilere kiraya verilmesi sağlanmalıdır.

Tohum en önemli konulardan biridir. Türkiye gelecek yıllara ve nesillere aktarabileceğı bir millî tohum politikası ortaya koymalıdır. Bu nedenle Türkiye'de tarımın güçlenmesi için tohumculuk sektörünün desteklenmesi gerekmektedir. Başta gübre, yem, elektrik olmak üzere tarımsal girdilerin fiyatları yüksek oranda artmaktadır; çiftçilerimizin mazot, gübre, ilaç, yem gibi girdileri uygun fiyatla alabilmesi sağlanmalıdır. Tarım, avcılık ve ormancılık sektörünün kredi borçları BDDK verilerine göre 2020 Ekim ayı itibarıyla 126,5 milyar liraya çıkmıştır. Bu kredilerin yüzde 4 oranındaki 5 milyarlık kısmı takiptedir. Üreticilere borçlarını ödeyebilecekleri bir yapılandırma imkânı verilmelidir. Tarımsal kredilerde faiz indirimi uygulanması ile hayvancılık sektöründe sıfır faizli kredi uygulamasına devam edilmesi sektöre önemli katkı sağlayacaktır. Organik nitelikli tarımsal üretim daha da teşvik edilmelidir. Havza bazlı ürünler, destekleme programı, bölgesel avantaj ve dezavantajları göz önüne alınarak yeniden düzenlenmelidir.

Hal yasasında yapılması gereken değişiklikler hakkında henüz somut adımlar atılmamıştır. Gıda güvenliği sağlanmalı, et ve süt ihtiyacımızın yurt içinde sürdürülebilir şekilde karşılanması, hayvan varlığımızın artırılması, niceliğin geliştirilmesi için suni tohumlama çalışmalarının yaygınlaştırılması, hayvancılık işletme ölçeklerinin büyütülmesine yönelik destekleme programları devam ettirilmelidir. Bu bağlamda yem bitkileri desteklemeleri de sürdürülmeli.

Mera tespit ve tahdit çalışmaları doğal yapıyı bozmadan hızla tamamlanmalı. Et ve Süt Kurumu ile Toprak Mahsulleri Ofisi piyasayı düzenleyecek müdahale kurumları olarak daha etkin bir şekilde yapılandırılmalıdır.

Bu kapsamda, Malatya'da çiftçilerimizin yanında olup kayısı alımını sağlayan Toprak Mahsulleri Ofisimize, Genel Müdürümüze ve Bakanımıza Malatyalı hemşehrilerim adına teşekkür ederim. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Çiftçimiz üretim aşamasında ve sonrasında doğal afetlere maruz kalmaktadır. Birçok ilimizde meydana gelen don, dolu ve sel afetlerinden çiftçimiz büyük zarar görmüş, yaşanan afetler karşısında devletimiz hızla harekete geçerek yaraları sarmıştır.

Ülkemizde hâlen su varlık ve kaynaklarının korunması yönetimi konusunda yeterli mevzuat bulunmamaktadır; bu, çok önemli bir eksiklik. Su kanunu acilen çıkarılmalıdır.

Değerli milletvekilleri, ormanlarımız millî servetimizdir. Ağaç bir murat, ilahi bir sanattır. Yedi yüz, sekiz yüz, bin yaşındaki ağaçlara bakınız, onlar eşsiz bir sanat eseridir yani ilahi sanattırlar. Yeşil huzurun, huzur barışın temeli ve sembolüdür. Orman temiz havadır, temiz hava ise sıhhattir. Ormana uzanan el canımıza uzanan el gibidir. Orman ve ağaç güzelliğın simgesidir. Aşıkların otağı, hayvan ve haşeratin yatağıdır orman.

Herkesin bir düşmanı vardır, plansız kesim, tarla açma isteğı, kontrol edilemeyen kıl keçileri, özellikle orman yangınları, anız yakmak, teröristlerin ihanetleri, ağaç sevgisinin toplumda düşük seviyelerde olması ormanın, ağacın ve yeşilin düşmanlarıdır. Hadiselerimizin buyurduğu gibi, ağaç ayakta kaldığı müddetçe diken için sadaka-i cariyeye, devamlı sevaptır, sadakadır; "Sizden biriniz kıyametin kopacağına bilse bile elinde bir fidan varsa onu diksın." demiştir.

Değerli milletvekilleri, çiftçilerimizin sorunları vardır. Bunların etap etap çözülmesi de memnuniyet vericidir. Şu zorlu günlerde Hükümetimizin çiftçilerimize yönelik adım adım aldığı kararlar yerindedir, değerlidir. Üretim maliyetlerinin aşağılara çekilmesi, finansman sıkıntılarının giderilmesi temennimdir. Toprağı kucaklayan eller dualıdır; her takdirin ve övgünün üstündedir. Çiftçilerimiz toprağı sevdıyla yoğurup emekle işleyendir. Uyanan toprak, kırık ve kırgın düşleri nimet ve ihtişamıyla diriltecek; tertemiz niyetleri, engin bağrında tıpkı bir ana gibi kucaklayacaktır. Kredi ekip borç biçmek geride kalmalıdır. Türk çiftçisi hak ettiği seviyelere ulaştırılmalıdır ki yüce Türk devleti de bunu yapmaya muktedir olsun.

Son olarak, atanmayı bekleyen ziraat, orman ve gıda mühendisleri, inşaat mühendisleri, veteriner hekimler, gıda, tarım, orman ve hayvancılıkla ilgili teknikerler için ihtiyaç nispetinde kadro açılmalıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; coronavirus salgını sebebiyle hayatını kaybedenlere rahmet, hastanelerde tedavi görenlere Allah'tan şifa niyaz eylerim.

Gazi Meclisimizi ve milletimizi saygıyla selamlıyorum. Allah'a emanet olun. Sadakatimiz devlete ve yüce Türk milletinedir.

Saygılarımla. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Kocaeli Milletvekilimiz Sayın Saffet Sancaklı...

Buyurunuz Sayın Sancaklı.

MHP GRUBU ADINA SAFFET SANCAKLI (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve bizleri televizyonları başında izleyen büyük Türk milleti; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Kabinemizin 3 Değerli Bakanı, sizler de hoş geldiniz.

Gençlik ve Spor Bakanlığı hakkında konuşacağım. Üç dönemdir milletvekiliyim, defalarca burada sporla ilgili eleştiriler yaptım -ağırlıklı yapıcı eleştiriler- daha sonra da çözüm önerilerini nasıl yapabiliriz, o konuda uzun uzun konuşmalar yaptım ve en çok istediğim şey de inşallah yakında olacak, bugün Bakan Bey'le görüştüm. Bu nedir? Türk futbolunda ve Türk sporunda büyük problemler var. Bununla ilgili bir yasa, on yıldır aşağı yukarı dört beş defa Meclise gelmesine rağmen geri giden ve bir türlü çıkarılamayan baronların istemediğı yasa... Bu yasanın adı spor kulüpleri ve spor federasyonları yasası. Bu nedir? Birçok şey var bunun içinde ama ben içinden iki üç tanesini aldım, sizinle paylaşmak istiyorum. Futbol üzerinden örnek verirsem daha iyi anlaşılır. Spor kulüplerinin büyük borçları var. Yani şöyle not aldım, çok kısa söyleyeyim, Galatasaray, Fenerbahçe, Beşiktaş ve Trabzonspor'unuzun borcunu söyleyeyim: 2015'te 4'ünün borcu toplam 4,7 milyar TL, 2020'de 13,1 milyar TL yani beş senede yüzde 178 artmış. Süper Lig'deki 18 takımın borcu 2017'de 7 milyar, 2019'da 12 milyar, 2020'de 20 milyar TL'ye yakın. Şimdi, bu neyi gösteriyor? Kulüplerin çoktan battığını gösteriyor ki geçen sene de Bankalar Birliği Başkanı ve Maliye Bakanıyla beraber yürütülen bir çalışmada kulüplere de ciddi manada müdahale edildi ama kurtulması mümkün değil. Tabii, bu kulüpler neden bu durumda? Bugün Süper Lig'de 20 tane takım var -şu anda 21 galiba- bir 20 tane de TFF 1. Ligi'nde desek, 20'şer yönetici desek aşağı yukarı 400-500 yönetici var. 2'nci ligler var, federasyon var, o var bu var, Türk futbolunu yöneten 1.000 kişi var Türkiye'de. Siz biliyor musunuz o 1.000 kişinin içinde bir tane millî futbolcu yok yönetim kurullarında. Peki, yönetim kurullarında bir tane millî futbolcu olmayan, bu işin içinden gelmeyen bir tane adam olmayan bir yerde nasıl iyi gidebilir ki bir şeyler? Peygamber Efendimiz demiş ki: "İşi ehline verin." Biz işi tamamen tersine vermişiz, şimdi ağılıyoruz niye bu hâle geldik diye. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Şimdi, bu yasada 3 tane konuya değineceğim, çok şey var da 1 tanesi şu... Bu paralar nasıl harcanmış? Bunların çoğu iş adamı, holding patronu yani parayı yönetmeyi biliyor. Holdingleri de almış başını gidiyor, Allah daha çok versin. Aynı adamlar kulüp yönetiyor, kulüp batıyor. Neden? Holdingde kişisel sorumluluğı var, kendi cebinden harcıyor parayı; kulüplerde yok, istediğı gibi harcıyor. "Ver 5 milyon euro, ver 10 milyon euro, ver 20 milyon euro." Sorumluluğı yok, ondan sonra alıp başını gidiyor, borçları da bırakıyor. Şimdi, bana göre bu yasada en önemli iki üç tane şey var, bir tanesini söylüyorum size: Spor federasyonları – yalnız futbolda değil, diğer federasyonlar da- başkanları veya yönetim kurulu üyeleri, bulundukları dönemdeki fazla borçlardan kişisel sorumlu olacaklar, bulundukları dönemin dışında borçlanma yapamayacaklar. Şimdi, bu yasa çıktıktan sonra buyurun verin

bakalım 10 milyon euro, 20 milyon euro oyunculara cebinizden. Verebiliyorsanız buyurun verin. Vermeyecekler.

Onlara kötü bir haberim daha var. Bu tip adamlardan bahsediyorum, bu tip yöneticilerden, işi buraya getirenlerden bahsediyorum. Artık bir kriter konu. Başkan olmak istiyorsun, yönetici olmak istiyorsun, disiplin kurulunda veya diğer kurullarda olmak istiyorsun, kriter var. Kriter de şöyle, çabuk çabuk okuyorum bir kısmını: "26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 53'üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile, kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla süreyle hapis cezası ya da affa uğramış olsa bile devletin güvenliğine karşı işlenen suçlar, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı işlenen suçlar -iyi dinleyin- zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan mal varlığı değerlerini aklama, kaçakçılık, cinsel dokunulmazlık, uyuşturucu -ve en sonunda diyor ki- şike veya teşvik primi, bahis..." Bütün bunlara karışanlar bundan sonra -gözünüz aydın- kulüp başkanı, yönetici ve federasyon başkanı da olamayacaklar. Peki, niye bu arkadaşlara "Kötü haber onlar için." diyorum? Bu etrafımızda gördüğümüz insanların ciddi bir kısmı artık yönetici olamayacak ne Futbol Federasyonunda ne diğer federasyonlarda ne de kulüplerde. Tabii ki bu bize neyi getirecek o zaman? Hem denetimi getirecek hem kulüplere bir sistem gelmiş olacak. O zaman kulüp yöneticisinin, başkanının veya yöneticisinin kim olduğu çok önemli değil. İşte, futbola burada ilgileniyoruz hepimiz bir şekilde, ben size sorayım. Dünyanın en büyük üç beş kulübü: Manchester United, Real Madrid, Barcelona, Bayern Münih, Paris Saint-Germain, o bu... Bir tane kulüp başkanının ismini söylesenize bana, bu kadar ilgileniyoruz ya hani. Ben de bilmiyorum arkadaşlar çünkü çok önemli değil. Veya o ülkelerin federasyon başkanı kim? O da çok önemli değil, neden? Sistem kurulmuş, oturmuş sistem ve işliyor. Başkan o olmuş bu olmuş falan çok fark etmiyor.

Sayın Bakanla bu çalışmaya ben de biraz katkı sağladım. Şimdi, bu arkadaşlar, kulüp başkanları ve yöneticiler şöyle bir şey söylüyorlar, diyorlar ki: "Yönetecek yönetici bulamazsınız, başkan bulamazsınız, işte, yönetim kuruluna girecek adam bulamazsınız."

FEHMİ ALPAY ÖZALAN (İzmir) – İnşallah.

SAFFET SANCAKLI (Devamla) – Niye biliyor musunuz? Diyor ki: "Bu kriterleri koyarsanız biz gelemeyiz."

FEHMİ ALPAY ÖZALAN (İzmir) – İnşallah.

SAFFET SANCAKLI (Devamla) – E zaten siz bu hâle getirdiniz bu kulüpleri, siz getirdiniz bu duruma. Koca Türkiye Cumhuriyeti'nde 83 milyonun içinde adam gibi yönetecek, ahlaklı yönetecek, güzel yönetecek insanlar mı yok, bir tek siz mi varsınız yani? (MHP, AK PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar) Kötü haberim var onlara, maalesef kötü haberim var: Bundan sonra bu mahallede olmayacaksınız siz.

Şimdi, tabii itiraz ediyorlar. Bakan Bey'e de baskı yapıyorlar, beni de arayanlar oldu, bundan sonra da baskı yapacaklar belki de. Sayın Bakanım, bu baskıya boyun eğmeyeceğiz. Bunlar yıllardır geldiler istedikleri gibi at oynatıyorlar, istediklerini yapıyorlar. Geliyor kulübün borcu 10 milyon TL, giderken 500 milyon TL. Çekip gidiyor, sonra sorumluluk yok bir şey yok. Peki bu adamlar niye bu kulüplerde başkan oluyor veya yönetici oluyor, çok mu seviyorlar bu renkleri, çok mu seviyorlar bu futbolu?

HÜSEYİN ŞANVERDİ (Hatay) – Parayı seviyorlar.

FEHMİ ALPAY ÖZALAN (İzmir) – Bakan Bey'e destek olacağız hep birlikte.

SAFFET SANCAKLI (Devamla) – Teşekkür ederim Alpay.

Hep beraber Sayın Spor Bakanına destek olacağız ve bu yasayı çıkaracağız. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) Çünkü benim bu konuştuğum şey siyaset üstü arkadaşlar. Burada herhangi bir parti adına falan da konuşulmuyor ama tabii ki, Bakan Bey burada, getirecek olan o, çıkaracak olan da bu yüce Meclis. Benim sizden ricam şu: Lütfen, hep beraber yapalım bunu.

FEHMİ ALPAY ÖZALAN (İzmir) – Evet.

SAFFET SANCAKLI (Devamla) – Çünkü bu Türk sporunun ve Türk futbolunun geleceğiyle direkt alakalı bir şey.

Federasyonlarla ilgili bir madde, güzel bir madde daha var. Biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak onu geçen yıl kanun teklifi olarak vermiştik. Federasyonlar seçiliyor, bir bakıyorsunuz ne başkan millî sporcu ne de yönetim kurulunda bir millî sporcu var. Dedim ki kanun teklifinde: Şöyle yapalım: Federasyon seçimleri yapılıyor -bu sene, 2020'de yapılacaktı da pandemiden dolayı yapılamadı- gelin, başkanlarının millî olması şartını koyalım; illa o branşta millî olacak o başkan, en az 2 de yönetim kurulu üyesi millî olacak.

FEHMİ ALPAY ÖZALAN (İzmir) – Bana uyar.

SAFFET SANCAKLI (Devamla) – Şimdi, bu yeni yasada var, diyor ki: "O branşta millî olmuş en az 2 kişi 9 kişilik yönetim kurulunda olacak."

ÖZKAN YALIM (Uşak) – İş bilenler gelsin.

SAFFET SANCAKLI (Devamla) – Bu neyi getirecek?

Arkadaşlar, ben millî oldum, o şerefe nail oldum; Alpay da burada, oldu. Bak, Kur'an çarpsın, ejderha olmanız lazım ha millî takıma çıkmak için. Türkiye'de 83 milyon var, 11 kişi oynuyor orada; öyle kolay bir iş değil. Bu noktaya gelmiş adam gelip federasyonda yöneticilik yapıyor da turizmci yapıyor, inşaatçı yapıyor, öbürü yapıyor, beriki yapıyor. Şimdi, işte, bu branşlarda, bütün federasyonlarda 2'şer millî sporcu olacak ve bu neyi getirecek? 1) O branşta prestijinin artmasını, vizyonun artmasını sağlayacak. 2) E, Türk milleti vefalıdır, bizim de bu millî sporculara biraz da vefa göstermemiz lazım. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Liyakat, liyakat.

FEHMİ ALPAY ÖZALAN (İzmir) – Lütfen, lütfen.

SAFFET SANCAKLI (Devamla) – Bunlar millî bayrağı göndere çekmişler, bu çok kolay bir şey değil.

FEHMİ ALPAY ÖZALAN (İzmir) – Hamit'le başladık Ağabey, Hamit'le başladık.

SAFFET SANCAKLI (Devamla) – Tabii, bu sene Futbol Federasyonun Yönetim Kurulunda var. Hamit arkadaşımız var, Selim Ağabey var ama bunlar yetersiz, bütün federasyonlara bunu şey yapmamız lazım.

Şimdi, buna karşı çıkmak isteyen çok var Sayın Bakanım, boş verin, kim ne konuşursa konuşsun. Bu yasa buradan çıkmak zorunda. Bütün partilerden de rica ediyorum: Herkes bu yasa teklifine destek versin.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Destekliyoruz.

SAFFET SANCAKLI (Devamla) – Sizin için bir şey daha söylüyorum: Şu anda belki fark edilmeyecek, belki üç sene, beş sene, on sene daha fark edilmeyecek ama...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FEHMİ ALPAY ÖZALAN (İzmir) – Tarih yazacağız, tarih.

BAŞKAN – Buyurunuz.

SAFFET SANCAKLI (Devamla) – Birkaç sene belki fark edilmeyecek "Bu nedir, ne oldu, ne bitti?" diye ama beş sene sonra, on sene sonra, inanın tarih yazacak sizi ekibinizle birlikte Sayın Bakanım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) O yüzden kalıcı şeyler yapmamız lazım. Biz burada Meclisteyiz, geliyoruz geçiyoruz vallaha; ben de üç dönemdir milletvekiliyim, bundan sonra olur mu yuz olmaz mıyız veya burada kim olur kim olmaz Allah bilir onu. Gelin kalıcı bir şey yapalım, Türk sporuna öyle bir damga

vuralım ki... İnanın bu söylediğim -çok madde var, sadece vakit yok diye 3 tanesini anlattım- Türk sporuna yeni bir çığır açacak, onun için bütün partilerden ricam buna destek olmanız.

Tabii, bugün fazla vaktim olmadı, yirmi dakika konuşmam lazımdı 10'ar dakikadan ikiye bölündü, perşembe günü inşallah ikinci on dakikayı konuşacağım. Türk gençliğine ve Türk sporuna buradan bir proje sunacağım buradan, hep beraber onu anlatacağım sizlere ve hepinizden de destek isteyeceğim. Konu tabii ki Sayın Bakanla ilgili de ama kendisi burada olmayacak, ben daha sonra kendisine de bunu anlatacağım. Türk sporu ve Türk gençliğine Milliyetçi Hareket Partisi olarak, spor temsilcisi olarak ben buradan yeni bir proje açıklayacağım.

Beni dinlediğiniz için teşekkür ederim. Bütçeniz de hayırlı uğurlu olsun. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Mersin Milletvekili Sayın Olcay Kılavuz...

Buyurunuz Sayın Kılavuz. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu ve büyük Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye, sahip olduğu genç nüfusla dünyanın önde gelen ülkelerinden biridir. Böylesi yüksek genç nüfusa sahip olmak, vatanımız ve milletimiz adına kazanımdır, zenginliktir. Gençlik, bir milleti geleceğe taşıyacak iradedir. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün "Bütün ümidim gençliktedir." sözü rehberimizdir. Türk gençliği, Bilge Kağan'la ebedî taşlara mühür vuran, Sultan Alparslan'la Anadolu'nun kapısını Türklere aralayan, Fatih'le çağ açıp çağ kapatan, Sultan Süleyman'la 3 kıtada zafere koşan, Atatürk'le yedi düvele meydan okuyan, Yesevi'den hikmeti, Yusuf Has Hacib'den bilgiyi, Kaşgarlı'dan Türkçeyi, Yunus'la sevmeyi, Kürşad'la cesareti, Edebalı otağında öğüdü bulan binlerce yıllık Türk kültür ve medeniyetinden ilham alıp kızıl elma yolunda, millî hedefler doğrultusunda Türkiye'yi "2023 Lider Ülke Türkiye" hedefine ulaştıracak aklın, ahdin ve andın adıdır. "Asım'ın nesli, diyordum ya, nesilmiş gerçek/ İşte çiğnetmedi namusunu, çiğnetmeyecek."

Türk gençliğine karşı üzerimize tarihî görevler düşmektedir. Gençliğe yeterince yatırım yapmayan ülkelerin gelişmesi imkânsızdır. Bu doğrultuda Gençlik ve Spor Bakanlığımıza Türk gençliğine yönelik yaptığı başarılı çalışmalarından ötürü teşekkürlerimi sunuyorum.

Gençliğe yönelik çalışmalarda aynı hedeflere odaklı sivil toplum kuruluşlarının da önemi büyüktür. Bu noktada Başbuğumuz Alparslan Türkeş Bey'in "Kudretimizin kaynağı, ümidimizin mihrağı, yarınımızın teminatı sizlersiniz." sözü, bilge liderimiz Sayın Devlet Bahçeli Bey'in "Gelecek sizsiniz, gelecek sizin." ifadesi doğrultusunda millî kültürümüzü nesillere aktarıp millî kimliğimizi muhafaza edecek çalışmalar yapan; sanatta, sporda, bürokraside, sanayide, ticarete ve akademiye nitelikli, vatan ve millet sevdalı bir gençlik yetiştiren; eğitimde, kültürde ve çevre duyarlılığında marka projelere imza atan dünyanın en büyük gençlik teşkilatı Ülkü Ocakları Eğitim ve Kültür Vakfının çalışmaları ve faaliyetleri her türlü takdirin ve övgünün üzerindedir. (MHP sıralarından alkışlar) Ülkü Ocakları Genel Başkanımız Sayın Ahmet Yiğit Yıldırım Beyefendi'ye, çok kıymetli yöneticilerine teşekkürlerimi ve tebriklerimi sunuyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; asrın belası ve musibeti olan, gençlerimizi zehirleyen uyuşturucu ve madde bağımlılığına karşı yürütülen başarılı mücadele devlet, millet, aile ve sivil toplum iş birliğiyle devam ettirilmelidir. Evlatları bu illete düşmüş anaların feryadını, babaların yürek yangınını seferberlik ruhuyla hep birlikte dindirelim. Bağımlılığa karşı mücadeleyi görev kabul ederek ana kuzularının bu bataklığa düşmesini engelleyip tedavisinde sonuç alıcı, daha kararlı, planlı ve çok yönlü bir çalışmayla bu illetin kökünü kurutalım.

Kültür emperyalizminin her türlü yıkıcı etkisine karşı gençliğin millî ve manevi değerlerle donanımlı olarak yetişmesini sağlamak, gençlerimizin Türk kültürüne dair bilgi ve görgülerini artırmalarına katkıda bulunmak, popüler kültür karşısında millî şuuru artırıcı faaliyetlere hız vermek; Türk dili, Türk sanatı, Türk müziği, Türk sporu, geleneksel Türk oyunları gibi millî kültür unsurlarını öğretecek "Her şey Türk için" "Türk'e göre" "Türk tarafından" iradesiyle ideallerimizi gerçekleştirmelerini sağlamak asli vazifemizdir. Gençlik üzerinde olumsuz etkileri olan dizi ve programların kaldırılması konusunda girişimlerde bulunmak, kumarı, bahsi ve her türlü ahlak dışı tutum ve davranışı özendiren video paylaşım sitelerindeki reklamları engellemek, sosyal medya platformlarını denetlemek, özellikle TikTok denen rezalete son vermek, cep telefonu ve internet bağımlılığı ile şiddeti tetikleyen bilgisayar oyunlarına karşı önlem almak hayatidir. Bununla birlikte eğitim, kültür, sanat, spor ve gençlik politikalarının oluşturulmasında kurumlar arası iş birliğini öncelemek, genç nüfusun salgın sürecinde yaşadığı sosyal, ruhsal ve fiziksel problemlerin çözümü noktasında geliştirici etkinlikler yapmak oldukça önemlidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gençlerden öğrenecek çok şeyimiz var. Her şeyden önce, gençlerimizi ön yargısız dinlemek ve anlamak, gelecek konusunda ümitlerini daima diri tutmak, ülkemize ve milletimize aidiyet duygularını pekiştirmek, onlara imkân sağlayıp hayallerini ve hedeflerini bu ülkede gerçekleştirmelerine olanak tanımak, Aziz Sancar gibi nice başarılarla imza atacaklarını göstermek, yeni mezun oldukları dönemde iş bulmaları noktasında işverenleri teşvik etmek oldukça önemlidir. Bedenleri, akılları, yaratıcılıkları ve ruhlarıyla ülkemize değer katacak üstün ve yüksek meziyetlerle donanmış Türk gençliğine devletimiz ve yüce Türk milleti kayıtsız şartsız güvenmektedir. Çünkü Türk gençliği demek Ergenekon'dan demir dağları eritip çıkan, Türk'e yol gösteren bozkurt demektir. Aynı zamanda, Türk gençliği küllerinden Anka gibi doğmayı bekleyen, milletimize güç verecek ruhtur. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün ifadesiyle "Yükselen yeni nesil, istikbal sizsiniz. Cumhuriyeti biz kurduk, onu yükseltecek ve yaşatacak sizsiniz." (MHP sıralarından alkışlar) "Dünyayı değiştirecek inanç, şanla, şerefle dolu mazinizde yatmaktadır. Muhtaç olduğunuz kudret, damarlarınızdaki asil kanda mevcuttur." sözü şiarımızdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; zeki, çevik ve ahlaklı olmanın, kardeşlik duygusunu pekiştirmenin yolu olan sporun gelenek ile gelecek arasında bir köprü olmasını sağlamalıyız. Küçük yaşlardan itibaren spor alışkanlığını kazandırmalıyız. Mahalle ölçeğinde her branşı kapsayacak cep spor salonlarının inşa edilmesi, teknofestlerin sürdürülmesine yönelik çalışma yapılması, yazılım ve donanım uzmanı, yapay zekâ, robot üretimi ve kod yazılımı gibi geleceğin mesleklerini edinmeleri hususunda imkân sağlanması, sporda çocuk koruma programının uygulamaya konulması büyük önemi haizdir. Uluslararası spor organizasyonlarında millî sporumuz güreş ve diğer branşlarda bayrağımızı dalgalandıran, İstiklal Marşı'mızı okutan, olimpiyat ve dünya şampiyonları Taha Akgül, Rıza Kayaalp, İbrahim Çolak ve Ramil Guliyev gibi rol model sporcularımızın gençlerimizle bir araya gelmesi sağlanmalıdır. Ülke genelinde yetenekli sporcuların keşfedilmesi, takibinin yapıp gelişiminin izlenmesi hususunda çalışmaların yapılması, spor branşlarında olimpik ayırımının netleştirilmesi, sporcu eğitim merkezleri, olimpiyat hazırlık merkezleri ve gençlik merkezlerinin yaygınlaştırılması, yurt ücretlerinin makul seviyelere çekilmesi, ihtiyaç duyulan yerlere yurt yapılarak öğrencilerimizin barınma sorununun giderilmesi, burs ve kredilerin ihtiyaçları karşılayacak biçimde düzenlenmesi, Türk soylu devletlerle geleneksel Türk spor oyunlarının devam ettirilmesi, Türk dünyası gençliğini kapsayacak gençlik kamplarının oluşturulması ve yaygınlaştırılması elzemdir.

Tarihî dokusu, kültürel iklimi, bereketli toprakları, eşsiz ve doğal güzellikleriyle, turizm değerleriyle ülkemize önemli katkılar sunan Akdeniz'in incisi Mersin'imiz, ülkemizin parlayan yıldızı olacak enerji ve potansiyele sahiptir. Bu nedenle, Mersin'in geçmişte Akdeniz Oyunları'nda olduğu gibi, gelecekte de ulusal ve uluslararası spor organizasyonlarına ev sahipliği yapması, şehrimizin spor turizmi merkezi hâline getirilmesi Mersin'e ve ülkemize her anlamda olumlu katkılar sunacaktır. Örneğin, 2020

Avrupa Artistik Jimnastik Şampiyonası'nın Mersin'de başarıyla gerçekleştirilmesi Mersinli hemşehrilerimize ve milletimize büyük sevinç ve gurur yaşatmıştır; katkılarından dolayı Mersinliler adına Sayın Bakanımıza teşekkür ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

OLCAY KILAVUZ (Devamla) – Mersin şehir merkezinde ve ilçelerinde ihtiyaç duyulan yerlere gençlik merkezleri, spor salonları ve tesislerin yapılması da Mersinli gençlerimizi spora teşvik edecektir. Çamlıyayla, Toroslar, Erdemli, Silifke, Bozyazı, Anamur, Mut, Gülnar belediyelerimizin spora yönelik yatırımları ve düzenledikleri başarılı sportif faaliyetleri kurumlar ve yerel yönetimler koordinasyonuyla artırılmalıdır. Bu konuda emeği geçen belediye başkanlarımıza teşekkürlerimi sunuyorum.

Gençlik ve Spor Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı ve Dışişleri Bakanlığı bütçelerinin ülkemize, milletimize, devletimize hayırlı olmasını diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Erzurum Milletvekili Sayın Kamil Aydın.

Buyurunuz. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA KAMİL AYDIN (Erzurum) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri, bugün bütçelerini görüşmek üzere bir araya geldiğimiz 3 Bakanlığımızın Kıymetli Bakanları ve bürokratları; sözlerime başlarken hepinizi en kalbî duygularıyla selamlıyorum.

Evet, sözlerime ünlü bir sosyal antropolog Martin Bernal'in 2 ciltlik "Kara Atena" kitabından, Batı sosyolojisini altüst eden bir cümlesiyle başlamak istiyorum. Göbeklitepe'deki kazılar da zaten onun söylediklerini bire bir ispatlamaktadır. İnsanlığın ve insanlıkla beraber medeniyetin, ışığın -ya da üstat Cemil Meriç'in ifade ettiği gibi- doğup beslendiği kaynak, yön Doğu'dur. Yine, bu anlamda bir başka sosyolojik gerçek de şunu ifade eder ki tarih süresince, insanlık yaşamı boyunca göçler de, yürüyüşler de, fütuhatlar da -adına ne dersiniz deyin- Batı'ya doğru olmuştur. Bunu niye ifade etmeye çalışıyorum? Özellikle uluslararası ilişkilerde, dış ilişkilerde tek yönlü bakmama adına, cumhuriyetimizin banisinin de çok veciz bir şekilde ifade ettiği gibi "Yurtta barış, cihanda barış." i te kemiğe büründürmenin diğer bir ifadesidir.

Soğuk savaş dönemindeki o iki kutupluluğun artık 21'inci yüzyılda çok da geçerli olmadığını ifade etme adına bunları söyledim ama yani bir taraftan Doğu Bloku-Batı Bloku gibi değil ya da bugün birilerinin zorlamayla ifade etmeye çalıştığı bir Avrasyacı blok, bir de Transatlantik blok gibi sıkıştırılmış bir düşünce söz konusu olamaz uluslararası ilişkilerde geldiğimiz nokta itibarıyla.

Dolayısıyla, bizim burada aslanan şiarımız ne olacak? Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün ifade ettiği gibi bağımsızlığı karakter edinip özellikle egemenliği en ufak bir şekilde sekteye uğratmadan bir uluslararası ilişkiler duruşu sergilemektir. Bu, hem iç siyasette hem dış siyasette çok etkin bir şekilde öncelenmesi gereken bir duruşun adıdır. Dolayısıyla, aynen, Genel Başkanımızın çift başlı kartalla, güzel bir sembolle ifade ettiği gibi, bir yönüyle, bir başımızla Doğu'yu yani değerlerimizi unutmadan, insanlığın, ışığın buradan kaynaklandığını unutmadan, unutturmadan; diğer yönümüzle, diğer başımızla da muasır medeniyetler ötesinin işaret edildiği noktada Batı'ya yönelimimiz söz konusudur.

Ama burada aslanan şudur: Birine teslim olma değildir. Yani şu ana kadar konuşmaları dinledik. Şimdi, bu "Yurtta sulh, cihanda sulh." kavramını gerçekten iyi algılayıp iyi anlamak lazım. Burada bilakayduşart bir teslimiyet söz konusu değildir ya da her şeyi masada, zorunlu olarak masada halletme gibi bir yaptırım, bir mecburiyet de değildir. Burada, biraz önce söylediğimiz gibi, hürriyet ve bağımsızlığımızdan, istiklalimizden en ufak bir taviz vermeden haklarımızı açık, net bir şekilde, zaman zaman sahada, zaman zaman da alanda geçerli olan enstrümanlarla savunmaktır.

Şimdi, gerçekten uluslararası ilişkiler bağlamında, şu ana kadarki konuşmalarda ya da bugüne kadarki bazı şeylere tanıklık ettik. Özellikle, efendim, nasıl olur... "Hey Macron!" "Hey Miçotakis!" "Hey Paşinyan!" "Hey Trump!" demekle neyi hedefliyoruz? Niye bunu söylüyoruz? Ya, şimdi arkadaşlar, uluslararası ilişkilerde bir müteakiliyet söz konusudur yani Türkiye'nin durduğu yerde, böyle bir anda efelenme gibi durumu bir durumu söz konusu değil, burada karşılıklılık esastır. Yani ben bekliyorum ki biri de acaba "Hey Erdoğan!" diyen zihniyeti sorgulamaya tabi tutsun. Acaba ne var bunun arkasında? (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bir çözümlemeye tabi tatalım, niye? Çünkü "Yurtta sulh, cihanda sulh." böyle içe çekilme, pasif durma, eziklik hissiyatına boğma bir yapı değil artık. Artık haklarımızı...

Bakın, 1949'dan itibaren üyesi olduğumuz uluslararası birliktelikler içerisinde bugüne kadar hayal edip, düşünüp, efendim, içten içe pazarlayıp ama bir türlü aktive edemeyip, itiraz edemeyip ya da zaman zaman edip karşılığında ambargolar, şunlar bunlar yediğimiz dönemlerin vermiş olduğu o psikolojik rahatsızlık, bizi bu anlamda tamamen bir içe kapanıklılığa itti.

Peki "Hey Erdoğan!" ne dedi, niye dediler? Yani Macron durup dururken niye bize efelendi? Çünkü biz Akdeniz'deyiz artık, çünkü ilk defa orada hidrokarbon arayışı başlattık, Karadeniz'de sondaj yaptık, Kıbrıs'la ilgili meseleleri artık buzdolabından çıkardık, kırk altı yıllık bir meseleyi bir günde çözdük, açtık Maraş'ı. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) Yani bunları niye görmüyoruz? Yirmi sekiz yıllık, otuz yıllık bir Karabağ meselesinde ilk defa açık, net malla, canla, bütün varlıkla destek olunacağı söylendi. Ve inanın, bu elde edilen başarıları gerçekten hasımların birçoğu görüp itiraf ettiler, şimdi ben okuyacağım birinci kaynaktan. İngiliz Dışişleri Bakanı diyor ki: "Türkiye'nin uluslararası büyük silah üretim noktalarından uzak tutulması, maalesef Türkiye'yi kendi kendine silahlarını üretmeye götürdü." Yani amiyane ifadeyle "Biz kötü komşuluk yaptık, kötü müttefiklik yaptık ama onu da ev sahibi yaptık maalesef." dedi. İki gün önceki açıklaması, bakın, Sayın Wallace'un ifadeleri. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) Şimdi, bunları çoğaltabiliriz. Yine, bir zamanlar boğazın iki yakasında birleriyle Türkiye'de rejim projelerine katkıda bulunan sözüm ona "Stratejist" de benzer ifadelerde bulunuyor, iki gün önce o da basına düştü. Diyor ki: "Türkiye artık eski bir Türkiye, o bizim talimat verdiğimiz, yönlendirdiğimiz, efendim, yardıma muhtaç, bir parça havuç, bir sopa reva gördüğümüz yapıda değil. Artık Avrupa Birliği ülkeleri de Amerika da bunu algılayıp, anlayıp buna göre pozisyon almak zorunda." Şimdi, bunu söyleyenlerin gerçekten hiç dikkatleri çekilmiyor. Ama nedense "Niye Fransa'ya, Macron'a itiraz ettik?" Ee, niye etmeyeyim? Şimdi söyleyeyim. Yani biz gerçekten bağımsızlığı karakter edinmiş yapıda insanlar olarak, biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak dün de söyledik, bugün de söyleyeceğiz: Bizim kimseden korkacağımız, çekineceğimiz herhangi bir şey yoktur. "Bizim dalımızı koparanın kökünü dibinden koparıyoruz." şiarıyla hareket eden bir hareketiz biz. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Şimdi, Fransa da benim dinimi reforma tabi tutacak, "Fransız İslam'ı, Alman İslam'ı" deyip efendim, camilerimi kapatacak, oradaki vatandaşlarımıza binbir eziyeti reva görecek, ben "Hey Macron!" diyemeyeceğim. Yunanistan'da bir tane mabedim olmayacak, Batı Trakya'da Türklüğün sömürüldüğü bir dönemde, feryat ettiği bir dönemde sesimizi çıkarmayacak, "Ey, Miçotakis ne yapıyorsun? Haddini bil!" demeyecek miyiz? Paşinyan'a, yirmi sekiz yıllık zulmü bitirme adına, o Boraltan Köprüsü utancını silme adına "Hey Paşinyan, haddini bil!" demeyecek miyiz? Bunu milletçe diyeceğiz, bunu hep beraber diyeceğiz.

Bakın, bireysel bir anımı paylaşayım. 90'lı yılların başında rahmetli İnönü Başbakan Yardımcısıyken Londra'ya bir toplantıya geldiğinde, inanın -beslendiğim kaynak olarak sol bir kaynaktan gelmiyorum, herkesçe malum ama- oradaki Erdal İnönü Türkiye'yi temsilen vardı. İnanın, işte bizim, işte Türk milliyetçilerinin ebet müddet bakışı budur. Orada benim ülkem adına gelmiş, ülkemizi temsil ediyor. Ermeni ve özellikle Rum lobilerinin, o grupların yuhalaması karşısında biz dik duruş sergiledik.

Dahasını söyleyeyim, o da basına düştü: Eski bir Büyükelçi, Suriye Temsilcisi -şimdi "Ey Erdoğan!" "Ey Bahçelil!"

demeye de başladılar çünkü Cumhur İttifakı'nın gerçekten iradesinin özellikle uluslararası ilişkilerde sahaya çok net yansımaları artık görüyorlar. "Hangisini koparırsak ancak öyle bir başarı elde etme imkânımız doğabilir?" deyip diyor ki: "Efendim, SDG'liler iyi çocuklar. Aslında Milliyetçi Hareket Partisi bunu, Suriye'deki bizim düşündüğümüz şeylerin yapılmasını, gerçekleştirmesini engelliyor." Şimdi ben o adamı bir deşifre edeyim: O Büyükelçi, Genel Başkanımızla bir randevu sonucu görüşme sırasında, dönemin Başbakanı Sayın Cumhurbaşkanımızla ilgili özel bir soruyla mevzuya girmeye çalışınca Genel Başkanımız kalkıp nezaketini bozmadan "Bu görüşme burada bitmiştir Sayın Büyükelçi, buyurun..." diyor. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) "Biz, sizin burada jurnalcınız; sizin burada, ülkemizin herhangi bir... Muhalefet olabiliriz, iktidar olabiliriz ama biz iç siyasetimizle ilgili meseleleri sizlere peşkeş çekecek bir durumda değiliz." İşte, bu duruşu özlüyoruz, bu duruşu hâkim kılmaya çalışıyoruz inşallah.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Yıl 2020.

KAMİL AYDIN (Devamla) - Şimdi, efendim, Amerikan Kara Kuvvetlerinde... Biraz reel politik konuşalım ya; hep on yıl, yirmi yıl önce... Yani, insana, bir kürsüdeki akademisyene diyorsunuz ki: "Rönesans'ı anlatın bana." O, kürsüye geliyor, diyor ki: "Ben önce Orta Çağ'ı size bir anlatayım." Ya, kardeşim, bana Rönesans'ı anlat; bana bugünkü gerçek siyaseti anlat, günü anlat. On yıl öncesinden -sekiz, on, on beş- başlıyorlar mugalatalar yapmaya; buna gerek yok.

Şimdi, ben size reel bir şey anlatayım: Amerika Birleşik Devletleri'nin Kara Kuvvetlerinin Teksas'taki bir askerî üssünde, inanın bir taciz, tecavüz şikâyeti sonrası 70 intihar, 7 cinayet; 150 asker -2016'dan 2020'ye kadar- öldü. Şimdi, ülkemizde böyle bir şeyin olduğunu düşünsenize. Olmayan şeyler abartılarak mercek altına alınırken bunları görmezlikten gelmeyi, ben vicdanlı bir Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak kabullenemiyorum.

Fransa'da, inanın, 8 kadından 1'isi tecavüze uğruyor, istatistiksel bilgiler elimizde. Bu, yüzde 12'ye tekabül ediyor, korkunç bir şey. Ama inanın, katıldığımız -işte, burada çok kıymetli arkadaşlar var delegasyona ait diğer partilerden- Avrupa Karma Parlamentosunda olsun, NATO Parlamenterler Meclisinde olsun, AGİT'te olsun... Ya, Türkiye'de bir FETÖ olayı yaşandıktan sonra, aman Yarabbi, kıyametler koptu, bütün raporlar Türkiye aleyhine sırasıyla. Hatta daha da ileri giderek "Ya, Ayasofya'yı niye açtınız?" diyorlar ya, düşünebiliyor musunuz? Egemenlik hakkımıza dil uzatmaya varıncaya kadar, hâlâ Türkiye'yi böyle müstemleke mantığıyla görmeye çalışanlar var.

Hatta bir Danimarkalı hızını alamayıp "Türkiye'yi NATO'dan atalım." dedi. Stoltenberg gülerek "Ya, Türkiye'de Danimarka'nın nüfusu kadar mülteci var." dedi yani "Etin ne, budun ne?" der gibi. Allah'tan kork ya, Allah'tan kork ya! (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) NATO'nun güney kanadının en güçlü ordusu Türkiye; Türkiye olmasa kırk yılda bu coğrafya tamamen teslim edilmişti soğuk savaş döneminde. Şimdi bunları söylüyor: "Türkiye olmasa İŞİD'le mücadele mümkün değildi." Örnek veriyor, 4 bin küsur İŞİD'li teröristin elimine edildiğini, Sayın NATO Genel Sekreteri söyledi bunu, resmî ağız. Şimdi, biz söyleyince sıkıntı oluyor, hâlbuki o söyledi. Ya, onu da bırakın, Adana'da bir İŞİD mensubu yakalandı, planları açıklandı. Bilgisayarında çıkan bilgilerde "Ayasofya'yı bombalayacağız, 10 yürekli adama ihtiyacımız var. Adana'da 3 canlı bomba... İstanbul'da milletvekilleri başta olmak üzere ünlü insanları kaçırap kaos yaratacağız." Bunlar kayıtlarda çıktı. Avusturya'ya yakalayıp gönderdiğimiz İŞİD teröristi, iki sene Türkiye'de takip edildi, belgelendirildi ve Avusturya makamlarına sınır dışı edilirken de hakkındaki bilgiler verildi ama inanmadılar, inanmadılar ve Viyana'da o şahsı serbest bıraktılar ve patlattığı bombayla ya da neden olduğu şeyle 3 Avusturyalı vatandaş can kaybına uğradı.

Şimdi, arkadaşlar, bunları niye söylüyoruz? Gerçekten, hiç değilse uluslararası bağlamda birimiz hepimiz, hepimiz birimiz için olmayı artık sahaya sürüp bunu uygulamak zorundayız. Allah korusun, çünkü gerçekten bizim bizden başka dostumuz yok. Bizi biz eden değerlere sağlam bir şekilde bağlanalım diyoruz.

Vaktim de bitmek üzere, yine böyle bir dörtlükle veda edeyim istiyorum ben.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KAMİL AYDIN (Devamla) –

"Mehmed'im, sevinin, başlar yüksekte!

Ölsek de sevinin, eve dönsek de!

Sanma bu tekerlek kalır tümsekte!

Yarın, elbet bizim, elbet bizimdir!

Gün doğmuş, gün batmış, ebed bizimdir!"

(MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Şimdi ben bu dörtlüğü niye okudum? Bu dörtlüğü "Necip Fazıl'ı bile bilmezler." diyen şom ağızlılara renkli ofset bir baskı olsun diye; bir de yüreklerini avucuna alıp tankın üstüne binip Kızılelma'ya giden yiğit Mehmetlere hediye olsun diye söylüyorum.

Yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Kayseri Milletvekili Sayın İsmail Özdemir...

Buyurunuz Sayın Özdemir. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA İSMAİL ÖZDEMİR (Kayseri) – Sayın Başkan, Sayın Bakanlar, değerli milletvekilleri; Avrupa Birliği Başkanlığı ve Türk Akreditasyon Kurumu bütçeleri üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi sevgi ve saygılarımla selamlıyorum.

Avrupa Birliği'nin temeli olan Avrupa Ekonomik Topluluğunun 1958 yılında kurulmasından kısa bir sonra Türkiye, 31 Temmuz 1959'da Topluluğa ortaklık başvurusunda bulunmuştur. Akabinde Türkiye'nin yapmış olduğu başvuru olumlu karşılanmış, üyelik koşulları gerçekleşinceye kadar geçerli olacak ortaklık anlaşması 12 Eylül 1963'te imzalanmıştır. Aralık 1999'da Helsinki'de yapılan zirvede ise Türkiye'nin adaylığı resmen onaylanarak diğer aday ülkelerle eşit konumda olacağı açık ve kesin bir dille ifade edilmiştir. Bu tarihten sonra ülkemiz üyelik müzakerelerine ilişkin hukuki ve uygulama olarak pek çok adım atmıştır. Ancak ne yazık ki aradan geçen elli yedi yıllık süre boyunca olmadık bahanelerle oyalanmıştır. Ülkemizin samimi ve gayretli tutumuna rağmen, Türkiye'yle hiçbir alanda mukayese edilemeyecek ülkeler dahi üye olarak Birliğe kabul edilirken bize karşı ne yazık ki ikircikli bir tutum benimsenmiştir. Dahası, Türkiye'ye yönelik eşit davranıldığını söyleyebilmek de ne yazık ki mümkün değildir. Üstelik bu durum zaman içerisinde hukuksuz bazı adımların Avrupa Birliği tarafından atılmasına kadar varmıştır. Örneğin, Kıbrıs meselesinde adada herhangi bir çözüme ulaşılmadan bir tarafın başka bir uluslararası birliğe dâhili mümkün değilken Kıbrıs Rum kesiminin Avrupa Birliğine 2004 yılında üye olarak alınması pek çok sorunu beraberinde getirmiştir. Bugün dahi gerek Kıbrıs meselesinde gerekse Doğu Akdeniz'de yaşanan gelişmelerde Avrupa Birliği'nin yanlış, bölgesel barış ve istikrara zarar verici tutumunun altında yatan nedenlerin temelinde de bu hatalar vardır.

Avrupa Birliği'nin ülkemize samimi olmayan tutumunun bir başka somut hâli kendisini 16 Aralık 2013 tarihinde imzalanan vize muafiyeti süreci ve geri kabul anlaşmasında göstermiştir. Bu çerçevede, Suriye'de yaşanan iç savaşın ardından sınırı aşan göçlerin yoğunlaşması Avrupa üzerinde toplumsal, ekonomik ve siyasi baskı oluştururken Türkiye'yle anlaşarak bu etkiden kurtulmak isteyen Brüksel müdahimleri sonraki aşamalarda farklı tavra bürünmüştür. Türkiye, geri kabul anlaşmasında üzerine düşen tüm sorumlulukları yerine getirmesine karşın Avrupa Birliği kendi yükümlülüklerini yerine getirmemiştir. Dahası, Türkiye, sığınmacılara karşı insani ve vicdani olarak örnek bir devlet olma sorumluluğunu gösterirken Avrupa Birliği ise savunduğu değerleri

yok sayarak Akdeniz ve üye ülkelerin sınırlarında sığınmacılara karşı sergilenen insanlık ayıpları sebebiyle kendi değerleriyle çeliştiğini göstermiştir.

Yaşanan bunca soruna rağmen Türkiye üyelik hedefinden sapmamış olsa da Avrupa Birliği, ülkemize karşı faaliyet gösteren terör örgütlerini hâlâ kollamakta; ilave olarak Kıbrıs, Doğu Akdeniz ve Libya'da giriştikleri eylemlerle ortaklık, müttefiklik ve dostane olmayan tutumlar takınmaya koyulmaktadır. Her çevrenin anlaması gereken ana konu, Türkiye'nin Doğu Akdeniz'de kendi egemenlik haklarını savunduğudur. Ülkemiz, bölgenin hukuk ve vicdana uygun olarak hakça ve adilce paylaşılmasından yana taraftır ve her fırsatta bu anlamdaki yapıcı diyaloga açık, gerginlikten değil, diplomasiden yana taraf olduğunu ilan etmiştir. Gerginliği arttıran ise silahlı ve askersiz olması gereken adaları her gün silahlandıran, uluslararası hukukta yeri olmayan yaklaşımın benimseyen, Türkiye'nin haklarını gasbedebileceğini zanneden Yunanistan ve Kıbrıs Rum kesimidir.

Mevzubahis Doğu Akdeniz ve deniz yetki alanlarının tayini olduğunda Avrupa Birliği, bilhassa, deniz yetki alanlarının kara ülkelerinkine gibi olmayacağını en iyi kavraması gereken taraftır. Burada, adaların deniz yetki alanlarının nasıl olacağı yine hukukta kendisini göstermektedir. Bu anlamda, bazı üye ülkelerin benzer yöndeki anlaşmazlıklarında Uluslararası Adalet Divanının verdiği emsal kararlar malumdur. Bu kararlar, Türkiye'nin haklılığını, Yunanistan'ın haksızlığını çok açık biçimde ortaya koymaktadır. Bugün, ülkemiz, 1.870 kilometrelik kıyı uzunluğuyla Doğu Akdeniz'de en uzun kıyı şeridine sahip ülke konumundadır. Buna karşın sadece Antalya Körfezi'ne hapsolacak tezlerle egemenliğimizden taviz verilmesi beklenmektedir. İşte, bunun kabulü mümkün değildir.

Kıbrıs konusundaysa Türkiye garantör bir ülkedir fakat Avrupa Birliğinin adayla ilgili herhangi hukuki ve meşru yükümlülüğü yoktur. Kıbrıs Rum kesiminin üye olarak alınmış olması kendilerini Kıbrıs konusunda hak sahibi yapamayacaktır. Ülkemizin, Kıbrıs Türklüğünün hak ve menfaatlerinin korunması konusundaki meşru kararlılığından geri adım atmasını da kimse beklememelidir.

Ayrıca, uzun yıllardan beri çoğu Avrupa Birliği ülkesinin ülkemize yönelik faaliyet gösteren terör örgütlerini beslediği, koruduğu ve kolladığı malumumuzdur. Bugün, hâlâ Avrupa'nın çeşitli yerlerinde PKK, DHKP-C ve FETÖ terör örgütü mensubu olan teröristler ile yöneticileri barınmaktadır. Üstelik Türkiye, Birliğe üye olan çoğu sayıdaki Avrupa ülkesi gibi NATO üyesidir. Buna rağmen terörle mücadele alanındaki hassasiyetlerimizin Avrupalı muhataplarımızca tam anlamıyla gözetildiğini söyleyebilmek mümkün değildir. Hatta zaman zaman üyelik müzakerelerinde açılan çoğu fasılda, terör örgütlerine zemin ve alan kazandırabilecek gündemlerle meşgul edilmek istendiğimiz de malumdur.

Suriye iç savaşının başlamasından sonra Avrupa'nın çeşitli yerlerinde görülen terör eylemleri ise Türkiye'nin terörle mücadeledeki hassasiyetinin ve haklı gerekçelerinin muhataplarımızca acı da olsa tecrübe edilmesi sonucunu doğurmuştur. Terör örgütleri arasında ayırım yapmak, ideolojilerine bakarak iyi ve kötü olarak sınıflandırabilmek mümkün değildir. Ne yazık ki Avrupalı bazı ülkeler şimdiye kadar bu gerçeği ayırt edememiştir. Terör örgütlerinin her biri insanlık düşmanıdır, sadece bir ülkenin değil insanlığın ortak düşmanlarıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 23 Kasım 2020 günü Avrupa Birliği tarafından sürdürülen ve her yönüyle tartışmalı olan İrine Harekâtı kapsamında Libya'ya doğru seyreden ve insani yardım taşıyan bir gemimize müdahale edilmesi asla kabul edilemeyecektir. Yunan bir komutanın emrindeki Alman Deniz Gücüne mensup askerlerce tam bir korsanlık edasıyla müdahale edilen gemimiz ve personelinin maruz kaldığı muamele, hiç şüphe yok ki uluslararası hukukun açık bir ihlali olduğu kadar Avrupa Birliğinin Libya konusundaki ikiye bölünmüşlüğüne de dışa vurum olmuştur. NATO kapsamı dışında icra edilen bir harekâtta, NATO üyesi olan ülkemizin bayrağını taşıyan bir gemimiz açıkça hedef alınmıştır. Akdeniz'de insani yardım gemilerini durduran Avrupa, sığınmacıları denizin ortasında ölüme iten paydaşlarının yanında sabıkasına yeni bir kara leke daha eklemiştir.

Avrupa Birliğinin şimdiye kadar Libya'da darbeci Hafter'e ulaşan yardımlara sessiz kalması ise üzerinde düşünülmesi gereken bir durumdur. Şimdiye değin Hafter güçlerine yönelik yoğun bir silah sevkiyatının yapıldığı, üstelik bunun Birleşmiş Milletler tarafından da tespit edildiği gerçeği ortadadır. Hatta Libya iç savaşı başladığı günden bugünlere kadar geçen süre içerisinde Fransa'nın da Hafter'e silah yardımıyla bulunduğu yine Birleşmiş Milletler raporları tarafından teyit edilmiştir. Buna rağmen, Avrupa Birliğinin sadece Ulusal Mutabakat Hükûmeti üzerine yoğunlaşması manidardır. Bu durum Avrupa Birliği üyesi ülkeler arasında da tartışma konusu olmuş ve Malta, İrini Harekâtı'ndan çekildiğini açıklamıştır. Elbette bütün bunlar, bizi, Libya'ya olan taahhütlerimizi yerine getirmekten, Doğu Akdeniz'de haklarımızı savunma kararlılığımızdan geriye asla döndüremeyecektir. Akdeniz'de Türkiye'nin ve Türk milletinin sakalını kesebileceğini düşünenler, kollarını kaybetmeyi göze almak durumundadırlar. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bugün, Avrupa Birliği, kendi değer ve politikalarını uygulamaktan, Birliğin genel hassasiyetini gözetmekten ziyade bazı üye ülkelerin hakikatlerden uzak gündemine hapsolmuş görüntüsü vermektedir. Avrupa Birliği elbette kendi içerisinde üyelik dayanışması görüntüsü sergileyebilir ancak Türkiye'ye karşı hukuksuz, temelsiz, vicdan ve ahlak dışı siyasetin takip edilmesi yanlıştır. Şayet böyle davranarak Birlik motivasyonuna katkı sağlanabileceği zannediliyorsa bunun ne derecede büyük bir yanılgıya ve ağır bir kayba sebep olacağı çok geçmeden görülecektir. Avrupa'daki karar alıcıların, her yönden ortada bulunan ve gündene güne dağ gibi büyüyen sorunlara odaklanmak ve Türkiye'yle iş birliği yapmak yerine ülkemiz karşıtı bir tutum benimsemeleri doğru olmayacaktır. Son dönemlerde Fransa'nın çarpık ve hasmane politikaları ile Yunanistan ve Rum kesiminin hukuksuz ve uzlaşmadan uzak yaklaşımlarıyla ilgili Avrupa Birliğini kullanmaya çalışmaları Birliğin itibar ve saygınlığını yok etmektedir. Nitekim, Yunanistan Başbakanının, 2020 yılının son Liderler Zirvesi öncesinde katıldığı bir televizyon programında, ülkemizle ilgili yaşadıkları anlaşmazlığı Türkiye ve Avrupa Birliği anlaşmazlığına çevirmeyi başardıklarına dair beyanı malumunuz olmuştur. Böylesi bir gündem içerisinde ülkemize karşı zaman zaman yaptırım içeren cümlelerin kullanılması kof hesaplardan öteye varamayacak, Türkiye'nin güç ve potansiyelinin ne derecede büyük bir önem arz ettiği gerçeğini gölgeleyemeyecektir. Uzun süreden beri yapısal reformlarla ilgili bir türlü çözüm geliştirilememesi, yönetim ve temsil anlamında hırslı ülkelerin ortaya çıkması, kıta genelinde ırkçı siyasi ve toplumsal akımların giderek güç kazanması, Britanya'nın üyelikten ayrılma kararı ve nihai aşamada Covid-19 salgınında Birliğin üye ülkelerin beklentilerini karşılayamaması, sonraki süreçte de yaralarını saramaması gibi asıl sorunlar Avrupa Birliğinin kapıldığı girdabın kendisidir.

Bütün bunlarla birlikte Avrupa Birliğinin Türkiye'yi dışlayan tutumunun sürmesi ve tam üyelik kapısının kapanması yönündeki gelişmeler Türkiye'yi bir yol ayrımına getirmiştir. Bu kapsamda Milliyetçi Hareket Partisi Türkiye'nin ne pahasına olursa olsun Avrupa Birliğinin yörgününde sürüklenmeye mecbur, mahkûm ve muhtaç olmadığını değerlendirmektedir.

Sayın milletvekilleri, bugün Avrupa'daki karar alıcılar 2 temel gerçeği akıllarından çıkarmamak durumundadır: Bunlardan ilki, Türk milleti ve devleti var olmadan Avrupa tarihinden bahsedilemeyeceğidir. İkincisi, yine, Türkiye'yle makul bir ortaklık geliştirilmeden Avrupa'nın güvenlik, istikrar ve barış ortamında yer alarak sağlıklı bir gelecek inşasının mümkün olmadığıdır. Zira Avrupa Birliğinin karşı karşıya kaldığı meydan okumalar, öngörülemeyen ve ani gelişen gündemler, üyelik anlayışına dair güvenin Birlik içerisinde sarsılmış olması, küresel rekabetin kızışması gibi çok farklı konu başlıkları ülkemizle makul ve beklenen seviyede iş birliği geliştirilmesi gerektiği sonucunu doğurmaktadır. Bu gerçeklik siyasi ve güvenlik alanlarını kapsadığı gibi ekonomi sahasında da kendini göstermektedir.

Ülkemiz Avrupa Birliğinin en büyük 5'inci ticari ortağı konumundadır. Bir önceki yılın verileri dikkate alındığında, aramızda olan ticaret hacmi 145 milyar doları bulmuştur; bunun 76 milyar doları aşan kısmı ihracatımızı oluştururken yaklaşık olarak 68 milyar dolarlık bölümü ise ithalatımızı kapsamaktadır. Hâlihazırda ihracatımızda ilk 20 sırayı alan ülkelerin yarısı Avrupa Birliği üyesi ülkelerdir. Dolayısıyla ekonomi alanında karşılıklı ve yadsınamaz bir bağımlılık vardır. Bu gerçeklik muhatabımız nezdinde iyi mülhaza edilmelidir. Geline aşamada Gümrük Birliği Anlaşması'nın revize edilmesi ve ülkemizin hassasiyetlerinin dikkate alınması hâlâ gerçekleşmiş değildir.

Üzerinde durulması gereken bir başka konu da Avrupa'da yükselen ırkçılık, İslam ve Türklük karşıtlığının ulaştığı seviyedir. Bugün Avrupa'da yükselmeye başlayan ırkçılık ve yabancı düşmanlığı hiç kuşku yok ki günden güne endişe verici boyutlar kazanmaya başlamıştır. İslamofobik söylem ve eylemler artık yalnızca küçük ve marjinal gruplar tarafından sürdürülegelen meseleler olmaktan çıkmıştır. Siyasi zemin kazanan çoğu parti, yabancı karşıtlığını Avrupa ülkelerinde iktidarı baskılama ve politikalarını etkileme aracı olarak kullanmaktadır. Ne yazık ki bundan, zaman zaman, yurt dışında yaşayan vatandaşlarımız da etkilenmekte, kutsalımız olan yüce dinimiz İslam'a ve iki cihan serverimiz Sevgili Peygamber'imize yönelik asla kabul edemeyeceğimiz çirkin benzetmeler yapılmaktadır. YTB'nin verilerine göre, 2018 yılında yurt dışında yaşayan Türk vatandaşlarına yönelik dinî ve ırkçı saiklerle toplam 128 saldırının gerçekleştirildiği tespit edilmiştir, 2019 yılına gelindiğinde ise bu sayı 253'e çıkmıştır. Vatandaşlarımızı hedef alan saldırılar bir yıl içerisinde neredeyse yüzde 100 artış göstermiştir. Bu durum endişe vericidir ancak daha endişe verici olanı, Fransa Cumhurbaşkanı Macron örneğinde olduğu gibi, 10 yaşındaki çocukların bile hedef alınmaya başlandığı karanlık bir döneme girildiğinin görülmesidir. İslam'ı hedef almak ve bunu, çocukları tutuklamaya kadar varıracak bir anlayışın barışı öncelediği asla söylenemez. Bugün, IŞİD'vari terör örgütlerini siyaset ve istihbarat laboratuvarlarında üreterek yüce dinimizi hedef alacak, Müslümanlara zulmedecek anlayışın temellerini attığını düşünenler, hiç kuşku yok ki kendi yanlışlarında boğulacaktır. Temennimiz, bu çarpık zihniyetin Avrupa'da siyasi ve toplumsal sahanın herhangi bir alanında yer tutmamasıdır. Şayet, bu karanlık ruh kıtada yeniden hortlarsa arkası alınamayacak ve sonu malum olan neticeler insanlığı yeniden ağır şartlara sürükleyebilecektir.

Bu kapsamda, Avrupa Birliği Başkanlığı ve Türk Akreditasyon Kurumu bütçeleri ile Dışişleri Bakanlığımızın 2021 yılı bütçesinin hayırlara vesile olmasını niyaz ediyor, Bakanlık personelimize üstün muvaffakiyetler diliyor, bütçeyi desteklediğimizi belirterek Gazi Meclisimizi sevgi ve saygılarımla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına yapılan konuşmalar tamamlanmıştır.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.04

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 18.22

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Emine Sare AYDIN (İstanbul), Necati TİĞLİ (Giresun)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 31'inci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Komisyon yerinde.

Şimdi, Halkların Demokratik Partisi adına Mersin Milletvekili Sayın Rıdvan Turan.

Buyurunuz Sayın Turan. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA RIDVAN TURAN (Mersin) – Sayın Başkan, değerli hazırun ve Kıymetli Bakanlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

“Paramız var ki ithalat yapıyoruz.” bakanlığının bütçesi üzerine söz aldım. Bu vesileyle, ülkenin dört bir yanında alın terini, emeğini ürününe katan tarım emekçilerinin, yoksul köylülerin, topraksız köylülerin önünde saygıyla eğilirken aynı zamanda zindanlarda bulunan, tutsak edilen partililerimizin, partili yoldaşlarımızın önünde de saygıyla eğiliyor ve onları en içten devrimci duygularıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, günlerdir bütçe konuşuyoruz ve kimse şimdiye kadar Allah'tan “Yoğurdum ekşi.” demedi. Bütün bakanlıkların her nevi işleri gayet yolunda. Bir Bakan çıktı, dedi ki: “Yoksulluk diye bir sorun kalmadı memlekette.” Aslında doğru söyledi, artık yoksulluk diye bir sorun yok, artık açlık diye bir sorun var; mesele daha da radikalleşmiş durumda. “Halk bütçesi yapıyoruz.” diyorsunuz on sekiz yıldır, bu 19'uncu bütçe, yanılmıyorum değil mi? Madem halkın bütçesini yapıyorsunuz değerli AKP'liler, on sekiz yıldır neden siz sürekli zenginleşirken halk sürekli yoksullaşılıyor? Parmağında alyansıyla gelen, “Bu alyanstan başka hiçbir servetim yoktur.” diyen şimdi neden saraylarda oturuyor -yürüyeni, uçanı kaçanı bir yana, 2-3 tane de saray yaptırıyor- ve halkın büyük çoğunluğu niye yoksullukla karşı karşıya?

Değerli arkadaşlar, muazzam bir yabancılaştırma yaşıyorsunuz. Kıymetli Bakan, sözüm size de; halka ve onun değerlerine ve siyasete karşı olağanüstü bir yabancılaştırma yaşıyorsunuz. Bir Bakan çıktı “Her vaka hasta değildir.” dedi, o “Hasta değildir.” dediklerinin bir kısmı hayatını kaybetti. Bir başka Bakan “EBA'nın çökmesi sorun değildir.” dedi, binlerce öğrenci eğitimden mahrum kaldı. Birisi “Kur benim için önemli değil.” dedi, ona ne oldu bilmiyoruz, haber alamıyoruz kendisinden. (HDP sıralarından alkışlar) Bizim Bakan da -kendisi burada- diyor ki: “Et fiyatları yüksek değil.” Devam etti ve dedi ki: “İki yıldır çiftçiler rekor gelir elde ediyorlar.” Değerli Bakan, geçen günlerde bir anket yapıldı -bilmiyorum, izleyebildiniz mi- o ankette “Bakanın bu sorusuna ne diyorsunuz?” diye çiftçilere sorulmuş, yüzde 70 gibi bir çoğunlukla “Bakanın çiftçilerden haberi yok.” sonucu çıkmış. Köylülerin dediği bu, elçiye zeval olmaz.

Sürekli birtakım mitler yaratılıyor, sürekli, birtakım varmış gibi gösterilen ama olmayanlar pazarlanıyor; bunlardan bir tanesi “Tarımsal gayrisafi millî hasılda dünya 1'incisiyiz.” Bakın, bunun hiçbir pratik tarafı yok. Bir defa, bu bir mukayese ölçüsü olamaz. 780 bin kilometrekaresiyle 23 milyon hektar tarım arazisine sahip olan Türkiye'yi ne Liechtenstein'la ne Monako'yla ne İsviçre'yle ne Almanya'yla, hatta -daha ilerisini söyleyeyim- Fransa'yla kıyaslayamazsınız, bu mümkün değil. Zaten mesele şudur: Bu “gayrisafi millî hasıla” denilen şey cari fiyatlarla ölçülür. Bakın, size tarımda daha başarılı olmanız için bir öneri yapayım Sayın Bakan: Türkiye'deki tarım ürünlerinin fiyatını 2 katına çıkarın, böylece gayrisafi millî hasılanız 2 kat artar. Bu mukayese üzerinden, örneğin kır emekçilerinin, örneğin köylülerin durumunu, yoksul, topraksız köylülerin durumunu izah edemezsiniz, bu mümkün değil. Bu mümkün değil ama zannediyorum, Mehdi Eker zamanından beri bu “Kardeşim, tarımsal gayrisafi millî hasılda biz Avrupa 1'incisiyiz, dünya bilmem kaçınıcıyız.” propagandası hiçbir bilimsel ve nesnel temeli olmadan pazarlanıyor. Bu, bizim tarım sektörümüzdeki hiç kimsenin refahını, hiç kimsenin huzurunu gösteren ve garanti altına alan bir şey değil ama AKP propaganda makinesinin direkt yöneldiği ve siyasi sonuç elde etmeye çalıştığı palavradan ibarettir değerli arkadaşlar. Bir şeye bakacaksanız ben size söyleyeyim, neye bakacağınızı? Mesela, dış ticaret hadlerine bakın. İşte, bak burada -ben baktım, bunu da kendim yaptım- dış ticaret hadlerinde, Sayın Bakan, yani ihraç ettiğiniz ile ithal ettiğiniz arasındaki oranı dikkate aldığınızda, iktidara

geldiğinizden bu zamana kadar ithalatçı olduğunuz burada yazılı. Eğer merak eden varsa gelsin, ben onlara anlatayım. (HDP sıralarından alkışlar)

Benim bu konuşmada söyleyeceğim her şey TÜİK, BDDK ve Bakanlık tarafından refere edilmiş şeylerdir, onların verilerine dayanarak konuşuyorum. Mesela diyorsunuz ki: "2009 yılında 3,7 büyüdük." Maşallah! Peki, Sayın Bakan, bunu söylerken niye iktidarı aldığınızda Türkiye'nin tarımda yüzde 8,7 büyüdüğünü ve bugün geline yerde 3,7'ye düşürdüğünüzü söylemiyorsunuz? Böyle bir şey var mı? Şöyle bir kurnazlık yapıyorsunuz Değerli Bakan: Bir yıl önce ile bir yıl sonrayı kıyaslayarak bunun arasında söz konusu olabilecek iyilikleri, güzellikleri karnenize yazıyorsunuz ve biz bunu çoğalttık, diyorsunuz. Oysa iktidara geldiğinizden bu zamana kadarki durum neyse, bakın, bunları konuşmak lazım. İşte, iktidara geldiğinizde yüzde 8,7'yle büyüyen bir Türkiye tarım sektörü vardı, şu anda 3,7.

Sayın Bakan bize ne anlattı bütçede? Dedi ki: "Biz bu sene 3,7'yle büyüdük." Kardeşim, büyüdüysen küçülmüşsün aslında, anlattığınız şeyin esası bu.

Mesela Sayın Bakan, 2006'da sizin yasa hâline getirdiğiniz yüzde 1'den az olmamak üzere tarım desteklemelerini niye en fazla yüzde 30 ila yüzde 60 arasında gerçekleştirdiğinizi söylemiyorsunuz, bundan niye bahsetmiyorsunuz? Başarılardan bahsediyorsunuz, 3,5 milyon hektar tarım alanını betona boğduğunuzdan niye bahsetmiyorsunuz? Yalnızca başarılardan bahsediyorsunuz. 26,5 milyon hektardan 23 milyon hektara düşmüş bir tarım alanından bahsediyoruz, bu var ya, korkunç, korkunç; bir sürü Avrupa ülkesinden fazla, 2 tane Trakya ediyor değerli arkadaşlar. 2 tane Trakya'yı iktidar on sekiz yılın içerisinde betona boğmuş durumda. Bunda gururlanılacak, onore olacak bir şey var mı?

Bakın, 661 bin kişi Çiftçi Kayıt Sistemi'nden çıkmış durumda. Değerli Bakan, halka doğruları söylemiyorsunuz. Söyleyecekse, bakın, bunları söyleyin. 600 küsur bin kişi niye Çiftçi Kayıt Sistemi'nden çıkmış durumda? BDDK'nin verilerine göre, değerli arkadaşlar, ÇKS'deki 2 milyon 121 bin kişinin 1.964'ü ne durumda biliyor musunuz? Tarım alanı ipotekli durumda yani yüzde 92,5'unun tarım alanı bankalar tarafından ipoteklenmiş durumda. Kıymetli Bakan, bir tablo çiziyorsanız bunlardan niye halka bahsetmiyorsunuz? Niye insanlara doğru bilgiler vermiyorsunuz?

NUSRETTİN MAÇIN (Şanlıurfa) – Bakan istifa! Bakan istifa!

RİDVAN TURAN (Devamla) – Bak, tarımsal istihdam konusunda, 7 milyon 500 bin kişiyle aldığınız ve yüzde 34 istihdamla başlattığınız süreci şu anda 5 milyon kişiye düşürmüş durumdasınız ve şu anda istihdam oranı yüzde 18,4; TÜİK verisidir ha, ben kendim uydurmuyorum. Kıymetli Bakan, bunlardan niye bahsetmiyorsunuz siz insanlara? "Dünyada şöyleyiz, Avrupa'da böyledir." derken halkın bunları öğrenmeye hiç ihtiyacı olmadığı kanısında mısınız?

Tarım ve ormancılık dış ticareti; bak, yine TÜİK verisi: AKP iktidara geldiğinden bu zamana kadar, toplamda 82 milyon liralık ihracat ile 115 milyar liralık ithalat yapmış durumda. Kesin ithalatçılık bu değil de nedir değerli arkadaşlar? Ama Bakan bundan da bahsetmiyor.

Tarım ve hayvancılık: Yine iktidara geldiğiniz zamandan bu zamana kadar, değerli AKP'liler, 82 milyar ihracat ve 112 milyar ithalat yapmışsınız. Bakın, benim rakamlarım değil bunlar, bunlar TÜİK'in rakamları.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – İthalat ara mallar için yapılıyor, ara mallar için.

RİDVAN TURAN (Devamla) – TÜİK, bereket ki geçmişteki sayılarla oynayamıyor, yalnızca şimdiki sayılarla oynayabiliyor; yoksa bunlarla da mutlaka oynardınız. (HDP sıralarından alkışlar)

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Ara mallar için yapılıyor ithalat.

RİDVAN TURAN (Devamla) – Hadi, o zaman şunu söyle: 600 bin tarımsal işletme AKP iktidara geldiğinden beri yok olmuş durumda...

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Açılanlara bak.

RİDVAN TURAN (Devamla) – ...ve destekleme de 17 milyon dekar azalmış durumda. Kıymetli Bakan, bunlardan niye hiç bahsetmiyorsunuz?

Büyükbaş hayvan ticareti: 11 milyon dolarlık büyükbaş hayvan ihracatı yaparken, 7 milyar küsurluk büyükbaş hayvan ithalatı yapmışsınız; değerli arkadaşlar, Kıymetli Bakan, bunları atlamayın. Koyun ticaretinde -yine TÜİK verisidir ha- 83 milyonluk ihracata karşılık 359 milyonluk ithalat var. Tohumculuk: İthalat... Saman ya, 20 milyon dolar. Bütün iktidarınız boyunca 20 milyon dolar samana vermişsiniz sadece. Ben size ne diyeyim? Gübre: 20 milyar dolar ithalata karşılık yalnızca 2 milyar dolarlık ihracat var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

RİDVAN TURAN (Devamla) – Başka? Gübre fiyatları yüzde 600-700 civarında artmış durumda. Çiftçi borçlarından bahsetmiyorum, büyük bir bataklık hâline gelmiş durumda.

Şimdi, Kıymetli Bakan, bakın, bu zamana kadar geldiğiniz istikametle bundan sonra yol yürüyecekse buradan bir çıkışın olmadığını size söylemek istiyorum, sizinle polemik yürütüyorum. Neoliberal politikaların, şirket tarımcılığının, endüstriyel tarımcılığın bu memleketi bir faydası yok. 22 milyar destekle bu sorunların hangisi çözeceksiniz? Borç yapılandırmasında köylüye yer vermeden bu meseleleri nasıl çözeceksiniz? Toplumsal cinsiyete duyarısız, acayip bir bütçe, adaletsiz bir bütçe var. Ya, "kırsal" kavramı yok, kooperatifler yok. 2 lira 30 kuruş olan süte 50 kuruş zam yaptınız, sütçüler sizi ahıra davet ediyorlar Sayın Bakan, diyorlar ki: "Gelsin, bizimle bir gün, süt nasıl üretiliyor bir baksın, ondan sonra 50 kuruş zam nasıl veriliyormuş, ondan bahsetsin."

Bakın, yüzde 21'in üzerinde gıda enflasyonu var. Bu memlekette günlüğü 50 liraya mevsimlik işçiler çalışıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RİDVAN TURAN (Devamla) – Selamlamak için bir dakika alabilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun, selamlayalım.

RİDVAN TURAN (Devamla) – Bakanlığınızda -Sayıştay çarşaf çarşaf yazmış- pek çok usulsüzlük ve yolsuzluk var. Ziraat mühendisleri, veterinerler, su ürünleri mühendisleri, teknikerler, bunların hepsi iş bekliyor, iş Sayın Bakan. Orman yangınlarına zamanında müdahale edilmiyor.

Dağ keçileriyle sizin derdiniz nedir Sayın Bakan? (HDP sıralarından alkışlar) Amerika'dan katiller geliyor, Hızır'ın keçilerini vurmak için burada saf tutuyor ya! Sizin ne derdiniz var bu ülkenin zenginlikleriyle?

Kıymetli arkadaşlar, değerli vekiller; bakın, çözüm şudur: Bir, neoliberal politikalarla uzaklaşmak gerekir. Bunun yerine sosyal, halkçı, kooperatiflere dayanan, yoksul köylülüğü, kadınları ve eşitsizlikleri gözetken bir tarım politikasına ihtiyaç var ve ikincisi, olmazsa olmaz olan şey şudur: Bu ülkede huzurun yer bulması için Kürt sorununun demokratik ve siyasal biçimde çözülmesi, insanların rahatça merasına gitmesi, tarımını yapması, koyununu otlatması lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RİDVAN TURAN (Devamla) – Bu ikisi olmadan bu politikalar, yalnızca ve yalnızca uluslararası tarım tekellerine yeni bir vize mahiyetindedir.

Bu anlamda, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Sait Dede...

Buyurunuz Sayın Dede. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA SAİT DEDE (Hakkâri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü bütçesi üzerinde görüşlerimizi belirtmeden önce, şu anda cezaevinde rehin tutulan Figen Yüksekdağ, Selahattin Demirtaş, Abdullah Zeydan, Gültan Kışanak, Musa Farisoğulları, Sebahat Tuncel, Gülser Yıldırım, Ayla Akat Ata, Selçuk Mızraklı, Remziye Yaşar ve Cihan Kahraman'ın şahsında bütün yoldaşlarımıza buradan selam gönderiyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

2021 yılı merkezî yönetim bütçesinde Devlet Su İşleri bütçesine ayrılan payda bir artışa gidildiğini görüyoruz ama bu artışı, ülkenin su kaynaklarını bilim ve teknolojiye uygun olarak kullanıma sunmak için, su ve ilgili toprak kaynaklarını çevre duyarlılığı için kullanmayacaklarını biliyoruz. Bu kurumun, iktidar için savaş ve güvenlik politikalarına hizmet etme ve yandaşa kaynak sağlama noktasında iki önemli görevi vardır. Birincisi, coğrafyamızı insansızlaştırma politikalarının bir aracı olarak “enerji kaynağı yaratma” adı altında barajların yapılması; HES projeleriyle Kürt coğrafyasının insandan arındırılmasının amaçlanması; tarihî, kültürel mirasların sular altında bırakılarak kültürel, tarihsel ve ekolojik bir kıyım yapılması.

Bakın, on iki bin yıllık tarihi olan Hasankeyf şu an sular altında bırakıldı. Bu zihniyet, sadece insana değil, kurda, kuşa ve doğaya düşman bir zihniyettir. Bunun en yakın örneği, Dersim’de yapılan Pembelik Barajı’dır. Bu barajla, Dersim-Bingöl-Elâzığ alanında bulunan yaban keçileri bugün sular altında kalarak boğuluyorlar. Bir zamanlar “Dicle’nin kenarında kurdun kaptığı koyun da benim mesuliyetimedir.” diyen AKP Genel Başkanı, bugün Dicle’nin, Fırat’ın kenarında boğdurulmadık ne koyun ne keçi bırakmadı. Sağ kalanların ise ABD’li bir iş insanına, avcılarla öldürülmesi için ihaleye verildiğini görüyoruz.

İkincisi, tüm kurumlar -DSİ de- insana, tarihe, kültüre ve doğaya düşman, yandaşa ise yoldaş hâline getirilmiştir. Sayıştay raporlarında açıklık kazandırılması, yargıya taşınması gereken birçok bulgu var ama ne yazık ki hiçbir soruşturma açılmıyorken diğer yandan borçlarını ödeyemediklerinden dolayı çiftçilerin destekleme paralarını bile bloke eden Tarım Bakanlığına bağlı fırsatçı bir kuruluşla karşı karşıyayız. Kurumun uygulamalarına baktığımız zaman iktidarın dümenine nasıl su taşıdığını görebiliyoruz. Devlet Su İşlerinin, TEDAŞ, VEDAŞ, DEDAŞ gibi farklı adlar altındaki elektrik dağıtım şirketleriyle anlaşmalı bir şekilde yurttaşları nasıl elektriksiz ve susuz bıraktığını; Yüksekova’daki gibi, VEDAŞ ekiplerinin, kolluk kuvvetleriyle beraber, zırhlı araçlarla, gaz bombası kullanarak, bazen sabaha karşı baskınlarla yurttaşları “denetim” adı altında nasıl mağdur ettiğini de çok iyi görüyoruz. Ne diyordu AKP Genel Başkanı? “Türkiye’de on beş sene önce acaba evlerde fırın bulabiliyor muyduk, acaba evlerde buzdolabı bulabiliyor muyduk?” Şu an evlerde elektrik yok.

POLAT TÜRKMEN (Zonguldak) – Var, var.

SAİT DEDE (Devamla) – Hakkâri’nin Esendere beldesine günlerdir neredeyse hiç elektrik verilmiyor. Pandemi yüzünden evlerinden çıkamayan insanlarımız, elektrik veremeyen VEDAŞ yüzünden karanlıkta, öğrenciler eğitim alamamakta. Tabii, iktidar için dert değil; iktidarın derdi yandaşının cebinin dolması, dağıtım şirketlerinin kasalarının dolması. Esendere’de elektrik yokmuş, öğrenciler karanlıkta kalmış; bu, bu iktidarın derdi değil.

Tarım ve Orman Bakanlığı “İl Yatırım Rehberleri” adı altında, her şehir için “Tarımsal Yatırım Rehberi” adında bir çalışma hazırlamış, Hakkâri Tarımsal Yatırım Rehberi’nde ilin tarımsal potansiyeli konusunda 10 maddelik bir çerçeve sunmuş. Bakın, Tarım ve Orman Bakanlığı Hakkâri için diyor ki: “İlin arazisinin yüzde 52’sini çayır ve meralar oluşturduğundan hayvancılığın gelişimine uygundur. İlin coğrafi yapısı ve mera alanlarının önemli yer tutması nedeniyle küçükbaş hayvancılığın gelişimine uygundur.”

POLAT TÜRKMEN (Zonguldak) – Yüzde 50...

SAİT DEDE (Devamla) – Cevap vereceğim.

“İlin zengin florası ve fauna yapısı, ekolojik olarak arıcılık yapmaya ve gelişimine uygundur. İlde endemik türlerin yetişmesi (ters lale) yanında; kivi, incir, susam, nar gibi ürünlerin yetişmesine uygun iklim alanları mevcuttur.”

Şimdi Bakana sormak istiyorum: Acaba başka bir ülkenin Bakanı mı? Çünkü Hakkâri’de çayırliklar, meralar, otlaklar yasak. Çünkü Hakkâri’de neredeyse her karış güvenlik bölgesi. Çünkü Hakkâri’de bir mahalleden başka bir mahalleye geçmek için güvenlik noktalarından geçmek zorundasınız. Çünkü Hakkâri’de bir çoban hayvanlarını otlatırken asker kurşunuyla vurulabiliyor. Çünkü Hakkâri’de bir kadın ot biçen çocuklarına yemek götürürken yine asker kurşunuyla vurulabiliyor; vuran terfi ediyor, kurşun Hakkâri’deki vatandaşa kalıyor. (HDP sıralarından alkışlar)

POLAT TÜRKMEN (Zonguldak) – Müsebbibi sensin!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

SAİT DEDE (Devamla) – Kürt kentlerinde tarım ve hayvancık yapılan arazilerin neredeyse tamamına yakını düzenli olarak valiliklerce yasaklanmaktadır; bunu Hakkâri Valiliğinin sitesinde görebilirsiniz.

POLAT TÜRKMEN (Zonguldak) – Niye yasak?

SAİT DEDE (Devamla) – Yurttaşlar artık, bırakın hayvanlarını otlatmayı, canlarının derdine düşmüş durumda.

POLAT TÜRKMEN (Zonguldak) – Niye yasak?

SAİT DEDE (Devamla) – Kürt sorunundaki çözümsüzlükten dolayı yasak.

POLAT TÜRKMEN (Zonguldak) – Yapmayın Allah aşkına, siz de yapmayın.

SAİT DEDE (Devamla) – Bu yasakların dışında, birçok mera ve kışlaya karakollar yapılmakta, tarım ve hayvancılıkla uğraşan yurttaşlarımız mağdur edilmektedir.

Son olarak, Esendere Beldesi Güvenli Mahallesi’ne ait meraya karakol yapılacağından dolayı mera diye bir yer kalmamıştır. O yüzden Tarım Bakanına şunu söylemek istiyorum: Bu raporu öncelikle Millî Savunma Bakanı ve İçişleri Bakanına gönderin, işte o zaman burada yazılan potansiyellerin hepsinin iktidarın ana politikası olan güvenlik bariyerlerine çarpacağını göreceksiniz.

Halkın parasına, malına el koyduğu için oh çeken İçişleri Bakanı da Hakkâri’nin festivallerin yapıldığı bir şehir hâline getirildiğini söylüyor.

POLAT TÜRKMEN (Zonguldak) – Doğru.

SAİT DEDE (Devamla) – Ya hepiniz birbirinizden habersizsiniz ya da ölümlerin, yasakların, güvenlikçi politikaların kol gezdiği bir yerde muazzam bir tiyatro performansı sergiliyorsunuz; bunların hepsi kâğıt üstünde. (HDP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SAİT DEDE (Devamla) – Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Ya, terörden vazgeçin, terörden vazgeçin, her şey güllük gülistanlık olur.

BAŞKAN – Sayın Muazzez Orhan Işık...

Buyurunuz Sayın Orhan Işık. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MUAZZEZ ORHAN IŞIK (Van) – Sayın Başkan, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, yaşamın iki temel kaynağı hava ve sudur. Bildiğiniz gibi, canlıların tümü bu iki kaynak olmadan

yaşayamaz. Dolayısıyla, suyun ve havanın seyri, erişilebilirliği, temizliği, kirliliği yaşamı doğrudan etkilemektedir.

İktidarınızın da politikalarıyla katkı sunduğu küresel ısınma, çiftçi ürünlerinin kuraklığa ve dona karşı korunmasızlığı, hava kirliliği, Covid gibi çok boyutlu sorunlar doğrudan havayla ilgilidir.

Çevre Mühendisleri Odasının Hava Kirliliği Raporu'na göre Türkiye'de her yıl hava kirliliği nedeniyle 30 bin kişi yaşamını yitirmektedir. Van'ın da aralarında olduğu birçok şehirde kükürtdioksit oranları insan yaşamını tehdit etmektedir. Sivas Kangal, Milas, Ören gibi bazı yerlerde termik santraller işletilmesine rağmen neden hava kirliliği ölçümü yapılmamaktadır? Avrupa'ya göre ülkemizde yüzde 30'dan daha fazla olan havadaki partikül oranı her geçen gün daha da artmaktadır. Fosil yakıtlara dayalı enerji üretimi, doğayı kirletmek üzerine kurulu sanayi, denetimsiz tarım ilaçları kullanımı, oy karşılığı bedava dağıttığınız kalitesiz kömür gibi politikalarınız sonucunda 75 milyondan fazla insan kirliliğe maruz kalmaktadır. Sizin ve politikalarınızın insanlığa ve yaşama hakkına saygısı yok zaten. İktidarınız döneminde Kuzey Ormanları, Kaz Dağları, Toroslar, Cudi Dağı ormanları talan edildi. Maden şirketlerinin Ege'de, Karadeniz'de girmedikleri ormanlık alan kalmadı. Dersim ve Şırnak bölgeleri başta olmak üzere, birçok bölgede ormanlar yakılmıştır. Bu yangınlara müdahale edilmediği gibi, halkın müdahale etmesine, söndürülmesine de izin verilmemiştir. Bölgemizde ormanlar yanarken, görüntüleri ayan beyan ortadayken yangınların büyümesine, oradaki canlıların ölmesine göz yumdunuz. Yangınlara müdahale etmeyen, ettirmeyen bir zihniyetiniz var çünkü siz doğa ve yaşam düşmanısınız, ormanlar arasında bile ayrımcılık yapan bir zihniyete sahipsiniz. Güvenlik gerekçesiyle veya şüpheli bir şekilde yakılan ormanlık alanları yapılaşmaya, imara açmanız, yandaşlarınıza peşkeş çekmeniz iktidarınızın yaşama ve doğaya olan düşmanlığını gün yüzüne çıkarmıştır. Hiçbir gerekçe gelecek kuşakların ve canlıların yaşam hakkını yok etmeye bahane edilemez.

Değerli arkadaşlar, su o kadar önemlidir ki "Uzayda hayat var mı?" sorusu ile "Su var mı?" sorusu aynıdır. Uzayda tek bir yerde su ve yaşam var, orası da dünyadır. Sizler politikalarınızla yaşamı ve suyu bir sektöre, rant alanına, metaya, kısacası ülkeyi ve dünyayı bir cehenneme çeviriyorsunuz. İktidarınız döneminde su kaynakları kirlendi, HES'leştirildi, ticarileştirildi. Gözünüzü rant bürümüş ve ekosistemi geri dönülemez bir şekilde yok ediyorsunuz. Halkın tüm itirazlarına rağmen HES'leri "Paraya ihtiyacımız var." diyerek yapmaya devam ediyorsunuz. HES yaptığınız her yerde, Zilan'da, Çatak'ta, Muradiye'de; ülkenin her yerinde canlı yaşamını yok ediyorsunuz. Van'da inci kefalini yok ediyorsunuz.

Su sadece insan yaşamı için değil, canlıların tümü için gereklidir. Suyu kâr edilebilir bir meta olarak görüyorsunuz. Halkın birçok yerde içme suyu sorununu çözmek yerine siz suyu ticari bir araca dönüştürdünüz. Hâlbuki su yaşamdır ve yaşam satılamaz. Sizler yaşamın kaynağı olan suyu bile savaş politikalarınıza alet ediyorsunuz. Size kalsa Suriye'ye, Rojava halklarına giden tüm ırmakların suyunu keseceksiniz. Çeteleriniz Rojava'da halkın tarlalarını yakıyor; yetmiyor, yakamadığı tarlaları da susuz bırakıyor. Desteklediğiniz çetelerce Haseke bölgesindeki Aluk Su Tesisinde bu yıl en az 20 kere su kesintisi yapıldığı bilinmektedir. Bu talan 460 bin sivilin yaşamını etkilediği için konu Birleşmiş Milletler gündemine taşındı. Kerbelâ'da insanları susuz bırakan Yezid'den hiçbir farkınız yok siz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

MUAZZEZ ORHAN IŞIK (Devamla) – Yüz yılı aşkındır devam eden, tarihsel ve toplumsal bir mesele olan Kürt meselesinin güvenlikçi yaklaşımıyla, savaş politikalarıyla çözümlenmesi istenmesi gelinen aşamada doğa, ekoloji ve toplum kırımına yol açmaktadır. Ekoloji ve ekosisteme yönelik her türlü müdahale bütün canlı ve cansız varlıkları etkilemektedir. Bunun içinde sizler de varsınız. Ekolojik yaşamı korumak ve gözetmek bir tercih değil, yaşamın sürekliliği açısından bir zorunluluktur. Tekrar tekrar söylüyoruz: Temiz bir hava, çevre ve su için, enerji, sanayi, ulaşım odaklı değil, doğa ve toplum odaklı olması zorunludur. Bize yetki veren tüm halklar adına sarayın bu savaş ve rant bütçesini reddediyoruz.

Tüm halkımızı saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Diyarbakır Milletvekili Sayın Dersim Dağ...

Buyurunuz Sayın Dağ. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA DERSİM DAĞ (Diyarbakır) – Sevgili Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, bugün Gençlik ve Spor Bakanlığının bütçesini konuşuyoruz ama nüfusun yüzde 16'sını oluşturan gençlere 2021 yılında da maalesef bütçe yok. İktidar kadınların, gençlerin, halkların bütçesi yerine bu yıl da sarayın ve savaşın bütçesini tercih etti ve Hükümetin 13 milyonluk genç kitlesine sunduğu tek şey, yoksulluk, açlık, sefalet ve koca bir geleceksizlik.

Pandemi nedeniyle gençler eğitimine on-line devam ediyor. Toplamı 19 milyon olan öğretmen ve öğrencilere "Eğitime EBA üzerinden devam edin." denildi ama EBA'nın kapasitesi sadece 1 milyon düzeyindeydi. Başarısızlıklarına başarısızlık ekleyen eğitim sistemimiz on-line eğitimde de sınıfta kaldı, EBA sistemi daha ilk günden çöktü. On-line devam eden eğitim sistemi için öğretmenler farklı yollar aradı. İnternet üzerinden eğitime devam eden, eğitim vermeye çalışan öğretmenlerimiz var. Ama maalesef ne ücretsiz internet verildi öğrencilere ne bilgisayar verildi ne tablet verildi ve onlarca öğrenci şu an, bilgisayarı olmadığı için, internete ulaşamadığı için eğitimini alamıyor.

Değerli arkadaşlar, işsizlik 2020'de yüzde 20 oranlarına ulaştı ve maalesef, bu işsizler topluluğunun büyük çoğunluğunu genç işsizler oluşturmaktadır. Genç işsizlik oranı son yedi yılda düzenli bir şekilde artıyor ve sayenizde rekor üzerine rekor kırıyor. Üniversite mezunu gençlerin çoğunluğu işsizlik ve yoksullukla boğuşuyor. "Her şehre bir üniversite yaptık." diye övünen iktidar, ne bu üniversitelerde akademik, bilimsel bir eğitim verebildi ne de bu üniversitelerden mezun olan gençlere çalışabilecekleri istihdam alanı açtı.

Bakın arkadaşlar, 2005 yılından 2019 yılına kadar üniversitelerden mezun olan genç işsiz sayısı: Bu tabloda aslında iktidarın gençlere dönük politikasını çok açık bir şekilde görüyoruz. Üniversite mezunu işsiz sayısı 2005 yılında 105.792 kişi iken 2019 yılında bu sayı 1 milyon 340 bin kişiye kadar çıkmıştır. Yani 2005'te toplam nüfusta her bin kişiden 1,5'i işsiz iken bugün toplam nüfusta her bin kişiden 16,3'ü işsiz. Yani yüzde 1.100'lük bir artış söz konusu arkadaşlar, yüzde 1.100'lük bir artış.

MEHMET RUŞTU TIRYAKI (Batman) – İşsizlik üretiyoruz.

DERSİM DAĞ (Devamla) – Elbette atanamayan öğretmenlere de değinmek gerekiyor. Atanamayan öğretmenlere değinirken Kürtçe öğretmenlerine değinmeden geçemiyoruz. 2020 yılının Haziran ayında 19.910 öğretmen atandı ama Kürtçeye sadece 1 kontenjan verildi. Kürtçeye lütfederek sadece 1 kontenjanın verilmesi siyasi iktidarın Kürt halkına ve Kürtçeye yaklaşımını açık bir şekilde gözler önüne serdi. Kürtçe öğretmen atamaları 2012'den bugüne yüzde 98,31 azalırken iktidarın Kürt düşmanlığı yüzde 900 arttı. (HDP sıralarından alkışlar)

Evet, arkadaşlar, gençler işsiz ama gençler aynı zamanda borçlu da. Çünkü üniversiteyi bitirip hayata yeni başlayan gençlerin ödemesi gereken öğrenim kredileri var. KYK öğrenim kredisi alan gençlerin sayısı 5 milyona ulaşmış durumda. Eğitim hayatını tamamlamak için öğrenim kredisi alan gençlerin yaklaşık 300 bini geri ödeme kredisini yatıramadığı için haklarında yasal işlem başlatıldı. Hükümet hem bu gençlere istihdam alanı açmıyor hem de hayatlarına, eğitimlerine devam etmek için almak zorunda kaldıkları bursu kendilerinden faiziyle geri istiyor. Borçlarını ödeyemeyenler hakkında yasal işlem başlatıyor, e-haciz uyguluyor.

Bir de bu iktidar ne yapıyor biliyor musunuz? Düşüncelerini beğenmediği gençlerin burslarını kesiyor. Daha birkaç ay

önce Ankara Üniversitesinde "Las Tesis" dansı yapan genç kadınlar işkenceyle gözaltına alındı ve bursları kesildi. İşte bu da sizlerin gençleri yoksulluk ve açlıkla terbiye etme çabanızdır. (HDP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, evet, gençler işsiz; evet, gençler borçlarla boğuşuyor ama genç kadınlar aynı zamanda her gün taciz, tecavüz ve ölüm tehdidiyle de yaşıyor. (HDP sıralarından alkışlar) Gülistan Doku, 21 yaşında, Munzur Üniversitesi öğrencisi; kaybettirildi ve tam üç yüz kırk beş gündür bulunmuyor. Merve Aslan, 24 yaşında; Diyarbakır'da, yakını olan erkek tarafından vahşice katledildi. Ece Çiçek, henüz 18 yaşında; yakını olan bir erkek tarafından vahşice katledildi. İpek Er, 18 yaşında; Batman'da Uzman Çavuş Musa Orhan tarafından tecavüze uğradı, intihara sürüklendi, iktidar eliyle Musa Orhan serbest bırakıldı. (HDP sıralarından alkışlar)

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Aşağılık adam!

DERSİM DAĞ (Devamla) – Sadece 2020 yılının ilk on ayında 436 kadın katledildi. İzlediğiniz ve ısrarcı olduğunuz ayırıştırıcı ve kadın düşmanı politikalarından kaynaklı erkek şiddetine maruz kalan binlerce kadının yaşamı son buldu.

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Dağa çıkarılan kadınları görmüyorsunuz galiba; dağa çıkarılan, tecavüz edilen, öldürülen? Hiç bu kadınlardan bahsetmiyorsunuz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Dinleyin, dinleyin.

DERSİM DAĞ (Devamla) – 2002 yılında 66 kadın cinayete kurban giderken 2019 yılında 474 kadın cinayete kurban gitti. Yani kadın cinayetleri yüzde 720 arttı.

Bir de kalkmış kadın üniversitelerinden bahsediyorsunuz, "Kadınlar için üniversite kuracağız." diyorsunuz. Yahu, İnfaz Yasası'yla tacizcileri, tecavüzcüleri, kadın katillerini serbest bırakan siz değil miydiniz? (HDP sıralarından alkışlar)

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Yalan söylüyorsun, yalan!

DERSİM DAĞ (Devamla) – Kadın üniversitesi kurup kadınları sosyal hayattan ve akademiden soyutlayacağınıza yaşamın her alanını genç kadınlar için yaşanılabilir bir alan olarak kurun. (HDP sıralarından alkışlar) Kadın katillerini, faillerini yargılayın, Musa Orhanlara hak ettikleri cezaları verin.

POLAT TÜRKMEN (Zonguldak) – Veriyoruz, veriyoruz. Herkese hak ettiği cezayı veriyoruz.

DERSİM DAĞ (Devamla) – Ve değerli arkadaşlar, en önemlisi de ne biliyor musunuz? Bu iktidara karşı siyaset yürüten gençler hukuksuzca gözaltına alınıyor ve tutuklanıyor. Daha da korkunç olanını söyleyeyim, kaçırılıp ajanlık dayatmalarına maruz bırakılıyor. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ya, genç bir milletvekiline karşı susun bari ya, ayıptır yani. Genç bir milletvekili var, bir dinleyin ya. Ayıp gerçekten. Sizin genç konuşurken biz dinledik onu.

DERSİM DAĞ (Devamla) – Gençlik Meclisi üyelerimiz, MYK üyelerimiz, PM üyelerimiz defalarca illegal bir şekilde kaçırıldı. Gençlik Meclisi üyemiz Lider Polat -kaçırılma anına ait görüntüler- 27 Ağustosta İstanbul'un ortasında kendini kolluk güçleri olarak tanıtan kişiler tarafından alıkonuldu, saatlerce işkenceye maruz bırakıldı. Bunun sonucunda ne oldu biliyor musunuz? Lider Polat ıssız bir yerde serbest kaldı, serbest kaldıktan sonra İHD'ye başvurdu, suç duyurusunda bulundu, elinde araç plakası olmasına rağmen, kaçırıldığı ana ait görüntüler olmasına rağmen tek bir kişi hakkında dosya açılmadı, tek bir kişi hakkında bir yargılama olmadı; hatta bunun da ötesinde, daha önce kaçırıldığı için İHD'ye başvurmuş, suç duyurusunda bulunmuş arkadaşlarımız hakkında halkı kin ve nefrete sürüklemekten dosya açıldı. Yani kaçırılanlara değil, bu olayla yüz yüze kalan gençlere, PM üyelerimize dava açıldı. Biz buradan soruyoruz: HDP Gençlik Meclisinin -kaçırılan arkadaşlarımıza çünkü bunlar soruluyor- illegal bir gençlik yapılanması olduğu söyleniyor. Gençlik Meclisinin faaliyetleriyle ilgili polisler bilgi akışı yapılması için teklifte bulunuluyor ve daha da trajik olanı, eğer bu tehditlere boyun eğmezlerse haklarında uydurma dosyalar oluşturulup ömür boyu cezaevinden çıkamamakla tehdit ediliyorlar. Biz buradan söylüyoruz: Ant olsun ki, bir değil bin defa tehdit edilip kaçırılsak dahi, demokratik siyaset kanallarını kapatmaya çalışsanız da biz bu onurlu mücadeleyi sürdürmeye devam edeceğiz. (HDP sıralarından alkışlar)

Buradan da yetkililere şu soruları sormak istiyoruz: Gençlerin iktidara karşı siyaset yapması kimi, neden rahatsız ediyor? JİTEM'vari yöntemlerle arkadaşlarımızı alıkoyanlar, Meclisin 3'üncü büyük siyasi partisinin Gençlik Meclisini illegalize etmeye çalışanlar kimlerdir ve bu gücü nereden alıyorlar?

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Gençleri dağa götürüyorlar, dağa. Siz gençleri dağa çıkarıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

DERSİM DAĞ (Devamla) – Ortada ses kayıtları, araç plakası, kaçırılma anlarına ait görüntüler olmasına rağmen yargı neden gereğini yapmıyor? Hükümet yetkilileri defalarca sormamıza rağmen neden bu konu hakkında tek bir açıklama yapmıyor? Başka bir ülkede bu olaylar yaşansa iktidar utancından istifa ederdi. (HDP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Sen gençleri savunamazsın!

DERSİM DAĞ (Devamla) – Ama siz sessiz kalarak bu olayları aklamaya çalışıyorsunuz. Boşuna uğraşmayın, buna asla izin vermeyeceğiz. (HDP sıralarından alkışlar) Buradan bir kez daha söylüyoruz: İlegal olan gençlik faaliyetlerimiz değil, illegal olanlar gençleri kaçırınlar ve onların arkasındaki karanlık güçlerdir. (HDP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Gençleri siz kaçırıyorsunuz.

POLAT TÜRKMEN (Zonguldak) – Diyarbakır Annelerimizi dinle, Diyarbakır Annelerimizi.

DERSİM DAĞ (Devamla) – Arkadaşlar, siz burada yaptıklarınızla övünüyorsunuz ama ben size biraz gerçeklerden bahsedeyim. Sizin yürüttüğünüz siyaset yüzünden gençler yaşamak istemiyor. Sizin geleceksizlik politikalarınız yüzünden gençler intihar ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Gençlik payı...

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

DERSİM DAĞ (Devamla) – Son süreçte, sadece Diyarbakır'ın Silvan ilçesinde 7 genç intihar etti. Silvan'da intihar eden 7 genç Türkiye'de yaşayan gençlerin içinde bulunduğu durumun vahametini açık bir şekilde gözler önüne sürüyor. Gençleri böylesi bir karanlığa, çaresizliğe mahkûm etmeye hiç kimsenin hakkı yok. Gençlere vad edilen geleceksizlik bu ülkeyi karanlığa sürüklüyor. Yapılan araştırmalara göre, 2 gençten 1'i mutsuz ve bu ülkedeki gençlerin yüzde 76,2'si ülkeyi terk etmek istiyor, Türkiye'de yaşamak istemiyor. Türkiye'de yaşayan gençlerin çoğu umutsuz ve geleceklerine dönük tek bir hayalleri bile yok. Şimdi, gerçekliğimiz bu iken siz hâlâ, kalkmış yaptıklarınızla övünüyorsunuz, vatan millet edebiyatı yapıyorsunuz. Dönüp gençlerin neden mutsuz olduğuna, neden bu ülkeyi terk etmek istediklerine bakın ve bize bunun hesabını verin.

Buradan bir kez daha tüm genç arkadaşlarıma sesleniyorum: Atanamayan, iş bulamayan, siyaset yapmasına izin verilmeyen... (HDP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DERSİM DAĞ (Devamla) – Bitiriyorum Başkanım.

Her gün taciz, tecavüz, katledilme korkusuyla yaşayan, geleceğini göremeyen gençler, umudunuzu kaybetmeyin. Bizleri geleceksiz bırakmak isteyenlere karşı umudunuzu kaybetmeyin. Daha atacak çok "dislike"ımız, söyleyecek çok sözümüz var. (HDP sıralarından alkışlar)

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Ancak "dislike" atarsınız, ancak onu yaparsınız. "Dislike"la siyaset olmaz!

DERSİM DAĞ (Devamla) – Ve bütün gençler, inanın ki diktatörleri saraylarından edecek, aydınlık bir gelecek kuracak gücümüz de var. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Dağ.

DERSİM DAĞ (Devamla) – Bizler umudun ta kendisiyiz, halkların ve aydınlık geleceklerin umuduyuz. (HDP sıralarından alkışlar)

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Şırnak Milletvekili Sayın Hüseyin Kaçmaz...

Buyurunuz Sayın Kaçmaz. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tabii, AKP'li vekillere geçmiş olsun demek istiyorum, Dersim Vekilim gerçekten çok iyi bir konuşma yaptı, gerçekleri tüm çıplaklığıyla söyledi size. Ve aslında haklısınız değerli arkadaşlar, siz de haklısınız, sözünü söyleyen ötekiye daha alışmadınız ama merak etmeyin, alışsınız, alışsınız, hiç şüphemiz olmasın.

Değerli arkadaşlar, bugün, 14 Aralık 2015 tarihinde Şırnak'ın Cizre, Silopi ve İdil ilçelerinde ilan edilen ve kıyamet gibi bir dönemin yaşandığı sokağa çıkma yasaklarının yıl dönümü. Bu sebeple, öncelikle yasaklarda hayatını kaybetmiş tüm yurttaşlarımızı saygıyla, rahmetle anıyorum. (HDP sıralarından alkışlar) Ve yine, cezaevindeki, siyasi rehine olarak tutulan tüm yoldaşlarımızı bir kez daha selamlıyorum buradan.

Bütçeye baktığımızda, Gençlik ve Spor Bakanının aslında gençlerin bütçesini iyi savunmadığını görüyoruz çünkü bütçede bu yıl yine saraylara, yandaşlara, faize kaynaklar aktarılmış ama Gençlik ve Spor Bakanlığının bütçesi bir enflasyon kadar bile artmamış.

KYK'ye borçlu olan milyonlarca genç isyan durumuna gelmiş durumda. Bugün, Türkiye'de işsizlik almış başını gidiyor. Gençlerin de en önemli sorunu işsizliktir. Nüfusun dörtte 1'i genç, gençlerin yüzde 27'si işsiz yani her 3 gençten 1'i işsiz. İşsizlik, bilinmezlik ve belirsizlik gençleri karamsarlığa itmekte. İşsizlik, yoksulluk, baskı ve geleceksizlik madde bağımlılığını arttırmakta ve yine, işsizlik ve yoksulluk sebebiyle intiharlar artmakta. İşsizlik sebebiyle, arkadaşlar, artık gündüz uyuyan gençler türedi. Hani, yanlış anlamayın, tembellikten değil çünkü yıllarca okul okuyup, üniversite okuyup mezun olduktan sonra iş bulamayan bu gençler özellikle babalarının yüzüne bakamadığı için gündüz uyuyorlar ve bunların da müsebbibi aslında AKP iktidarının politikalarıdır.

POLAT TÜRKMEN (Zonguldak) – Gece yatmadığı için.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Devamla) – Ve yine, uyuşturucu kullanımının tabii ki birçok nedeni var; çatışma, göç, işsizlik, eğitimsizlik gibi sorunlarla birlikte sosyopolitik alanda yaşanan baskılar bunlardan biridir. Gençlerin siyasal eylemsellikleri baskı altına alınıyor. Tüm bu hususlar madde bağımlılığını inanılmaz bir derecede artırmaktadır.

Yine, memleketim olan Şırnak'tan sadece size bir örnek vereyim: Bir kurumun yaptığı bir çalışmada sadece Uludere ilçemizde, sadece bir köyde 30 madde bağımlısı tespit edilmiş, bu sadece bir köy. Varın, siz, Uludere ilçesini ve Cizre, Silopi gibi büyük nüfusa sahip ilçeleri düşünün. Aslında...

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Maddeyi kim üretiyor, kim getiriyor?

HÜSEYİN KAÇMAZ (Devamla) – Maddeyi, birazdan size söyleyeyim... Lice'de karakol komutanı, mahkûm aracıyla, 3 askerle birlikte uyuşturucu sevkiyatında yakalandı. Bunu mu diyorsunuz? Bunu mu diyorsunuz? Alın. İstiyorsanız, açın izleyin oradan, açın izleyin. (HDP sıralarından alkışlar) Şırnak'ta, özellikle 2015 yılında yaşanan çatışmalar ve yıkımlar gençleri ruhsal anlamda çöktürdü.

Değerli milletvekilleri, Sayın Bakan; evet, birçok arkadaşımız, birçok kardeşimiz, birçok hemşehrimiz doğdukları, büyüdükları, bırakın artık sokakları, tüm anılarının olduğu mahalleleri kaybettiler, yıkıldı, 2015'teki çatışmalı dönemde ve bir ruhsal çöküntüye sebep oldu. Bu ruhsal çöküntü sonrasında da maalesef, ailesinden yakınlarını kaybeden, arkadaşlarını kaybeden gençlerin birçoğu maalesef ki çareyi uyuşturucuda aradı. Aileler yardım istiyor. Şu an Şırnak'ta bu uyuşturucu batağından, madde bağımlılığından kurtulmak isteyen binlerce genç var ancak en yakın arındırma ve rehabilitasyon merkezi Antep ve Elâzığ'da; Diyarbakır'daki işlevsiz ve hiçbir şeyi karşılamıyor. Dolayısıyla öncelikle, Şırnak'a bir arındırma ve rehabilitasyon merkezi açılmasını buradan bir kez daha dillendirmek istiyorum.

Bir de Komisyon çalışmalarında bahsettiğimiz, pandeminin çifte mağdurları vardı. Kim bunlar? Bölgesel ve yerel amatör kulüpler, spor kulüpleri. Amatör liglerde oynayan sporcular, teknik ekipler ve yine kulüp çalışanları büyük mağduriyet yaşamakta. Biz zaten HDP olarak Plan ve Bütçe Komisyonunda, bu kulüplere, amatör kulüplere ayrılan, 120 milyon TL olan bütçenin 1 milyar daha artırılmasını talep etmiştik çünkü şunu biliyoruz ve çok önem veriyoruz: Amatör kulüpler, bu spor kulüpleri gençleri kötü alışkanlıklardan, uyuşturucudan ve benzeri birçok beladan koruyor. Ancak verdiğimiz bu önerge de AKP, MHP oylarıyla reddedildi. Bu kulüpler uzun zamandır seslerini duyurmaya çalışıyorlar, sosyal medyadan seslerini duyurmaya çalışıyorlar. Dediğim gibi, sporcular, teknik ekip ve kulüp çalışanları, aileleriyle birlikte sayıları yüz binleri buluyor; büyük bir mağduriyet söz konusu. Derhâl bunlara yardım edilmeli, bütçeden hakları olan derhâl verilmeli yoksa şöyle bir tehlikemiz var: Hem kötü alışkanlıklardan koruyan bu kulüpler artık kapatılma noktasına gelmiş durumda hem aynı zamanda, spor anlamında bir nesli kaybediyoruz değerli milletvekilleri.

Sayın Bakanın bütçe konuşmasında ilgimi çeken yine bir şey vardı, tabii daha önceki yıllarda da arkadaşlarımız itiraz etmişti. Sayın Bakan aslında sürekli itiraz etmemize rağmen bu dili kullanmaya devam ediyor. Biz ısrarla çoğulculuk vurgusu yapılması gerektiğini söylerken Sayın Bakan Dinî İlimler Atölyesi ve Dil Eğitim Atölyelerinden bahsetti.

Size Dil Eğitim Atölyelerinden biraz bahsedeyim. Burada Osmanlıca ve Farsça eğitim veriliyor; doğru, iyi, güzel, verilsin. Aynı zamanda, yabancı dillerden İngilizce, Almanca, Rusça, Çince hatta Korece bile Dil Atölyeleri var; çok güzel, tebrik ederiz. Ama değerli arkadaşlar, bir şeyi unutmusunuz, bin yıllık Kürt kardeşinizin dilini unutmusunuz; bir Kürtçe atölye yok, atölye. (HDP sıralarından alkışlar) Sonra da bize bin yıllık Kürt kardeşliği teranesinden bahsediyorsunuz. Yine, tabii ki sadece Kürtçe de değil, Lazca da Çerkezce de, Ermenice de atölyelerimiz olmalı.

Kumar alışkanlığının da Spor Toto Genel Müdürlüğü eliyle, kamu eliyle yürütülüyor olmasını da şiddetle karşılıyoruz. Kumarın, haramın yasalı yasa dışısı olmaz arkadaşlar. İçkinin yasalı ya da yasa dışı olanı oluyor mu da kumarın yasa içi olanı, yasa dışı olanı olsun? Bu durum da kabul edilemez.

Gençlerin ve gençlerin şahsında bu toplumun iktidar eliyle sürüklendiği bir nokta daha var: Irkçılık ve ayrımcılık. Özellikle, spor müsabakalarında ırkçılığın vücut bulmuş hâliyle maalesef, sürekli karşılaşıyoruz. Yakın zamanda Paris Saint-Germain ile Başakşehir arasında oynanan maçta hakemin ırkçı ifadeleri sebebiyle herkes, tüm siyasi gruplar neredeyse, neredeyse tüm yurttaşlar bir tepki gösterdi. Evet, olması gereken bu, Türkiye Futbol Federasyonu da tepki gösterdi ama

Türkiye'deki birkaç örneği size hatırlatayım: Haim Revivo'ya "Hitler seni daha iyi anlıyor." denildi çünkü Haim Revivo İsrailliydi, Yahudiydi. Ya da yine Pini Balili'ye "Kahrolsun İsrail!" diye ırkçı sloganlar atılmıştı. Hrant Dink... Oğün Samast cinayeti işlediğinde kafasındaki beyaz bereyi, bir takımın bir kısım taraftarı kafasına takmış ve o cinayeti sahiplenmişti, o cinayeti desteklemişti.

Değerli arkadaşlar, yine, Emre Belezoglu bir siyahi futbolcuya yine ırkçı ifadelerde bulunmuştu ama maalesef ki yine, Türkiye'de ödüllendirilmişti Milli Takım'ın kaptanı olarak.

Amedspor ise "Çocuklar ölmesin, maça gelsin." pankartıyla sahaya çıktığı için ciddi cezalara maruz kalmış durumda; neredeyse beş senedir deplasmanlarda seyircisiz maç oynamaya zorlanıyor ve bu şekilde cezalandırılıyor. Çıktığı birçok maça teknik ekibine, futbolcularına karşı yapılan linç girişimi ve ırkçı söylemlere karşı, bugün "İrkçiliğe karşıyız." diyenlerden tek bir çıt çıkmamış, bugüne kadar hiç kimse Diyarbakırspor'un, Amedspor'un uğradığı bu mağduriyete ilişkin bir söz söyleyememiş. Ulusal alandaki ırkçılığı, ayrımcılığı geçtik artık! Ya, arkadaşlar, Dalkurd İsveç Ligi'nde oynuyor, İsveç Ligi'nde! Oraya bile müdahale ettiniz. Çinli Huawei şirketi sponsorluk yapıyor Dalkurd takımına ama Türkiye'den yetkililer Huawei'yi tehdit ediyor "Siz bu sponsorluğu iptal etmezseniz Türkiye'deki operasyonlarınızı durdururuz." diyor ve Huawei şirketi "Aldığınız para sizde kalsın ama sponsorluğumuzu kullanmayın." diyor ve yine, aynı takım, Dalkurd, "nesine.com" sitesinde -Spor Toto Teşkilat Başkanlığına bağlı- orada maç oynanırken, müsabaka devam ederken Dalkurd ismi siliniyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HÜSEYİN KAÇMAZ (Devamla) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurunuz.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Devamla) – Yine, Kürt ismi yok edilecek ya, "1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9..." aynen bu şekilde yazılıyor. Yani yine ayrımcılık, yine ırkçılık burada da kendini gösteriyor. Dedğim gibi, ya, Çinli şirkete bile artık müdahale ettiniz. Ha, yalansa, yalansa çıkıp açıklayın yoksa arkadaşlar, belki Çinliler, bin yıllık kardeşlerimizle aramızı bozmaya çalışıyordur. Hakikaten, merak ediyorum, varsa bir şey, Sayın Bakan çıksın, açıklasın.

Bakın, bu, Amedspor'un Ankaragücü maçında uğradığı saldırıdan sonraki görüntüler; yönetim kadrosu. Videolar internette dolaşıyor. Bakın, Amedspor sanki bir silahlı güçmü gibi, Amedspor maça çıktığında, çatışmada, operasyonlarda hayatını kaybeden askerlerin, polislerin resimleri asılıyor, helikopterli operasyon gösterileri gösteriliyor statlarda. Alın size, "Çocuklar ölmesin." pankartı açtı diye, Amedspor ayrımcılığa, ırkçılığa maruz kalıyor.

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Darbetti Sakaryaspor'u, darbetti o bahsettiğin arkadaşlar.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Devamla) – Bu riyakârlıktan, bu ikiyüzlülüğten de vazgeçilmeli. Gençleri savunmayan bu bütçeyi desteklemiyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Diyarbakır Milletvekili Sayın Hışyar Özsoy...

Buyurunuz Sayın Özsoy. (HDP sıralarından alkışlar)

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Sakaryaspor'u darbetti o arkadaşlar! Haberlerini yollarım ben size.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Siz orada mıydınız?

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Evet, oradaydım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Biz de darbedildiğinde oradaydık da.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özsoy.

HDP GRUBU ADINA HIŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Kıymetli arkadaşlar, müsaade ederseniz ben de birkaç kelime edeyim.

Sayın Bakan, hoş geldiniz.

Değerli Başkan, milletvekili arkadaşlarım; dış politika konusunda konuşacağım ve Dışişleri Bakanlığı bütçesine dair birkaç fikrimi paylaşacağım. Tabii, buna geçmeden önce, çok yakın zamanda tutuklanan HDP Dış İlişkiler Komisyonu üyesi Sayın Nazmi Gür, Nazmi ağabeyimiz -daha önce bu sıralarda milletvekilliği yapmış- ve yine, MYK üyemiz Alp Altınörs... Alp Altınörs ile Günay Kubilay Hocamız -daha önce parti sözcülüğümüzü, MYK üyeliğimizi yapmış- aynı hücreyi paylaşıyorlar. Yakın zamanda, saçma sapan, hukuka doksan takla attıran bir operasyonla tutuklandılar. Ben buradan kendilerine selam ve sevgilerimizi iletiyorum grubumuz adına. (HDP sıralarından alkışlar) Sayın Bakan, Nazmi Bey'i -Nazmi Gür'ü- siz tanıyorsunuz, müsaadenizle sizin de selam ve sevgilerinizi göndereyim, hücrede şu an. Göndereyim çünkü birlikte çalıştınız kendisiyle. (HDP sıralarından alkışlar) Yani tanıyanlar bilir, Nazmi Gür uzun dönem burada milletvekilliği falan da yaptı. Gerçekten, şu an hayretler içerisinde bekliyoruz, bir bakalım ne çıkacak diye.

Şimdi, kıymetli arkadaşlar, Plan ve Bütçe Komisyonunda ve burada, bu seneki bütçe konuşmalarını mümkün mertebe dikkatle dinlemeye çalışıyorum, bir gözlemimi paylaşmak istiyorum, samimiyetimle söylüyorum: Şimdi, heybede rasyonel argüman kalmayınca, rasyonel bir şekilde tartışma kalmayınca son derece mitik, destansı konuşmalar hâkim. Bugün özellikle baktım, ya bazı arkadaşlarım -size yemin ediyorum, Mehmet Tiryaki yazmış da az önce listemize- "Bugün 23 Nisan, neşe doluyor insan." coşkusuyla, gözlerini de kapatarak böyle, gözler de kapalı, bir vatan millet edebiyatı, akıl almaz! (HDP sıralarından alkışlar) Zannedersiniz 1970'lerde, 1980'lerde Cüneyt Arkın film çekiyor, Malkoçoğlu, Kara Murat! Bunun ruh hâli var burada ve inanın bana, bu çok sağlıklı bir ruh hâli değil; çok patolojik bir ruh hâlidir, gerçekten, çok samimiyetle söylüyorum. Bakın, dış politika bütçesi konuşacağız, birtakım rasyonel argümanlarla gitmemiz lazım.

Şimdi, ben bugün tribünlere konuşmayacağım gerçekten. Çünkü buraya gelip o gözlerini kapatıp, şiir okuyup böyle mit, destan anlatanlar şu karşı kameraya konuşuyorlar. Ben her zaman yaptığım gibi, buradaki arkadaşlarıma konuşmaya çalışacağım çünkü hâlâ, ısrarla Meclisin bir istişare yeri olması gerektiğini düşünüyorum, gerçekten düşünüyorum; aksi hâlde, bırakır gideriz yani burada kalmanın çok bir anlamı yok. (HDP sıralarından alkışlar)

Kıymetli arkadaşlar, Türkiye'de iç ve dış politikada çok ciddi bir transformasyon yaşanıyor, ciddi bir dönüşüm var; bunu ciddiye alın. Bu dönüşüm şöyle: Siyaset, ekonomi, kültür, sanat, spor, sağlık, akademi, basın, hukuk, diploması yani devlet yönetiminin birçok alanı var ama Türkiye'de bütün bu alanların çok hızlı bir şekilde militarize edildiğini düşünüyoruz. Çünkü Türkiye'nin iç, dış, ekonomik, hukuki, etnik, dinsel, mezhepsel, sınıfsal, toplumsal, cinsel, dünya kadar meselesi var ama neredeyse bütün bu meseleler bir asayiş, bir güvenlik meselesine indirgenmiş. Hâl böyle olunca, masada kalmanın tek yolu askerî anlamda sahada olmak gibi düşünülüyor; sahada olmanın tek yolu bu ama öyle değildir. Yani toplumların birçok açıdan güçlü vardır. Mesela, Türkiye -kimse düşünmüyor bunu çok fazla ama- demografik açıdan ciddi bir güçtür. Ya, 85 milyon insandan bahsediyoruz, 85 milyonluk bir pazardan bahsediyoruz, genç iş gücünden bahsediyoruz.

Eğitim kurumları çok önemli olabilir değil mi? Finans önemli bir alan, ekonomi önemli bir alan, demokrasi ve insan hakları alanı önemli bir alan. Yani bir toplum çok değişik biçimlerde sahada olabilecekken bize sürekli olarak, birisi bunları yine kandırmış "Sahada olmazsak masada olmayız." gibi konuşuyorlar. Ben size bunu söyleyeyim mi, bu nereden geliyor? Niye böyle; bu iktidar niye bunun alıcılığını yapıyor?

Şimdi kıymetli arkadaşlar, az önce bahsettiğim diğer alanlar var ya, ekonomi, finans, hukuk, demokrasi, demografi,

ideoloji, kültür, bütün bunlarda Türkiye'ye de Orta Doğu'ya da dünyaya da önerebileceğiniz çok fazla bir şey kalmadığı için, bir noktaya oynuyorsunuz. Bakın, Türkiye, Orta Doğu'ya ve dünyaya ne ihraç ediyor? Asker, askerî malzeme, bulamazsa da Suriye'den milis çete ihraç eder bir duruma gelmiş; ediyor ya, Libya'ya milisleri gönderdiler işte, herkes biliyor, dünya âlem biliyor. Fakat "Orta Doğu'da biz antiemperyal bir mücadele yürütüyoruz" diyenlere -az önce de bahsedildi- James Jeffrey makalesini -yakın zamanda Al-Monitor'da çıktı- okumasını tavsiye ederim. Ne diyor biliyor musunuz? Diyor ki: "Biz Türkiye'ye büyük ihtiyaç duyuyoruz çünkü (...)^(x)" Bu (...)^(xx) birkaç anlamı olabilir. "Kafkaslar, Karadeniz ve Orta Doğu'da Türkiyesiz yapamayız ve biz, Türkiye sayesinde Suriye savaşını bitirtip İran'a ve Rusya'ya bir zafer hediye etmeyeceğiz. Biz ancak Türkiye'nin askerî gücünü kullanarak Suriye savaşına nokta koyduruyoruz." James Jeffrey'nin söylediği bu. Sayın Bakan tanıyor, yakından diyalogu da var.

Şimdi, bakın, defalarca burada, bu kürsüde söyledik. Türkiye'nin öyle insancıl ve girişimci bir dış politikası yok; gayet müdahaleci, fırsat buldukça bütün boşluklara girmeye çalışan, alt emperyal yani bölgesel anlamda emperyal hevesleri olan bir siyaset, güdüyor. (HDP sıralarından alkışlar) Bunu yaparken de sizi temin ediyorum, ben kaç gündür dinliyorum, bütçede dinledik, o kadar esip gülenecek bir durum değil. "Türkiye hâlen NATO ülkesi ve Amerika bölgeden yavaş yavaş çekilmeye başlarken Türkiye'yi o boşluğu doldurması için konumlandırmak istiyor." Bunu açıkça söylüyorlar, bu benim argümanım falan değil. Diyorlar ki: "Ya, Libya'da ve Suriye'de Rusya olacağına ya da işte Suriye'de İran ve Rusya olacağına, en nihayetinde Türkiye bir NATO gücüdür, bari Türkiye olsun" diyorlar. Bunu diyorlar.

ŞAHİN TİN (Denizli) - Bu kadar basit değil.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Şimdi, aynı şekilde, girdiğimiz uluslararası parlamentolarda bu argümanı Türkiye tarafı da dile getiriyor zaten yani "Rusya mı olsun orada?" diyorlar.

Şimdi bakın -zaman çok hızlı geçiyor- bitirmeye çalışayım, çok konu var, giremedim. Şimdi, kıymetli arkadaşlar, Amerika'yla ilişkiler sallantıda; Trump gitti, Biden gelecek, Biden nasıl bir yaptırım rejimi uygulayacak daha bilmiyoruz fakat yaptırımlar geliyor. Avrupa Birliğindeki yaptırımları marta kadar ertelediler ama Avrupa Birliğinde de "Ciddi anlamda Türkiye'de tavizler olmasa, yaptırım gelecek." deniyor. Avrupa Konseyinde olan arkadaşlar biliyor, ilk defa Türkiye'nin Konseyden atılma tartışmaları başlamış. Bunu şunun için söylüyorum: Türkiye, yetmiş seksen yıldır Batı Bloku içerisinde bir NATO gücü olarak yer bulmaya çalışıyor, bakın yetmiş seksen yıllık bir geçmişi var -1950'lerden bu yana, yetmiş yıllık bir geçmişi var- ama geldiğimiz noktada, Amerika, Avrupa Birliği ve Avrupa Konseyi, her 3'ü birden yaptırım uygulama noktasına gelmişse şu...

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Çok beklersin sen! Çok yazık, çok yazık! Avrupa'nın yaptırımıyla övünüyor, bunu bekliyorsunuz, yazık!

ŞAHİN TİN (Denizli) – Yani Türkiye'nin kötülüğünü istemek doğru bir şey değil ki!

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın Sayın Özsoy.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Avrupa'nın yaptırımını bekliyor ya!

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Başkanım, ben yapmayacağım... Siz ekler misiniz sonra? Ben konuşamıyorum, benim başım ağrıyor ya! Ben konuşamıyorum böyle! (HDP sıralarından alkışlar)

Şimdi, şunu söylemeye... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Çok beklersin!

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Ya, bir saniye, iki dakika dur ya! Gelip konuşursun. Zaten ayda bir gelip burada konuşuyoruz. Bu kadar mı tahammülsüzsünüz siz ya!

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Bakanlar konuşurken masaları yumrukluyorsunuz.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Çok yazık! Ne Avrupa yaptırımı ya, karşı çıksana!

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Tamam, siz öyle... Ben başka bir şey diyorum. Diyorum ki bakın...

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Siz o zaman destekliyorsunuz...

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – La ilahe illallah! Ya, ne kadar saygısızsınız siz ya! Ya, konuşmaya çalışıyorum, sözümü kesiyorsunuz, bir durabilir misiniz ya! Ya, siz harbiden çok ilginçsiniz, gerçekten ilginçsiniz ya!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, lütfen müdahale eder misiniz.

BAŞKAN – Sayın Özsoy, siz Genel Kurula hitap edin.

Sayın milletvekilleri, lütfen...

SALİH CORA (Trabzon) – Hişyar Bey, devam edin.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Başkan, yapamıyorum. Ben gerçekten ciddiye alıyorum insanları. Ben, şu söylenenleri ciddiye aldığım için konuşamıyorum çünkü bakın Sayın Vekil, ben şu kameraya konuşsam, konuşurum ama size konuştuğum için dağılıyorum. Yani sizi hiçten saymam lazım burada, kulağımı kapatmam lazım, bunu yapmıyorum. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Tabii ki birbirimizi ciddiye alacağız Sayın Özsoy, bu yanlış bir şey değil.

Siz devam edin Sayın Özsoy.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Tamam...

SALİH CORA (Trabzon) – Hişyar Bey, devam edin. Biz masalara vurmuyoruz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ya, devam edip etmeyeceğini size sormuyor, "Dinleyin!" diyor.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Kıymetli arkadaşlar... Peki, neyse...

Kıymetli arkadaşlar, şöyle tamamlamaya çalışayım: Türkiye, dış politikayı bir iç politika malzemesi olarak kullanmış, üzerinde tepinmiş tepinmiş, bunun sınırlarına gelmiş, bitmiştir. Türkiye'nin şu mevcut noktada, bir ülke olarak çok ciddi sorunları var, bunlar iç politika malzemesi, hamaset malzemesi olarak kullanılabilecek meseleler değil. Onun için diyoruz ki bakın, bunlar ciddi meseledir. Hatta biz size diyoruz ki... Son olarak şuna gireyim, bu reform tartışmaları yapıldı, bir taraftan Türkiye yaptırımlardan kurtulsun, diğer taraftan da yatırımlar çekebilsin diye bir güvenlik ortamı oluşturulmaya çalışılıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Başkanım, bitiriyorum, özür diliyorum.

Kıymetli arkadaşlar, bu reform tartışmaları aslında dış politikada bir bitmişliğin, tükenmişliğin memleket içerisinde yarattığı sıkıntılara geçici bir çözüm fakat reform meselesini de şöyle düşünmek lazım. Orada, Sayın Cemil Çiçek -birçok düşüncesine katılmıyorum ama- konu hakkında bir demec vermişti "Bizim reforma değil de bir Tevbeinasuh'a şiddetle ihtiyacımız var." demişti yani samimi bir tövbeye; söyledi bunu. Bundan da kastı şu, sonuna kadar katılıyoruz kendisine: Bakın, Türkiye'de şu an için hemen, anında reform yapmaya kanımca ihtiyaç yok. Belki size biraz şaşırtıcı gelecek; reform yapmadan, yeni yasa

(x) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

(xx) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

yapmadan önce mevcut olan yasaları doğru düzgün uygulayın, bakın, anında birtakım farklılıklar olacak. Mesela, tek bir örnek vereceğim, kapatacağım: Geçen gün, Süleyman Soylu buraya geldi, bu Hakkârî meselesi... Girmeyeceğim şeye, Grup Başkan Vekillerim bakıyor, başka bir noktaya değineceğim. İki insanın helikopterden atılıp herkesin gözü önünde gözaltına alındıktan sonra cesetleri verildi; birisi ağır hasta, birisi ceset hâlinde ailelerine verildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Hemen bitiriyorum Başkanım, bir dakika eklediniz, bir dakika da girdikleri için mümkün olabilir mi? Geçen gün, burada, Meclis Başkan Vekili İçişleri Bakanına on iki dakika verdi, siz de bir dakika kayırın bizi.

BAŞKAN – Buyurun.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Kıymetli arkadaşlar, ne oldu biliyor musunuz? İçişleri Bakanı buraya geldi, dedi ki: “Evet, gözaltına aldık ama...” Mealen şunu söyledi: “Onlar yardım, yataklık yaptılar, biz de onları öldürdük.” Bunu burada dedi ve alkış aldı. (HDP sıralarından alkışlar)

SALİH CORA (Trabzon) – “Yargı süreci devam ediyor.” dedi. Soruşturma açıldı, yargı süreci devam ediyor.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Bakın, Türkiye Cumhuriyeti Anayasa’sında ne diyor arkadaşlar? Diyor ki: Vatandaşa suçu ne olursa olsun, itham ne olursa olsun işkence yapmayacaksınız yani Türkiye Cumhuriyeti devletinde güvenlik güçlerinin halka işkence yapmaması için bizim reform, İnsan Hakları Eylem Planı yapmamıza gerek yok ki sadece, mevcut olan yasaları uygulamak için siyasi bir irade... (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Ama Süleyman Soylu gibi buraya gelip bütün herkese hakaret yağdırdıktan sonra -işkence altında öldürülmüş insanları- burada, o güvenlik güçlerini meşrulaştıran bir mantık olursa vallahi, biz bu Dışişleri Bakanlığına 3 milyar değil, 300 milyar dolar para versek Türkiye’nin imajını dışarıda toparlama imkânı olmaz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Batman Milletvekili Sayın Feleknas Uca...

Buyurunuz Sayın Uca. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA FELEKNAS UCA (Batman) – Teşekkürler Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçe Kanun Teklifi’nin Avrupa Birliği Başkanlığı bütçesi üzerinde partim adına söz almış bulunuyorum.

Buradan, ekranları başında bizi izleyen halkımızı, cezaevinde bulunan parti Eş Genel Başkanlarımız, milletvekillerimiz, belediye Eş Başkanlarımız, MYK, PM ve parti üyelerimiz başta olmak üzere, tüm siyasi rehinleri selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, bu yıl da diğer yıllardan farksız bir şekilde ama dibe daha yakın bir ekonomik çöküşün içinde debeleniyoruz. Hâl böyleyken, tabii ki iktidarın sunduğu bütçe, refah seviyesini yükselten, bu çöküşe karşı önlem alan bir bütçe olmaktan uzak; yandaşa, ranta, savaşa alan açan bir tekliften ileriye gitmemiştir.

Bilindiği gibi, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçişle birlikte Avrupa Birliği Bakanlığı kapatılarak Cumhurbaşkanlığı karamamesiyle Dışişleri Bakanlığına bağlanmıştır. AKP’nin iktidarı boyunca propaganda malzemesi olarak kullandığı Avrupa Birliği üyelik vaatleri, Avrupa Birliğinin demokrasi ekseni değişim taleplerine karşılık verememesiyle durmuş. AKP Hükümeti son beş yıldır tamamen demokrasi ilkelerinden uzaklaşarak aksi bir rota izlemiştir. Avrupa Birliği Komisyonunun 2020 yılı raporu AKP’nin Avrupa Birliğinden nasıl uzaklaştığını açık bir şekilde göstermektedir. Raporda, Türkiye “Avrupa Birliğinin hukukun üstünlüğü, temel haklar ve yargı alanında devam eden olumsuz gelişmelerle ilgili ciddi endişeleri Türkiye tarafından ciddi bir şekilde ele alınmadı.” ifadeleri kullanılmıştır. Raporda “Türkiye her geçen gün Avrupa Birliğinden daha da uzaklaşıyor.” vurgusu da yapılmıştır.

Sayın milletvekilleri, dönemin Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan 2002 yılında yaptığı bir konuşmada “Kopenhag Kriterleri, Ankara kriterleri olacak.” demiş, Avrupa Birliğine üyelik için önemli eşik olan bu kriterlerin Türkiye’de uygulanacağı sözünü vermişti. Avrupa Birliği üyeliğine aday olan ülkelerin Kopenhag Kriterlerine göre demokrasi, hukukun üstünlüğü, insan hakları, azınlıklara saygı gösterilmesi ve korunması koşullarını karşılaması gerekir. Ancak AKP iktidarı halkın iradesine kayyum atayarak, yargıyı iktidar malzemesi yapıp tamamen siyasi kararlar alarak; seçilmişleri, akademisyenleri, gazetecileri tutuklatarak; insanların ifade özgürlüğünü gasbederek 2002’nin de gerisine nasıl gittiğini, Kopenhag Kriterlerine karşı Ankara kriterlerini nasıl uyguladığını bize açık bir şekilde göstermektedir.

Avrupa ülkelerini birçok bakımdan eleştirmeyi biliyorsunuz ancak kendinize gelince hiçbir hak hukuk gözetmiyorsunuz. Fransa’daki polis şiddetini eleştiriyorsunuz ama burası, özellikle 2016’dan sonra tamamen bir polis devletine dönüşmüş durumda. “İşkenceye sıfır tolerans.” dediniz ancak Diyarbakır başta olmak üzere, Kürt illerinde genç yaşlı demeden insanlar kolluk kuvvetlerinin saldırılarına maruz kaldı; cezaevlerinin önünde 70 yaşındaki analara gaz sıkıldı, yerlerde sürüklendiler. Bakın bu fotoğraflara, burada sıfır tolerans görebilecek misiniz? Sayın Bakan, buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

“Almanya’da Türkler asimile ediliyor, Türk dili yok edilmeye çalışılıyor. Baskı var.” dediniz. Peki, sizin burada Kürtlere yaptığınız nedir? Kürtçe tiyatroları yasaklıyorsunuz, belediyelerin astığı Kürtçe tabelalar indiriliyor, “web” siteleri kapatılıyor. Kürtçeyi yok sayma ve tahammülsüzlük sadece içeride değil, dışarıda da kendini gösteriyor; Japonya’da, Fransa’da açılan Kürtçe dil bölümlerine bile buradan müdahale ettiniz, kapatmaya çalıştınız.

Sayın Cumhurbaşkanı “Kendimizi başka yerlerde değil Avrupa’da görüyor, geleceğimizi Avrupa’yla birlikte kurmayı tasavvur ediyoruz.” diyor. Yıllardır Kopenhag Kriterlerinin bırakın uygulanmasını, bu Kriterlerin tam tersi bir yönde politika üreten iktidar, sıkıştığı yerden Avrupa vaadiyle çıkabileceğini sanıyor. Buradan sormak istiyorum: Avrupa’da gördüğünüz geleceğinizi hangi uygulamalarınız üzerinden kurmayı düşünüyorsunuz? Halkın iradesini gasbedip kayyum atayarak demokrasiye vurduğunuz darbeye mi? Seçilmişleri tutukladığınız, yargıyı siyasallaştırdığınız temellerle mi?

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Teröre yardım, yataklık yapan herkes tutuklanır.

FELEKNAS UCA (Devamla) - İnsan haklarını ayaklar altına aldığınız, AİHM kararlarını hiçe saydığınız politikalarınızla mı? İfade ve basın özgürlüğünde Türkiye’yi dünyada son sıralara yerleştirdiğiniz politikalarınızla mı? Orta Doğu’da barışı tesis edecek politikalar yerine, selefi örgütlerle iş birliği yaparak sürdürdüğünüz şiddet ve savaşa mı?

ŞAHİN TİN (Denizli) – Biz teröristlerle savaşıyoruz ya!

FELEKNAS UCA (Devamla) - Değerli arkadaşlar, Sayın Cumhurbaşkanı Erdoğan 2005’te, Avrupa Birliği tam üyelik müzakereleri için Avrupa Parlamentosundaki tarihî oylamada “evet” oylarına atıf yaparak “Avrupa Parlamentosunda bugüne kadar Türkiye’nin lehinde acaba 10 tane ‘evet’ oyu çıkar mıydı? Şimdi, Türkiye’nin lehine, oradan, 400’ü aşkın ‘evet’ oyu çıkıyor.” demesi üzerinden on beş yıl geçtikten sonra, Avrupa Türkiye’ye yaptırım kararı alma noktasına gelmiştir. Yarattığınız şiddet ortamı, hukuksuzluk, insan hakları ihlalleri, irade gaspı, kadın düşmanı politikalarınızın faturası Türkiye halklarına kesiliyor. Bu gerilemeler başlı başına Avrupa Birliği Başkanlığının işlevselliğini tartışmalı hâle getirmektedir. Avrupa Birliğiyle ilişkilerin dondurulma noktasına geldiği, varılan mutabakatların yerine getirilmesi için hiçbir somut girişimin olmadığı bütün kamuoyunca bilinmekte ve görülmektedir. Bu sebeple Avrupa Birliği Başkanlığına ayrılan bütçenin de sonuç alınmayan çalışmalara harcanacağı kaygısını taşımaktayız. Biz, bu sebeple Avrupa Birliği Başkanlığının kapatılmasını ya da yeniden bakanlık düzeyine getirilerek Avrupa

Birliğıyle ilişkilerin demokrasi yararına ilerlemesini öneriyoruz.

Değerli milletvekilleri, AKP iktidarının özellikle son on yıllık dış politika tarzı, Türkiye sınırlarının hem içinde hem dışında kutuplaşmaları ve çözümsüzlükleri derinleştirmiştir. AKP'nin iktidara geldiği ilk yıllardan itibaren "komşularla sıfır sorun" ve Avrupa Birliğine üyelik iddialarıyla toplumdan onay alan dış politika vadinin, bugün itibarıyla Neoosmanlıcı, müdahaleci ve yıkıcı yaklaşımlara dönüştüğünü gözlemliyoruz.

Şu an, Suriye başta olmak üzere kriz yaşamadığımız tek bir komşumuz yok. Özellikle Kürtlere içeride olduğu gibi dış politikada da düşman hukukunu sürdürüyorsunuz. Kürtler başta olmak üzere bölge halklarıyla müzakere, diplomasi ve demokratik çözüm politikaları yerine çeşitli selefî örgütlerle iş birliğine giriliyor. Bu durum bölgede gerilimi artırmakta, şiddet ortamını büyötmektedir.

Afrin işgalinden sonra bölgede Kürt kültürüne, ekonomisine yönelik sistematik saldırılar gerçekleştirilmiş, demografik yapı değiştirilmeye çalışılmıştır.

ZEHRA TAŞKESENLİOĞLU BAN (Erzurum) – Afrin işgal edilmedi...

ŞAHİN TİN (Denizli) – Ya, Kürtlere karşı bir saldırı olmadı, teröristlere karşı saldırıldı.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Afrin'de işgal yok.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Hatibi dinleyin, hatibi!

FELEKNAS UCA (Devamla) – Farklı inançlara ait mezarlar ve ibadethaneler tahrip edildi. Kontrolünüzdeki selefî örgütler tarafından kaçırılan yüzlerce kadının akıbeti hâlen belli değil.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Çok iftira atıyorsun, çok!

FELEKNAS UCA (Devamla) – Değerli arkadaşlar, önümüzdeki cuma Ezidi halkının temel dinî ve toplumsal değerlerinden biri olan Ezi Bayramı. Buradan Ezi Bayramı'nı kutluyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Ezidiler Türkiye'ye geldi, hatırlayın.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Biz onları koruduk ya Suriye'de, Irak'ta.

FELEKNAS UCA (Devamla) – Bu vesileyle şunu belirtmek istiyorum: 3 Ağustos 2014'te yüz binlerce Ezidi topraklarından edildi, 7 bin Ezidi kadın bu DAİŞ barbarları tarafından kaçırıldı.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Türkiye sahip çıktı, Türkiye.

FELEKNAS UCA (Devamla) - Dinini değiştirmeyen kadınları canlı canlı yaktılar. 2.800 kadının akıbeti hâlen belli değil. Çocuklarının gözünün önünde babalarının başları kesildi.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Biz Ezidileri koruyoruz.

FELEKNAS UCA (Devamla) – Bu fermanan dolayı, Şengal'de hâlen yeni toplu mezarlar bulunuyor.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Bunlar yalan söylemler, doğru olmayan söylemler; vatandaşı kandırıyorsunuz, halkı kandırıyorsunuz.

FELEKNAS UCA (Devamla) - Bu insanlık suçu, Birleşmiş Milletler tarafından hazırlanan bir raporla da açıklandı ve bu suçların Türkiye'ye sıçrayan örnekleri de mevcut.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Ülkenizi şikâyet ediyorsunuz.

FELEKNAS UCA (Devamla) - Örneğin, DAİŞ çetelerinin Şengal'de esir aldığı Ezidi bir kadın, Ankara'da İŞİD emirinin evinde dört yıl boyunca köle olarak tutuldu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ŞAHİN TİN (Denizli) – Yalan bunlar, gerçekleri saptırıyorsunuz.

BAŞKAN – Buyurunuz.

FELEKNAS UCA (Devamla) - Ailesi genç kadını Türkiye'nin başkentinden satın almak zorunda kaldı. Buradan soruyorum: DAİŞ emirinin Türkiye'nin başkentinde ne işi var? Bu kadını kaçıran barbarlar kontrolünüzdeki sınırlardan nasıl bu kadar kolay geçebilir?

İkinci bir örnek de Gaziantep'te. İnternette kurulan köle pazarında kız çocukları ve kadınlar İŞİD çeteleri tarafından satıldı. Bunu Avrupa basınından bile okuduk.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Biz onları yakalayıp kodese tikiyoruz, merak etmeyin.

FELEKNAS UCA (Devamla) - Bütün bunlar yetmedi, Türkiye bu katliamdan sonra 6 kez Şengal'i bombaladı. Hâlen Rojava ve Şengal tehdit altında.

Size sormak istiyorum: Siz Ezidi halkından ne istiyorsunuz? Ezidiler size ne yaptı? (HDP sıralarından alkışlar)

ŞAHİN TİN (Denizli) – Provokatör ya!

ZEHRA TAŞKESENLİOĞLU BAN (Erzurum) – Orada Ezidilerin ne yaşadığını bırakın, Kürtlerin ne yaşadığına bakın. Biz yıllardır Ezidilere de Kürtlere de kucak açtık.

FELEKNAS UCA (Devamla) - Ne 74 ferman ne DAEŞ ne de Erbil-Bağdat Anlaşması Ezidileri bitirebilir; ne Şengal'i boşaltabilir ne de oradaki yeni yaşamın önüne geçebilir.

"..."^(x) (HDP sıralarından alkışlar, MHP sıralarından sıra kapaklarına vurmalar)

ŞAHİN TİN (Denizli) – Bunların hepsi gerçek dışı, yalan propagandalardır, Kürt halkını kandırıyorsunuz.

BAŞKAN – Son konuşmacı Adana Milletvekili Sayın Tulay Hatimoğulları Oruç...

Buyurunuz Sayın Oruç. (HDP sıralarından alkışlar)

ŞAHİN TİN (Denizli) – Kürt halkını kandırıyorsunuz, yalan propaganda ortaya atıyorsunuz hep. Yezidileri koruyan biziz, burada Türk devletidir.

ZEHRA TAŞKESENLİOĞLU BAN (Erzurum) – Afrin'de 14 tane köy yaktınız.

ŞAHİN TİN (Denizli) – PKK'nın arkasındasınız her zaman.

(AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Oruç.

Sayın milletvekilleri... Sayın milletvekilleri hatip kürsüde.

HDP GRUBU ADINA TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Sayın Başkan, sayın Bakanlar, değerli milletvekilleri; Nijerya'da Boko Haram saldırısı sonucu yaşamını yitiren sivilleri burada anarak sözlerime başlamak istiyorum, bu katliamı kınıyorum, Nijerya halkının acısını paylaşıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

Değerli halkımız, biz burada bütçeyi konuşmaya çalışıyoruz; bütçede yaşanmış olan açıkları, ülkede yaşanan açlığı, yoksulluğu, sefaleti; gençliğin geleceksizliğini konuşurken hâlâ buradan, şu sıralardan "terör" diye bağırırmaya devam ediyorlar çünkü ülkeyi batırdılar, parsel parsel sattılar; ellerindeki tek savunuyu terör ama biz, burada, bu kürsüde, asli gerçekleri; bu kürsüde,

^(x) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

yaşanan ekonomik krizi, açlığı ve yoksulluğu; bu kürsüde, uyguladığınız dış siyasette Türkiye halkının boynuna geçirmiş olduğunuz zincirin halkalarını tek tek anlatmaya devam edeceğiz. (HDP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ŞAHİN TİN (Denizli) – O sizin görüşünüz...

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Devamla) – Evet, “Geçmişten almayın.” diyorlar. Neolitik Çağ’dan başlayacak değilim, sadece son on senede Orta Doğu ve Kuzey Afrika’da yaşananlardan bahsedeceğim. Bakın, Suriye’de 2011 Martında savaş başladığında Türkiye, hemen orada bir rol üstlendi; üstlenmesi gereken rol, orada emperyalist güçlerin açığa çıkarmış olduğu IŞİD ve Müslüman Kardeşler’den devşirmiş olduğu örgütlerle, El Kaide’den devşirmiş olduğu örgütlerle bir arada olmak, Suriye’de onları desteklemek yerine tam tersi, Suriye’nin toprak bütünlüğünü koruyacak, barış ve diyaloga onları çağırarak, masa kuracak bir komşu ülke olmalıydı. Bu görev tabii ki Türkiye’ye düşerdi çünkü bizim Suriye’yle 911 kilometrelik sınırimız var. Oysa ne yaptı AKP iktidarı, Cumhur İttifakı? Dostları olan Esad’ı birden Esed’e çevirdiler ve orada gerçekten -değerli yalnızlık diyoruz, zorunuza gidiyor- değerli yalnızlığın startı verilmiş oldu.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Dik duruyoruz, başımız dik duruyor.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Devamla) – Bakın, kamuoyuna “Terör koridoru oluşuyor.” diye propaganda ettiniz. Ben burada çok merak ediyorum... Suriye, Birleşmiş Milletler tarafından kabul edilen bir ülkedir ve Suriye diyor ki “Ben sizi toprağımda istemiyorum. Burada bir sorun varsa ben çözeceğim.” ama siz “Yok, biz toprağınıza geleceğiz.” diyorsunuz. Buradaki savaş Suriye devletiyle mi? Buradaki savaş Kürt halkıyla mı?

SALİH CORA (Trabzon) – DAEŞ’le...

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Devamla) – Buradaki savaş sizin deyiminizle “terör” mü? Buna siz yanıt veremiyorsunuz; bakın, yanıt veremiyorsunuz.

SALİH CORA (Trabzon) – DAEŞ’le mücadele ediyoruz.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Kürt halkıyla bir derdimiz yok bizim.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Devamla) – Bakın, geldiğimiz nokta şu: Hatırlayacaksınız, Doğu Guta’dan İdlib’e gelen selefi cihadist bir çete mensubu dedi ki: “Eğer bizi İdlib’de yalnız bırakırsanız, eğer yarın Rusya -12 gözlem noktası kuracaksınız ama bu 100’ü falan geçmiş galiba- sizi zorlar ve bu gözlem noktaları...” Şimdi M4’ün yakınındaki bütün gözlem noktalarını tek tek terk ettiğiniz gibi; o zaman da terk etmeniz gündemdeydi ama şimdi terk ediyorsunuz. “Bizi terk ederseniz iki saat içinde Reyhanlı’da oluruz.” dedi.

Bakın, bugün sizin Suriye politikanızın Türkiye’ye armağanı, sınır boyu selefi cihadist çeteler; sınır boyu El Kaide, El Nusra uzantıları; sınır boyu IŞİD çeteleri. (HDP sıralarından alkışlar)

ŞAHİN TİN (Denizli) – Ne alakası var ya?

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – PKK, PKK...

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Devamla) – Sadece sınırda değil Ankara’nın göbeğinde, İstanbul’un göbeğinde, Antakya’nın göbeğinde patlamaya hazır birer bomba armağan ettiniz siz bu topluma, birer bomba.

SALİH CORA (Trabzon) – Hepsi hücre yapılanmasına döndü; hepsini etkisiz hâle getirdik, hücre yapılanmasına döndüler. Şu an DAEŞ diye bir şey kalmadı orada, hücre yapılanmasına döndüler.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Ya konuşmayın!

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Devamla) – Bakın, şimdi, Suriye’de Cenevre Görüşmeleri oluyor, anayasa yazım süreci başlamış durumda. Daha da önemlisi ve çarpıcı olan, Şam’da Uluslararası Sığınmacı ve Yerelde Yer Değiştiren Kişiler Konferansı yapıldı. Buraya Rusya ve Çin başta olmak üzere 27 ülke dâhil oldu. Mültecilerin Suriye’ye dönüşü konuşuluyor, “Altyapısını nasıl kurarız?” diye konuşuyorlar ama Türkiye bu masada yine yok, yine yok, yine yok.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Türkiye her yerde var, merak etme!

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Devamla) – Türkiye’de 4 milyon Suriyeli var, en başta o masada olması gereken Türkiye’ydi. Türkiye’deki 4 milyon sığınmacının -ki mülteci statüleri bile yok Türkiye’de- Suriye’ye, kendi ana vatanlarına, topraklarına en sağlıklı şekilde dönmesinin bile önünü açan toplantıda yoksunuz, davet de edilmediniz, davet edilseydiniz gider miydiniz; onu da ben gerçekten bilmiyorum.

Bakın, neden mülteci sorununu çözmek istemiyorsunuz? Çünkü iki ülkenin komşuluk hakkına birincisi saygı duymuyorsunuz. İkincisi: Kürt halkının yaşadığı Türkiye ve Suriye sınırında bir ara koridor oluşturmak istiyorsunuz, bir tampon bölge oluşturmak istiyorsunuz, bir uydu oluşturarak Kürtlerin komşuluk sınırlarını ortadan kaldırmak istiyorsunuz.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Öyle mi, PKK’ya mı bırakacağız?

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Devamla) – Mültecileri Avrupa Birliğine karşı şantaj malzemesi olarak kullanıyorsunuz. Araştırdınız siz mültecileri. Öyle mültecisever gibi falan gözükmeyin.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Öldürülecekler!

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Devamla) – Bu soruları çok sorduk, bir daha soracağız: Bakın, S-400 füzeleri ve F-35 programı; milyarlarca dolar harcadı Türkiye bu programa ve bu hava savunma sistemine. S-400 hangarda duruyor, F-35 programından çıkarıldı Türkiye. Bu ülkenin bu kadar ekonomik kriz yaşadığı bir yerde, Libya’ya savaşçı gönderip onları finanse ettiğiniz bir yerde buranın işçisi, çiftçisi, köylüsü, vatandaşı, esnafı aç, aç; siz bunun farkında değilsiniz.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Taşeronlar...

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Türkiye’nin bölünmez bütünlüğü her şeyden önemli.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Devamla) – Farkında olmadığınız için de kendi sonunuzu kendiniz hazırlıyorsunuz. (HDP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ŞAHİN TİN (Denizli) – Neden bahsediyorsun sen ya?

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Devamla) – Bakın, şimdi yeni trend: Doğu Akdeniz’de suları kaynattınız, köpürttünüz; elinize bir şey geçmedi. Şimdi mesela Oruç Reis gemisini geri çektiniz, mesela mavi vatan stratejisi, teorisi ne oldu bilmiyoruz. Bu teorinin babalarından biri olan Cihat Yayıcı sessizce istifa etti, ülkede doğru düzgün gündem dâhi olmadı ama burada stratejik derinlikte yapılan hata aynı şekilde mavi vatan teorisinde yapılmıştır, yapılmaya da devam ediyor. Bunun bedelini yalnız siz ödemiyorsunuz, hepimize ödetiyorsunuz.

Bakın, iktidar, Suriye’yi, Libya’yı, Irak’ı çözdü de şimdi sıra Kafkasya’ya gelmiş. Cumhurbaşkanı Azerbaycan’a gidiyor, bir şiir okuyor, ortalık karmakarışık oluyor.

Sayın Dışişleri Bakanı size görev düştü, Cumhurbaşkanının arkasını toplama görevi size düştü, bakın, İran’la diyalog size düştü. (HDP sıralarından alkışlar)

ŞAHİN TİN (Denizli) – Kimse bunu saklamıyor; bu, bir devlet ruhudur, devlet siyaseti... Ne olduğunu bilmeden konuşuyor.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Devamla) – Burada İran’ın Dışişleri Bakanı diyor ki: “Bu okunan şiirin, ‘Fırat Nehri’ni kum doldurdular’ cümlesinin manasını bilmeyen bir Cumhurbaşkanı olur mu?” Hemen Dışişleri Bakanı devreye giriyor ve bunu

diplomatik yollarla çözmeye çalışıyor. Ne yaparsanız yapın tek adam rejiminin dış siyasette dağıttığı, şimdi de İran'la kurmaya çalıştığı bize hediye edeceğiniz yepyeni süreci -ki bu şiir öyle çok da tesadüf okunmamıştır diye kanaatim var, bilemiyorum, göreceğiz, süreç bize bunları gösterecek elbette- bunu toparlamak sizlere kalıyor ama toparlanamıyor.

SALİH CORA (Trabzon) – Rahatsız olduğunuz konu hangisi? Neden rahatsız oluyorsunuz onu söyleyin, neden rahatsız oluyorsunuz?

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Devamla) – Bakın, burada değerli yurttaşlarımız, Türkiye ve bu Hükûmetin tek adam rejimi ABD, AB, Rusya ve İran'da sarkaç siyaseti üzerinde sörf yaparak bugüne geldi. "Oyun kuruyoruz." dediniz, kesinlikle kurduğunuz oyuna kendiniz kurban oldunuz ve halkların kaderiyle, ülkenin kaderiyle gerçekten oyun oynadınız, oyun falan kuramadınız siz.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Her oyununu bozduk.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Oyun bozarız biz, oyun kurmayız.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Devamla) – Siz söylüyorsunuz, ben söylemiyorum.

Burada bizim hep beraber şuna ihtiyacımız var: Bizler, savaş ve ölüm ihraç edecek bir ülke değiliz, böyle bir ülke olmaktan çıkacağız emin olun. Sınır ötesine, Afrin'e, İdlib'e, Ayn İsa'ya, Suriye'nin bütününe, Libya'ya, Şengal'e, Irak'a, elimiz uzandıkça Yemen'e, Azerbaycan'a savaşçı değil, çözüm siyaseti göndereceğiz, çözüm siyasetiyle gideceğiz. Kürt halkının gerek Türkiye'de gerekse Suriye'deki sorunlarının...

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Kandil'deki gibi mi?

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Devamla) – ...barışçıl, demokratik, Anayasa'da güvence altına alınmasının yöntemini bulmak üzere bizler çalışmalarımızı sürdüreceğiz.

ŞAHİN TİN (Denizli) – PKK'ya söyle, Amerika'ya söyle.

SALİH CORA (Trabzon) – Astana süreci nedir? Astana süreci barış sürecidir.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Devamla) – Bölge halklarının siyasal, ekonomik, toplumsal, demokratik ve ekolojik talepleri yüzyıllardır mevcuttur. Bakın, kurduğunuz oyunda perde inerken sadece siz kaybetmemiş olacaksınız, ülke kaybediyor, bölge kaybediyor, halklar kaybediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ŞAHİN TİN (Denizli) – Amerika'ya da sorsana "Suriye'de ne işin var?" diye "10 bin kilometre ileride ne işin var?" diye sorsana.

BAŞKAN – Buyurunuz.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Devamla) – Emperyalizmin aksına ortak olarak ülkelerin içişlerine, askerî müdahale dâhil olmak üzere, her türlü müdahaleyi kendinde hak gören bir anlayış asla ve asla bu ülkeyi daha ileri taşıyamaz, bölge barışına hizmet edemez. Bizler, bölgenin barışı için, ülkemizin barışı için çalışacağız.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Biz de barış için Suriye'deyiz, sınırlarımızı koruyoruz.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Devamla) – Biz, Türkiye'nin jeostratejik konumunu, halkların çeşitliliğini, Orta Doğu ve bölgenin barışına hizmet etmek için uğraşacağız ve...

HÜDA KAYA (İstanbul) – Saygı duyun arkadaşlar, saygı duyun.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Devamla) – ...ülkemizin jeostratejik konumunu sizler gibi savaşa, sizler gibi şantaj siyasetine, sizler gibi başkalarının hakkına göz diken bir siyasete asla yol vermeyeceğiz. (HDP sıralarından alkışlar)

ŞAHİN TİN (Denizli) – Kimsenin toprağında gözümüz yok.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Daha sesli konuş, duyamadım.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, grubumuza yoğun sataşma oldu, cevap vermek isterim kürsüden.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Turan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

5.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ, Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz ve Batman Milletvekili Feleknaş Uca'nın 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde HDP Grubu adına yaptıkları konuşmalarında AK PARTİ'ye sataşmaları nedeniyle konuşması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, en uç görüşlerin de bu kürsüden özgürce ifade edilmesini saygıyla karşılıyoruz, sabırla takip ediyoruz. Ancak konuşmalarda öyle ifadeler vardı ki bırakın vekilliği, bu ülkede yaşayan hiçbir insanımızın kabul etmeyeceği, çok özel anlamlar yüklenebilir. Örneğin "Fikirlerinden dolayı gençlerimizin bursları kesiliyor." gibi çok afaki bir ifade kullandı Sayın Vekil.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Kestiniz ama.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Niye müdahale ediyorsunuz?

BÜLENT TURAN (Devamla) – Essükûtu hayrülminel dırır... Başlamadım daha bir dakika, bir dakika...

Oysa biliyorsunuz bursların verilmesi de kesilmesi de somut kriterlere bağlıdır. Adli sicilde sorun varsa, başarıda sorun varsa bunlar kesilebilir.

Yine, aynı şekilde "genç" diye ifade edilen konuşmacı, konuşmasında bazı ağır ifadeler kullandığında, arkadaşlarımız yerinden uyarıda bulundular. Sayın Grup Başkan Vekili de belki haklı olarak dedi ki: "Gence niye laf atıyorsunuz? Gençlere sabredemiyorsunuz." Arkadaşlar, konu asla "genç" değil. Gençler başımızın tacı ama "genç" ifadesinin arkasında, bu ülkenin terörle olan imtihanında terörün yanında yer alan ifadeler kullanırsanız bu grup ayağa kalkar ve "Dur!" der. O yüzden, mesele genç değil, diğer bir mesele. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, HDP sıralarından gürültüler)

Aynı genç hatip "Kürt düşmanlığı yüzde 900 arttı. Kürtçe konuşamıyoruz." dedi ama baktım -zor değil- hatibin mezun olduğu okul, Mardin Artuklu Üniversitesi Kürt Dili ve Edebiyatı Bölümü.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Atama yapmadınız, atama! Bir kadın öğretmen atamadınız, bir vekil öğretmen ataması yapamadınız; sizin saygınız bu!

BÜLENT TURAN (Devamla) – Dolayısıyla, aslında üniversitenin adı da size cevap, bölümü de size cevap.

Bakınız, değerli arkadaşlar, bir önemli mesele de... Aslında bunu demeyecektim ama hâlâ bağırdığınız için demek zorunda hissediyorum kendimi çünkü sizin derdiniz anlamak değil, "Bizim konuşmalarımızı nasıl anlamışlar, bir anlayalım." değil; siz, sadece bağırmayı, sadece gerginlik yapmayı bir siyaset zannediyorsunuz. Bakınız, şunu söyleyeceğim değerli arkadaşlar... (HDP sıralarından gürültüler)

ŞAHİN TİN (Denizli) – Bir dinleyin önce, Grup Başkan Vekiliniz cevap verir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT TURAN (Devamla) – Başkanım iki dakika daha izin verseniz...

BAŞKAN – Buyurunuz.

BÜLENT TURAN (Devamla) – O arkadaş, o hatip, HDP Vekili 4 kızın fotoğrafını gösterdi ve dedi ki “Siz kaybettiniz.” Daha ötesi, tecavüze uğradığını iddia ettiği bir kızın fotoğrafını gösterip “Sizin elinizle bu serbest kaldı.” dedi. Bakınız, bunlar çok ayıp laflar.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Evet, kaldı.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Sizin cezasızlığınız.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Biz AK PARTİ'nin kuruluşundan bugüne kadar “İşkenceye sıfır tolerans.” demiş, işkenceyi bu ülkeden kaldırmış bir ekibiz, partiyiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, HDP sıralarından gürültüler) Eğer uygulamada hata varsa, şahsi sorumluluklar varsa, kusurlar varsa bunu, böyle, bir iktidara, bir partiye mal edemezsiniz. Suçların şahsiliği ilkesi vardır. Siz eğer suçların şahsiliği ilkesini ihlal ederseniz o zaman bize şu hak doğar...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Yeni bir şey anlat, yeni bir şey söyle, yeni bir şey!

BÜLENT TURAN (Devamla) – O konuşmacınız yani az önceki konuşmacınız Dersim Dağ'ın ağabeyi “Mazlum Dağ” adlı terörist, bizim devlet görevlimizi şehit eden bir terörist. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, HDP sıralarından gürültüler) O zaman şunu mu diyeceğiz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT TURAN (Devamla) – “Biz bundan sorumlusak siz de ağabeyinizin terör faaliyetinden sorumlusunuz.” mu diyeceğiz? (AK PARTİ sıralarından alkışlar, HDP sıralarından gürültüler) Bu yanlış, bu ayıp! Suçların şahsiliği ilkesine saygı duyan insanlar, ekibiz.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Siz kardeşi misiniz?

HÜDA KAYA (İstanbul) – Musa Orhan'ın kardeşi misin sen şimdi?

BÜLENT TURAN (Devamla) – Bir dakika daha vererseniz çok kısa konuşacağım Başkanım.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Turan.

BÜLENT TURAN (Devamla) – “Diplomatımızı şehit eden teröristin kardeşisin.” mi diyelim biz de?

HÜDA KAYA (İstanbul) – Ne demek şimdi bu?

BÜLENT TURAN (Devamla) – O yüzden diyorum ki şahsi suçları Hükûmetin tümünün işiymiş gibi sunmanız büyük yanlış.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Sen çarpıtma, çarpıtma!

BÜLENT TURAN (Devamla) – Bir başka arkadaş, bizim üzerine titrediğimiz, rüyalar gördüğümüz, 83 milyonun kardeşliğini esas edindiğimiz Türk-Kürt kardeşliğini “bir terane” diye ifade etti. Ben buna cevap vermeye utanıyorum. Bin yıllık tarihimize “terane” tarzı bir yaklaşımla eğer söylem hâline getirirseniz “yazık” derim sadece. Derdinizin Kürtler olmadığını, bin yıllık kardeşliğimiz olmadığını bir daha itiraf etmiş olursunuz ancak bu ifadeyle. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ŞAHİN TİN (Denizli) – Aynen.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Bakınız, bir diğer hatibiniz, efendim, “Ezidileri öldürüyorsunuz.” dedi.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Evet.

BÜLENT TURAN (Devamla) – İnsaf, insaf!

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – İnsaf! İftira, iftira.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Arkadaşlar, bizim için insan var.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Hikâye anlatma.

BÜLENT TURAN (Devamla) – İnsanın mezhebi, dini, ırkı yok. Biz kapıları açarken “Sen Ezidi misin, sen değil misin?” demedik, kim mazlumsa kapımızı açtık ama bir şey daha söyleyeyim. O arkadaş bütün konuşması boyunca...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT TURAN (Devamla) – Başkanım, affınıza sığınıyorum, önemli bir konu bu.

BAŞKAN – Buyurunuz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ama üç dakika anlaşıştık.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Başkanım, değerli arkadaşlar, o arkadaş, baktım, Almanya'da yetişmiş, büyümüş bir siyasetçi.

Değerli arkadaşlar, o konuşmanın yarısını Almanya'da yapamazsınız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ŞAHİN TİN (Denizli) – Yapamazsınız, asarlar orada asarlar.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Bu ülkede her şeyi söyleme hakkını kendinizde görüyorsunuz, ülkenin birliğine, beraberliğine kastetmesine rağmen söylüyorsunuz.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Aynen.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Bakınız, değerli arkadaşlar, vekilliği yanlış anlamışsınız. Vekillik, bu ülkenin birliğine hizmet etmektir. Vekillik, yeri geldiğinde omuz omuza millî konularda beraber olmaktır. Vekillik, Kandil'in sözcülüğü değildir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, HDP sıralarından gürültüler) Vekillik, terörist cenazesine katılmak değildir. Vekillik, teröristi aracına alıp şoförlük yapmak değildir. Vekillik, Türkiye'yi gidip Avrupa'ya şikâyet etmek değildir. Vekillik, teröristlerin cep telefonunu alıp da emniyetten kaçırmak değildir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, HDP sıralarından gürültüler) Vekillik, bu ülkenin beraberliğine omuz vermek, adım atmak demektir.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Zulme karşı baş kaldırmaktır.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Biz, bunları konuşmaktan bıktık, yüzünüze anlatmaktan bıktık ama siz duymaktan bıkmadınız.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ŞAHİN TİN (Denizli) – Bunlar demokrasi, özgürlük, eşitlik arkasına saklanıp terör savunuculuğu yapıyorlar, başka bir şey değil, vatan hainliği yapıyorlar.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sataşmadan...

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Meral Hanım, ben de konuşayım ondan sonra cevap verin.

Sayın Başkan, ben de konuşayım ondan sonra...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ama siz de sataşacaksanız ben sonra yine konuşurum.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Yok, hayır. Size dair bir şeyler söyleyeceğim, onu sataşma olarak kabul ederseniz...

BAŞKAN – Sayın Grup Başkan Vekilleri, sadece bir defa söz hakkınız var, ondan dolayı da sürenizi biz ilave ederek tamamlayacağız ama bir tur olacak haberinizi olsun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – O zaman... Şimdi ben konuşursam sonra sataşırsa...

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Şimdi, öyle olacağı için böyle olması daha iyi.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bülbül. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

8.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul'ün, PKK'nın aslında bir narko terör örgütü olduğunu bir kez daha ifade etmek gerektiğine, Şemdin Sakık'ın uyuşturucu geliri olmazsa terör örgütünün ayakta kalamayacağına dair itirafını da not etmek gerektiğine, PKK, KCK, PYD'nin Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde vatandaşlara zorla kenevir ektirdiğini ifade eden 2020 Yılı Türkiye Uyuşturucu Raporu'nun son derece açık olduğuna, sistematik olarak devleti suçlayan bir parti grubunun bu faaliyetleri kınamasını beklediklerine ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Değerli milletvekilleri, HDP Grubunun konuşmalarını hep birlikte dinledik. Tabii, Sayın Turan'ın yapmış olduğu açıklamaların tamamına biz de imzamızı atıyoruz, sonuna kadar destekliyoruz. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Şimdi, burada Dışişleri Bakanımız, Gençlik ve Spor Bakanımız, burada Tarım Bakanımıza mevzu çok girmese de yine bütün Bakanlarımız bu hususlarda cevaplarını vereceklerdir ancak bir hususu belirtmemiz lazım: Şimdi, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde, Doğu Anadolu'da uyuşturucudan -efendime söyleyeyim- gençlerin, insanların uyuşturucuya bağımlı hâle geldiğinden, uyuşturucu ticaretinden de bahsedenler oldu hatta bir askerin Lice'de yakalandığından falan bahseden oldu. Şimdi, burada şunu ifade etmemiz lazım: PKK terör örgütünün aslında bir narko terör örgütü olduğunu burada bir defa daha ifade etmek gerekiyor.

Yine, Amerika Birleşik Devletleri'nin kaçakçılık yapan örgütler listesinde, PKK'nın, PYD'nin yine bulunmuş olduğunun tekrar burada altını çizmek gerekiyor. Aynı şekilde, PKK üst düzey yöneticilerinin "özel olarak belirlenmiş uyuşturucu kaçakçısı" olarak ABD Hazine Bakanlığı tarafından tespit edildiğini ifade etmek gerekiyor.

Yine, Almanya'da Der Spiegel dergisinin yayınladığı bir yazıda, 8-12 yaşları arasında olan çocuklara PKK tarafından sokaklarda uyuşturucu sattırıldığını ve buralardan komisyon alındığını ifade ettiğini yani sadece çocukları dağa çıkarıp terörist yapmak değil, Almanya'da da o terör örgütünün yine aynı şekilde çocukları, 8-12 yaş arasındaki çocukları, burada uyuşturucu ticaretinde kullandığını ifade etmemiz gerekiyor.

Yine, Şemdin Sakık'ın ifadesinde, bölücübaşına atfen söylediği -eğer narkotik gelirleri, uyuşturucu geliri olmazsa terör örgütünün ayakta kalamayacağına dair- itirafını burada yine not etmek gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Devamla) – Yine, en son, PKK, KCK, PYD'nin Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da vatandaşlara zorla kenevir ektirdiğini ve bundan üretilen esrardan komisyon aldığını, köylüleri ve bölge insanını bu vesileyle suça iştirak ettirdiğini ve zulmettiğini ifade eden 2020 yılı Türkiye Uyuşturucu Raporu son derece açıktır. Buradan da yaklaşık 500 milyon dolar civarında gelir elde ettiği ifade edilmektedir. Bölge insanını uyuşturucuya ve uyuşturucu ticaretine alet eden PKK, KCK, PYD'nin uluslararası narko terör faaliyetleri aslında sadece Kürt kardeşlerimize değil, insanlığa karşı işlenen suçlardır. Tabii, buradan, bütün bu anlattıklarımın dolayısıyla devleti sistematik olarak suçlayan bir parti grubunun kalkıp da PKK, KCK, PYD'nin yapmış olduğu bu faaliyetleri kınamasını biz tabii ki beklemiyoruz; onlar, onları kutsamaya devam etsinler, Türkiye Cumhuriyeti devleti de onlarla mücadele etmeye devam edecek.

Saygılar sunuyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Beştaş... (HDP sıralarından alkışlar)

MEHMET RUŞTU TIRYAKI (Batman) - Vallahi herkes PKK'nın ekmeğini yiyor.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) - Ekmeğini yiyen sizsiniz, siz ekmeğini yiyorsunuz.

MEHMET RUŞTU TIRYAKI (Batman) - Vallahi öyle yani.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) - PKK olmasa burada olmazsınız. İsminizi bile tercih eden PKK!

MEHMET RUŞTU TIRYAKI (Batman) - Başka bir şey söyleseniz...

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

6.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasında HDP'ye sataşması nedeniyle konuşması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) - Güceneceğiniz hiçbir şey yok. PKK'nın yaptığı listelerle buradasınız.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Yüzde 6 bile oyunuz yok!

MUSTAFA BAKI ERSOY (Kayseri) – Oya bakmaz o iş! (HDP ve MHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Bir müdahale ederseniz...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Arkadaşlar, Sayın Turan'ı dikkatle dinledim. Doğrusu, not aldım ama hepsine...

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) - Ekmeği yiyormuşuz biz! O ekmeğin yerin dibine batsın!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Sanırım beş dakikayı bana da verecek Değerli Başkan.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Ben iki dakika konuştum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Hepsine cevap veremem ama genel hatlarıyla söyleyeyim.

Önce şunu söyleyeyim: İktidarın görevi, muhalefeti dinlemek ve ülkeyi yönetmektir. Biz burada muhalefet partisiyiz; eleştirilerimizi yöneltiriz, tespitlerimizi yaparız ve iktidarın bu konularda nerelerde eksiklik yaptığını söyleriz.

Fotoğraflardan başlayalım. Bizim değerli hatibimiz sevgili Dersim Dağ çok güzel bir gençlik konuşması yaptı ve gençlerin fotoğraflarını getirdi; bunu bile eleştirdi.

Gülistan Doku -duymayanınız yoktur arkadaşlar, inanmıyorum- üç yüz kırk beş gündür kayıp.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – E, benim oğlumunkini de getirseydin. Eren Şahin'imi de getirseydin, ne vardı?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Annesine, ablasına 50 bin lira para cezası verildi.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – 17 yaşındaydı!

ŞAHİN TİN (Denizli) - Onlar kendi gözlüğünden bakıyor, kendi penceresinden.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - Gözaltına alındı. Sebep ne, biliyor musunuz? Çocuklarını aramak, kızlarını arıyorlar.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Benim oğlumun fotoğrafını da getirseydin! 17 yaşındaydı!

ŞAHİN TİN (Denizli) – Ya, bırak! Dinlemiyor bak ya.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - İktidar kimse onlar bu kayıp olayından sorumludur; bu, anayasal bir sorumluluktur. Bunu arayıp bulmak zorundadırlar.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Bunlar ülkeyi şikâyet ederler Avrupa'ya.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - “Kuş uça buluruz.” diyorlar; bir genç kadın üç yüz kırk beş gündür kayıp, annesi gece gündüz ağlıyor, bulunamadı.

İpek Er, Uzman Çavuş Musa Orhan'ın tecavüzüne uğradı. Serbest bırakıldı. Bir hafta tutuklu kaldı itiraz üzerine. Ve İçişleri Bakanı tabii ki Musa Orhan'ın da savundu, tabii ki savundu.

Şimdi, biz buradaki eleştirimizde “AKP Grubu yaptı.” demiyoruz ki, “Tecavüz failini cezalandırmak iktidarın sorumluluğudur.” diyoruz. Yargıya her konuda talimat veren bir iktidar neden tecavüz suçlusu uzman çavuş olunca bu kadar “large” oluyor, bunu sordu hatibimiz.

Hatibimizin söylediği diğer bir mesele... “Kürtçe konuşamıyoruz.” demedi. Kürtçe öğretmen... “19 bin küsur, 20 bin öğretmen mezun oldu; 1 öğretmen atandı, 1.” dedi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Değil mi? Yani, ben bunu böyle dinledim. Yoksa evimizde, sokağımızda, ailemizde Kürtçe konuşuyoruz. Bizim söylediğimiz, kamusal alanda, ana dilde eğitim. Eğitimi işaret ederek söylüyor: “1 öğretmen atandı, 1 öğretmen 25 milyon nüfusa nasıl Kürtçe öğretecek?” bunu söyledi.

Diğer meseleyse sayın milletvekilleri, evet, gerçekten IŞİD'e ilişkin... Sevgili Feleknaş Uca Milletvekilimiz, üç dönem Avrupa Parlamentosunda görev yapmış. Türkçeyi de biliyor, İngilizce, Almanca, Kürtçe, diğer dillere daha hâkim, o yüzden belki kendisini tam ifade edemedi ve kendisi Yezidi bir milletvekili, farklılıklardan biri. Şengal'de 73'üncü Ferman'dan sonra Yezidi halkını, şimdi de Türkiye bombalıyor Şengal'i, biliyor musunuz?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Yapmayın ya! Yapmayın ya!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Biz, IŞİD saldırısını kınadık. IŞİD, Şengal'e yönelik soykırım suçu işliyor şu anda. IŞİD, Şengal'e karşı... Ve niye ses sizden geliyor, hakikaten anlamıyorum.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Biz de Yezidi'leri koruyan tarafız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Ben size bir örnek vereyim: Kırşehir'de 2 Yezidi çocuk bulundu biliyor musunuz? Kim kaçırmıştı? IŞİD. Türkiye'de ne işi var, ne işi var? IŞİD'e laf söylüyoruz, ses sizden geliyor, niye ses sizden geliyor? Hani, IŞİD terör örgütüydü? Yani diğeri, Zozan K. Yine, 2014 yılında kaçırıldı 16 yaşında; dört yıl sonra, Ankara'da bulundu. Ankara'da, IŞİD'in kaçırdığı kadının ne işi var? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Hakikaten, “suçların şahsiliği, vesaire” diyorsunuz ya, bizim muhalefet olarak tabii ki hedefimizde iktidar var, tabii ki iktidarı eleştireceğiz, başka kimi eleştirelim?

ŞAHİN TİN (Denizli) – Ama doğru eleştiri yapın, yalan değil.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – İçişleri sizde, Adalet sizde, Millî Savunma sizde, dış ilişkiler sizde. Biz nasıl olması gerektiğini anlatıyoruz, siz burada, bizim söylediklerimize cevap veriyorsunuz.

Şimdi, diğeri de, son olarak şunu söyleyeceğim...

Çok özür diliyorum Başkanım, bir yarış içinde değilim.

BAŞKAN – Estağfurullah, buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Burada “Vekillik nasıl olur?” sıralaması yaptı Sayın Turan “Konuşabiliyorsunuz.” dediler. Ya, bu da yeni moda, bize “Konuşabiliyorsunuz.” diyorlar.

ŞAHİN TİN (Denizli) - Her şeyi söylüyorsunuz ya, istediğinizi söylüyorsunuz ya.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Ya, bizim konuşan -öyle anladım- arkadaşlarımızı... Şu anda konuştuğu için içeride olan yüzlerce arkadaşımız var, belediye başkanımız var; Figen Yüksekdağ var, Selçuk Mızraklı var, Alp Altınörs var, Ali Ürküt var. (HDP sıralarından alkışlar)

ŞAHİN TİN (Denizli) – Onlar terörle iş birliği yapanlar...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Biz konuştuğumuz için cezaevine giriyoruz biliyor musunuz, gerçekleri söylediğimiz için.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Hayır, konuştuğunuz için değil, terörle iş birliği yaptıkları için cezaevinde onlar.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ayrıca, bu konuşma hakkımızı halktan alıyoruz, Türkiye'deki anayasal sistemden alıyoruz. Biz “vekillik nasıl yapılır”ı biliyoruz ama siz “iktidar nasıl olunur”u on sekiz yılın sonunda hâlâ öğrenememişsiniz, gerçekten bu gidişle zaten öğrenemeyeceksiniz. (HDP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Turan.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Kararınıza saygı duyuyorum, kürsüye çıkmayacağım ancak kayıtlara geçmesi için şunu söylemek isterim: Bir defa, birbirimizi ikna etme imkânımız yok, onu görüyorum.

Sayın hatip bizi dinlerken çok farklı yorumladı konuşmamızı. Örneğin, ben kimse konuşmasın, konuşamaz değil, aksine, konuşmama başlarken en uç fikirler dahi konuşulsun, buna saygı duyarız diye başlamıştım.

İkincisi, konuşmacı hiçbirimizin kabul edemeyeceği şekilde “IŞİD'e laf atıyoruz, cevap sizden geliyor.” gibi çok hamaset yüklü bir cümle kullandı.

Bakınız, Sayın Başkan, tüm dünya şahittir ki IŞİD'i yok eden ülke Türkiye'dir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, ben bu AK PARTİ'nin Grup Başkan Vekili olarak buradan bir daha altını çizerek teyit ediyorum ve diyorum ki: IŞİD bir terör örgütüdür, nokta. Ama ilave ediyorum: PKK da bir terör örgütüdür, bir daha nokta. Kendilerinin bu konudaki kanaati ne?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – FETÖ ne?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - IŞİD ve PKK diyebiliyorlar mı? Ona tekrar davet ediyorum Sayın Başkan. O yüzden PKK'nın terör örgütü olduğunu söylemeyen bir anlayışın bize terörle ilgili ithamda bulunmasını külliye reddediyoruz Sayın Başkan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, HDP sıralarından gürültüler)

ŞAHİN TİN (Denizli) - Onlar PKK'yı kınayamaz ki, emri oradan alıyorlar çünkü.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Altay...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Söz yok.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Kayıtlara geçsin... Sadece kayıtlar için Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Belki PKK’yı lanetleyecektir Sayın Başkan, söz verelim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Biz kararınıza saygı duyuyoruz.

Biz burada demokratik siyaset yaptığımız için birileri çok rahatsız oluyor. Biz şiddeti bitirmek için bu ülkede hakikaten bütün sorunların demokratik, barışçıl, diyalog, müzakereyle çözülmesini savunduğumuz için birileri ısrarla bizi suçlamaya devam ediyor.

SALİH CORA (Trabzon) – Lafı evirip çevirme, PKK terör örgütü mü, değil mi?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yani bu aynı zamanda dışarıda olan gençleri, halkı şiddete teşvik etmektir.

Ben, AK PARTİ Grubundan genç milletvekili arkadaşımızı dinledim, hakikaten büyük bir saygı ve sempatiyle dinledim ve ona cevap verirken de gençlerin burada olmasından çok mutluyum dedim. O mutluluğu tarif etti, ben de kendi bakış açımaya göre mutsuzluğu ettim.

Bu Parlamentoda birbirimizi dinlerken eğer buradan girip buradan çıkıyorsa ve genç vekilimize bu kadar saldırı yapılıyorsa bazı şeyleri düşünmemiz lazım diyorum.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Hep politika yapıyorsunuz ya, siyaset yapıyorsunuz ya! Yalan, dolan ya! Boş sözler, boş!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Konu başkaydı Başkanım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ben siz istediğiniz için bir şey yapmak zorunda değilim.

BAŞKAN – Sayın Altay...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bülent Turan bana mutlaka sataşmıştır efendim. Orada konuşabilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun Sayın Altay. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sataşmadım Başkanım, yapmayın.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Tutanaklara bak.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Engin Bey’in ortağına sataştım diyebilirsiniz.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

9.- İstanbul Milletvekili Engin Altay’ın, esnafın Covid-19 pandemi sürecinde içinde bulunduğu hâle Meclisin sessiz kalamayacağına, sağlık çalışanlarının moralinin yüksek tutulması gerektiğine, bütçe görüşmelerinin yedinci turunda konuşan 3 genç milletvekilini Kabinenin dikkatine sunmak istediğine ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Almış bir terör malzemesi, milletin hâlini unutturmak için kullanıp duruyor, kullansın. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – HDP’ye böyle yaklaşamazsın Sayın Başkan.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Değerli arkadaşlar, Bakanlar Kurulu devam ediyor.

Bülent Bey, biz geçmişte “Emekliye 2 bayram ikramiye verin.” dedik, çok mücadele ettik, oldu Meclisimizin dirayetiyle.

Geçmişte “Taşerona kadro” diye çok mücadele ettik, yüce Meclisimizin dirayetiyle oldu, iyi de oldu.

SALİH CORA (Trabzon) – Onu biz yaptık.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Şimdi, bağırıp duruyoruz, esnaf darda ve zorda; kirası, SGK’si, vergisi, kredi borçları, gerçekten çok kötü durumda. Cumhuriyet Halk Partisi olarak esnafın bu Covid-19 mücadelesi kapsamında içinde bulunduğu hâl ortamına bu Meclis sessiz kalamaz. Bu Meclis 380 bin dükkânını kapatmış esnafın, sadece 750 bin garson, komi, şef, aşçı, bulaşıkçı kardeşimizin, servis şoförlerinin içinde bulunduğu hâle sessiz kalamaz. (CHP sıralarından alkışlar)

“Sen ‘az terörist’ dedin, ben ‘çok terörist’ dedim.” olmaz. Biz geçmişte gördük, bugün “terörist” dediğiniz adamlarla masalar kurdunuz, hendekler kazdırdınız; orasında değilim, başka bir yerindeyim.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Onlar geçmişte kaldı ya, şimdiye bak!

ENGİN ALTAY (Devamla) – Bakın, “Millet aç.” dedikçe hopluyorsunuz. Niye hopluyorsunuz ben bunu da anlamış değilim. Tekrar söylüyorum: Şimdi ara verecek, hepimiz yemek yiyeceğiz. Arkadaş, yemek yerken bir dakika gözümüzü kapatalım ya! 750 bin garsondan, bulaşıkçıdan, aşçıdan, servis şoföründen -lokantanın servis şoföründen- bahsediyorum. Bir anlık, bu akşam, şimdi ara verince yemek yerken aklımıza onları getirelim. “Evinize gidin.” dediler. Eski Bakan diyordu ki: “Şu kadar milyar verdik.” Vallahi verilmedi arkadaşlar, kredi verildi, borç verildi. (CHP sıralarından alkışlar) Borçlar ertelendi.

Ya biz milletvekiliyiz. Dün de söyledim, bir şey daha yapalım: Sağlık çalışanlarının moralini yüksek tutmamız lazım. Aşı geldi diye rahat... Dün, bu kürsüden inen 4 arkadaşımızın “Covid testi pozitif.” denildi. Biz şimdi biraz sonra... Ben de test yaptırdım, belki yarın pozitif çıkacağım. O sağlık çalışanını mutlu etmezsek, motivasyonunu yüksek tutmazsak değerli arkadaşlar olmaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız.

ENGİN ALTAY (Devamla) - Dolayısıyla bu Meclisin...

3 Sayın Bakan burada, hoş geldiniz, siz de o Kabinenin üyelerisiniz. Teferruatı, teknik işleri boş verin. “Millet aç” deyince hoplamayın arkadaşlar, millet aç, perişan. Evet, herkesin midesine bir şey giriyor, kuru ekmek giriyor.

ŞAHİN TİN (Denizli) – O zaman aç değil demek.

ENGİN ALTAY (Devamla) - Kuru ekmek...

İyi, hah, bu tutanağı alacağım, bu tutanağı alacağım, bak, göreceksin, milletten özür dileyeceksin.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Sen kendin dedin “Midesine ekmek giriyor.” dedin.

(CHP sıralarından “Yazıklar olsun!” sesleri)

ENGİN ALTAY (Devamla) - Milletin midesine kuru ekmek giriyor sadece diyorum, beyefendi diyor ki: “O zaman aç değiller.” Ben bunu milletin takdirine bırakıyorum.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Öyle demedi, öyle demedi.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Tutanaklarda var.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Yok, öyle demedi.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Şimdi, süreyi istismar etmek istemiyorum. Bugün, burada, bakın, 3 konuşmayı özellikle Sayın Kabinenin dikkatine sunmak istiyorum: 1’inci konuşmacı Aysu Bankoğlu, genç bir milletvekili arkadaşımız -konuşmacı sırasına göre gidiyorum- 2’nci konuşmacı Rümeysa Kadak, benim evladımın yaşıt.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

ENGİN ALTAY (Devamla) – 3’üncü konuşmacı Dersim Dağ, benim evladımın yaşıt. Sayın Kabine üyeleri -ben sizin yerinizde olsam- bu 3 konuşmacı, AK PARTİ, CHP, HDP, farklı siyasi renkteler, farklı perspektiften bakıyorlar. Ben orada otursaydım şunu yapardım...

(AK PARTİ sıralarından “Oturamazsın!” sesleri)

ENGİN ALTAY (Devamla) – Bu 3 konuşmacının...

ŞAHİN TİN (Denizli) – Her şeyi çarpıtıyor, sözlerimi de çarpıtıyor zaten o yüzden.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Seni dinlemiyorum, sen onun hesabını nasıl vereceksin, onu düşün.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Sen kendi sözlerine bak Engin.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Bu 3 konuşmacının konuşmalarını -uzmanlarınız var- tek metne çevirirdim, tek metne. 3 konuşmacının hepsinin müşteki olduğu yanlar var, takdir ettiği, olumladığı yanlar var.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Şiş yanmasın kebab da.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Ne alaka ya, ne alaka, ne ayıp şey ya! Ya, 3'ünde de gençlerin feryadı vardı, 3'ünde de gençlerin feryadı vardı ya! (CHP sıralarından alkışlar) Tabii, gençler sizin için sadece oy makinesi. Yazıktır, günahtır!

3 konuşmayı tek metne toplayın, yemin ediyorum, Hükûmetinizin alacağı birtakım kararlarda büyük faydasını görürsünüz.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Altay, Milliyetçi Hareket Partisinin de genç konuşmacıları Sayın İsmail Özdemir ve Sayın Olcay Kılavuz'u ben de dikkatle dinledim, onları da ilave edelim efendim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Çok özür dilerim. Onlar genç değiller, ben genç oldukları için örnek verdim, gene de özür dilerim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sayın Başkan, bu halkı kuru ekmeğe layık gören anlayışı kınıyorum. Zabıtlara geçsin, kınıyorum!

BAŞKAN – Sayın Türkkan...

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Ben de söz alıyorum müsaadenizle.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Türkkan. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

10.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, görüşülen 3 Bakanlığın bütçelerinin memleket ve millete hayırlar getirmesini Allah'tan niyaz ettiğine, bugün gençlerin kendi açılarından fikirlerini dinlediklerine, esnafın gerçekten zor durumda olduğuna, pandemi nedeniyle iş yerlerini açamayan ve gelir kaybına uğrayan esnafa aylık 2 bin lira karşılıksız yardım yapılmasını, kira stopaj oranının yılbaşından itibaren altı ay süreyle sıfırlanmasını, kredi geri ödeme sürelerinin bir yıl uzatılmasını, vergi borçlarının ödemelerinin altı ay ertelenmesini talep ettiklerine, kırmızı et fiyatlarının düşmesi için bir çalışma yapıp yapılmadığını, yangınlar neticesinde yok olan ormanların yeniden ağaçlandırma oranını, yanan alanların yüzde kaçının imara açıldığını, salgın destekleri kapsamında tarımsal üretim destek programının olup olmadığını, ihracatta geri dönen tarımsal ürünlerin akıbetinin ne olduğunu Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli'ye sormak istediklerine, çiğ süt üreticilerine verilen 50 kuruş zammının yeterli olmadığına, Toprak Mahsulleri Ofisinin güncel buğday stok durumunu merak ettiklerine, Sayıştay raporlarına geçen ihale takiplerinin yapılmamasının nedenini öğrenmek istediklerine ilişkin açıklaması

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle, bugün bütçesi görüşülen 3 Sayın Bakanın bütçelerinin memleketimize, milletimize hayırlar getirmesini Cenab-ı Allah'tan niyaz ediyorum.

Ben, biraz evvel Sayın Altay'ın ifade ettiği gibi, gerçekten bugün gençlerin -başta Rûmeysa Kadak kızım olmak üzere- hepsinin de kendi açılarından, kendi perspektiflerinden güzel fikirlerini dinledik. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ZİVER ÖZDEMİR (Batman) – Sayın milletvekilimiz Başkanım.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Pardon?

BAŞKAN – İstirham ediyorum sayın milletvekilleri...

Buyurunuz Sayın Türkkan.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Duymadım bir şey.

SALİH CORA (Trabzon) – Devam et bir şey yok, sen Genel Kurula hitap et.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Belki bir ikaz etmiştir, o yüzden kulak vermek istedim.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Türkkan.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Evet, 2 milyona yakın esnafın sorunlarının gerçekten aileleri dağıtmak üzere arşılâya ulaştığı bir dönemde, biz suni gündemlerle Türkiye'nin önünü tıkiyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gerçekten esnafımız çok zor durumda. Eskiden kasa atan o esnaf, artık kasa atmaktan vazgeçmiş, tabelaları aşağıya atmaya başlamış.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – İntihar ediyor, intihar!

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – “İş, aş” demiş, intihar etmiş. Hâl böyleyken işi çok sulandırmadan biz somut öneriler sunmak istiyoruz. Sayın Cumhurbaşkanı bugün açıklama yapacaktı, dinleyemedik, Genel Kuruldaydık ama o açıklamaların içerisinde var mı yok mu bilmeden, şu anda bizim önerilerimizi söylemek istiyorum: Pandemi nedeniyle iş yerlerini açamayan veya açsa da gelir kaybına uğrayan esnaf ve sanatkarlarımıza aylık 2 bin lira olmak üzere altı ay boyunca karşılıksız yardım yapılmasını talep ediyoruz. Kira stopaj oranının yılbaşından itibaren altı ay süreyle sıfırlanmasını istiyoruz. Mart 2020'den sonra alınan kredilerin geri ödeme sürelerinin bir yıl uzatılmasını ve bu nedenle oluşacak faizlerin hazine tarafından karşılanmasını istiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Vergi borçlarından kaynaklanacak ödemelerin altı ay ertelenmesini istiyoruz. Her esnaf ve sanatkâra çalışan başına 10 bin lira kredi verilmesini, kredi ödemelerinin bir yıl geri ödemesiz, otuz altı ay vadeli olmasını ve faizlerin de hazine tarafından sübvans edilmesini talep ediyoruz. Vakıflar Genel Müdürlüğünün ve belediyelerin çok kiracıları var, diğer kamu idarelerinin de kiracıları var. Esnaf ve sanatkârlardan bunların kiralalarını ödeyememeleri yüzünden ciddi şikâyetler alıyoruz. Altı ay süreyle bunların kirası alınmasa Türkiye batmaz ama bu esnaf biraz olsun nefes alır. Yılın kalanı için de kiralara en azından bir yıl için zam yapılmamasını talep ediyoruz.

Son derece makul olan bu taleplerin yerine getirilmesi hem esnaf ve sanatkarlarımız ile çalışanlarını bir nebze olsun rahatlatacak hem de ekonomik aktivitenin zarar görmemesini sağlayacaktır.

Sayın Tarım ve Orman Bakanı buradayken -daha sonra cevaplayacaklar ve konuşacaklar- onlara da birkaç sorum var...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Affınıza sığınıyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Sayın Başkan, Sayın Bakanım; Cumhurbaşkanı Erdoğan, 6 Mart 2019'da Beştepe'de çiftçilerle yaptığı konuşmasında şu ifadeyi kullanmıştı: “Hayvancılıkta maalesef vatandaşlarımıza hâlâ istediğimiz seviyede uygun fiyatlarla et sunamadığımızı itiraf etmem gerekiyor.”

2003 yılında dana eti 9 liradan satılırken bugünlerde dana etinin kilosu 60 liralara dayanmış, 50 lirayı geçmiş. Kırmızı et

fiyatının düşmesi için, dolaylı olarak vatandaşımızın kırmızı et yemesi için herhangi bir çalışma yapıyor musunuz? Son 15 yılda yangın neticesinde yok olan ormanlarımızın yeniden ağaçlandırılma oranı ne? Yanan alanların yüzde kaçlık bölümü tekrar imara açılmıştır? Salgın destekleri kapsamında tarımsal üretim destek programınız var mıdır? Bakanlığın çiftçilerimizin mağduriyetinin giderilmesi konusunda hedefleri nelerdir? İhracattan geri dönen tarımsal ürünlerimiz var, onların akıbeti ne? Bu ürünler tüketim için iç pazara mı satılıyor?

Çiğ süt üreticilerine bugün 50 kuruş zam yapmışsınız; çiğ süt üreticileri bu 50 kuruşla -size yemin ediyorum- hayvanının yemini on beş gün sonra bir daha kısma çalışacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Herkesin hayvan başına aldığı süt verimi azaldı. Eskiden süt ineğinden 22-25 kilo verim alan çiftçi, besici şu anda 16-18 litre alıyor; sebebi şu: Yeterince yem veremiyor. Bu yem fiyatları ile bu süt fiyatlarını kıyasladığınızda gerçekten inekler sırayla kesime gidiyor. İthal süt çok uzakta değil, dikkatinizi çekmek istiyorum.

Toprak Mahsulleri Ofisinin güncel buğday stok durumunu merak ediyoruz. Biliyorsunuz, pandemi başladı, Rusya kapattı ve “Buğday ihracatını yasaklıyorum.” dedi; bir telaş başladı. Bu andaki stokumuz nedir, onu merak ediyoruz, konuşmanızda değinirseniz seviniriz.

Bakanlığınızın 2019 Sayıştay Raporu’nda yer alıyor: “Tarımsal destekleme ve hibe nitelikli olup 5018 sayılı Kanun’un 7’nci maddesi uyarınca belli dönemler itibarıyla teşvik ve desteklemelerin kamuoyuna açıklanması gerekmektedir.” diyor. Bu kapsamda kanuna aykırı olarak tarımsal destek raporu yayınlanmamasının gerçek sebebi nedir? Rapor hazırlanmış mıdır? Kamuoyuyla ne zaman paylaşacaksınız?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Bitiriyorum Başkanım.

Bakanlığın 2019 Sayıştay Raporu’ndan hareketle, “Bakanlık tarafından anahtar teslimi götürü bedel olarak ihale edilen yapım işlerinin birçoğunda ihale edilen işin mahiyetinin değişmesine yol açacak şekilde büyük kapsamlı imalat değişikliklerine gidildiği, imalat değişikliklerinin her birinin zorunlu teknik bir gerekçeyle dayanması gerektiği hâlde tüm değişikliklerin genel bir gerekçe raporu kapsamında ‘olur’ alınarak yapıldığı, ihale gününden sonra zorunlu nedene dayanmayan proje değişiklikleri yapıldığı görülmüştür.” Bu, Sayıştay raporunda geçiyor Sayın Bakan. İhale takiplerinin yapılmamasının nedeni nedir? İhmaller neticesinde firmalara aktarılan bütçe ne kadar? Kamu kaynaklarının fütursuzca harcanmasının sorumluları hakkında hukuki işlem başlatılmış mıdır?

Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum hüsnüyetinize.

Abdullah Bey, burada mı?

Abdullah Bey, ben sizin her söylediğinizi duyarım. Eğer, duyarsam verilemeyecek de hiç cevabım yok, gerçekten duymadım.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Öyle oldu.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Bir ikazsa onu duymak isterim. Ama ola ki sakın aklına getirme, eğer “Biz bir şey söyledik, duymadı.” dersen, hiç öyle bir şey olmadı. Bu kadar senedir bu Parlamentodayım, hayatımda hiç geri vites yapmadan buradan ayrıldım.

Hayırlı akşamlar diliyorum herkese. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Türkkan.

Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı Ankara Milletvekili Sayın Mustafa Destici, sataşmadan söz istemişsiniz.

Buyurunuz Sayın Destici.

11.- Ankara Milletvekili Mustafa Destici’nin, Meclisteki bütün vatansever milletvekillerine ve gruplara saygısı olduğuna, Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel’in 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin yedinci tur görüşmelerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine, Mecliste bulunan 5 partiye 2021 yılı bütçesinden verilecek olan 481 milyonun bu partiler tarafından esnafa bağışlanması çağrısı yaptığına, bütçe görüşmelerinin ilk gününde özellikle DSI’ye ayrılan yüksek yatırım payının çok önemli olduğunu çünkü tarımsal sulamanın hayati önem taşıdığını ifade ettiğine, gençliğe son yıllarda yapılan yatırımlardan dolayı Gençlik ve Spor Bakanlığına teşekkür ettiğine, Tarım ve Orman Bakanlığına da Bakanlık adına teşekkür ettiğine, Dışişleri Bakanlığının cumhuriyet tarihinin en önemli adımlarını attığına, bedeli ne olursa olsun sonuna kadar gidilmesini arzu ettiğine, bütün emperyalistler birleşse de Suriye’nin kuzeyinde bir PKK devleti kurduymayacaklarına ilişkin açıklaması

MUSTAFA DESTİCİ (Ankara) – Başkanlık Divanı ve değerli milletvekilleri; öncelikle sizleri saygıyla selamlıyorum.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubuna saygım var. Benim, Meclisteki bütün vatansever, milletperver milletvekillerine ve parti gruplarına saygım var. Bizim istisnamız terör ve şiddet, terörün ve şiddetin sözcülüğünü yapanlar. Bugüne kadar, Cumhuriyet Halk Partisinden ve diğer parti gruplarından da aynı saygıyı ve nezaketi gördüm; onun için de teşekkür ediyorum. Lakin bugün bu kürsüde konuşan Cumhuriyet Halk Partisi Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel, Büyük Birlik Partimizi ve şahsımı istihza edecek, küçümseyecek ifadeler kullanmıştır. Öncelikle bunu reddediyorum. Büyük Birlik Partisi, kurulduğu günden bugüne kadar -yirmi yedi yıldır- şanıyla, şerefiyle, onuruyla hazineden de bir kuruş almadan devlete, vatana, millete hizmet için siyasetini sürdürmektedir.

Şimdi, büyüklük ve küçüklük sayılarla ölçülmez. Eğer, siz “Grubumuz Meclisin 2’nci fazla sayısına sahip, büyüğüz.” diyorsanız, yanılırsınız. Nice küçük taşların nice büyük kafaları kırdığını herkes bilir. Bedir’de de İslam ordusu çok az sayıdaydı ama savaşı kazandı, Malazgirt de büyük bir örnek, Kurtuluş Savaşı da büyük bir örnek. Bir kere o arkadaşımıza nicelik ile nitelik arasındaki farkı da hatırlatmak isterim, bilmiyorsa da açsın Türkçe Sözlük’ten bunu bir öğrensın. Yeri gelmişken, hazine yardımıdan bahsettim, biraz önce burada aşağı yukarı muhalefet grubundaki bütün milletvekilleri esnafa destekten bahsetti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUSTAFA DESTİCİ (Devamla) – Ben de dile getiriyorum, ben de söylüyorum, bir önerim var: Bu sene yani önümüzdeki yılın bütçesinden bu grubu bulanan 5 partiye 481 trilyon para verilecek. Hadi hodri meydan, elinizi taşın altına koyun, bunu esnafa bağışlayın. Zaten siyasi faaliyetler de durmuş vaziyette. En az 20 bin esnafımıza, yirmi beşer bin lira verilebilir. Siyasi partiler elini taşın altına koysunlar. Söylediğim mevzuaya gelince: Ben birinci gün yaptığım genel konuşmada, Tarım Bakanlığının doğru faaliyetlerini burada anlattım ve bütçeden özellikle Devlet Su İşlerine ayrılan yüksek yatırım payının çok önemli olduğunu çünkü tarımda sulamanın çok hayati bir önem taşıdığını ifade ettim. Cumhuriyet Halk Partisi Grubundan bir arkadaş da destek olmadığını söyledi. Ben de kendisine dedim ki: Eğri oturun doğru konuşun, destekler var ama daha fazla yapılması gerekiyor mu? Gerekli. Evet, mazottaki ÖTV’nin kaldırılması gerekiyor mu? Bana göre de kaldırılması gerekiyor ama bu, diğer destekleri örtmez.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

MUSTAFA DESTİCİ (Devamla) – Son bir dakika daha istiyorum.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Destici.

MUSTAFA DESTİCİ (Devamla) – Şimdi burada bugün 3 Bakanlığımızın bütçesi görüşülüyor. Tabii, Gençlik ve Spor Bakanlığımızın hizmetlerini, bir gençlik hareketi lideri de olarak yakından takip ediyorum ve özellikle gençliğe son yıllarda yapılan yatırımlardan dolayı kendilerine teşekkür ediyorum ve destekliyorum.

Aynı şekilde, Tarım ve Orman Bakanımızla her istediğimizde konuşuyoruz, çiftçinin problemlerini aktarıyoruz ve büyük ilgi gösteriyor. Şahsına ve bütün Bakanlık kurumuna da teşekkür ediyorum.

Dışişleri Bakanlığımızı konuşmaya bile gerek yok, Türkiye cumhuriyet tarihinin en önemli adımlarını atıyor; Suriye’de, Libya’da, Doğu Akdeniz’de, Azerbaycan’da hepimizin göğsü kabardı. Bunlardan göğsü kabarmayan vatansever ve milletperver olamaz. Onun için, ben bu adımlardan Türkiye’nin asla vazgeçmemesini ve bedeli ne olursa olsun sonuna kadar gitmesini arzu ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA DESTİCİ (Devamla) – Ne Libya’daki haklarımızdan ne Doğu Akdeniz’deki haklarımızdan vazgeçmeyeceğiz. Bedeli ne olursa olsun, değil Amerika Birleşik Devletleri, bütün emperyalistler birleşse Suriye’nin kuzeyinde bir PKK devleti kurdurmayacağız Allah’ın izniyle. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.29

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 20.53

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Rümeyza KADAK (İstanbul), Necati TİĞLİ (Giresun)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 31’inci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/281) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 230) (Devam)

2.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/280), 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Olarak Hazırlanan 2019 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi ile 2019 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 190 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2019 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2019 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1322) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 231) (Devam)

A) TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI (Devam)

1) Tarım ve Orman Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Tarım ve Orman Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Orman Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Orman Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) METEOROLOJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Meteoroloji Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Meteoroloji Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) TÜRKİYE SU ENSTİTÜSÜ (Devam)

1) Türkiye Su Enstitüsü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Su Enstitüsü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI (Devam)

1) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI (Devam)

1) Dışişleri Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Dışişleri Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) AVRUPA BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Avrupa Birliği Başkanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Avrupa Birliği Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) TÜRK AKREDİTASYON KURUMU (Devam)

1) Türk Akreditasyon Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türk Akreditasyon Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Komisyon yerinde.

Şimdi, şahıslar adına, lehte, Sayın Rizgin Birlik, Şırnak Milletvekili.

Buyurunuz Sayın Birlik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

RİZGİN BİRLİK (Şırnak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ Şırnak Milletvekili olarak şahsım adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle aziz milletimizi ve Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, yıllarca terör olaylarıyla anılan Şırnak ilimiz, şu an tesis edilen huzur, güven ortamının sosyal alanda olumlu yansımalarının görüldüğü bir cazibe merkezi hâline geldi. Bölge insanlarımızın kardeşliği, huzuru, maddi manevi sorunlarını en haklı ve en demokratik yollarla çözüme kavuşturmak için Hükümetimiz on sekiz yılda Şırnak ilimize her alanda ciddi yatırımlar yaptı. (AK PARTİ sıralarından "Bravo!" sesleri, alkışlar) Şırnak ilimize yapılan yatırımları özetlersek; havaalanının yapılması, üniversitenin açılması, sağlık alanında 7 adet devlet hastanesi, 10 adet sağlık ocağı, 1 kadın doğum ve çocuk hastanesi, 50 adet aile sağlık merkezi, 5 adet 112 hizmet binası, 1 adet diyaliz merkezi yapıldı ve ayrıca 500 yataklı bölge hastanesinin yapılması için proje çalışmaları devam etmektedir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Çevre ve şehircilik alanında Şırnak il ve ilçelerinde Hükümetimiz tarafından 10.200 civarında konut ve 506 iş yeri yapıldı. Gençlik, spor alanında 63 adet halı saha, 25 adet çok amaçlı basketbol sahası, 7 adet gençlik merkezi yapıldı. Eğitim alanında 408 okul binası ve 21 pansiyon yapıldı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Yapılan yollardan en önemlisi -bir dönem teröristlerin yuvalandığı Şırnak'taki Gabar ve Cudi Dağlarının güvenlik güçlerimizin etkin mücadelesiyle teröristlerden temizlenerek Cudi Dağı'ndan geçen ve 1997'de ihalesi yapılan- Şırnak-Cizre kara yolunun yirmi üç yılın ardından, bütün terör saldırılarına rağmen Hükümetimiz tarafından yapımı tamamlandı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Yapılan bu yol toplam 35 kilometre olmakla beraber Cizre-Şırnak yolundaki mesafeyi yarıya indirdi. Yol güzergâhında toplam 3 bin metreye yakın 4 tünel, toplam 700 metrelik 2 viyadük yapılmasıyla beraber çalışmalar tamamlandı. Hükümetimiz tarafından hizmete sunuldu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Diğer önemli konu başlığımız, güvenlik korucularımız. Güvenlik güçlerimizle omuz omuza çok zor şartlarda terörle mücadele kapsamında yoğun çaba gösteren ve binlerce şehit veren, hâlen de aktif görev yapan yaklaşık 55 bin güvenlik korucumuzun özlük haklarıyla ilgili Hükümetimiz önemli adımlar attı. Bu kapsamda, emeklilik yaşı bir defaya mahsus olmak üzere 45'e indirildi, 18.482 korucu emekli oldu. Emekli olanların kardeşi veya çocukları korucu olarak alındı. Görev parası, ödül, operasyon, tazminat almaları sağlandı. Uzman erbaşlığa geçiş imkânı sağlandı. Harçsız silah alma ve silah taşıma hakkı verildi. Şehit olanların çocuğuna veya kardeşlerinden 2'sine memur olma imkânı verildi. Şehit çocuklarından 1 kişi askerlikten muaf tutuldu. Güvenlik korucularımıza bu haklar Hükümetimiz döneminde verildi.

Güvenlik korucularımızın şu anki talepleri ise... Gece gündüz demeden sınır dışı ve sınır içinde görev yapan güvenlik korucularımızın çok zor şartlarda görev yapmalarına rağmen, hak ettikleri maaşı almadıkları için ekonomik olarak sıkıntılar yaşadıkları dile getiriliyor. Güvenlik korucularımızın maaşlarına zam yapılması, emeklilik ikramiyesinin verilmesi ve ilgili mercilere ileteceğimiz diğer taleplerin de değerlendirilmesi gerekir. Her şeyin en iyisine layık olan korucu camiamızın bu haklı ve makul taleplerinin Hükümetimizce karşılanacağına inanıyorum.

Bütün bu yatırımlara öncülük eden, başta Sayın Cumhurbaşkanımız olmak üzere, Hükümetimize Şırnak adına teşekkürlerimi sunar, Genel Kurulu saygıyla selamlarım. (AK PARTİ sıralarından "Bravo!" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi söz sırası yürütmede.

İlk söz, Tarım ve Orman Bakanı Sayın Bekir Pakdemirli'ye ait.

Süreniz yirmi dört dakika.

Buyurunuz Sayın Bakan. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

TARIM VE ORMAN BAKANI BEKİR PAKDEMİRLİ – Sayın Başkan, Gazi Meclisimizin çok değerli milletvekilleri; 2021 yılı bütçemiz için huzurlarınızdayım. Hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bakanlık olarak tüm imkânlarımızı seferber ettik; Türkiye'yi daha güçlü bir tarım ve orman altyapısına kavuşturmak için, üretimde verimlilik için, kazançta bereket için. 2021 yılını su ve sulamada hamle yılı ilan ettik. Her zaman söylediğimiz gibi, savunma sanayisinden daha önemli diyorduk tarım ve orman sektörüne, pandemi de bizi haklı çıkardı ve 83 milyon da bu konuda artık bizimle hemfikir.

Biraz daha rakam ağırlıklı bir sunum yapmak istiyorum çünkü bizim rakamlarımızı vermemiz lazım, bunları paylaşmamız lazım ama sonuna doğru da burada gün içerisinde çeşitli eleştiriler oldu; bunların bir kısmı haklı eleştirilerdi, bir kısmında da cevap verilmesi gereken unsurlar var, onları da sizlerin takdirlerine sunuyor olacağız.

Pandemi süreciyle alakalı dikkatinizi çekmek istediğim bir şey var: Tüm dünyada market kuyrukları oldu, insanlar evlerinde aç kaldı, marketlere insanlar sırayla alındı, Türkiye'de hiç böyle bir şey yaşadık mı? Yaşamadık. Şimdi, elbette muhalefet tasvip etmez ama burada geri planda çok önemli bir çalışma var. Ben, tabii, şahsiyet olarak bir yerde bir başarı varsa tüm paydaşlarla paylaşmayı seven bir insanım. Yani diyorum ki gıda sektörüyle, üretim sektörüyle konuştuk, onlara teşekkür ediyorum. Perakende sektörüyle ilk vakayı görmemizden günler önce, neredeyse bir ay önce konuştuk "Hazırlık yapın." dedik, onlara teşekkür ediyorum. Lojistik sektörüne aylar öncesinden "Hazırlık yapın." dedik, hepsine ayrı ayrı teşekkür ediyorum. Tabii ki bu gıda arzında bir problem yaşamamış olmamızın en önemli sebeplerinden biri de on sekiz yıldır oluşturmuş olduğumuz gıda ve tarım altyapısının güçlülüğüyle alakalıdır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Tabii ki bu kapsamda neler yaptık? Çok hızlı... Ürün stoklarının kontrolüyle ilgili çalışmalar yaptık. 2020 Aralık itibarıyla desteklerimizin 19,9 milyarını yani 20 milyarını ödedik. Çiftçimize diplomatik pasaport verdik. Nedir diplomatik pasaport? Biz evimizde otururken, dedik ki: "Siz çıkın, üretiminizi yapmaya devam edin; ekin, dikin ve hasadınızı yapın." 24 ilde yüzde 75 hibe tohumla Bitkisel Üretimi Geliştirme Projesi yaptık. Atıl hazine arazilerini -Çevre ve Şehircilik Bakanlığımızla birlikte çalıştık- isteyenlerin emrine sembolik rakamlarla kiralık olarak tahsis ettik. Pandeminin hemen başında da zirai kredilerle ilgili ertelemelerimizi yaptık.

Tarım ve orman sektörüyle alakalı burada bütün gün rakamları konuştuk ama ben tabii ki TÜİK, uluslararası rakamlar ve bunların üzerinden gütmek istiyorum. Şimdi, tarım, orman ve balıkçılık sektörümüzü son on yedi, on sekiz yıldır 14'ü pozitif olmak üzere ortalama yüzde 2,8 büyümeyle kapatmışız. "Efendim, bu azdır." Doğru, bu azdır, daha fazla olsun ama 60'lı yıllardaki büyümemize bir bakalım, TÜİK rakamlarından sadece bu rakamları burada konuşurken çektim. 60'larda büyümemiz senelik ortalama yüzde 2. 2,8 büyümüşüz. 90'larda da maalesef yüzde 1 büyümüş tarım, orman sektörü. Bu 2,8'lik büyüme bütün Avrupa ülkelerini geride bırakan bir büyüme. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bugün burada bir arkadaşımız şunu söyledi: "Efendim, 2002'de 8,7 büyüme var." dedi ama bir anomaliyi alıp ondan sonra ertesi yıldaki büyüklüğü de buraya başarıymış gibi satmamak lazım.

RİDVAN TURAN (Mersin) – Sayın Bakan, 8'den başladı, aşağı doğru geldik. 2,8'i şimdi marifet gibi anlatıyorsunuz, böyle bir gerçeklik yok.

TARIM VE ORMAN BAKANI BEKİR PAKDEMİRLİ (Devamla) - 1999, 2000, 2001, 2002'nin ortalaması yüzde 0,4 büyüme. Şimdi, bakın, şunu da söyleyeceğim: Bu pandemiyle ilgili biz kimseden bir teşekkür beklemek için bu işleri yapmadık ama ne kadar doğru bir iş yapmışız ki dünya sarsılırken tarım, orman sektöründe ilk 3 çeyrekte 5,3 büyümüşüz, 5,3. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Tüm sektörlerden daha hızlı, daha iyi bir büyümemiz var. 2018'i 2,1; 2019'u 3,7; 2020'nin 9'uncu ayı itibarıyla da 5,3. Son iki yılda tarımsal gayrisafi millî hasılamız 277,5 milyar liraya gelmiş, yüzde 47 büyümeyle. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Sektörümüzün de gayrisafi yurt içi hasılaya katkısı 2018'de 5,8; 2019'da 6,4; 2020'nin ilk dokuz ayında da yüzde 7,1.

Şimdi, tarımsal... Efendim, diyecekseniz ki: "Ya, Sayın Bakanım, döviz fiyatları arttı, senin de cirolar arttı, getiri arttı, gayrisafi millî hasıla arttı." Döviz bazında da 2018'de 44 milyar dolar olan tarımsal gayrisafi yurt içi hasıla, 2019'da da 48,5 milyar dolar olarak Avrupa'da lider konumumuzun yine altını çizerek garantiledi ve dünyada da ilk 10'da olduğumuzu da söyleyelim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Rakamlarla oynamayalım arkadaşlar.

BEKİR BAŞEVİRGEN (Manisa) – Rakamlarla sen oynarsın!

TARIM VE ORMAN BAKANI BEKİR PAKDEMİRLİ (Devamla) – Ben burada çiftçinin, paydaşların, emeğine sağlık diyorum, kimsenin de çiftçimizin moralini bozmasına tahammülümüz yok, kusura bakmayın.

18 milyar, şimdi, bu net ihracatçı meselesi... 18 milyar dolar tarımsal ihracatımız var, 5,3 milyar da dış ticaret fazlamız var. Son iki buçuk yılda yüzde 6,5 ihracatımız artmış, 50,7 milyar dolar ihracat yapmışız, 14,6 milyar dolar dış ticaret fazlamız var. Rakamları eğmeye, bükmeye, başka şeyler yapmaya kalkmayalım.

Tarımsal ihracatımız, 2020'de ilk on ayda 15,1 milyar dolar ve 4,5 milyar dolar fazlamız var.

Hayvansal ürünlerde de cumhuriyet tarihinin rekorlarını kırıyoruz. Canlı hayvan, hayvancılık ürün ve su ürünleri ihracatımız 9,5 misli arttı. Su ürünleri ihracatında son iki buçuk yılda da yüzde 28 artışla 1 milyar doların üzerine geldik ve 200 bin tonu geçtik.

Ağaçlandırma çalışmaları, orman varlığımız... Forest Resources Assessment (FRA), buna göre dünyada 47'nci sıradan 26'nci sıraya geldik. Odun dışı ürünler ihracatımızda 2019 yılında 1,1 milyar, 2020 yılı sonu tahminimiz de 1,3 milyar. Burada önemli bir şey var çok değerli milletvekilleri, dikkatinizi çekmek istiyorum, orman ürünleri ihracatımız 8 kat artarak 826 milyon dolara geldi ve cumhuriyet tarihinde ilk defa 479 milyon dolar dış ticaret fazlası vererek 2019'u da 479 milyon dolar fazlayla kapattık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) 2020'de de 1 milyar dolardan daha büyük bir rakamla dış ticaret fazlası veriyor olacağız.

Destekler konusunda da 2020 yılı üretim sezonu destek miktarlarını artırdık, yeni desteklerimizi de devreye aldık. Şimdi, mazotta yüzde 50 desteğimiz var, biliyorsunuz; kütü pamukta 1,1 liraya çıktık, yağlık ayçiçeğe 50 kuruşa çıktık, su ürünleri yetiştiriciliğinde de toplam 1,6 milyar lira destek. Tarımsal desteğimiz son on sekiz yılda 12 katlık rekor artışla reel 311 milyar lira hibeye ulaşmıştır. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemindeyse -burada, maalesef, muhalefet tarafından göz ardı edilmekle beraber- rekor bir artışla, iki buçuk yılda yüzde 52 artışla tarımsal desteklerimizin sadece çiftçiye verilen hibe kısmı 22 milyar liraya gelmiştir. 2018-2020 Aralıkta 51,6 milyar lira destek ödedik ve 2021 yılı için de 22 olarak yola çıktık ama artı 2'yle beraber 24 milyar lira destekle, inşallah 2021 yılını kapatacağız.

Şu yüzde 1 meselesine gelelim. Yani bir yandan eleştirilere cevap vermeye çalışıyorum, bir yandan da benim hazırladığım kartların üzerinden gidiyorum. Devlet Su İşleri bu sene 2,5 misli bir yatırım bütçesi aldı, 15,4. Yani OECD'ye sorduğunuz zaman, OECD -bizim muhalefet gibi değil- "Siz yüzde 2 destek veriyorsunuz." diyor. Bu konunun konuşulması beni rahatsız etmez, çiftçiye her zaman daha fazla destek verelim ama şu an görünen o ki OECD diyor ki: "Yüzde 2 destek veriyorsun." Nasıl?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşkilatlara mı inanıyorsun, bize mi inanıyorsun?

TARIM VE ORMAN BAKANI BEKİR PAKDEMİRLİ (Devamla) - Ziraat Bankasının sübvansane kredileri, Devlet Su İşlerinin yapmış olduğu yatırımlar, TMO'nun yaptığı müdahale alımları...

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Onlar sayılmaz ki destek değil onlar, onlar borç.

TARIM VE ORMAN BAKANI BEKİR PAKDEMİRLİ (Devamla) - Bunların hiçbirini saymayıp sadece çiftçiye verilen destekler üzerinden bu hesaplamayı yapma imkânımız yok arkadaşlar. Hayvansal desteklerin kapsamını da tam 60 kat artışla yani 2020'de 7,4 milyar lira hayvansal destek verdik, son iki buçuk yılda da 16,2 milyar lira destek verdik. Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı kapsamında on sekiz yılda 12 bin projeye 10 milyar hibe ve 100 bin istihdam sağladık. Yine, son iki buçuk yılda, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminde 3.500 projeye 1 milyar lira hibe ve 18 bin istihdam sağladık. "Lisanslı Depo" "Genç Çiftçi" "Kırsal Kalkınma" ve "Uzman Eller" kapsamında 1,8 milyar lira verdik, IPARD kapsamında da 13 milyar lira yatırım yaptık. ORKÖY kapsamında 3,3 milyar lira kredi desteği sağladık.

TARSİM konusuna gelince, TARSİM'de biliyorsunuz, yüzde 50'si vatandaş, köylümüz yüzde 50'si de devletten. 6,9 milyar lira devlet hasar tazminatını ödedi, iki buçuk yılda 3,3 milyar lira da prim desteği verdik. Şöyle ki burada gene bahis konusu oldu, TARSİM sigortalılık azalıyor diye. 2010 sigortalılık rakamlarımıza baktım, yüzde 10; 2020 sigortalılık rakamlarımıza baktım, yüzde 20. Gönül ister, herkes TARSİM yaptırсын, hep beraber el ele çalışalım, herkesi TARSİM yapacak vaziyete getirelim ama burada tersine işleyen bir trend yok, aksine TARSİM sigortasının gün geçtikçe değerini daha çok anlayan çiftçimiz, köylümüz, besicimiz, yetiştiricimiz var.

Geçen yıl, bildiğiniz gibi, Tarım Orman Şûrası'nı yaptık. Gene, burada, bütçede bu konudan bahsetmiştik geçen yıl ama "Bundan farklı olarak bir şey yapacağız." demiştik. Onu yaptığımızı ifade etmek için Tarım Orman Şûra'mızdan bahsetmek istiyorum. "Beş yıllık bir plan çıkırsın, herkes konuşsun, fikirlerimizi damıtalım, buradan bir plan çıkaralım, bir iş planı çıkaralım." demiştik. Bunu da yaptık ve "Diğer şûraların da hepsi faydalı olmuştur ama şûraların takibiyle ilgili bazı eksiklikler olmuş olabilir. Biz iki ay içerisinde bir eylem planı açıklayıp bunu da takvimlendirip açıklayacağız." demiştik. 2020 ve 2023'e kadar eylem planımızı açıklamıştık. 2020'nin değerlendirme toplantısını da önümüzdeki günlerde yapıyor olacağız.

Yine, ben marka projelerimizden bahsetmek istiyorum ama bir tanesinin üzerinde duracağım, burada vakitle alakalı sıkıntımız olmasın diye. Dijital Tarım Pazarı'mızı ortaya koyduk. Bugün planlama, ölçek, çiftçinin pazara ulaşımı, kooperatifleşme, birlikler, tarımın paydaşlarının bir araya gelmesinin hepsini içeren ve sözleşmeli üretimi de içeren bu Dijital Tarım Pazarı yere atılmış ufak bir tohum gibi, çınar gibi çok büyüyecek ve bir ağaç olacak. Şimdiden, üç dört ay önce açmış olduğumuz bu platform sayesinde de birkaç yüz milyon lira cirolara geldik ve hızlı bir şekilde bunu da tarımsal üretim entegre sistemimize dâhil edeceğiz ve bundan sonra da çiftçimizin malını pazarlama problemini inşallah ortadan kaldıracacağız. Kars'ta malını üreten çiftçimiz Edirne'ye malını pazarlayacak; Antalya Kumluca'da üreten seracımız Antalya'da bunu herhangi bir zincir mağazada belki pazarlama imkânına sahip olacak.

Marka projelerimizde, hepinizin bildiği gibi, dijital Tarım Orman Akademimiz var; Gıdanı Koru Sofrana Sahip Çık; e-tarım portalimiz, Tarımın Geleceği-Geleceğin Tarımı ve Geleceğe Nefes; hepinizin bildiği, artık dünyanın da bildiği Geleceğe Nefes var. 28 ülkeyle bu sene Geleceğe Nefes kampanyamızı sürdürdük. İnşallah, bu Covid musibetinden de kurtulursak önümüzdeki sene gene çok iddialı hedeflerle 11 Kasım Millî Ağaçlandırma Günü'müzü hep beraber, yediden yetmiş yediye kutluyor olacağız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Dijitalleşmeyle alakalı... Biliyorsunuz, 2020'yi dijitalleşme yılı ilan etmiştik. Pandemi sırasında da öne çıkan bazı uygulamalarımız oldu; akıllı küpe, elektrikli traktör, İHA'lar ve bunlarla ilgili teknolojiler. Geçen gün de Hollanda Büyükelçimiz geldi ve Hollanda Büyükelçimizle de bunları karşılıklı nasıl paylaşırsınız, nasıl bilgi alışverişinde bulunursunuz diye... Kendilerine bu bilgileri vereceğimizi de söyledik.

Bitkisel üretimle ilgili... Arkadaşlar, Türk çiftçisi üretiyor, hep bahsettiğiniz Hollanda çiftçisi değil bu. Yine TÜİK verisi söylüyorum. AK PARTİ döneminde, 2002'den 2018'e kadar yüzde 18 artış; 97 milyon tondan 115 milyon tona, 2018'de 115 milyon

ton olan bitkisel üretim miktarımız da 2020'de 124 milyon olmuştur. Burada da yüzde 8 artışımız var. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Yüzde 30 Türk tütününü kullanılması konulu kanunla alakalı desteğiniz için de Gazi Meclisimize teşekkür ediyorum.

Tohum meselesinde de 8 kat artışla 1 milyon 150 bin tona geldik. Tohum ihracatımız da 17 milyon dolardan 9 kat artışla 155 milyon dolara geldi. Tarladaki yerli tohumun yeterliliği yüzde 96 miktarındadır. Bununla alakalı gerçekler muhalefetin söylediği gibi değil.

Hayvansal üretimle alakalı da yine son iki yılda büyükbaşta yüzde 8, küçükbaşta yüzde 20 artış var; 18,6 milyona geldik. 2002'ye bakarsan büyükbaşta 10 milyonluk, küçükbaşta 32 milyonluk bir Türkiye'den yüzde elliler, altmışar artışlar var. Süt üretiminde iki senede yüzde 11 artış, kırmızı et üretiminde yüzde 7 artış, su ürünlerinde yüzde 33 artış ve 2020'nin ilk altı ayına göre de yüzde 4,2 büyükbaşta, yüzde 13,6'da küçükbaşta artışımız var. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

2020 yılı sonunda barajlar olarak 876 baraj, 651 gölet ve bent, 3.221 sulama tesisi, 6,7 milyon hektar sulanan alan, 4,8 milyon hektar toplulaştırma ve 4,7 milyar metreküp içme suyu temin etmiş olacağız. Son iki buçuk yılda da bugünkü rakamlarla DSİ'ye 38 milyar lira yatırım yaptık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) 2,6 milyar lira da zirai gelir artışı sağladık. Ne tamamladık bununla? 72 baraj tamamladık, 80 gölet tamamladık, 225 sulama tesisi tamamladık, 45 HES, 46 içme suyu, 5 atık su tesisi, 400 taşkın koruma ve 100 toplulaştırma projesi tamamladık.

Gıda kontrol meselesiyle de alakalı "Denetimler yok." veya "Eksik." denildi. 2019-2020 döneminde 2,4 milyon denetim yaptık, pandemide kontrolleri artırdık, taklit ve taşış yapanları ifşa ettik. 2012-2020 döneminde 26 kez ifşa varken, sadece 2020'de 5 kez ifşa yaptık. Yani senelik ortalama 2 ifşa varken, biz 5 defa ifşa yaptık. Ceza artırımını, taklit ve taşışla ilgili ceza artırımını için Gazi Meclisimize teşekkür ediyoruz.

Ormancılık alanında on sekiz yılda 5,1 milyar fidan diktik. Dünyada en fazla ağaçlandırma yapan ilk 4 ülke arasındayız. Orman alanımız 22,7 milyon hektardan 22,9 milyon hektara geldi ve Geleceğe Nefes, Dünyaya Nefes'te de bu sene 28 ülkeyle bu programı yaptık.

Yangınlara ilk müdahale süremiz kırk dakikadan on iki dakikaya indi. 2020 orman yangınlarında 27 helikopter, 2 amfibik uçak, 1 İHA, 6 idari helikopter ve toplam 2.600 taşıt kullandık. İlk kez İHA'ları kullandık ve Amerika ilk kez askerî İHA'ları bizden sonra yangın söndürme faaliyetlerinde kullanmaya başladı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Hedeflerimizden de çok kısa bahsetmek istiyorum: 2,5 milyon dekar mera ıslahı, kırsal kalkınmada yüzde 50 hibeyle toplam 1,3 milyar destek, Kırsal Kalkınma Uzman Eller Projesi'yle de ülke genelinde 200 milyon lira hibe, lisanslı depoda 170 milyon lira hibe, su ürünleri yetiştiriciliğinde hedefimiz 450 bin ton üretim, 2023'te 600 bin ton üretim ve 2 milyar dolar ihracat, arazi toplulaştırma hedefimiz 8,5 milyon hektar alan ve orman alanlarında da Türkiye toplam topraklarının yüzde 30'u 2023 hedeflerimizde. İHA sayımız 4 olacak. 2021'de 270 milyon fidan üreteceğiz, 32 milyon metreküp odun ürünleri üreteceğiz, odun dışı üretimimizde 1,6 milyar dolar ihracatımız olacak. 2021'de DSİ olarak 51 baraj, 39 gölet, 92 sulama tesisi, 44 toplulaştırma tesisi, 15 içme, atık suyu tesisi ve 137 taşkın kontrol tesisini tamamlayacağız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Rahmetli Demirel'in bir sözü vardır. "Yağmur yağarken ıslanmayacağım diyemezsiniz, mecbur ıslanacaksınız." Tüm dünya kavrulurken ekonomik sıkıntıyla, bu Covid belasıyla "Hiçbir sıkıntı yok, her şey güllük gülistanlık." da diyemezsiniz ama görünen o ki tarımla ilgili her şey iyi gidiyor.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Esnafa gel, esnafa!

TARIM VE ORMAN BAKANI BEKİR PAKDEMİRLİ (Devamla) – Şimdi, biraz analitik ve bardağın dolu tarafından gitmemiz lazım. Yani arkadaşlar diyor ki: "Ya, sahada değilsiniz." Ben bir ölçüm yaptırıp, biraz önce bütün gittiğim illerin ve hepsinin tek tek kilometrelerini çıkardım. Arkadaşlar, iki buçuk yıldır bu arkadaşınız 750 bin kilometre yol yapmış. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ben tüm bayramlar da dâhil olmak üzere ailemi bıraktım, bir şekilde ya yangındaydım ya depremdeydim ya bir tarladaydım ya bir seradaydım ya bir ağıldaydım ya bir ahırdaydım. Yani burada eğer bilgilendirme eksikliği varsa verelim ama çok rahat, bizim sosyal medya hesaplarımızı takip ederseniz, gazete küpürlerine bakarsanız elli iki haftanın elli ikisinde de şeyiz. Geçen hafta yedi günün yedisinde de televizyondaydım. Diyeceksiniz ki: "Şudur budur..." Yedi günün yedisinde de televizyonda olmak için bir şey üretmeniz lazım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ya bir şey elde ediliyor ya bir proje açıklıyordum ya bir projeyi kapatıyordum.

Şimdi, istihdamla ilgili konu sürekli konuşuluyor. "Efendim, AK PARTİ döneminde işte tarımsal istihdam düştü, tarım alanları daraldı." Bunlarla ilgili de gene bir şeyler vereceğim ama şimdi, cumhuriyet kuruldu, tarımın gayrisafi yurt içi hasılanın içinde yüzde 43 payı var. 1950'lere gelince yüzde 40, 80'lere gelince yüzde 23, 93'e gelince yüzde 14, 2001'e gelince yüzde 13 yani böyle bir trend var, bu trendi de normal karşılamak lazım. Ha, "Normal karşılamıyoruz." diyorsanız, bakın, bu ülke İHA da üretecek, SİHA da üretecek, tank da üretecek ve bunların kilogram hesabı elbette ki tarımsal ürünlerden daha fazla olacak, bunun için de yani bizim tarımsal üretimimizi tabii ki bu rakamların gerisine çekmememiz hatta ilerisine taşımamız lazım ama toplam tarımın pastadan aldığı payın düşüyor olmasını normal karşılamak lazım. Bunu hangi iktisatçıya sorarsanız sorun her iktisatçı size aynı cevabı verecektir, "Ekonomiyi çeşitlendireceksiniz." Ha, diyorsanız ki: "İHA da üretme, SİHA da üretme, tank da üretme, savunma sanayin de olmasın, teknolojin de olmasın." O ayrı bir şey. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Şimdi, yine 1940'larda 1.070 tane traktör var, 70'lerde 105 bin var, 2002'de 997 bin traktör var, 2019'da 1 milyon 355 bin traktör var.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Kaç tanesi ipotekli, kaç tanesi?

TARIM VE ORMAN BAKANI BEKİR PAKDEMİRLİ (Devamla) - Yüzde 36 bizim dönemimizde traktör sayısı artmış. Sulanan alanlar da 3,5 milyondan 6,5 milyon hektara gelmiş.

Şimdi, buğdayla ilgili "Efendim, şöyledir böyledir." diyorsunuz fiyatlarıyla alakalı. Dünya fiyatları 160 dolarken, bu sene biz buğdayda 182 dolar fiyat açıkladık. Ha, ondan sonra bir devalüasyon, kurda bir hareketlenme oldu, bunu kabul etmek lazım ama biz her zaman üreticinin hakkını savunuruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Söz verdiğimiz şekilde her zaman üreticinin hakkını savunduk.

Şimdi, size -ben bu karşılaştırmaları doğru bulmuyorum ama- sevdiğiniz tarzda bir karşılaştırma yapacağım. 2002'de bir traktör almak için 65.158 kilogram buğday satmanız gerekirken, 2020'de 58 bin kilogram.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Yok ya, hangi traktör, bahçe traktörü mü?

TARIM VE ORMAN BAKANI BEKİR PAKDEMİRLİ (Devamla) - 2002'de 1 kilogram buğday sattığınız zaman 0,27 litre mazot alabilirken, 2020'de 0,30 litre mazot alabiliyorsunuz. 2002'de 32.579 kilogram çeltik satarak ancak 1 traktör alırken, 2020'de 24 bin kilogram satıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Buğday fiyatınızı bir söyler misiniz? Hangi buğday fiyatıyla, ithal ettiklerinizle söylüyorsunuz.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – 2002'de çiftçi bir ton buğday sattığında 33 gram altın alıyordu, şimdi 3 gram altın alıyor.

BAŞKAN – Buyurunuz.

TARIM VE ORMAN BAKANI BEKİR PAKDEMİRLİ (Devamla) - Burada çiftçinin geliri artmadı demek son derece yanlış olur.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Devam, devam! Tarıma devam!

TARIM VE ORMAN BAKANI BEKİR PAKDEMİRLİ (Devamla) - Domates, domates üreticisi zorda. Domateste yüzde 36 üretim artmış, nasıl zorda bu? 13 milyon tona gelmiş. İhracat 253 bin tondan 535 bin tona gelmiş, yüzde 100 artmış; fiyat 276 dolardan 567 dolara gelmiş, yüzde 105 artmış. Sadece Rusya Federasyonu'ndan bugüne kadar topu topu 2.500 ton ürün geriye dönmüş.

Limon...

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Sayın Bakanım, Malatya'da kayısı üreticilerimiz çok teşekkür ediyor.

SALİH CORA (Trabzon) – Fındık üreticileri size teşekkür ediyor Sayın Bakanım.

TARIM VE ORMAN BAKANI BEKİR PAKDEMİRLİ (Devamla) – Elbette, biz, üretici dostu politikalar üreteceğimizi söylemiştik ve alımları da hasat zamanından önce açıklayarak yapacağımızı da söylemiştik. Sayın Cumhurbaşkanımızın desteğiyle, AK PARTİ hükümetleri döneminde hem destek hem de müdahale alımlarını başlattık. Çiftçimiz bu işten son derece memnundur. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Limonla ilgili dünyada ihracatta 3'üncüyüz, Ey, Ömer Fethi, haberin var mı, dünyada 3'üncüyüz? (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) 2019 yılında 177 bin ton ihracat varken, 2020 yılında, bu sene yüzde 40 artışla 248 bin tona geldik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BEKİR BAŞEVİRGEN (Manisa) – Sayın Bakan, Manisa'da domates tarlada kaldı.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Bakan.

TARIM VE ORMAN BAKANI BEKİR PAKDEMİRLİ (Devamla) – Ezbere konuşmayalım.

Bakın, bazı tedbirleri pandemi döneminde almak zorunda kalırsınız; Rusya alıyor, Romanya alıyor, Avrupa Birliği ülkeleri alıyor, ihracat kısıtlaması kararı niye almayacağız. Üç tane tüccarın deposundaki mal daha pahalıya satılacak mı? Bunun için mi alacağız, yoksa tüketici malı aradığında bulsun, markete gittiğinde limon bulsun diye mi yapacağız?

Borç batağı... Tarım Kredi Kooperatifleri, 347 bin çiftçiden 3.863'ü, yüzde 1,1'i takipte, sadece yüzde 1,1'i takipte. Bizim dönemimizde borç arttı ama bizim dönemizde biz çiftçiye tefeciden kurtardık, tefeciden. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

İthalata dayalı tarım politikası söylemi... Allah aşkına, şunu artık unutun: Bakın, muhalefetin de belli derecede seviyesini yukarıya çıkarmamız lazım. Bizi eleştirecek konular yoksa biz muhalefete memnuniyetle eleştirecekleri konu veririz ki şimdi de vereceğim...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Selamlayın Sayın Bakan.

TARIM VE ORMAN BAKANI BEKİR PAKDEMİRLİ (Devamla) – Cumhuriyet tarihi boyunca Türkiye ithalat yapmıştır. Cumhuriyet tarihi boyunca Türkiye'de üretim de artmıştır. Cumhuriyet tarihi boyunca Türkiye net ihracatçı konumdadır arkadaşlar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Hollanda, hep beğendiğiniz Hollanda, hep diyorsunuz ya, 17 milyar dolar tarımsal hasılası var ama 100 milyar dolar mal satıyor yurt dışına. Ben eminim ki Hollanda Meclisinde “Ya, sende 17 milyar dolar ürün var, 83 milyar dolarlık ürün dışarıdan getiriyorsun da yurt dışına satıyorsun. Ya, nasıl bir ithalat lobiniz var?” falan diye bir görüşme, konuşma olmadığına yüzde 100 eminim. Bu Hollanda Meclisi tutanaklarına muhalefet baksın. Şunu diyebilirsiniz: “Türkiye'nin 48 milyar dolar tarımsal gayrisafi millî hasılası var ama sadece 18 milyar dolar ihracatın var. Sen, ey Tarım Bakanlığı, bu işe önyak ol. Bölgenin ve dünyanın zenginliğinden daha fazla faydalanmak için, Türkiye gibi hava yollarının, demir yollarının, kara yollarının bulunduğu bir noktada, gelin, siz Bulgaristan'ın ayçiçeğini satın, Kazakistan'ın buğdayını satın. Tüm dünyanın mallarını tüm dünyaya, bunları da işleyerek satın” diyor olmanız lazım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Selamlayın efendim.

TARIM VE ORMAN BAKANI BEKİR PAKDEMİRLİ (Devamla) – Başkanım, bitiriyorum birkaç dakikada inşallah.

Evet, soru önergeleriyle de alakalı, 3.180 gelen soru önergesinin 2.830'unu cevaplamışız, yüzde 90 oranında, Bakanlık olarak 3'üncü sıradayız. Değerli Fahrettin Yokuş Vekilimizin de 16 soru önergesinin 14'ünü cevaplamışız ama Allah aşkına, tabii ki yasama yürütmeyi destekleyecek, başımızın üstünde yeri var ama sabah mesaiye nerede başlayacağımıza, nereye gideceğimize, diğer işlere de... Ya, ne olursunuz bizi o kadar serbest bırakın. Biz çalışıyoruz, çalışmaya devam edeceğiz, milletimizin emrindeyiz. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri ve alkışlar)

Ben bütçemizin hayırlara vesile olmasını diliyorum. Tüm Meclisimizi, destek veren, vermeyen herkesi saygıyla sevgiyle selamlıyorum. Allah'a emanet olun. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Sadece, neden gümrük vergilerini düşürdüğünüzü söyleyin; o size yeter. Gümrük vergilerini neden sıfırlıyorsunuz? Bu yeter. Politikanızın çıktığını gösterir. Sadece gümrük vergileri, bu size yeter.

BAŞKAN – İkinci konuşmacı Gençlik ve Spor Bakanı Sayın Mehmet Muharrem Kasapoğlu.

Buyurunuz Sayın Kasapoğlu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz yirmi üç dakikadır.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU – Çok Değerli Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Gençlik ve Spor Bakanlığımızın 2021 yılı bütçe konuşmasını gerçekleştirmek üzere huzurlarınızdayım. Gazi Meclisimizi, siz değerli milletvekillerimizi ve bizleri ekranları başından izleyen halkımızı, değerli gençlerimizi saygıyla muhabbetle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Evet, bir Covid sürecini bitirdik hamdolsun. Bu süreçte dualarıyla, destekleriyle, mesajlarıyla, ilgileriyle yanımda olan herkese, değerli Parlamentomuzun üyelerine, değerli sağlık çalışanlarına teşekkür ediyorum. Rabb'im tüm şifa bekleyen hastalarımıza şifa ihsan etsin ve tüm insanlığı bu Covid salgınından hızlı bir şekilde berî kılsın diye temenni ediyorum. (AK PARTİ sıralarından “Âmin” sesleri)

Evet, bugün bütçemizi konuşuyoruz. Plan ve Bütçe Komisyonumuzun Değerli Başkanı ve üyelerine ve bu anlamda, bütçemizin hazırlanmasında emeği geçen herkese, tüm partilerin milletvekillerine teşekkür ediyorum ve 2021 yılı bütçemizin milletimize, halkımıza, gençlerimize, sporcularımıza hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2019 yılının sonunda başlayan, pandemi hâlini alan coronavirüs gerçeğiyle bir yılı geride bırakıyoruz. Hayatın tüm alanını etkileyen bu pandemi süreci hem ülkemiz hem de tüm dünya ülkeleri açısından son derece önemli bir mücadeleyi ortaya koymuştur.

Pandemiye karşı en ön safta yer alan sağlık çalışanlarımıza, bilim insanlarımıza, gönüllü destek gruplarımıza, güvenlik

güçlerimize ve mücadeleye omuz veren herkese ne kadar minnettar olduğumuzu bir kez daha ifade etmek istiyorum.

Pandemi sürecinde olmamıza rağmen Meclis çalışmalarını aksatmayarak milletimize olan sorumluluğunu çok güçlü bir şekilde ortaya koyan Parlamentomuza da ayrıca teşekkürlerimi sunuyorum.

Evet, karantina sürecinin pek çok kahramanı var, bu kahramanlardan biri de Bakanlığımızın yurtları. Virüs, biliyorsunuz, yurt dışı kaynaklı ve ülkemize girişlerde konulan on dört günlük karantina süreci bu yayılımın kontrol altına alınmasında ve pandemiyle olan mücadelede, başarıda önemli bir rol oynadı ve bu anlamda yurtlarımız bu süreci en güzel şekilde yönetmemize imkân sağladı. Ve bu süreçte yurtlarımız sadece gençlerimizin, öğrencilerimizin değil bu milletin, bu aziz milletin yuvası olduğunu ortaya koydu. Şunu gönül rahatlığıyla ifade edebiliriz ki bu anlamda pek çok problemin üstesinden gelemeyen Avrupa, yaptıkları pek çok uygulamayla sınıfta kalan Avrupa ülkelerinin aksine Türkiye, sosyal devlet olma gerekliliklerinden birini daha başarıyla, güçlü bir şekilde ortaya koymuştur. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) 81 ilimizde, 293 yurdumuzda dünyanın 97 farklı ülkesinden gelen 100 binden fazla vatandaşımızı bir ev sıcaklığında hamdolsun ki ağırladık. Gerek sağlık çalışanlarımız gerek Adalet Bakanlığı personelimiz, askerî personelimiz ve tedbir amaçlı karantinaya alınan vatandaşlarımız için de yurtlarımızı tahsis ettik. Şu an bile yurtlarımız bu manada hız kesmeden vazifelerini ifa etmeye devam ediyorlar. Gururla ifade etmeliyim ki hızlı ve pratik bir çözüm gerektiren anlarda olağanüstü bir altyapıyı bizlere sunan yurt altyapımız, Saygıdeğer Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın bizzat takibi ve on sekiz yılda gerçekleşen yatırım hamlelerinden, yıldızlarından bir tanesidir. Bu manada elimizi güçlendiren en önemli husus, yurt yatırımlarının sadece öğrencilere yönelik olarak değil, gerektiğinde her tür ihtiyaca cevap verecek şekilde tasarlanmış, planlanmış ve inşa edilmiş olmasıdır.

Gençlerimiz; umudumuz, her şeyimiz, bugünümüz, yarınımız. Gençlerimizin bugüne kadar olduğu gibi bundan sonraki süreçte de her imkânla yanlarında olmaya devam edeceğiz. Bu süreçte yine, yurtlarda barınan öğrencilerimizin barınmadıkları süreçlerdeki ödemelerini iptal ettik. Kredi ve burs ödemelerini kesintisiz bir şekilde devam ettirdik ve bu manada tesislerimiz gerek Elâzığ'da gerek İzmir'de gerek Malatya'da meydana gelen depremlerde ihtiyacı olan vatandaşlarımızın 7/24 hizmetine sunuldu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Gençlik merkezlerimiz yine bu şekilde halkımızın her daim hizmetinde oldu ve bu pandemi sürecinin eve kapanma sürecinde "Hayat eve sığar." anlayışıyla, paydaşlarımızla olan iletişimimizi artırdık, sosyal izolasyon sürecini yeni yöntemler ve yaklaşımlar geliştirerek âdeta bir avantaja çevirdik.

Müşabakaların gerçekleşmediği süreç içerisinde sporcularımızın kondisyonlarını, vücut sağlıklarını ve motivasyonlarını korumak ana hedeflerimizden bir tanesiydi; hamdolsun bunu da başarıyla gerçekleştirdik, gerek devletimizin kurumları gerek sivil toplum örgütlerimizle gerçekleştirdiğimiz etkili iş birliğini, koordinasyonu çok güçlü bir şekilde sürdürdük. Yine, şartlar ve koşullar ne olursa olsun devletimizin tüm imkânlarını gençlerimiz, sporcularımız ve tüm milletimiz için seferber etmeye devam edeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, çok kıymetli milletvekilleri; ülkemiz, dünyadaki tüm gelişmelerle yakından ilgilenen, düşünen, üreten, cesur, zeki, hayata adalet ve vicdan penceresinden bakan bir gençliğe sahip. Gençlik ve Spor Bakanlığı olarak, bağımsız karar alabilen, sorumluluklarına sahip çıkan, yeteneklerinin farkına varan, hayal kurabilen, farklılıklarla temas eden, insana ve çevreye ilişkin meselelerle ilgilenen, üreten bir gençlik için çalışıyor, üretiyor ve gayretler ortaya koyuyoruz.

AK PARTİ genç bir parti, gençlerin partisi, gençler için var olan bir parti; on sekiz yıl boyunca gençlerin fikirleriyle, düşünceleriyle, enerjileriyle, gayretleriyle üretmiş, taş üstüne taş koymuş, gençlerden aldığı bu güçle aziz milletimize hizmet etme şerefine nail olmuş bir parti. Biz de gençlerle olan yol arkadaşlığımızda sahip olduğumuz tecrübelerle onlara kılavuzluk etmeye çabalarken onlardan da her gün yeni bir şey öğreniyor, bu vesileyle de devletin sunduğu hizmetleri yine onlarla birlikte sürekli güncelliyor, geliştiriyoruz.

Gençlerimizin farkındayız; gençlik "umut" demektir, Türkiye "umut" demektir. Bakınız, Türkiye'nin gücü arttıkça beyin göçünün nasıl tersine döndüğünü hep birlikte görüyoruz. Artık, dünyanın en iyi mühendisleri, en iyi hekimleri, en iyi öğretmenleri, gençleri, sporcuları, bilim adamları burada. Lütfen, kimse gençlerin umutlarını karartmasın. Şükürler olsun ki Sayın Cumhurbaşkanımızın öncülüğünde; gençlere değer veren, gençleri gerçekten seven ve gençler için üreten bir liderin öncülüğünde Türkiye artık büyük bir tünelden, karanlık bir tünelden çıkmıştır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Dünyanın hiçbir ülkesinden geri kalmayan, en güçlü ülkelerle başa baş rekabet üreten bir Türkiye var artık. Bunun ne demek olduğunu en iyi şekilde gençlerimiz biliyorlar, hissediyorlar. Devlet tüm vatandaşlarını kucaklayınca, bölgesel adaletsizlikler ortadan kalkınca, üniversiteler kapılarını herkese açınca bu ülkenin evlatlarını kimse kandıramıyor, kandıramayacak. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Gençlerimiz eğitimle, sosyal imkânlarla, sanatla, sporla iç içe yetişiyorlar ve dünyanın her yerinde ülkemizi, şanlı bayrağımızı en güçlü şekilde temsil ediyorlar.

AK PARTİ hükümetleri döneminde kadınlarımıza yönelik gerçekleşen atılımlar, çalışmalar, sporda da bu anlamda geldiğimiz nokta açısından gurur kaynaklarımızdan bir tanesi. Sporcularımızın, kadın sporcularımızın on sekiz yılda göğsümüzü kabarttığı pek çok organizasyon var, müsabaka var ve bu manada yüzde 22,5'ten yüzde 41'e çıkan kadın sporcu oranı var Türkiye'de. Güreşte, tekvandoda, jimnastikte, buz pateninde, basketbolda, voleybolda, okçulukta, eskrimde, boksta, hemen hemen tüm branşlarda kadınlarımız bizleri gururlandırıyorlar. Olimpiyatlara baktığımızda, son müsabakalara baktığımızda kadınlarımızın ülkemizi ve milletimizi en iyi şekilde temsil ettiğini görüyoruz ve inanıyoruz ki tesadüfi olmayan bu başarılar önümüzdeki süreçte artarak devam edecek. Ve bu anlamda AK PARTİ hükümetlerinin her alanda gerçekleştirdiği devrimlerle, bugün başarıya giden yolda asla vazgeçmeyen kadınlarımızın önünde hiçbir engel bulunmuyor. Kadınlarımızın hayatlarını bir korku içerisinde yaşamalarına neden olanlara, onları şiddet ve istismara maruz bırakmaya çalışanlara karşı da mücadelemiz kararlılıkla devam edecek. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Kadına şiddetle mücadelede hep birlikte samimi bir tutum içerisinde olmalıyız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gün içerisinde bazı milletvekili arkadaşlarımızın malesef karanlık bir tablo çizme noktasında gayretlerini şaşkınlıkla izledim. Gençlere mutsuzluk, umutsuzluk virüsünü lütfen bulaştırmayalım, bunu yapmayalım. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Gelin, gençlerimizle birlikte olalım, gençlerimizin yanında olalım; kamplarımızda, yurtlarımızda, gençlik merkezlerimizde, genç ofislerimizde gençlerimizle beraber olalım. Orada hizmet veren kulüplerde, akademilerde gençlerimizin hangi başarıları imza attığını hep birlikte görelim. Anadolu'nun orta yerinde bir gençlik merkezinde açtığımız atölyelerde kodlama öğrenen, yazılım geliştiren, robotik kodlama alan gençlerimizle birlikte zaman geçirelim. Şikâyet etme zamanı değil, umutsuz tablo çizme zamanı değil; umut asılama zamanı, bir ve beraber olma zamanı.

Biz bu ülkenin hangi karanlık tablolardan bugünlere geldiğini iyi biliyoruz. Bakınız, bu kürsüde bu ülkenin genç ve kadın bir milletvekiline haddini bildirmeye çalışanları, bu anlamda "Bu kadına haddini bildirin." diyenleri hatırlıyoruz. Biz, bu ülkede başörtüsünden dolayı okul kapılarında peruğa muhtaç olanları, okullarına tuvaletten, banyodan girenleri biliyoruz. Biz bu ülkede katsayı engeliyle üniversiteye giremeyen öğrencileri biliyoruz ama biz hiçbir şekilde kin gütmüyoruz. Biz, yarınlarda, bu ülkede bu tabloların bir daha yaşanmaması için buradayız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Geline bu aydınlık tablonun devamı için buradayız. Bu ülkenin gençleri, hangi mezhepten, hangi inançtan, hangi düşünceden olursa olsun; hangi kıyafetle, hangi yaşam tarzıyla kendini ifade ediyor olursa olsun onların bir arada olmasından, bu ülkenin tüm imkânlarını sonuna kadar kullanmasından yanayız, onun için gayret gösteriyoruz. Gelin, siz de bu anlamda bizimle beraber olun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Gençlerimizin umudunu, bu anlamdaki motivasyonunu hep birlikte artıralım.

Bakın, genç gönüllülerimiz var. Genç gönüllülerimizin ne emeklerle, ne alın teriyle ne kadar güzel bir sevgiyi birlikte büyüttüklerini bir bilseniz. YÖK'le imzaladığımız, seçmeli ders olarak hayata geçirdiğimiz bir çalışma var. Gönüllülük çalışmalarıyla gençlerimiz arasındaki bu sevgi ortamını inşallah daha da güçlendireceğiz ve yine, gençlik projeleri destekleriyle gençlerimize olan desteklerimizi, onların üretime, onların girişime olan motivasyonunu bugüne kadar artırdığımız gibi bundan sonra da artıracacağız.

Bakınız, yurtlarımızı nereden nereye getirdiğimizi az önce ifade ettim. On sekiz yılda yüzde 284 kapasite artışı var. Eminim, içimizde yurtlarda kalan milletvekili arkadaşlarımız var. O zamanki 20-25 kişilik yurt odalarını, ranzaları, tuvaletleri, banyoları hepimiz hatırlıyorsunuz.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Yaşadık, yaşadık.

ATILA SERTEL (İzmir) – Kırk yıl önce ben 4 kişilik odadaydım, hangi yurt o ya?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Bu tesislere az önce “beton” dediler; bu tesislerde ruh var, bu tesislerde gönül var, alın teri var. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Örneğin bir yurdumuz, Sivas'taki otellerle rekabet edebilecek derecede donanımlı, konforlu yurdumuz. Yine, İstanbul Cevizlibağ'daki Atatürk Öğrenci Yurdumuz, İstanbul'un göbeğinde kızlarımız için inşa ettiğimiz bir yurt. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Lütfen, bunları görelim, buralarda umudu büyütelim.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Oranın eski hâlini de getirseydiniz Sayın Bakanım.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Haklısınız, onu da göstermek lazım ama inanıyorum ki onu hissediyorsunuz.

Yine, spor tesisleşmemiz... Bakınız Gaziantep'te açılışa hazır hâle gelen tam donanımlı bir havuz. Burada yüzücüler yetiştireceğiz, bu şanlı bayrağı dalgalandıracak yüzücülerimizi yetiştireceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Yine, İstanbul'daki Burhan Felek Atletizm Pisti. Türkiye'nin dört bir yanında tesisleşme tüm hızıyla devam ediyor, pandemide bir dakika dahi durmadık.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Ralici yetiştirelim, ralici!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Rallisi, voleybolu, basketbolu, 60'tan fazla branşa destek veriyoruz; her birinde iddiası olan, gururumuz olacak gençleri yetiştiriyoruz, yetiştireceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bakın, kredide ginen nokta 45 liradan 550 lira şu an itibarıyla. Yine burslar, 450 bin öğrenciye burs veriyoruz. Artık, ülkemizin bu manada yarınları inanan, üreten, farklı düşüncede de olsa bir arada, yarınlar için çalışan gençlerle yürüdüğünün hepimizin farkında olmasını istihdam ediyorum.

Evet, önem verdiğimiz spor projeleri var. Bunlardan bir tanesi yüzme, diğeri atletizm, jimnastik bir diğeri. Bu anlamda tüm branşlar... 60'tan fazla branştan bahsettim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Saffet Bey'in teklifine ne diyorsunuz?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) - Saffet Bey'in teklifine geliyorum; teşekkür ediyorum hem kendisine hem sizlere, tüm Meclisimize. İnşallah Meclisimiz, spordaki reformu güçlü bir şekilde gerçekleştirerek, tüm üyeleriyle tarihe geçecek. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Yüzmede hedeflerimiz var, atletizmde hedeflerimiz var, jimnastikte hedeflerimiz var; inanıyoruz ki sporcularımız Tokyo'dan gururla, madalyalarla dönecek, biz de onları alkışlayacağız inşallah. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – İnşallah.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) - Evet, İbrahim Çolak var, önceki günlerde jimnastikte gururumuz olan, Süleyman Karadeniz var güreşte. Ben birkaçını zikredeceğim. İnanın hepsini zikretmek isterim; hepsi gururumuz, hepsi umudumuz. Emre Sakçı var yüzmede. Kızlarımız var, Ritmik Cimnastik Takımı var; on beş gün önce şampiyon oldular, onları alkışlıyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Atletizm takımımız var, daha dün şampiyon olan, yine jimnastikçi sporcularımız var. Serbest dalışçı kızımız var, Pentatlon'da İlke var. Herkes bu anlamda bu başarıları yakından takip etsin. Sporun birkaç branştan olmadığını hep vurguluyorum, vurgulamaya devam edeceğim. Bu anlamdaki gayretlerimize sizden destek istiyorum. Sizlerin bu anlamdaki katılımınızı istihdam ediyorum ve inşallah bu ülke, bu şanlı bayrağın ilelebet payidar olması, bu sporcuların bu gururu yaşatmasıyla çok daha aydınlık günlere yürüyor, buna inanalım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

“Eğitim mi, spor mu?” ikilemine son verdik, çok önemli bir gelişme. Bu manada da artık sporcularımız “Eğitim mi, spor mu?” ikileminden ziyade nasıl istiyorlarsa, hem okullarına devam edecekler hem de sporcu olarak yarınları yürütecekler.

ATILA SERTEL (İzmir) – Ferhat Arıcan var.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) - Ferhat Arıcan var, Ahmet Önder var, İbrahim Çolak var; hepsiyle gurur duyuyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SALİH CORA (Trabzon) – Bunlar hep AK PARTİ döneminde oldu.

AYŞE SÜRÜCÜ (Şanlıurfa) – Zelal Sarioğlu var Zelal Sarioğlu ama şu anda mevsimlik tarım işçisi.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) - Evet, bir Spor Çalıştay'ı düzenledik. Bakanlık olarak 2020'de ortak akıl bizim temel felsefemiz. İstisareye, ortak akla önem veriyoruz. Bu ortak akli her zaman bir yol haritası olarak, bir felsefe olarak benimsedik. Bu manada da gerçekleştirdiğimiz Spor Çalıştay'ıyla -Saffet Bey, çok detaylı bir şekilde bahsetti sağ olsun- tüm meseleleri enine boyuna tartıştık tüm paydaşlarla, herkesi davet ettik. Ben bu anlamda destek veren, katılan, üreten herkese şükranlarımı sunuyorum. Bu çalıştayın çıktılarını, gerek mali gerek idari gerek performans noktasındaki çalışmaları, beyin fırtınalarıyla, inşallah, sporda bir reform stratejisi olarak önümüzdeki günlerde Parlamentomuzla paylaşacağız. Gerek kulüplerimizin gerek federasyonlarımızın gerek sporcularımızın yarınlarında daha güçlü, daha donanımlı olmaları adına inşallah bu tarihî adımı da hep birlikte atacağız. Ben hem Saffet Bey'e hem Alpay Bey'e hem de katkı sağlayan herkese canıgönülden teşekkür ediyorum. Meclisimize de bu anlamda güvendiğimizi, Meclisimizin bu çalışmada tarihî adımı atacağına inandığımı özellikle ifade etmek istiyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bundan sonra yeni dönemde herkes sorumlu olacak. Spor gündemi, konjonktürü içerisinde kimse har vurup harman savuramayacak ve dikkatimize yeni Yusuf'lar, Merih'ler, İbrahim'ler, İlkeler, Fatmalar, Cedi Osman'lar, Çağlar'lar, Furkan'lar, Şahikalar yetiştireceğiz. Memleketin evlatlarına yatırım yapacağız, hem sporcu havuzumuzu geliştireceğiz hem de şampiyonlarımızın sayısını artıracacağız.

Değerli milletvekilleri; spor birleştiren, spor dönüştüren bir olgu. Bu manada spor sektörü ve ülkemizin sahip olduğu imkânlar bizler için çok zengin olduğuna inandığımız imkânlar ve bu çerçevede yine ülkemizin spor turizmi açısından bir destinasyon olması için yine “Ortak akıl” dedik, bir spor çalıştay'ı gerçekleştirdik ve bu vizyon belgesiyle de inşallah önümüzdeki süreçte ülkemizin spor turizmi açısından gelişmesine yönelik, bu anlamda marka olmasına yönelik adımları da bir bir atacağız.

Hakkâri'nin dağlarında inşa ettiğimiz kayak merkezlerimiz, Şırnak'ın nehirlerinde yaptığımız rafting turnuvaları, terör örgütlerinin bombardımanından arınan Sarıkamış'ın telesiyeyleri bugün dünyanın pek çok ülkesinden gelen kayakçıları misafir

ediyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Terör örgütü bu ülkenin insanına ihanet ettiği gibi o cennet topraklara, o cennet şehirlere de maalesef ihanetin en büyüğünü gerçekleştirmiş ama onlara rağmen, onların yıkmalarına, yakmalarına rağmen o tesisleri bir bir inşa ettik, onları yeniledik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Oralardan bu şanlı bayrağı gururla dalgalandıracak sporcularımızı da yetiştiriyoruz. Daha önceki hafta Hakkâri'deydik. Bakın burası Hakkâri; birilerinin soldurmaya, söndürmeye çalıştıkları Hakkâri, Zap Suyu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Hakkâri'de, Mardin'de, Şırnak'ta, Siirt'te, Diyarbakır'da, Adıyaman'da, Urfa'da sporu, sporcuyu geliştireceğiz, şampiyonlar yetişecek. Buna inanıyoruz, bunun ilk adımları var, ilk meyveleri var. Bunu müjdeliyorum.

Evet, değerli milletvekilleri, maalesef yirmi üç dakika çok hızlı geçiyor. Bahsetmem gereken, paylaşmam gereken pek çok konu var ama her zaman şunu ifade ediyorum: Gelin, bu tür konuları bir güne, iki güne sıkıştırmayalım; bizim Bakanlık olarak her türlü iletişimimiz sizler için, o anlamda her zaman her türlü bilgiyi vermeyi, her konuda istişare etmeyi bir mutluluk addediyorum. Elbette eleştiriye önem veriyoruz, eleştiri ve muhalefet demokrasinin vazgeçilmezi. Eleştiri olmasaydı insan aklının, bilimin, felsefenin, düşüncenin gelişimi olmazdı. Yapmış olduğunuz samimi eleştiriler üzerimizdeki sorumluluğu layıkıyla gerçekleştirmek için, bizler için bir motivasyon kaynağı, bunu son derece samimi bir şekilde ifade etmek istiyorum.

Şunun da altını özellikle çizmek istiyorum: Şartlar ne olursa olsun ülkemizin kaynakları ile imkânlarını bu ülkenin gücü için, bu ülkenin evlatları için kullanıyoruz. Ne kadar şehre, ilçeye, kasabaya, beldeye ne kadar güzel tesisler kazandırdığımızı, ne kadar önemli hizmetleri götürdüğümüzü gördüğümüzde heyecanlanıyoruz, gurur duyuyoruz. Türkiye'nin hiçbir ilçesi olmasın ki bizim bir eserimiz olmasın. Biz bu yola revan olduk. Bu toprakların evlatları söz konusu olduğunda buradaki hiç kimsenin birbirinden farklı düşünceğini zannetmiyorum. Bu ülkenin gençleri bizim gözümüzün feridir. Bizim için yalnız bugünün değil, her günün gündem maddesidir. Onların derdi her birimizin derdidir, onların sevinci hepimizin sevincidir. Dolayısıyla, ne yapıyorsak birlikte yapacağız.

Dünyanın vicdanı olan bir ülkeyiz. Sayın Cumhurbaşkanımızın "Dünya 5'ten büyüktür." anlayışıyla her zaman mazlumun yanında, hakkın yanında, adaletin yanında olan bir ülkeyiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) İşte, en son, geçen hafta Paris'te, Avrupa'nın orta yerinde ırkçılığa karşı en güzel tavrı yine bizim takımımız, bizim sporcularımız koydu; onlarla gurur duyuyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Yolumuz kardeşlik yolu, bu yolu birlikte yürüyeceğiz. Biz birbirimizden ayrı gayrı değiliz. Ne gençlerimizi ne milletimizin bir ferdi biribirinden kimse ayıramaz. Biz aynı bahçenin gülüyüz, aynı dağın yeliyiz, aynı sazın teliyiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU (Devamla) – Dağlar, çağlar boyu yeminimiz var; kardeşiz, tek vücut milletiz.

Davamız insanlık davası, davamız gençlik davası, davamız millet davası değerli arkadaşlar. Bunu bir çağrı olarak kabul etmenizi istirham ediyorum. Sizlerden gelecek her türlü fikre, her türlü projeye, öneriye başımızın üzerinde yer vereceğimizi ifade etmek istiyorum.

Katılımcılık tüm politikalarımızın temeli. Gelin konuşalım, tartışalım, gençler için daha iyiyi, daha güzeli nasıl ortaya koyarız bunun arayışı içerisinde olalım. Bütün bir yıl tüm çalışma arkadaşlarımızla, ekibimizle, kabinemizle, Parlamentomuzla bu gayretle, bu inançla çalışıyoruz. Biz on sekiz yıldır aynı gayretle çalışıyoruz.

Bu anlamda, iğnesi olan, taşı olan, kumu olan, alın teri olan herkese müteşekkirimiz. Var olsunlar, sağ olsunlar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bu vesileyle 2021 yılı bütçemizin milletimiz için, gençlerimiz için, sporcularımız için hayırlar getirmesini temenni ediyor, sizlere başarılı çalışmalarınızda sağlıkla, afiyetle, hayırlı bir dönem diliyorum.

Sağ olun, var olun. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Konuşma sırası Dışişleri Bakanı Sayın Mevlüt Çavuşoğlu'nun.

Buyurun Sayın Bakan. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Çok kıymetli milletvekilleri, millî egemenliğimizin 100'üncü yıl dönümünde Gazi Meclisimize hitap etmekten ayrı bir gurur duyuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum. Bu vesileyle, Cumhuriyetimizin banisi Gazi Mustafa Kemal Atatürk başta olmak üzere, tüm gazi ve şehitlerimizi de rahmet ve minnetle anıyorum.

2021 bütçemiz hayırlara vesile olsun.

Geçen ay Plan ve Bütçe Komisyonunda dış politikamızla ilgili kapsamlı bir sunuş yaptım. Milletvekillerimizden gelen soruları cevaplamaya çalıştık ve daha sonra yazılı bir şekilde de cevabımızı ilettik. Keza, kitapçığımızda da dış politikamızın detayları ve dış politika durumumuz kapsamlı bir şekilde anlatılıyor. Burada tek tek konuları sizlere anlatmak yerine, genel dış politika vizyonumuzu sizlerle paylaşmaya çalışacağım ve bu vesileyle de dış politikamız üzerine görüşlerini belirten tüm siyasi parti gruplarına ve milletvekillerine de çok teşekkür ediyorum.

Dış politikamızın detaylarına girmeden önce... Ağırıklı olmak üzere İzmir ve Antalya'da sel felaketi oldu. 2 vatandaşımızın hayatını kaybettiğini öğrendik. Vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet diliyoruz. Giden can geri gelmez ama vatandaşlarımızın uğradığı zararlar her zaman olduğu gibi tespit edilir ve gereği de inşallah yapılacaktır.

Çok kıymetli milletvekilleri, Saygıdeğer Başkan; gerçekten bugün dünya köklü bir değişimden geçiyor. Bunu hem küresel düzeyde hem de bölgemizde hep birlikte yaşıyoruz ve pandemi bu dönüşümü çok hızlandırdı. Artık dünya çok kutuplu; birden fazla güç odağı, kendi çıkarları doğrultusunda gelişmelere yön vermeye çalışıyor. Bölgesel sahiplenme, dolayısıyla önem kazandı. Keza, büyük güçler arasındaki rekabet giderek sertleşiyor. Bu rekabet, vekâlet savaşları, ticaret ve enerji savaşlarına kadar çok geniş bir yelpazede yaşanıyor. Artık haklının değil, güçlünün geçer akçe hâline geldiğini görüyoruz. Zengin ve yoksul toplumlar arasındaki uçurum derinleşiyor; küresel gelişmişlik farkları ve refah eşitsizliği, iklim değişikliği gibi konular artık kimsenin kayıtsız kalamayacağı noktaya geldi. Gerçekten öyle bir düzen var ki biraz önce saydığım sorunların gerisinde kalan tüm grupların bunları düzeltmesi ya da açığı kapatması mümkün görünmüyor. Çatışmalar da ne yazık ki hep aynı coğrafyalarda yaşanıyor ve çatışmaların, sorunların büyük bir bölümü de yine maalesef bizim coğrafyamızda seyreliyor. Ve özellikle Batı'da da popülizm, İslam karşıtlığı, ırkçılık ve yabancı düşmanlığının ciddi boyutlara ulaştığını görüyoruz. Biraz önce pandeminin dönüşümü hızlandırdığını söylemiştim, sadece dönüşümü hızlandırdı mı, maalesef var olan sorunları daha da derinleştirdi.

Peki, bu gelişmelere karşı Türkiye olarak ne yapıyoruz, onları sizlerle paylaşmak istiyorum değerli milletvekilleri. Bizler dünyanın böylesine kökten değiştiği bir ortamda olaylara seyirci kalmıyor, girişimci ve aktif bir dış politika izliyoruz. Bugün Türkiye olmadan veya Türkiye'ye rağmen Suriye, Libya, Doğu Akdeniz, Kafkaslar, Afganistan, Irak gibi dosyalarda adım atılmıyorsa bu Türkiye'nin aktif dış politikasının sonucudur. Biz herkesin bizi sevmesini beklemiyoruz ama herkesin Türkiye'nin haklarına saygı duymasını bekliyoruz. Ayrıca, Türkiye artık küresel bir aktördür, herkes de buna saygı duymasını öğrenecektir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Eğer, biz, bugün, biraz önce anlatmaya çalıştığım gelişmelere karşı sessiz kalırsak, seyirci kalırsak

başkalarının kurguladığı oyunların peşinden gitmek zorunda kalırız ya da o senaryoları yaşamak zorunda kalırız. Biz artık Türkiye olarak gerektiğinde oyun kurucuyuz ama yeri geldiği zaman da ülkemizin menfaatlerine karşı oyun kuranların oyunlarını da bozuyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Dolayısıyla, güçlü olmak zorundayız ve kendi hikâyemizi yazmak zorundayız.

Bu bilinçle nasıl bir dış politika yürütüyoruz? Her şeyden önce Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin getirdiği dinamizmle sahaya masayı uyum içinde kullanmayı öğrendik. Diplomasi bizim her zaman önceliğimizdir. Sorunları müzakereyle ve kazan-kazan ilkesi çerçevesinde çözme arzumuz her zaman vardır. Ancak, diplomasiye yetersiz kaldığı yerde, sahada boy, mevcudiyet göstererek tekrar diplomasiyi ve barışçıl çözümü zorluyoruz. Yani burada Sayın Hışyar Özsoy'un söylediği gibi, masada kalabilmek için sahada mevcudiyet göstermiyoruz, masanın çalışmadığı yerde sahada da gücümüzü göstererek tekrar herkesin masaya dönmesini sağlıyoruz. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; MHP sıralarından alkışlar) Ve buna da mecburuz, aksi hâlde sorunlar daha da büyür, bizim de çözemeyeceğimiz noktalara gelir.

Örnekler vermek istiyorum. Suriye'de, sınırlarımızın hemen ötesinde bir terör devleti kurulmasını diye müzakere ve diyalogu çok zorladık ama gördük ki müzakereden ve diyalogtan anlamayanlar var. O zaman ne yaptık? Sahaya indik ve teröristleri sınırımızın öbür tarafından temizledik, kendi göbeğimizi kendimiz kestik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Keza, Libya'da başından bu yana siyasi çözümünden yana rol üstlendik ve Suheyra Anlaşması'na bizzat katıldım. İstanbul'da, Moskova'da, Berlin'de ve diğer platformlarda siyasi çözüm için çaba sarf ettik fakat Libya'da istikrarı istemeyenler ve diyalogdan anlamayanlar savaşı devam ettirmek istedi, işte o zaman da yüce Meclisimizin verdiği yetkiyle sahaya indik ve tekrar herkesi siyasi çözüm masasına geri getirdik. Bu, Türkiye'nin sayesinde oldu. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Ve bu sayede kardeş kanının dökülmesini de engellemiş olduk Libya'da.

Doğu Akdeniz'de başından beri diyalogu ve hakça paylaşımı savunduk. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ve biz "Herkes kazansın." dedik, karşılığında hep tek taraflı politikaları gördük ve yine sahada bayrak gösterdik. Diyalog ve hakça paylaşım çağrımızı sahada attığımız adımlarla destekledik. Ülkemizin ve Kıbrıs Türkü'nün hakkını sonuna kadar korumaya devam edeceğiz.

Şimdi, burada Grup Başkan Vekilimiz Sayın Engin Altay da Kıbrıs'ta 1974 ruhundan bahsetti. Biz tüm bu adımları atarken, Komisyon'da da söylediğim gibi samimiyetle söylüyorum: Biz, 1974 ruhuyla hareket ediyoruz. Biz rahmetli Ecevit'in ruhuyla, biz rahmetli Necmettin Erbakan'ın ruhuyla, biz rahmetli Alparslan Türkeş'in ruhuyla hareket ediyoruz ve o ruhu yaşıyoruz. (AK PARTİ, CHP ve MHP sıralarından alkışlar) Ama maalesef üzülerken söylüyorum ki Kapalı Maraş'ı açmamızı bile sizin mensuplarınız sorguladılar, bizi suçladılar.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – "Tümünü açın." dedik, Sayın Bakanım, "Tümünü açın." dedik, "Sahili değil, hepsini açın." dedik.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Yok, hayır, hepsini... Elbette envanter çalışması yapıyoruz, uluslararası hukuka uygun bir şekilde olması gerekiyor, BM Kararlarına uygun bir şekilde olması gerekiyor. Orada herkesin mülkiyeti var, mülkiyet haklarına saygılı bir şekilde yapmamız lazım. Her şeyin bir zamanı var ama en azından ilk attığımız adım konusunda da sizlerden doğrusu destek beklerdik.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Destek verdik.

Sataşma var.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Aynı şekilde Yukarı Karabağ'da sevgili milletvekilleri, otuz yıldır "diplomasi ve müzakere" dedik. Olmayınca bu sefer can Azerbaycan sahaya indi ve hakkı olanı, meşru olanı aldı can Azerbaycan. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Aksi takdirde kim bilir daha nice otuz yıllar beklemek zorunda kalacaktı. Ve şimdi bölgesel barışın temellerini hep birlikte atıyoruz.

Burada da Sayın Ünal Çeviköz'ün bazı söylemleri oldu, onlara da cevap vermek durumundayım. Azerbaycan'a öncelikle ta başında verdiğimiz desteği maalesef sorguladınız hem de Ermenistan'ın diliyle hem de Türkiye'yi burada eleştirenlerin diliyle sorguladınız, bunu hiç yakıştıramadık.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Bravo Bakanım!

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Hele hele eski bir mensubumuza -samimi söylüyorum- yakıştıramadık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Yok işte "Suriye'den onu götürüyor, bunu götürüyor." Burada biz her zaman can Azerbaycan'ın yanında tüm imkânlarımızla olmak durumundaydık ve olduk. Azerbaycan'ın da zaten kendi topraklarını alacak gücü vardı. Fakat o olabilir, farklı düşünceleriniz olabilir; siz muhalefetsiniz biz iktidarız ama şunu sormak istiyorum: Sayın Çeviköz, Rusya'yla imzaladığımız bu gözlem merkezleriyle ilgili anlaşmaların gizli olduğunu size kim söyledi? Peki, Azerbaycan'dan gizlediğimizi kim söyledi?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Biden söyledi, Biden.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Biz Rusya'yla 2 tane protokol imzaladık, 2 tane ve her 2'sinde de taslağı önce Azerbaycan'a gönderdik, Azerbaycan olur verdikten sonra imzaladık. Gizlediğimizi kim söyledi size, kim söyledi? (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

İSMAİL KAYA (Osmaniye) – Dostları var Sayın Bakanım, dostları var onların; dostları söyledi onlara.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Gerçekten, yani, burada, Azerbaycan'a tüm bu destek... Ayrıca, yeriyile ilgili de ne dedik anlaşmada, ne var? "Azerbaycan'ın gösterdiği yerde merkezimizi kuracağız." dedik. Değerli milletvekilleri, bu süreçte Azerbaycan'a destek verirken aynı zamanda Boraltan utancından da o mahcubiyetten de ülkemizi kurtardık. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Özetle, biz önce, her zaman masadan ve diyalogdan yana olduk, bundan sonra da böyle olmaya devam edeceğiz; çıkarlarımız neredeyse oraya gittik, ülkemizin, milletimizin çıkarlarını korumak için çalıştık ancak sahada da her zaman barışı ve adaleti sağladık.

Değerli milletvekilleri, naif değiliz, reel politığı çok iyi biliyoruz. Dış politikada, siyasette duygu vardır ama özellikle dış politikada her şeyin sadece duygularla gitmediğini çok iyi biliyoruz. Dolayısıyla gerçekçi bir dış politika izlemeye çalışıyoruz. Burada, kalıcı husumetlerin olmadığını sizler de, dış politikayı biraz bilen herkes bilir, tüm derslerimizde bizlere bunları da öğrettiler fakat milletimizin çıkarı neyse ona yönelik dış politika belirlemek ve uygulamak da bizlerin, sizlerin, hepimizin görevidir.

Dış politikada sorunlar yok mu? Var. Dış politika dikensiz gül bahçesi değil ki her yerde sorun var. Aynı şekilde, diplomasiyi yürütürken sorunlarla karşı karşıya kalabilir misiniz, zorluklarla karşı karşıya kalabilir misiniz? Evet, kalabilirsiniz, biz de kalıyoruz ama bizim görevimiz bunları aşmaktır, bunun için çaba sarf etmektir. Dolayısıyla, bir ülkeyle sorun yaşadığımız zaman sayın milletvekilleri, bizi eleştirin, evet ama ne olur burada, her şeyin sorumlusu olarak Türkiye'yi göstermeye çalışmayın. Bütçede de söyledim, ne kadar sorun varsa, hangi ülkeyle sorun yaşıyorsak mutlaka ve mutlaka Türkiye haksız, AK PARTİ iktidarı haksız, Cumhur İttifakı haksız; bu anlayıştan kurtulalım. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Yani, bize muhalif olun, gerçekten muhalif olun. Bakın, Türkiye düşmanlığı yapıyorsunuz demiyorum ama bize muhalif olurken ne olur ve ne olur Türkiye'ye ve millî çıkarlarımıza da muhalif olmayalım ama bize muhalif olun, bizi eleştirin. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Örneğin, Rusya'yla adımlar atıyoruz, hemen "Eksen kayması yaşıyor." diyorsunuz. Arkasından, biz Ukrayna'nın ve Gürcistan'ın NATO

üyeliğini destekliyoruz, bu sefer de bütçede olduğu gibi bizi "Batıcı" diye suçluyorsunuz. E, bir karar vermek lazım.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Siz karar verin ya. Siz bir karar verin.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Biz kararı... Bunun dengesini çok iyi biliyoruz biz. Kararımızı verdik, uyguluyoruz, dengeli bir şekilde götürüyoruz, siz de bunu anlayın.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – "Avrupa Birliği" demeye başladınız gene.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Şimdi, Rusya'yla da anlaşılamadığımız noktalar var; Kırım konusunda, Ukrayna konusunda, Gürcistan konusunda, Suriye'de, Libya'da anlaşılamadığımız konular, noktalar var. Bazen farklı taraflarda olmanın avantajını da yaşıyoruz; müzakerelerde olsun, işte Anayasa Komisyonunun toplanmasında olsun, birçok alanda bunun faydasını da görüyoruz ama anlaşılamadığımız noktalarda da yine ortak çıkarlarda buluşmaya devam etmemiz lazım. Diğer taraftan siyasi, ekonomik, enerji, turizm gibi ortak çıkarları var iki ülkenin; bu temelde de ilişkileri herkesle geliştirmemiz lazım. Aynı şekilde, biz gerçekten bu konularda da sizden yapıcı ve tutarlı eleştiriler bekliyoruz, bunu samimi bir şekilde söylüyorum. Bakın, sizlere veya kişilik haklarınıza saldırmıyorum. Gayet samimi bir şekilde siz düşüncelerinizi söylediniz, ben de söylüyorum.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) – Biz de sizden bekliyoruz.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Göreceğiz.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Şimdi, bazı NATO müttefiklerimiz diyor ki "Türkiye'yi NATO'dan çıkartalım." Birkaç ülke bunu söylüyor. Ben NATO'nun en güçlü ülkelerinden bir tanesiyim, en çok katkı sağlayan ülkelerden bir tanesiyim dolayısıyla ben neden NATO'dan çıkayım? (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

İSMET YILMAZ (Sivas) – Ev sahibiyiz.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Biz, hiç kimsenin çıkmasını istemeyiz ama "NATO'nun beyin ölümü gerçekleşti." diyen varsa, bizim oradaki gücümüzden rahatsız olan varsa çıkmak istiyorsa onlar çıksın ama biz onların da çıkmasını istemeyiz. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Aynı şekilde, Avrupa Birliği çifte standart uyguluyor mu bize? Uyguluyor. Bizim de yaptığımız, yapacağımız çok sitemler var mı? Var. Siz de bizi eleştirebilirsiniz, bizim de eksikliklerimiz var bu süreçte, biz de öz eleştiri yapıyoruz ama bunlar var diye şimdi tüm Avrupa'yla, Avrupa Birliğiyle, Avrupa ülkeleriyle bağlarımızı koparmak gerçekçi mi? Gerçekçi değil; ticari ilişkilerimiz var, enerji var, göç var, başka konular var, vize serbestisi var. Dolayısıyla bu konularda da tabii ki ilişkilerimizi geliştirerek sorunları aşmak ya da sorunları aşarak ilişkilerimizi geliştirmek istiyoruz. Dolayısıyla hakkımız olan yerlerde gerekli gördüğümüz adımları bu doğrultuda atmak bizim görevimiz, tıpkı Doğu Akdeniz'de olduğu gibi. Yine, Akdeniz'de hak ve menfaatlerimizden bize yaptırım gelecek diye veya Avrupa Birliği eleştirecek diye vazgeçmemiz de söz konusu olamaz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye bugün hem sert hem de yumuşak gücünü çok dengeli bir şekilde, faydalı bir şekilde kullanıyor. Dolayısıyla küresel bir akıllı güç olmuştur Türkiye Cumhuriyeti. Sert güç unsurlarını tüm sahada kullanırken yumuşak gücümüzden de aynı şekilde sonuna kadar faydalanıyoruz. Örnekler vermek istiyorum: Türk Hava Yollarının bayrağını taşıdığı uzak kıtalardan, TİKA'mızın yardım elini uzattığı üçra köylere; Türk Maarif Vakfımızın eğitim verdiği dersliklerden, Kızılayımızın yardım kolileri dağıttığı mülteci kamplarına; Türkiye burslarından, Balkanlarda din görevlilerimizin okuttuğu mevlilere veya ata yadigarımız mirasımızın korunmasına kadar her yerde insana dokunuyoruz.

Türkiye'ye diyorsunuz ki "Militarist politika izliyor." ama Türkiye biraz önce anlattığım insani dış politikasının yanında, artık –akıllı güç dedik ya- yumuşak güçte de önemli bir aktör. Bugün ara buluculukta Türkiye bir dünya markası oldu. Bugün AGİT'te, Birleşmiş Milletlerde, İslam İşbirliği Teşkilatında ara buluculuk eş başkanlıklarını farklı ülkelerle yürüten kimdir? Türkiye Cumhuriyeti'dir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Niye farklı ülkeler değişirken Türkiye hep ara buluculukta eş başkanlığı yürütüyor? Sayın milletvekilleri, artık İstanbul'da ara buluculuk konusunda yabancı diplomatlara ders veriyoruz, kurslar veriyoruz, bizde eğitim alıyorlar; bu, Türkiye'nin gücüdür.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Bir de burada yapsanız.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Diğer taraftan, bakınız, sadece coğrafyamızda değil, Somali'de, Filipinler'de, Mali'de, Venezuela gibi uzak coğrafyalarda da biz dürüst ve adil ara bulucu olarak saygı görüyoruz ve katkı sağlıyoruz. Kavgacı ve militarist bir dış politika izlemiyoruz, bunu da buradan söylemek isterim.

Değerli milletvekilleri, günlük sorunlar var, bu sorunlarla boğuşuyoruz. Bugünün sorunlarını çözerken geleceğe yönelik vizyonlar da ortaya koymamız lazım. Nasıl bir gelecek bizi bekliyor? Pandemi sonrası nasıl bir dünya bizi bekliyor? Coğrafyamızdaki sorunları çözer miyiz, çözemez miyiz? Beş yıl sonra, on yıl sonra neler olacak, bunlara da kafa yormamız gerekiyor. Dolayısıyla biz, gündelik değil, vizyoner bir dış politika izlemeye çalışıyoruz. Pandemi döneminde örneğin herkes dijitalleşmeden, dijital diplomasiden bahsediyor oysa biz dijital diplomasiye iki yıl önce başlamıştık. Pandemi başladığı zaman herkes panik hâlindeyken biz altyapısı güçlü bir ülke olarak dijital diplomasiye hazırдық ve bunu da -daha önce bütçede de söylediğim gibi- çok etkin bir şekilde kullandık. Ayrıca, yirmi yıllık iktidarımız, güçlenen kurumlarımız sayesinde ve Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliği sayesinde; pandemi döneminde tahliyeler, tıbbi malzemeye erişim, salgınla mücadele ve küresel iş birliğinde Türkiye öncü bir ülke olmuştur. Öte yandan, Bakanlığımızca hazırlanan kitaplar, 2 tane kitap da ve diğer raporlar da dünyadaki ilk stratejik öngörü çalışmaları arasında yer aldı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) 2 tane kitap: "Covid-19 Sonrası Küresel Sistem: Eski Sorunlar Yeni Trendler" "Covid-19 Sonrası Dünya: İşbirliği mi Rekabet mi?" Bir tanesi Türk aydın, düşünür, yazarların görüşleri; bir tanesi de dünyanın en saygın aydın, yazar, eski devlet adamları ve Nobel ödüllü yazarlarının düşünceleri. Rica ettik, bizim için yazdılar. Siz diyorsunuz ki: "Türkiye'yi kimse takmıyor, Türkiye'nin itibarı yok." Dünyanın en önemli yazarları, aydınları biz rica ettiğimiz için gelecekle ilgili düşüncelerini bize gönderdiler. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Yani bu öyle gurur duyulacak bir şey değil ama önemli, bu vizyonu ortaya koymak önemli.

Sayın milletvekilleri, süremiz de azaldı. Çalışmalarımızın odağında her zaman milletimiz var. Dolayısıyla yurt dışında da soydaşlarımıza ve vatandaşlarımıza en iyi hizmeti vermek için çalışıyoruz, konsolosluk hizmetlerimizin kalitesini artırmak için çalışıyoruz; daha önce bunları anlatmıştık. Şimdi, yapay zekâyla, Hızır uygulamasıyla da vatandaşlarımıza ve soydaşlarımıza yirmi dört saat hizmet vereceğiz. Keza Balkanlardan Kırım'a, Çin'den Irak'a kadar soydaşlarımızın hak ve menfaatlerini korumaya devam edeceğiz.

Sonuç olarak, zorluklar var ama fırsatlar da var, bunları iyi bir şekilde değerlendirmemiz gerekiyor. Biz, özetle, diplomasiyi sonuna kadar etkin bir şekilde kullanmaya devam edeceğiz ve bu doğrultuda da gücümüzü millettten alıyoruz ve tabii ki yüce milletimizin yetkisinin, iradesinin tecelli ettiği yüce Meclisimizden alıyoruz.

Bakınız, Türk dış politikasının dostlarımız tarafından nasıl görüldüğünü anlatmak için sizlere bir şey okuyacağım: "Türkiye, dünya çapında bağımsız siyaset yürüten bir ülkedir. Türkiye Cumhurbaşkanı Erdoğan sayesinde dünya çapında güç merkezi hâline gelmiştir. Türkiye birçok ülkede hakkı, adaleti koruyor, ezilmiş halkların çıkarlarını savunuyor. Bugün Erdoğan Türkiye'si dünya için bir örnektir; bağımsızlık, mertlik, cesaret örneğidir ve gelişmişlik örneğidir." (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Bu sözler benden ya da partimizin bir mensubundan değildir, bu sözler perşembe günü ziyaret ettiğimiz Bakü'de can Azerbaycan'ın Cumhurbaşkanı Sayın Aliyev tarafından basına verilmiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Kaldı ki sadece

Sayın Aliyev değil, tüm dünyadaki duygular budur.

Hâl böyleyken bazı milletvekillerimizin eleştirilerine de yine buradan cevap vermek istiyorum. Bakınız, savunma sanayisiyle ilgili yorumlarınızı görüyorum, çok üzülüyorum. Bugün dünyanın en büyük firmaları EUROSAM, Fransa, İtalya; Airbus, 5-6 ülke; F-35, tedarikte zorluk çekiyoruz ama 9 ülke ortak. Savunma sanayisinde dışa bağımlı olmak yerine yabancı küresel sermayeyi getirerek ülkemizde üretimi güçlendirmekten rahatsız olmayın; bu, ülkeyi satmak değildir. Ne olur bunlara tevessül etmeyelim, milletimiz de bunun ne olduğunu çok iyi bir şekilde görüyor.

Diğer taraftan, Yunus Emre'ye, Sayın Milletvekiline şunu söylemek istiyorum: Dayatma olabilir, zorluklarla karşılaşabiliriz ama bugün kimse Türkiye'nin kolunu bükmeye çalışmaz, tam tersi, bize doğrultulan Doğu Akdeniz'deki rotaları da kolları da biz büküyoruz, bundan emin olun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Dışarıdan atamalara itiraz ediyorsunuz ama 1965'te çıkan bir yasa... OECD'ye de en uygun kişiyi atadık, tüm çalışmalarını OECD üzerine yapan bir profesörümüzü atadık; siyasi bir tercih değildir.

Şimdi, burada arkadaşlarımızın söylediği yani biraz önce grup başkan vekilinin söylediği üzerine, Meclisimizde 1 Yezidi milletvekilimiz var. Meclisimizde 1 Yezidi milletvekilinin olmasından mutluluk duydum; bu, ülkemizin zenginliğini gösteriyor. Ama Yezidiler konusunda Türkiye'yi suçladığını gördüm.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

DIŞİŞLERİ BAKANİ MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Gerçekten, Sayın Milletvekiline, Felaknas Uca'ya bir soru sormak istiyorum: Siz Sincar'da Yezidilerin şimdi ne çektiğini biliyor musunuz?

ATİLA SERTEL (İzmir) – Yezidi değil, Ezidi Sayın Bakan.

DIŞİŞLERİ BAKANİ MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Yezidi kardeşlerimiz önce DAEŞ'ten çekti, doğru, Keldaniler de çekti, Aramiler de çekti. Fakat siz Nobel Ödüllü ve DAEŞ kurbanı Nadia Murad'ı dinlediniz mi? Nadia Murad bana ve herkese şunu söyledi: "DAEŞ gitti, PKK geldi. Şimdi PKK Ezidilere zulmediyor." (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Bana da dedi ki: "Sayın Bakanım, ne olur, operasyonlarınızı durdurun. Çünkü PKK, bizim çocuklarımızı Sincar Dağı'na götürüyor, siz uçaklarınızı gönderince kendileri saklanıyor, bizim çocuklarımızı öne atıyor, ölen bizim çocuklarımız." Nadia Murad'a sorun, bana inanmıyorsanız Nadia Murad'a sorun. Siz bir Ezidi olarak bunu sorgulayabiliyor musunuz? (HDP sıralarından gürültüler)

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – DAEŞ saldırırken neredeydiniz?

DIŞİŞLERİ BAKANİ MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Neden sorgulayamıyorsunuz? Parti grubunuz mu izin vermiyor, PKK mı izin vermiyor? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım efendim.

DIŞİŞLERİ BAKANİ MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Aynı şekilde, Aramilerin Suriye'de çektiği zulme duyarsız mı kalıyorsunuz? Siz Almanya'da büyümüşsünüz, orada parlamenterlik de yaptınız. Dünya Aramiler Kongresi Başkanına, Johnny Messo'ya ve diğerlerine sorun lütfen. PKK'nın Kürtlere, Yezidilere, aynı şekilde Keldanilere, aynı şekilde Aramilere ve oradaki mazlumlara nasıl zulmettiğini onlardan bir dinleyin lütfen, okulları nasıl kapattığını dinleyin onlardan, rica ediyorum sizden. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – DAEŞ saldırırken niye korumadınız?

DIŞİŞLERİ BAKANİ MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – DAEŞ de teröristtir, alçak bir terör örgütüdür, PKK da alçak bir terör örgütüdür ama siz bunun ikisini de söylerseniz ben size saygı duyarım. (AK PARTİ ve MHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Yol arkadaşların, IŞİD saldırırken neredeydin?

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Neredeydiniz?

DIŞİŞLERİ BAKANİ MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Ve son olarak, yine, mensubumuz Ünal Çeviköz'e -"Öncelikle bütçemiz yetersiz." dedi- verdiği destek için Ahmet Erozan'a -özür dilerim- çok teşekkür ediyorum. Siz de müsteşar yardımcılığı yaptınız. Hiçbir zaman ödenek sıkıntımız olmadı. Ne zaman Maliye Bakanlığımızdan ilave ödenek istediyseniz -siz de İMAD'dan sorumluydunuz- hepsi geldi ama yine de desteğiniz için teşekkür ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Uygur Türklerinden bahsedin Sayın Bakanım.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Bakan, Uygur Türklerini duymak istiyoruz.

DIŞİŞLERİ BAKANİ MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Bir saniye efendim...

Fakat İsrail'e büyükkelçi atamadık, atasaydık yayınlardık; atadığımız zaman olur. Peki, şunu sormak istiyorum Sayın Erozan: "Bütçeyi iktisatlı kullanın, yılın ikinci yarısında biz alacağız." dediniz. Hayrola? Ne oluyor? Siz de mi Biden'dan umut bekliyorsunuz yoksa? (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Erken seçim var.

DIŞİŞLERİ BAKANİ MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Ülkede seçim yok. Seçim olsa da iktidarın size verilmeyeceğini biliyorsunuz. Yoksa darbe beklentiniz mi var?

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Sayın Bakan, darbenin merkezi burada.

DIŞİŞLERİ BAKANİ MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Nereden devralacaksınız, kimden devralacaksınız, neye göre devralacaksınız? (AK PARTİ ve MHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Yani, bunu samimi söylüyorum "İkinci yarısında ben devralacağım, sizden devralacağım." ne demek? Ha, gelip Bakanlığımızda bizimle çalışmak istiyorsanız, yardım etmek istiyorsanız kapımız açık; biz de geliriz partinize sizinle her türlü dış politikada beraber çalışırız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BEKİR BAŞEVİRGEN (Manisa) – Son bütçen çıkacak, alınma, son bütçen dedik.

BAŞKAN – Selamlayalım Sayın Bakan.

DIŞİŞLERİ BAKANİ MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Sayın Başkanım, diğerlerini soru-cevap kısmında belki yanıtlarım.

BEKİR BAŞEVİRGEN (Manisa) – İlk seçimde gideceksiniz.

DIŞİŞLERİ BAKANİ MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – Değerli milletvekilleri, gerçekten...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Rüşvetçi büyükkelçi ne oldu?

DIŞİŞLERİ BAKANİ MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU (Devamla) – ...dış politika yoğun bir mesai gerektirir ve biz, arkadaşlarımızla beraber yoğun çalışıyoruz. Bizim milletvekillerimiz gibi parlamenter diplomasisinde diplomatlarımız da her alanda çok yoğun çalışıyorlar ve insana dokunuyorlar. Bugün NATO'nun geleceği hakkında rapor hazırlayan 10 diplomattan 1'i bizim arkadaşımız, bugün gemide ilacı biten vatandaşa ilacını ulaştıran da bizim diplomatımız ve BM Genel Kurulu gibi, UNESCO Genel

Konferansı gibi önemli noktalarda da bizim arkadaşlarımız var. Tüm arkadaşlarıma huzurlarınızda, sizin huzurunuzda teşekkür ediyorum. Sizlere de parlamenter diplomasi olarak ve bütçemize verdiğiniz destek olarak çok çok teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Altay...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Bakan partimizi ulusal meselelerde Türkiye politikalarına gerekli desteği sunmamakla itham etmek suretiyle sataşmıştır efendim, söz talep ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

7.- İstanbul Milletvekili Engin Altay’ın, Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu’nun 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin yedinci tur görüşmelerinde yürütme adına yaptığı konuşmasında CHP’ye sataşması nedeniyle konuşması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tarım Bakanımıza ve Spor Bakanımıza cevap veremeyeceğim. “Cevap derken” bir iki karşı husus vardı ama bunlara cevap vermeyeceğim.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Sen iyi adamsın, ona göre davran.

SALİH CORA (Trabzon) – Engin Başkan, siz dış politikada millî davaları...

ENGİN ALTAY (Devamla) – Sayın Dışişleri Bakanım, önce, küçük bir teessüf edeceğim. Şu Mecliste, Cumhuriyet Halk Partisi bir günde, sanıyorum, 90’a yakın uluslararası anlaşma ki onlar da kanun gibi görüşülür... Yerine göre iki haftada 20 madde görüşemediğiniz Mecliste, bir günde ya da iki günde, sanıyorum, 97 uluslararası anlaşma metnini kanun olarak geçiren bir Cumhuriyet Halk Partisine haksızlık ettiğinizi düşünüyorum. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – İyi ki varsınız Engin Bey!

ENGİN ALTAY (Devamla) – Çünkü biz her vesileyle uluslararası meselelerde ülkenin, milletin menfaatlerini korumak, kollamak ve yanında olmak gibi bir duruşu kuruluş gerekçemiz sayarız Sayın Bakanım, kuruluş gerekçemiz sayarız. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Şimdi, yalnız, AK PARTİ’nin şu huyuna... Arkadaşlar, adam gibi laf atın ama taciz etmeyin. Taciz alçaklıktır, adam gibi laf atın. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Şimdi, sıkışınca şuna sarılıyorsunuz: Ya başörtüsüne sarılıyorsunuz... İşte burada kardeşlerim, başörtüsü burada.

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Ne alakası var?

ENGİN ALTAY (Devamla) – Ne var bunda? (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Ya dine sarılıyorsunuz ya terörle mücadelede sarılıyorsunuz. Bazen sizi şuna benzetiyorum, yanlışsam düzeltin beni...

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Yanlışsın.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Sanıyorum Sıffin Savaşı’ydı, mızraklarına Kur’an ayetleri takıp saldırmışlardı; bazen onlara benzetiyorum sizi, hiç kusura bakmayın yani. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Şimdi Sayın Bakana net bir soru soracağım. Ben, Türkiye Dışişleri Bakanının, iki saat önce Türkiye aleyhine imzalanmış bir karar hakkında neden bu kürsüden bir laf edemediğini merak ediyorum. Yaptırımlar imzalandı. (CHP sıralarından alkışlar; AK PARTİ sıralarından gürültüler)

SALİH CORA (Trabzon) – Açıklama yaptı.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Buradan bir laf etti mi kardeşim?

SALİH CORA (Trabzon) – Kötü müttefik...

ENGİN ALTAY (Devamla) – Şimdi, önce ben düşüncemi söyleyeyim. Bu ayıp da bu partiye yeter.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENGİN ALTAY (Devamla) – Sayın Başkan, müsamaha rica edeceğim.

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Yaptırımlar imzalandı, Cumhuriyet Halk Partisi olarak diyoruz ki Hükûmete: Onları elinizin tersiyle itin “Hadi oradan!” deyin, “Hadi oradan!” deyin, zerre taviz vermeyin. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; AK PARTİ sıralarından gürültüler) Yeter ki kandırılmayın da bu arada, kandırılmayın. Minnet etmeyin, Türkiye’ye hakaret ettirmeyin. (CHP sıralarından alkışlar)

SALİH CORA (Trabzon) – Biz ettirmiyoruz. Siz de gidip şikâyet etmeyin.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Ve Türkiye’nin, Amerika Birleşik Devletleri’nin himayesine ihtiyacı yoktur.

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Bunu siz mi söylüyorsunuz, siz mi söylüyorsunuz?

ENGİN ALTAY (Devamla) – Türkiye’nin, Rusya’nın desteğine ihtiyacı yoktur. Türkiye’nin, Avrupa Birliği’nin ayar vermesine ihtiyacı yoktur. Türkiye’nin, Katar’ın akçesine de ihtiyacı yoktur. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; AK PARTİ sıralarından gürültüler) Türkiye büyük, güçlü bir ülkedir. Bu millet, büyük bir millettir. Biden, Biden deyip de durmayın. Sizi Amerika mı getirdi de Amerika götürecektir? Kendinizden bir huylanmanız mı var? (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Biden ne dedi? “Muhalefette iş birliği yapmamız lazım.” dedi.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Sayın Başkan niye müdahale etmiyorsunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Sayın Grup Başkan Vekili konuşuyor, lütfen...

ENGİN ALTAY (Devamla) – 2002’de sizi Amerika getirdiyse inanın ki sizi Amerika götürür. Bu sizin utancınızdır, bu sizin günahlarınızı örtüleme gayretinizdir. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Tekrar ediyorum, adam gibi laf atın diyorum, sataşın diyorum. Sizin yaptığınız tacizdir.

Bülent Bey, bu bütçe yarın da devam edecek; yarın görüşeceğiz, yarın görüşeceğiz.

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Tehdit mi ediyorsunuz?

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Biden sevenlere konuşun.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Başkanım, buradan inmem. Ne söyleyeceksem söyleyeceğim.

BAŞKAN – Tamamlayın sözünüzü. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ENGİN ALTAY (Devamla) – Sana tacizin nerede olduğunu gösteririm de ayıp olur, bu işlere girmeyelim. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Başkan, siz devam edin.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Bizim Amerika’ya da Rusya’ya da Avrupa Birliği’ne de bir tane sözümüz var: “Orta Doğu’dan defolun, Orta Doğu halklarını kendi kaderleriyle baş başa bırakın.” Nokta, nokta. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Suriye bataklığı... Suriye krizinde Sayın Erdoğan'ın itirafı var "Obama beni aldattı." diye, bu bir gerçek. Onun itiraf etmediği bir olguyu da şimdi ben söyleyeyim: Obama aldattı, Trump oyaladı. Bakalım Biden ne yapacak? Eğer Amerika'ysa... Onun için bu Amerika'dan size hayır gelmez, Amerika'nın ipiyle kuyuya indiriz Suriye'de.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Genel Başkan Yardımcınıza da söyleyin aynısını ya!

ENGİN ALTAY (Devamla) – Sayın Bakana soruyorum: Sayın Bakan, "Suriye'de önce 'müzakere' dedik, sonra sahaya indik." dediniz. Bu nasıl sahaya inmek? Bir gecede 36 askerimizin canına kıyıldı.

İSMAİL KAYA (Osmaniye) – Cevabını verdik!

ENGİN ALTAY (Devamla) – Dahli olan Rusya'nın ayağına gittiniz. Bu nasıl sahada hâkimiyet?

İSMAİL KAYA (Osmaniye) – Cevabını verdik!

ENGİN ALTAY (Devamla) – Ben soruyorum, gözlem noktalarımız hangi noktada, nerede? Sayın Bakana samimi bir soru soruyorum: Gözlem noktalarımız kurulduğu yerde mi, değil mi? Ne kadar geri çektik? Cevap versin.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Başkan.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Son sorum... Bunları derken hep birlikte Türkiye'nin hak ve menfaatlerini doğru dürüst kullanalım. Hükümet de... Sayın Bakanı severim, kişisel olarak bir şeyim yok. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Lütfen, sayın milletvekilleri...

ENGİN ALTAY (Devamla) – Hükümetin de AK PARTİ Grubunu değil, bütün bu Meclisi arkasına alması için bunları söylüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Ama şunu söylemeden inemem Sayın Başkan, çok tacize uğradım... (Gülüşmeler)

BAŞKAN – Peki, tamamlayın efendim.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Fırat'ın doğusunda sahaya kim hâkim? Sayın Bakanım, lütfen, Fırat'ın doğusunda sahaya kim hâkim? Ben şöyle görüyorum: Fırat'ın doğusunda sahaya Amerika Birleşik Devletleri ve PYD hâkim ya da YPG. Sayın Erdoğan onlara "vay, pi, ci" bir şeyler söylüyor da, İngilizcesi çok iyi; ben onu bilmiyorum! Değerli arkadaşlar, Fırat'ın batısında sahaya kim hâkim? Rusya ile Suriye merkezî yönetimi hâkim. Amerika ile Rusya cirit atıyor, benim askerim şehit oluyor kardeşim! Efendim "Şehitler ölmez..." Tabii ölmez, inancımıza göre onlar sağdırlar, Allah'ım gani gani rahmet eylesin ama bu yanlış politikalar sonucu bir gecede 36 Mehmet'imın şehit olması, kanının dökülmesi, ocaklara ateş düşmesi bana zül geliyor. Siz bunu bir siyaset malzemesi yapıyorsanız bence bu ayıp da size yeter.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Altay.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan...

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bakan...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Başkan, topluca cevap vermeli bize, topluca cevap vermeli.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, biz konuşalım, Sayın Bakan hepsine cevap versin.

BAŞKAN – Topluca cevap verelim efendim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ben sataşmadım ki Bakana.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - Hepsinin bitiminde Sayın Bakan cevap verebilir Başkanım, öyle yapalım, hepsinin bitiminde yapalım.

BAŞKAN - Sayın Oluç, buyurunuz.

Sayın Oluç, süreye riayet etmenizi istirham ediyorum.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) - Engin Altay'ın ettiği kadar ederim.

BAŞKAN - Emsal almayalım lütfen.

Buyurun.

8.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde yürütme adına yaptığı konuşmasında HDP'ye sataşması nedeniyle konuşması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın vekiller; biraz evvel Sayın Bakanı dinledim. İlk defa burada dinlemiyoruz; daha evvel, önceki bütçelerde de dinledik, arada başka oturumlara da katıldı, dinledik. Gerçekten, dinlerken biraz hayret ettim doğrusu. Sayın Bakan, şimdi, bizim size yönelik bu Meclis çatısı altında yaptığımız eleştirilerin 3 tane temel konusu vardı bugüne kadar yani diğer bütçelerde ve ara toplantılarda.

Bir: "Diplomasiyi öldürdünüz, askerî gücü öne çıkardınız. Dolayısıyla, diplomasiyle, müzakereyle görüşerek sorunları çözmeye imkânını Orta Doğu'da -Suriye'de, Irak'ta- Akdeniz'de, Ege'de ve başka yerlerde kaybettik. Siz, askerî gücü ve askerî operasyonları, hareketleri öne çıkardınız, bu yanlıştır." dedik, bunu anlattık.

İki: "Türkiye, dış politikası açısından oyun bozan ama oyun kuramayan bir ülke hâline geldi." dedik, burada bunları konuştuk, tutanaklara bakın; ikinci eleştirimiz buydu.

Üçüncü eleştirimiz: "Gerçekçi dış politika sürdürmüyorsunuz." dedik. Neden bunu söyledik: "Gerçekçi dış politika sürdürmüyorsunuz." Biraz evvel sizin burada söylediklerinize dayanarak yani "Bakın, Türkiye NATO üyesi. NATO üyesi diğer komşularıyla askerî güç gösterisine giremez, tuhaf bir durum. İki, Türkiye, Avrupa Konseyi üyesi. Türkiye, Avrupa Birliği'ne üyelik başvurusunda bulunmuş, görüşmelerini sürdürüyor, fasıllar açılıp kapanıyor ve Türkiye Avrupa Konseyi üyesi. Yani siz bütün bu müttefiklik ilişkilerini bir kenara bırakıp Batı ittifakıyla savaşan, kavga eden, onların kurallarını, birlikte oluşturduğumuz kuralları yok sayan bir dış politikayla başarılı olamazsınız, yanlıştır." diye eleştirdik ve bütün bu stratejiniz çöktü, bütün dış politikanız çöktü; büyük bir fiyaskoyla karşı karşıyayız. Biz haklı çıktık, bütün eleştirilerimizde haklı çıktık Sayın Bakan. Birincisi bu, bunu söyleyeyim. (HDP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

İkincisi, yani haklı çıkmaktan dolayı üzülmiyoruz, çok da sevinmiyoruz. Neden çok sevinmiyoruz? Yani Türkiye, herhâlde, çok uzun yıllardır –uzun yıllar derken 1980 darbesinden bugüne kadar yani son kırk yıla baktığımızda- ilk defa, bütün Batılı müttefikleriyle kavgalı olmaktan dolayı yaptırımlarla karşı karşıya kaldı, ilk defa.

Sayın Bakan, dinlemiyorsunuz ama önemli bir şey söylüyorum.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU – Dinliyorum, dinliyorum.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) – Türkiye ilk defa Amerika Birleşik Devletleri, Avrupa Birliği ülkeleri ve Avrupa Konseyiyle kavgalı durumda yaptırımlarla karşı karşıya kaldı. Avrupa Konseyinde izleme süreci var; şimdi, ilk kez böyle bir durum... Demek ki sizin değerli yalnızlık politikanız, stratejiniz iflas etti, durum budur. Yani buna sevinemiyoruz maalesef, biz de bu ülkede hep birlikte yaşadığımız için.

Şimdi, o yüzden bir kez daha şunu söylüyoruz, geçen zamanlarda da söylediğimiz gibi: Bizim gerçekçi dış politika önerilerimizi ve bugün yapılan yanlışları ortadan kaldıracak müzakereci diplomasiye ağırlık veren dış politika önerilerimizi duyun, ciddiye alın, konuşun bunları.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) – Toparlıyorum efendim.

BAŞKAN – Buyurunuz.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) – Bu sadece Avrupa'yla ilişkiler için değil, Orta Doğu'yla ilişkiler için de geçerlidir, Doğu Akdeniz ve Ege'yle ilişkiler için de geçerlidir. Bakın, Suriye'de Kürt halkıyla ilgili olarak, Irak'ta Kürt halkıyla ilgili olarak barış ve dostluk elini uzatanlara sırtınızı dönmeyin, bunu bir kez daha vurgulamış olalım.

Ve son bir şey söyleyeceğim: Evet, Batı'yla ilişkileri düzeltmek güzel, iyi, doğru politika ama Batı'yla ilişkileri düzeltmek için hukukun üstünlüğü lazım, demokrasi lazım, hak ve özgürlüklere riayet etmek lazım, uluslararası demokratik sözleşmelere, Türkiye'nin imzalamış olduğu sözleşmelere riayet etmek lazım. Demokrasi, hukuk, adalet olmadan Batı'yla ilişkileri düzeltemezsiniz, bunu da bir kez daha vurgulamış olalım.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Türkkan...

9.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli ve Dışışleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde yürütme adına yaptıkları konuşmasında İYİ PARTİ'ye sataşması nedeniyle konuşması

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Bakan, Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle Sayın Bakanın çok talihsiz bir konuşma yaptığını burada vurgulamak istiyorum. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Sayın Bakan, bizim iddiamız şudur ki: Türkiye 2021 yılını seçimle geçirecektir. (AK PARTİ sıralarından "Hadi oradan!" sesleri) Zira Türkiye artık sizi taşıyamıyor, problem burada. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, arkadaşlar, 342 bin öğrenci şu anda kredi borcu altında inliyor, ödeyemiyor; 217 bin öğrencinin evine haciz göndermişsiniz siz.

Patatesi, soğanı tanzim satışlarında satıyorsunuz ya! Tarım politikasından bahsediyorsunuz, ne tarım politikası! Bu ülke sizi taşıyabilir mi?

Sayın Bakan, kürsüye geldiniz, Uygur Türkleriyle ilgili tek bir kelime etmediniz. Çin korkusu sizi sarmış, Çinliler sizi idare ediyor, küçük ortağınız Vatan Partisinin etkisiyle Uygur Türklerine tek bir laf edemiyorsunuz burada. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Bakan, Amerika yaptırımları açıklandı, bizim içimiz ağladı. Bu haysiyetsiz, bu şerefsiz yaptırımların karşısında tek millet, tek devlet, Parlamento olarak dimdik duruyoruz, sizin yanınızdayız ama siz tek bir laf edemediniz.

Sayın Bakan, gelelim darbeye. Sayın Bakan, siz, önce 12 Eylül, sonra 28 Şubat darbesinin ürünü bir partinin Bakanısınız. Siz darbeden bahsederken iki kere düşünmeniz lazım. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Bizim kiblemiz ne Trump oldu ne de Biden oldu; bizim tek bir kiblemiz var, o da Türk milletidir.

Hayırlı akşamlar diliyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Siz mi konuşuyorsunuz, bunu siz mi söylüyorsunuz!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Yine, seçim fısıldadı birileri herhâlde.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, Sayın Dışışleri Bakanı konuşmasında Feleknas Uca Vekilimizin hem de Hişyar Özsoy Vekilimizin ismini söyleyerek sataşmada bulunmuştur, söz istiyoruz.

BAŞKAN – Ben yerlerinden 4 arkadaşına bu konuyla ilgili söz vereceğim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ama sataşma var.

BAŞKAN – Sayın Özsoy, lütfen yerinizden konuşun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bir de Uca var.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Özsoy.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

12.- Diyarbakır Milletvekili Hişyar Özsoy'un, Dışışleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde yürütme adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben Sayın Bakanı dinledim. Sayın Bakan birçok eleştiriye de angaje oldu, kendisine teşekkür ediyorum; birçok bakan yapmıyor, gelip burada küfür savurup gidiyor. Size teşekkür ediyorum o açıdan, samimiyetle söylüyorum.

Şimdi, benim yaptığım argüman çok basit bir argüman yani Türkiye'nin sadece diplomasisi değil; bakın, altını çizdim, dedim ki: "Ekonomi, finanstan tutun hukuk, spora kadar hemen hemen bütün alanlarında bir militarizasyon var." Bundan kastım: Sağlık problemini bile konuşurken askerî bir dil kullanıyoruz; maça gidiyoruz, sanki 2 tane takım yarışmıyor da kavga ediyor, savaşıyor gibi. Son üç beş yılda Türkiye önemli oranda ekonomik, finansal, kültürel, ideolojik hegemonyasını bölgede yitirdiği Batı'nın da işine geldiği üzere Türkiye, NATO'nun Güneydoğu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Hemen bitiriyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Özsoy.

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – NATO'nun...

BAŞKAN – Sayın Uca...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Tamamlamadı Sayın Başkan.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Tamamlamadı Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Özsoy.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Ama sataşma var Sayın Başkan.
MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) - Bir dakikadır Sayın Başkan, 60'a göre verdiniz.
BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Uca.

13.- Batman Milletvekili Feleknas Uca'nın, Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde yürütme adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

FELEKNAS UCA (Batman) – Sayın Başkan, bana Ezidi halkının ne yaşadığını anlatmayın lütfen çünkü ben o halkın bir evladıyım ve 3 Ağustos 2014'de Şengal'e DAİŞ saldırısı esnasında telefon üzerinden Hasret ile konuştum; 18 yaşında bir kız, IŞİD eline geçmemek için intihar etti. Hasret, onların tek bir örneğidir, daha yüzlerce örneği var. DAİŞ saldırısından sonra yüzlerce insan aç ve susuz kaldı, o zaman siz neredeydiniz? Bugüne kadar kimse Ezidileri korumadı, şu anda Ezidiler kendini savunmak istiyor, bu da temel bir hak. Ben defalarca Şengal'e gittim. Sadece Nadya Murad'la görüşerek Ezidilerin hakkını...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Uca.

Sayın Çeviköz...

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) – 69'a göre...

BAŞKAN – Yerinizden lütfen.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) – 69'a göre...

BAŞKAN – Arkadaşlara da aynı şekilde, aynı muameleyi yaptık.

Sayın Çeviköz, lütfen...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Çeviköz, 60'a göre...

BAŞKAN – Bir Çeviköz'ü dinleyelim Sayın Başkan.

ENGİN ALTAY (İstanbul) - Başkanım, Sayın Çeviköz'e yönelik ağır, açık sataşma var.

BAŞKAN – Siz gereken cevabı verdiniz ve sürenizi bonkörce kullandınız.

ENGİN ALTAY (İstanbul) - Ben Çeviköz adına söz kullanmadım.

BAŞKAN – Sayın Çeviköz, lütfen arkadaşlara...

Yerinizden bir dakika efendim.

14.- İstanbul Milletvekili Ahmet Ünal Çeviköz'ün, Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde yürütme adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) – Sayın Bakanım, biz emekli de olsak eski bir diplomat olarak ve Dışişleri mensubu olarak sizi hep Bakanımız olarak görüyoruz, "Sayın Bakanım" diyorum onun için. Bana muhabbetinizin ne kadar olduğu Ahmet Erozan'la bile ismimi karıştırmanızdan belli oldu, 3 defa "Çeviköz" dediniz.

Bakınız, 11 Kasımdan itibaren on beş gün boyunca gözlem misyonlarıyla ilgili olarak Rusya'yla müzakere ettiniz, sonunda 1 Aralık tarihinde imzalandı. Savunma Bakanlığından yapılan açıklamalarda bu anlaşmanın detaylarıyla ilgili olarak "Ne kadar asker sayısı bulundurulacağı veya hangi görevleri üstleneceği gizlidir, onun için açıklanamaz." denildi. Siz demagoji yapıyorsunuz, madem ki böyle bir açıklama yapılmadı, "Biz bu açıklamaları işte burada yapıyoruz." demenizi beklerdim ben sizden. Sizin aslında o rakamları, o sayıları, o asker sayısını ve o görev niteliğini burada açıklamanızı beklerdim; bunu açıklamadınız.

İkincisi, siz Bakü'de üç sene büyükelçilik yapmış biri olarak bana nasıl "Ermenistan'ın ağızıyla konuşuyorsun." dersiniz? Ben Ermenistan'ın ağızıyla konuşmuyorum, böyle bir haksızlığı da asla kabul etmiyorum, size de asla yakıştırmıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Şimdi Azerbaycan'a gidebilir misiniz? Azerbaycan'a gidemezsiniz Sayın Çeviköz şu anda. (CHP sıralarından "Gider, gider" sesleri) Gidemez, şu anda Azerbaycan'a gidemez.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Hakan, ayıp ediyorsun, sen Komisyon Başkanısın ya!

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Azerbaycan'a gittim, insanların ağızında hep bu var. Bir de büyükelçilik yapmış, bir özür dileyin ya, erdemdir.

BAŞKAN – Sayın Emre.

15.- İstanbul Milletvekili Yunus Emre'nin, Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde yürütme adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

YUNUS EMRE (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; şimdi birkaç şey söyleyeceğim. Birincisi, Sayın Bakan konuşması içerisinde...

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

YUNUS EMRE (İstanbul) – Arkadaşlar, sürem gidiyor, susar mısınız lütfen.

Sayın Başkan, baştan alabilir miyiz? Sayın Başkanım, konuşmama başlayamadım, baştan alabilir miyiz lütfen.

BAŞKAN – Baştan alalım. Buyurunuz Sayın Emre.

YUNUS EMRE (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, Sayın Dışişleri Bakanı konuşmasında muhalefet partisi olan İYİ PARTİ'ye ve genel olarak aslında muhalefete, yabancı desteği aramak, önümüzdeki yıl da darbe beklemek gibi ithamlarda bulundu. Değerli arkadaşlarım, bakın, bundan vazgeçin; biz ortak bir memleketin içerisinde yaşıyoruz, sorunlarımız olmakla birlikte aynı memleketin insanlarıyız, bunları yapmayın Sayın Bakan. Ama size şunu hatırlatmak istiyorum: Siz AK PARTİ olarak ABD'ye heyetler gönderen, Sayın Cumhurbaşkanının hâlihazırda özel danışmanını ABD'ye gönderen, orada lobi şirketleriyle görüşmeler yapan, bu görüşmelerin içeriklerinin basına sızdığı, nasıl paraların konuşulduğunun basına sızdığı, yeni Amerikan yönetiminin gözüne girmeye çalışan bir iktidarsınız arkadaşlar. Bunları hepimiz biliyoruz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Biden'dan talimat alan sizsiniz!

YUNUS EMRE (İstanbul) - Sayın Cumhurbaşkanı daha Başbakan değilken, Amerika Birleşik Devletleri'nde Başkan Bush'un Oval Ofis'inde ağırlandı mı arkadaşlar? Siz bize neyi anlatıyorsunuz?

Bakın, size referans vererek söylüyorum: 2004 yılının Ocak ayında Wall Street Journal gazetesinde Sayın Erdoğan'ın yazdığı bir yazı var "Still The Best of Friends" başlıklı. Yani bu 1 Mart tezkeresi ve arkasından yaşanan... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Gürer...

16.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli'nin 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin yedinci tur görüşmelerinde yürütme adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Bakan “Ey Ömer Fethi, limonda ihracatta dünya 3'üncüsünüz.” dediniz. Sayın Bakan, beni dinlemiş ama anlamamışsınız. Ben, mandalina, portakal, kayısı, fındık ihracatçısı olduğumuzu ama buğday, arpa, soya, pirinç, bitkisel ham yağ, bakliyat da dışa bağımlı olduğumuzu söyledim. Limonu değil, pirinci, mercimeği, bitkisel ham yağ, buğdayı on ayda ne kadar ithal ettiniz, onu anlatın. Toprak Mahsulleri Ofisi olarak çiftçiden ne kadar buğday, mercimek aldınız, onu açıklayın.

Sayın Bakan, 2002 yılında çiftçi 1 ton buğday satınca 33 gram altın alıyordu, bu yıl 1 ton buğday satınca 3 gram altın alabiliyor. Bu ayıp da size yeter. Çiftçinin, besicinin canına okudunuz. Lafa limon sıkarak gerçeği örtemezsiniz.

BAŞKAN – Sayın Bakan...

17.- Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un ve Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkkan'ın sataşma nedeniyle yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU – Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

Öncelikle, tabii, konuşmalarında sayın milletvekilleri, grup temsilcileri görüşlerini söylediler, bizi de eleştirdiler haklı olarak -bazıları ağır oldu- biz de doğal olarak cevap vermek durumundayız, kimsenin şahsına da bir hakaretimiz olmadı.

Sayın Engin Altay'a ABD yaptırımları konusunda verdikleri destek için çok teşekkür ediyoruz. Biz de hemen Bakanlık açıklamamızı yaptık -sizin dediğiniz gibi- elimizin tersiyle de ittik. Dolayısıyla bu, millî meseledir, hepimiz bu dik duruşu, onurlu duruşu göstereceğiz. Çok teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Diğer milletvekillerimizin de -gerçekten- görüşleri oldu. Biz oyun kuramayan bir ülke değiliz Sayın Oluç, oyun da kuruyoruz, yeri geldiği zaman -biraz önce de söyledim- oyunları da bozuyoruz. Lütfen, Türk dış politikasını ve Türkiye'yi hafife almayın; sahada ve masada güçlüyüz.

Lütfü ağabey, benim konuşmam talihsiz bir konuşma değil yani daha önce de Komisyonda, her yerde -biz mensubumuz diye demiyoruz, seviyoruz 2 arkadaşımızı da- bazen çok ağır konuşmalar ama ben de bu cevapları vermek durumundayım.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Bakan, tabii ki dinleriz cevabınızı, memnuniyetle dinleriz ama “Siz darbeden yana mısınız?” ithamı ağır bir ithamdır.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU – Dolayısıyla bu, cevap verince talihsiz olmuyor, lütfen.

Şimdi, bugün Uygur Türkleriyle ilgili... Yani diğer soydaşlarımıza da girmedim ama “Çin'den ta Balkanlara kadar tüm soydaşlarımız” dedim. Bu arada, ben arada çıktım, Çin Dışişleri Bakanıyla görüştüm ve o konuşmamızda da Uygur Türkleriyle ilgili beklentilerimizi kendisine ilettim. Ayrıca “New York'ta 39 ülkenin imzaladığı deklarasyona katılmadınız.” diye eleştirenler oldu ama biz o deklarasyona katılmadık -onun karşısında da 45 ülke Çin'i destekledi- çünkü biz “Uygurlar bizim soydaşımızdır.” diyerek siyasetleştirmeden eleştirilerimizi, düşüncelerimizi, beklentilerimizi net bir şekilde kayda geçirdik; bunu da görmenizi rica ediyoruz. Biz her ortamda Uygur Türklerinin haklarını savunacağız, hep birlikte savunmaya devam edeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU – Sayın Uca, DAES'ten dolayı çektiğiniz acıları biliyoruz, sizin gibi yaşamadık ama biliyoruz. Bu acılar karşısında da biz DAES'ten kaçan, PKK'dan kaçan Ezidilere, Keldanilere, Ermenilere, tüm Kürtlere, Türkmenlere, Araplara, Sünnilere, Şii'lere, hepsine kapımızı açtık. Siz gerçekten DAES'ten çok çektiniz ama ben şimdi başka bir şey söylüyorum. DAES'i temizledik, hem Irak'ta temizledik hem Suriye'de temizledik; sadece Türkiye 4 bin DAES'li teröristi öldürdü. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Ama şimdi DAES'ten sonra PKK Ezidilere zulmediyor Sayın Uca, ben bunu söylüyorum. Bunu, Nadya Murad da söylüyor; NATO toplantısında, Amerika'da herkese söyledi, bana da geldi anlattı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – DAES'lilerin İstanbul'da kampı var Sayın Bakan. DAES'lilerin İstanbul'da, Ankara'da, şurada yanı başımızda mahalleleri var. DAES neredeyse apartmanda komşumuz olacak.

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – İhbar edin o zaman, bir bilginiz varsa. DAES nerede, söyleyin. Madem biliyorsunuz, istihbarat var.

BAŞKAN – Buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU – Şimdi, yine, çok sevdiğim bir mensubumuz -hâlâ mensubumuz- Ünal Bey de söyledi. Ünal Bey, televizyonlarda söylediniz. Ermenistan da bize diyor ki: “Teröristleri gönderdi Türkiye.” onu söyledi. Siz de bunları dile getirdiğiniz için ben sitem ettim. Bunu Fransa kullandı, Batılılar kullandı, bir de Ermenistan bu üslubu kullandı. Ben sizden beklemediğim için sitem ettim. Demagoji yapmıyorum.

Gerçekten, detaylarıyla beraber anlaşma nedir? Detaylar ev sahibi Azerbaycan'la belirlenecek.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sayın Bakan, troller gibi konuşmayın. Ayıp bir şey ya! Trol müsünüz siz?

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU - Merkez nerede olacak, kaç kişiye ihtiyacı olacak; üçlü görüşmelerde belli olacak ama bizim anlaşmamız gizli değil.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Bakan.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Trollük yapıyorsunuz, trollük!

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Bağırmanın! Sizin yaptığınız ayıp! Maskenizi indirip bağırıyorsunuz, ayıp!

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ünal Bey'i yıpratıyorsunuz ama ayıp ediyorsunuz.

BAŞKAN - Buyurunuz Sayın Pakdemirli.

18.- Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli'nin, ülkenin bölgenin ve dünyanın zenginliğinden daha fazla pay alması, Hollanda örneğinde olduğu gibi tarımsal ürünleri alıp işleyip satması gerektiğine, 2 bin ton tarımsal ürün ithalatının yanında 84 bin ton ihracat olduğuna ilişkin açıklaması

TARIM VE ORMAN BAKANI BEKİR PAKDEMİRLİ – Bu ithalat meselesi konuşmamda belki tam anlaşılmadı, bir tekrar edeceğim.

Yani biz diyoruz ki: “Bölgenin ve dünyanın zenginliğinden Türkiye mutlaka daha fazla pay almalı, elbette üretimini artırmalı ama üretimini artırırken Kazakistan'ın buğdayını da pazarlamalı, Ukrayna'nın ayçiçeğini de almalı, sanayi tesislerinde işlemeli, buğdayı da getirmeli, sanayi tesislerinde işlemeli ve dünyaya satmalı; aynı Hollanda örneğinde olduğu gibi, aynı diğer örneklerde olduğu gibi.”

Arkadaşlar, cumhuriyet tarihi boyunca Türkiye ithalat yapmış, demagoji yapmayın.

CEMAL ENGİNYURT (Ordu) – Fındık ne olacak? Sen de demagoji yapma!

TARIM VE ORMAN BAKANI BEKİR PAKDEMİRLİ – Türkiye, cumhuriyet tarihi boyunca üretimini artırmış; Türkiye, cumhuriyet tarihi boyunca da net ihracat fazlası vermiş. Bu konuları artık konuşmayalım. Yani Türkiye üretimini artıracak, bölgesindeki buğdayı da arpayı da her şeyi satacak.

Bir memnuniyetim vardı ama ne yazık ki... En azından CHP Grubundan gelmedi, teşekkür ediyorum CHP Grubuna, bir diğer grubumuzdan geldi, saman ithalatıyla alakalı.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Unuttum.

TARIM VE ORMAN BAKANI BEKİR PAKDEMİRLİ – Unuttun mu?

En azından şu memnuniyetimiz var: Ya, geçen yılki bu 2 bin ton ithalatı görüyorsunuz da 84 bin ton ihracatı neden görmüyorsunuz, bilmiyorum. Bunu maksatlı olarak mı görmüyorsunuz?

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Bakan.

RİDVAN TURAN (Mersin) – 17 milyon dolarlık ihracat, 20 milyon dolarlık ithalat var, TÜİK verisi. Sayın Bakan, ezbere konuşmuyoruz, burada, sizin verileriniz.

BAŞKAN - Sayın Turan...

19.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, milletin kendilerine 2023'e kadar yetki verdiğine, seçimleri Anayasa'nın öngördüğü zamanda yapmakta kararlı olduklarına, AK PARTİ'yi 12 Eylül ve 28 Şubat tarzı olağanüstü dönemlerin sonucu olarak ifade etmenin haksızlık olduğuna ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tekrar hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün 3 önemli Bakanlığın görüşmelerini yaptık. Ben, Sayın Bakanlar başta olmak üzere tüm partilerin vekillerine, Grup Başkan Vekillerine teşekkür etmek istiyorum.

“Gecenin bu saatinde polemik olmasın.” diye birçok konuyu belki hak ettiğinden daha az değerlendirerek bu saate geldik ancak Dışişleriyle ilgili önemli eleştirilere Sayın Bakan zaten cevap verdi.

Sayın Başkanım, ancak, erken seçim iddialarına değinmeden geçemeyeceğim. Bu millet bize 2023'e kadar yetki verdi. Bu konuda sonuna kadar yetkimizi kullanmakta, seçimleri Anayasa'nın öngördüğü zamanda yapmakta kararlı olduğumuzu ifade etmek isterim. Onun dışında, AK PARTİ'yi ne 12 Eylül ne 28 Şubat tarzı olağanüstü dönemlerin sonucu olarak ifade etmek haksızlık diye düşünüyorum. AK PARTİ, Sultan Alparslan'dan, Sultan Fatih'ten, Gazi Mustafa Kemal'den bugüne gelen, tam bağımsız Türkiye anlayışının vücut bulmuş hâlidir, Kuvayimillîye ruhunun vücut bulmuş hâlidir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Turan.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Son bir dakika Başkanım.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Turan.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – O yüzden, haksız, yersiz birkaç ithamla sallanacak bir çınar değildir.

Tekrar hepinizi saygıyla selamlıyorum Başkanım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkanım, tutanaklara geçsin diye söylüyorum, açmanız gerekmez.

Bu ülkede, seçimin erken olup olmayacağıyla ilgili inisiyatif AK PARTİ'de değildir, Sayın Devlet Bahçeli'dedir. Arz ederim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - Cevap vermiyoruz Engin Bey'in her söylediğine Sayın Başkanım. Geç oldu, işleri var Başkanım, biliyorum ben onu.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

20.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkür ediyorum.

Doğrusu, Sayın Bakanı dinledim. Şengal saldırısını, IŞİD soykırımını hâlâ kınamadığını, kınadıysa da duymadığımı hatırlatmak istiyorum. Hâlâ “soykırım” demedi, sadece “Acı duyduunuz.” dedi Sayın Uca'ya. 73'üncü soykırımdan sonra IŞİD, Ezidi halkına yeni bir soykırım yaşattı. DAİŞ, 7 bin kadını -ispatlı- çocuklarıyla beraber kaçırdı, köle pazarlarında sattı. Bunun üzerine onlarca kitap yazıldı ve bu kaçırılan, köle pazarlarında satılan kadınların bir kısmının ailesi gidip parayla kendi eşlerini, kızlarını, kardeşlerini -tırnak içinde söylüyorum- maalesef geri almak zorunda kaldılar ve bu kadınların bir kısmı, ben konuşmamda söyledim, bir kısmını söyledim, 2'si –somut söylüyorum- Kırşehir'de bir öğrenci yurdunda bulundu, IŞİD'liler getirdi oraya.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bir kadın, “Z.K” isimli kadın Ankara'da ele geçti. Siz, bizim hâlâ gerçekten aklımızla alay ediyorsunuz herhâlde. Yani biz Nadya Murad üzerinden binlerce insanın katledilmesini, 7 bin kadının köle pazarlarına götürülmesini diyoruz; “Anladım.” diyorsunuz. Böyle bir dış politika olabilir mi? (HDP sıralarından alkışlar)

Biz 21'inci yüzyılda, bir halkın 74'üncü kere soykırımdan geçirildiğini söylüyoruz ve Türkiye Cumhuriyeti devleti uluslararası alanda bunu kınamadı, bunun karşısında durmadı. Siz “Yardım ettik.” diyorsunuz. Yardım ettiniz de sınırınıza gelen o çoluk çocuğu aldınız, çoğu da Avrupa'ya gitti. Bu konuda hakikaten sözlerinizi talihsiz bulduğumu, en azından bir özür dilemeniz gerektiğini -o kadınlar için canım yanıyor- yani eğer kınamadıysanız Ezidi halkına bir özür borcunuzun olduğunu söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Beştaş.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Meral Hanım, konuyu buraya nasıl taşıyorsunuz ya? Bu kadar zorlama yapmayın ya!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Üzülüğümüzü ifade ettik, ne diyelim yani? Biz bir şey yapmadık ki!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Kınamadığı için...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Konuyu buraya nasıl taşıyorsunuz ya? Bu kadar mücadele ettik.

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Nimetullah Erdoğan'ın, Batman Milletvekili Felekas Uca'nın şahsında Ezidi toplumunun bayramını tebrik ettiğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, izninizle, ben de Sayın Uca hakkında çok kısa birkaç cümle sarf etmek istiyorum: Siyasi kimliğinden bağımsız, manevi bir şahsiyet olarak da Ezidi inancına mensup, toplum içerisinde nasıl ki Alevi geleneğinde pirlik, ocaklık, tarikatta şeyhlik veya Hristiyan dininde azizlik, azizelik varsa Sayın Uca'nın bir de böyle bir manevi kimliği var. Dolayısıyla bugün o kimliğiyle ve her iki kimliğiyle kendi toplumunun bayramını onların anlayabileceği Kürtçe diliyle tebrik etti. Ben de izninizle, Sayın Uca'nın şahsında Ezidi toplumunun bayramını tebrik ediyorum. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/281) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 230) (Devam)

2.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/280), 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Olarak Hazırlanan 2019 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi ile 2019 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 190 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2019 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2019 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1322) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 231) (Devam)

A) TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Tarım ve Orman Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Tarım ve Orman Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

- 1) Orman Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Orman Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

- 1) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) METEOROLOJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

- 1) Meteoroloji Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Meteoroloji Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) TÜRKİYE SU ENSTİTÜSÜ (Devam)

- 1) Türkiye Su Enstitüsü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türkiye Su Enstitüsü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Dışişleri Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Dışişleri Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) AVRUPA BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI (Devam)

- 1) Avrupa Birliği Başkanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Avrupa Birliği Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) TÜRK AKREDİTASYON KURUMU (Devam)

- 1) Türk Akreditasyon Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türk Akreditasyon Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Şimdi, aleyhinde söz isteyen Sayın Gültekin Uysal.

Buyurunuz Sayın Uysal. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

GÜLTEKİN UYSAL (Afyonkarahisar) – Çok Değerli Başkan, çok değerli milletvekilleri ve bütçeleri görüşülen Değerli Bakanlar; öncelikle, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Aslında, malumunuz, bir reform kampanyasının başladığı bir dönemdeyiz. Daha evvel, bütçenin başlangıcında Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanımız demokrasinin bir değerler manzumesi olduğu bilinciyle, çoğulculuk anlayışı çerçevesinde söz veriyordu ancak bir lütfet demokrasisinde lütfettiğini öğrendik. Bu vesileyle bugün Tarım ve Orman Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı ve Dışişleri Bakanlığı çerçevesinde değerlendirmelerimi de yapmak istiyorum.

Değerli milletvekilleri, burada sadece 2021 yılı bütçesini, sadece 2019 yılı kesin hesaplarını değil, AKP sözcülerinin çok ısrarla ifade ettiği gibi, on sekiz yıllık bir iktidar sürecini, 3 tane beş yıllık kalkınma planını uygulamış, üçer yıllık aralarla orta vadeli programlar uygulamış bir iktidarın da icraatını değerlendirmek zorundayız. Bu açıdan baktığımızda bugün bütçeler Türkiye'nin tüm millî güç unsurlarını azami noktada aktif hâle getirmeyi amaçlar. Sadece imkânları değil, potansiyelini de azami ölçüde kullanmayı hedefleyen, hem mali hem de siyasi bir metindir. Bu açılardan baktığımızda, maalesef, bu bütçeyi, iktidarın tükenmişliği, söyleyecek sözünün kalmadığı, öbür tarafıyla da Türkiye'nin tüketilmişliğinin göstergesi olarak değerlendiriyorum. Uçuyoruz, kaçıyoruz retoriğinden hangi ara acı reçeteye geldik, ben de merak ediyorum. Reform, Bakan değişimi gibi olaylarla beraber bugün geldiğimiz noktada, maalesef, Türkiye Cumhuriyeti'nin birliğinin, beraberliğinin arkasına karnı tok, sırtı pek, alını ak, başı dik insanları koyabilmemiz gerekirdi. Oysa bugün 10 milyonun üzerinde işsiz insanın, yüzde 30'lara varan işsizliğin olduğu; 13,2 milyonluk emekli ve hak sahipleri içerisinde neredeyse 7,8 milyonun asgari ücretin altında bir ücretle geçindiği bir Türkiye'yi yaşıyoruz. Emeklilerin içerisinde, yüzde 47'sinin çalışmak zorunda kaldığı bir Türkiye portresiyle karşı karşıyayız. Bu bütçeye baktığımızda, bu kesimlere ne yer verildiğini... Âdeta bir darbimeselde olduğu gibi, anlatılır ya: Zengin ile fakir camide yan yana düşmüş. Fukara vatandaşın derdi belli, iştah derdi var. Dua ederken biraz sesi yüksek çıkınca zengin olanı cebinden o gün için en yüksek banknotu çıkarmış -her neyse- onu vermiş ve "Hatları meşgul etme." diyerek hattan çıkmasını istemiştir. Siz de başta çiftçi kesimi olmak üzere, tarımla uğraşan insanlarımız olmak üzere, bugün, özellikle bu pandemi ortamında milyonlarca insanımızın iş yerini kapatmayı tedbir olarak koyuyorsunuz ama yedek akçelerini bile tüketmiş bir ülke olarak bu süreç içerisinde onların temel

girdilerini bile karşılamakta yetersiz kalıyoruz. Bugün Sayın Cumhurbaşkanının açıkladığı birtakım yardımlar var. Gönümüz arzu eder ki milletimizin devletine ihtiyaç duyduğu böyle bir anda insanlarımızın yanında olabilelim.

Değerli milletvekilleri, maalesef, Türkiye, uyguladığı siyasetle beraber arkasında pek çok kara delikler bırakmıştır. Bugün gönümüz arzu ederdi ki... Zaman zaman buradan da ifade ettim, 15 Temmuz vesilesiyle de ifade ettim; iktidara muhalefet etmek başka, Türkiye'nin menfaatlerine muhalefet etmek, uluslararası alanda Türkiye'nin aleyhine argüman üretir bir söylemi benimsemek başka ama şu gerçekleri de konuşmak durumundayız: Türkiye'nin tüm enerjisini emen, tüketen bir Suriye krizinin ülkeye ödediği bedelleri biliyoruz. Gönümüz istiyor ki, bunca zaman Türkiye'nin kudret kapasitesini aşan bir şekilde bir siyaseti tercih etmenin Türkiye'ye ödediği bir bedel var, bu noktada iktidarımızın da bir muhasebe yapmasını istiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

GÜLTEKİN UYSAL (Devamla) – Fırat Kalkanı Harekâtı'yla El Bab'da, Afrin'de şehitler vermek pahasına oyunu bozmaya çalışıyoruz. Oysa maalesef buranın bir kara deliğe dönüşmesine, Türkiye'nin de tercihlerinin -uluslararası teoride "dolaylı tutum teorisi" olarak ifade edebileceğimiz- attığımız adımların oynattığı pek çok dinamiğin maalesef Türkiye'ye karşı meydan okumalara zemin verdiğini de ifade etmek isterim.

Bu vesileyle, eğer 2004 yılında Annan Planı kabul edilmiş olsa idi on beş yıl sonra Doğu Akdeniz'de, Kıbrıs'ta sahip olduğumuz iddialarımızın hiçbirine sahip olamayacağımızı da kayda geçirmek isterim.

Özellikle şunu belirtmek istiyorum ki Türkiye'nin, dünyanın yeni yeni gelişmeler...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Selamlayın lütfen.

GÜLTEKİN UYSAL (Devamla) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

Yeni yeni bölgesel güç merkezlerinin yükseldiği böyle bir dönemde maalesef tarihi ıskalıyoruz. Devletlere yeni yeni roller tarif edilirken, demografimizin de önümüze koyduğu fırsat penceresinin yirmi yılını maalesef geride bıraktık. Böyle bir iklim içerisinde eğer Türkiye, demokrasisine, hukukuna, ekonomisine, eğitim sistemi başta olmak üzere tarihin milletlerin yarışı olduğu bilinciyle... Bu rekabette Türkiye'nin de yerini alabilmesi; sadece üreten değil, refah transfer eden bir ülke hâline gelebilmek adına önümüzde çok kısa bir zamanın olduğunu biliyorum. O nedenle bu bütçe vesilesiyle kendimize doğru soruları sormalıydık ve doğru cevapları almalıydık. Doğru soruları sormadığımız için küçük sorunlarımız büyüyor, büyük sorunlarımız da kronikleşiyor. Ümit ederim, bütün bu olumsuzluklara rağmen bu bütçe hayırlara vesile olur.

Bu vesileyle hepinizi en derin saygılarımla selamlıyorum. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, yedinci turdaki konuşmalar tamamlanmıştır.

Şimdi soru-cevap işlemine geçiyoruz.

Sayın Taşkın...

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Türkiye, bugün, hakkını ve menfaatlerini, hamdolsun, hem masada hem sahada koruyabilen bir dış politika anlayışına sahiptir. Türkiye artık, yakın çevresinde değil, dünyanın her köşesinde tanınan, bilinen bir ülkedir. Türkiye, yaptığı yardımlarla dünyanın en cömert ülkesidir; bunu salgın döneminde de gösterdi. Tahliyeden yardımlara, yurt dışındaki tüm çalışmalar Dışişleri Bakanlığımızın koordinasyonunda başarılı bir şekilde yürüyor. Hiçbir başarı tesadüf değildir; etkin bir dış politikanın ve Sayın Cumhurbaşkanının liderliğinde "Dünya 5'ten büyüktür." diyerek küresel politikada söz sahibi olma iddiamızın bir sonucudur.

Sayın Dışişleri Bakanım, corona döneminde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Özyürek...

AHMET ÖZYÜREK (Sivas) – Gençlik ve Spor Bakanımıza sormak istiyorum: Sivasspor'umuz, hafta içi UEFA grup maçını oynamak için gitmiş olduğu İsrail'in Tel Aviv şehrinde dönüşte, havalimanında gayriahlaki bir tutuma maruz kalmıştır. Yaklaşık beş saat havalimanında bekletilen Sivasspor'umuza yapılan bu tutumu kınıyor, Bakanlığınızın nezdinde bununla ilgili İsraili yetkililere gereken cevabın verilmesini talep ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Altaca Kayışoğlu...

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Sayın Tarım Bakanı, bu fotoğrafta iskelenin metrelerce gerisinde görülen yer İznik Gölü ve ben bu fotoğrafı 30 Eylülde çekmiştim, şimdi İznik Gölü çok daha geride. İznik Gölü'nü kurtarmak için bir planınız var mı?

Yenişehir'de havaalanının karşısında mera statüsündeki alana cezaevi yapılacağı söyleniyor, daha önce de Kestel'de bir mera alanına yapılmaya çalışılmıştı. Meralara cezaevi yapmak hangi yönetim anlayışına sığıyor? Buna izin verecek misiniz?

Yine Bursalı çiftçiler soruyorlar: Zeytinyağı ve sofralık zeytin dane desteğini artıracak mısınız? "Son iki yıldır sulama ücretleri artıyor ve yüzeyden sulamalardan da ücret alınıyor." diyorlar. Çiftçi sulama ücretlerinin düşmesini istiyor, düşürecek misiniz?

BAŞKAN – Sayın Barut...

AYHAN BARUT (Adana) – Sayın Tarım Bakanı, çiftçi dört gözle bekliyor. Geçtiğimiz günlerde Mecliste, burada torba kanunda çiftçinin borçlarına ve kredi yapılandırmasına yönelik bir gelişme olmadı; bugünkü Kabine toplantısında da borç yapılandırmasıyla ilgili bir gelişme olmadı. Bu konuyla ilgili ne düşünüyorsunuz?

Geçtiğimiz dönemdeki, parlamenter sistemdeki Tarım Bakanının söz vermiş olduğu meslek gruplarına atamayla ilgili ne düşünüyorsunuz?

Katar'la imzalanan su anlaşmasının resmî olarak içeriğini kamuoyuyla paylaşacak mısınız?

Yakup Konan, Kahramanmaraş'ta...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Girgin...

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Sağ olun Başkan.

Bodrum'un turizm açısından en kıymetli bölgelerinden olan Kargı Koyu'na 100 milyon liralık külliye yapılmak isteniyor. 2012 yılında sosyal, kültürel ve dinî alan olarak ayrılan arazi daha sonra Diyanetin talebiyle dinî kültür ve bilgilendirme tesis alanına çevrilmek istendi. Bodrum Belediyesinde 2 kez görüşülen plan tadilatı ve yapı ruhsatı, yöresel mimari ve çevre yapılaşma özelliklerini taşımadığı için reddedildi. Bu sefer Çevre ve Şehircilik Bakanlığı resen yapı ruhsatı düzenledi. Temyiz süreci devam ediyor ve usulsüz verilmiş ruhsat ortadayken inşaatına zamanında başlanmamış olan külliye bölgedeki yurttaşlarımızın ibadet ihtiyaçlarıyla orantılı bir büyüklükte midir? Ekonomik kriz ve pandemi döneminde aciliyeti bulunmakta mıdır?

BAŞKAN – Sayın Karadağ...

YAŞAR KARADAĞ (İğdir) – Sorum Tarım Bakanımıza. İğdir, sofralık kayısı üretiminde Türkiye'de 4'üncü sırada yer

almaktadır. Kayısının gen kaynağının korunması, veriminin artırılması ve dünyaya tanıtılması açısından ilimizde kayısı araştırma enstitüsü bulunması büyük bir önem arz etmektedir.

Ayrıca, ilimiz 1,3 milyon küçükbaş hayvan varlığıyla ülkemizde 9'uncu sırada, Doğu Anadolu Bölgesi'nde 3'üncü sırada yer almaktadır. Bu bağlamda, Iğdır'a Et ve Süt Kurumunun şubesinin açılması düşünülmektedir. Ayrıca, Iğdırlılar olarak Iğdır Ovası'nın tarım ve hayvancılık potansiyelinin yerinde görülmesi açısından Tarım ve Orman Bakanımızı Iğdır'a davet etmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Yalım...

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tüm Bakanlara sesleniyorum: Pandemiden dolayı kapatılan esnafımız kan ağlıyor. Şu "5'li çete" dediğimiz, hazinemize kene gibi yapışan ihale çetesine altı ay garanti ödemesi yapılması durdurulsun, buradan tüm kapatılan esnafımıza altı ay boyunca 2 bin TL yardım bütçesi çıktığını hep birlikte göreceğiz.

Sayın Tarım ve Orman Bakanına soruyorum: Araziye değil de ekilen ürüne yeterli destek vererek tüm arazilerin ekilmesini ne zaman sağlayacaksınız Sayın Bakan? Çiftçiye, ekip biçerken kullandığı tarım aletlerinde ÖTV'siz mazotu ne zaman vereceksiniz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Sürücü...

AYŞE SÜRÜCÜ (Şanlıurfa) – Sorum Sayın Tarım ve Orman Bakanına. Urfa başta olmak üzere DEDAŞ'ın elektrik kesintileri ve faturalandırma uygulamaları bölge halkını ve çiftçisini bir bütünen bezdirmiş durumda; halk sosyal yaşama devam edemiyor, Urfa çiftçisi ise desteklemesine el konulduğu için üretim yapamıyor. DEDAŞ, kolluk güçlerini arkasına alarak istediği uygulamayı yürütüyor. Sayın Bakan, defalarca kezdin bu sorunu dile getiriyoruz. DEDAŞ'ın halka ve çiftçiye yaptıklarını, yaşanan mağduriyeti ne zaman göreceksiniz? Çözüm noktasında bir adım atacak mısınız?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Osmanağaoğlu...

TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

İzmir ilimizin Menderes ilçesinde etkili olan sağanak yağışların sebep olduğu sel felaketinde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet diliyorum. Selden etkilenen İzmirli vatandaşlarımıza geçmiş olsun dileklerini sunuyorum.

Sayın Dışişleri Bakanım, dünyanın her bir köşesinde Türk milletinin haklarının savunuluyor olması aziz milletimizi ziyadesiyle bahtiyar etmektedir. Dünyayı kendisine hayran bırakan bir üslupla tuzakların bozulmasında Türk Dışişleri Bakanlığımızın her bir diplomatına, her bir çalışanına ve sizlere teşekkür ediyorum.

Tarım Bakanlığımızın ve Gençlik ve Spor Bakanlığımızın bütçelerinin hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Sayın Yaşar...

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bütçe konuşmamda Aylan bebekten bahsetmiş olmam CHP Grup Başkan Vekili Engin Altay'ı rahatsız etmiş ki konuşmanın ardından beni onurlu davranmamakla itham etmiştir.

Sayın milletvekilleri, çocuklar üzerinden siyaset yapılamaz, onların acıları yarıştırılmaz. Sadece göçmen diye bir çocuğun acısını görmezden mi gelmeliyiz? Bu, düpedüz ırkçı ve ayrımcı bir zihniyettir. Unutmayın ki onlar önce çocuk, sonra göçmendir. Evet, sahilde yüzükoyun yatan Aylan bebeği unutmuyorum ben, insan olan her kişi de unutamaz çünkü bu, insanlığın ayıbı, hepimizin ayıbıdır. Aylan bebek bu dramın sembolü...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Erdem...

ARZU ERDEM (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Dışişleri Bakanımız, yeni nesil serbest ticaret anlaşmalarının kapsamı çok geniş. Avrupa Birliği, siyasi saikle Türkiye'yle Gümrük Birliği Anlaşması'nı güncellememiştir. Çabalarınızı biliyor ve teşekkür ediyorum. Bu hususta son durum nedir?

Sayın Tarım ve Orman Bakanımız, dünyada birçok ülkede aylarca yanan ormanlarla birlikte can ve mal kayıpları olurken, ülkemizde hızlı ve etkin müdahale edilmektedir. 2021'de orman yangınlarıyla ilgili yeni teknolojiler kullanılacak mıdır, hangileri? Kahraman itfaiyecilerimizin meslek tanımı, özlük haklarıyla ilgili çalışma var mıdır?

Sayın Spor Bakanımız, keyifle takip ettiğimiz Yüzme Bilmeyen Kalmasın Projesi 2021'de devam edecek midir?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Aycan...

SEFER AYCAN (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, Sayın Tarım ve Orman Bakanına sormak istiyorum: Tarım arazilerini yeteri kadar sulayamıyoruz ve sulama imkânlarından her çiftçimiz yararlanamıyor. Her çiftçinin yararlanması ve arazilerin yeteri kadar sulanması için ne gibi çalışmalar yapıyorsunuz?

Kahramanmaraş akarsu zengini olmasına rağmen tarımsal arazilerin sadece yüzde 30'u sulanmaktadır. Kılavuzlu ve Adatepe Barajlarının sulama kanallarının bitmesi çok önemlidir. Sulama kanallarımızı ne zaman kullanabileceğiz?

Tarımsal verimin artması için, bilimsel tarım, teknik destek ve denetim için ziraat mühendisi ve veteriner hekim istihdamının artmasını düşünüyor musunuz? 2021 yılında kaç ziraat mühendisi alınacak?

BAŞKAN – Sayın Adıgüzel...

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Sorum Sayın Gençlik ve Spor Bakanına. Ülkemizde 15-29 yaş grubundaki 5 milyon 759 bin genç ne eğitim görüyor ne de çalışabiliyor. Genç işsiz sayımız 2,5 milyona dayandı ve hepsinden önemlisi, gençler artık iş bulmaktan ümidini kesti. Gençleri temsil eden bir Bakanlık olarak ne zaman somut bir adım atacak, gençlerin yanında olduğunuzu hissettireceksiniz?

Kredi borcunu ödeyemeyen yüz binlerce gencimizin beklediği müjde ne zaman gelecek? Yandaşın milyonlarca liralık vergi borçlarını tek kaleme silmekle nam salmış iktidarınız gençler için ne zaman adım atacak?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Kılıç...

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim.

DSİ tarafından on sekiz yılda Kahramanmaraş'ımıza toplam 4 milyar 462 milyon liralık yatırım yapılmıştır. Barajlar, göletler, sulama tesisleri, içme suyu, taşkın koruma tesisleri, dere ıslahları, HES'ler inşa edilmiştir; birçoklarının da planlama ve projelendirme çalışmaları devam etmektedir. Halkımızın, toprağımızın ihtiyacı olan su temin edilmiş, toprağımız korunmuş, ülkemizin ihtiyacı olan kendi enerjimiz üretilmiştir.

"Gerçeği yalanlayanlar, bitişik olan gökleri ve yeri ayırdığımızı, suyu hayat kaynağı kıldığımızı görmüyorlar mı?" Enbiyâ suresi, ayet 30.

Bütçemiz hayırlı olsun.

BAŞKAN – Sayın Dağ...

DERSİM DAĞ (Diyarbakır) – Sorum Gençlik ve Spor Bakanlığına. Sayıları 5 milyona yaklaşmış gençlerin kredi borçlarının silinmesi için çalışmalarınız var mıdır? Bütün öğrencilere burs imkânı sağlanacak mıdır?

Ülkede ve özellikle Kürt illerinde hızla artmakta olan madde bağımlılığıyla ilgili ne tür çalışmalar yürütülmektedir? Madde bağımlılığına karşı hangi ilde ne tür çalışmalar yapılmıştır?

BAŞKAN – Sayın Bakanlar, on dakikalık süreniz var. 3 Sayın Bakanımız kendi aralarında onu kullanacaklar.

Buyurunuz Sayın Bakanım.

TARIM VE ORMAN BAKANI BEKİR PAKDEMİRLİ – Personel alımıyla alakalı, bugüne kadar 11.717 personel almışız. Aşağı yukarı 150 bin kişilik bir Bakanlığımız. Otuz sene memur ömrü olduğunu düşünürseniz senede 5 bin memur gider, 5 bin gelmesi lazım en fazlasından. Biz verimlilikten dolayı biraz daha az gelsin istiyoruz ama iki buçuk sene içerisinde aşağı yukarı 11.800 kişi almışız; 2.500 kişiye yakın Bakanlık merkez ve taşraya, OGM'ye 6.090, DSİ'ye 545 kişi, Meteoroloji Genel Müdürlüğüne 100, TMO'ya 231, ÇAYKUR'a 911, TİGEM'e 496, Tarım Kredi Kooperatiflerine 810, Et ve Süt Kurumuna 115.

Görevde yükselme ve unvan değişikliği sınavı çalışmalarımız sürüyor, OGM'miz de rotasyon uyguluyor.

Katar su anlaşmasının resmî içeriği tamamen yardımdan ibarettir, başka hiçbir şey yoktur. Ne bir gizli ajanda vardır ne de bir şey vardır. Zaten ticareti bilen bir insan, suyu buradan alıp oraya götürmenin mantıklı olmayacağını bilir. Suyun bir yere gittiği filan yok, biz sadece bilginizi ve görgünüzü... Ki DSİ bugün dünyanın en büyük, en çok yatırım yapan kuruluşlarından biri çünkü Batı'da bu yatırımlar bitti, Amerika'da bu yatırımlar bitti. Bu konuda "know-how"ı olan en iyi kuruluşlardan bir tanesi olarak biz onlara bilginizi aktarıyoruz. Bundan öteye de bir şey yok.

İznik Gölü'nü kurtarma konusunda Boğazköy'den su aktarması yapacağız.

Bursa Cezaevi başvurusuyla alakalı elimizde bilgi yok.

Zeytinde dane desteğini ilk biz başlattık. İnşallah ilerleyen yıllarda, paramız oldukça daha fazla veririz.

Sulama ücretlerinde kâr amacı gütmüyoruz. Kâr amacı gütmediğimizden dolayı fiyatlar sulama birliklerinden sulama birliklerine değişiyor.

Tarım Kredi Kooperatifleri, takipteki krediler ve genel çiftçi borçlarıyla ilgili şunu söyleyebilirim: Borç yapılandırmasına Bakanlık olarak karşı değiliz. İlgili kurumlarla da bunun yapılabilirliğini ve kaynağını da Bakanlık olarak çalışıyoruz. Ama Tarım Kredi özelinde 806 bin ortağa 2020'de 7,7 milyar kredi verilmiş, yüzde 1,4 icra takibi var; onun da yüzde 0,3'ü yani binde 3'ü hacze gitmiş.

2021'de ormanla ilgili hem İHA'ların sayısını artıracacağız hem uçaklarımızın sayısını artıracacağız hem de arazözlerimizi yeniliyoruz. Katabilirsek, araziye girebileceğimiz, resmen, kırmızı bir tank gibi, yangının ortasına girebileceğimiz bir aracı en azından denemeyi düşünüyoruz.

Maraş Kılavuzlu ve Adatepe Barajlarıyla ilgili daha sonra bilgi verelim.

TİGEM'le ilgili bir şey gelmişti "Kâr etti, zarar etti..." 2017'de 59,3 milyon zarar, 2018'de 9,3 milyon zarar, 2019'da 20,8 milyar kâr etti; 2020'de de 45 milyon kâr bekliyoruz.

Süt fiyatıyla alakalı: Ya, elbette biz sütçümüz, besicimiz için daha iyisini isteriz ama bugün Türkiye Süt Üreticileri Merkez Birliği Başkanı -gazete kupürü- "50 kuruşluk artış üreticiyi rahatlatmış..." Bir başka gazete kupürü: Nazilli ve Çevresi Tarımsal Kalkınma Kooperatifi... Ben bu arkadaşını tanıyamıyorum, elbette Süt Birliği Başkanı tanıyım ama bu arkadaş da bekledikleri kadar zam yapıldığını söyledi. Yani biz isteriz daha da fazla olsun ama zaman zaman... Yani şu an itibarıyla 1,30'un üzerine çıkmıştır, herkesin kabul ettiği yem-süt rasyonundadır.

Toprak Mahsulleri Ofisi stoku: Pandemiye rağmen 4 misli daha fazla stokla girdi.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Bakan.

TARIM VE ORMAN BAKANI BEKİR PAKDEMİRLİ – Bir yıl devam edilebilecek gibi bir hazırlığımız var. 3 senaryodan, en kötü senaryoya göre TMO senaryolarına çalışıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TARIM VE ORMAN BAKANI BEKİR PAKDEMİRLİ – Yanan alanlarla ilgili en son...

BAŞKAN – Sayın Bakanım...

TARIM VE ORMAN BAKANI BEKİR PAKDEMİRLİ – Peki.

AYŞE SÜRÜCÜ (Şanlıurfa) – Sayın Bakan, DEDAŞ'la ilgili soruya cevap vermediniz.

TARIM VE ORMAN BAKANI BEKİR PAKDEMİRLİ – Yazılı cevap vereceğiz.

BAŞKAN – Sayın Kasapoğlu, buyurunuz.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU – Evet, değerli milletvekilleri, teşekkür ediyorum sorular için.

Sivas Milletvekilimize, öncelikle, Sivasspor'un maruz kaldığı muameleyle ilgili... Tüm kulüplerimiz bizim gururumuz. Yurt dışında bizi temsil eden, bu anlamda alın teri ortaya koyan tüm kulüplerimizi kutladığımız gibi Sivasspor'u da canıgönülden kutluyorum. Mücadelelerinin birkaçını yerinde izleme şansım oldu. İnşallah, nice başarılar diliyorum. Tabii ki karşılıklı muameleyi gerek Federasyonumuzla gerek Dışişleri Bakanlığımızla, ilgili büyükelçiliklerimizle, dış temsilciliklerimizle yakından takip ediyoruz. Hiçbir Türk sporcusunun, Türk takımının, Türk kulübünün hiçbir şekilde yanlış muameleyle maruz kalmalarına gönlümüz razı olmadığı gibi bunun da bizzat takipçisi olduğumuzu ifade etmek istiyorum.

Milletvekilimiz Arzu Erdem Hanım'ın, Yüzme Bilmeyen Kalmasın... Bizim en önem verdiğimiz projelerden bir tanesi. Bu manada teşekkür ediyorum gündeme getirdiğiniz için. Kürsüde çok fazla detaylı bilgi verme şansım olmadı. Yüzme, biliyorsunuz, temel disiplinlerden bir tanesi; atletizm gibi, jimnastik gibi. Bu noktada yüzme öğrenmek isteyen herkese yüzme öğretme planımız var, projemiz var. Bu manada da hamdolsun 2020 hedefimizi pandemiye rağmen yakaladık ve inşallah 2021 için çok sürpriz bir hedef çalışıyoruz. Çünkü bu kadar su kaynağı var, inşa ettiğimiz havuzlar var ve su kaynaklarımız çok zengin. Yüzme de çok faydalı bir spor, hem performans noktasında uluslararası anlamda hem de sağlık açısından. Kadınıyla erkeğiyle, genciyle yaşlılarıyla bu projeyi daha da güçlendireceğiz inşallah 2021'de ve inanıyorum ki Türkiye'nin 81 ilinde gerek Millî Eğitim Bakanlığıyla yaptığımız iş birliği gerekse kulüplerimizle, valiliklerimizle, belediyelerimizle yaptığımız iş birliği neticesinde hem yüzücüler yetiştireceğiz hem sağlıklı geleceğe yüzen bir Türkiye yolunda önemli bir adım atacağız. Ben bu anlamda tüm vekillerimizi de yüzme kampanyamız noktasında aynı heyecanı bizlerle paylaşmaya davet ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Bakan.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU – Vakit mi kalmadı?

BAŞKAN – Süremiz tamamlandı.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI MEHMET MUHARREM KASAPOĞLU – Evet, bir de bağımlılıkla ilgili tek bir cümle edeyim.

Bakınız, bağımlılıklar bizim en büyük mücadele alanlarımızdan bir tanesi; sadece madde bağımlılığı değil, her alandaki

dijital bağımlılıklar ve diğerleri ve Bakanlığımızın tüm faaliyetleri aslında birer bağımlılıkla mücadele aracı ve bu manada inşallah 2021'de, az önce bahsetmiş olduğum iş birlikleri bizim için çok önemli. Bütün kurumlar, kuruluşlar, gönüllü teşekküller, spor camiası el ele vereceğiz, bağımlılıkların üzerine de inşallah daha güçlü bir şekilde gideceğiz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Çavuşoğlu, buyurunuz Sayın Bakan.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU – Çok teşekkür ederim.

Arzu Hanım, Birleşik Krallık'la ilgili serbest ticaret anlaşmamız sona doğru geldi, Ankara Anlaşması'nın devamı olarak, inşallah, vatandaşlarımızın hakları bakımından da bunları İngiltere'yle mutabakata bağlayacağız.

Gümrük Birliği, biliyorsunuz, her iki tarafın yararına ama siyasi saiklerle Avrupa Birliği engellemeye çalışıyor.

Bugün yine Engin Altay'ın bir sorusu daha vardı. Engin ağabeyle karşı karşıya bugün çok soru-cevap yaptık.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Memleket için Sayın Bakan, memleket için.

DIŞİŞLERİ BAKANI MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU – “Niye ‘Türk gemisine çıkmayın.’ demediniz?” Engin Bey, çok net söylüyorum, dedik. Önce hemen Roma'daki askerî ataşemiz söyledi, arkasından yine bizim Brüksel'deki Büyükelçimiz iletti, daha sonra Bakanlığımıza e-mail olarak ulaştılar, elektronik postayla. Biz de o gün G20 Zirvesi'ndeydik, videokonferansla, Sayın Cumhurbaşkanımızla beraber. Daha sonra bilgi bana da ulaştı ve yazılı olarak bayrak sahibi ülkenin izni olmadan gemiye çıkılamayacağını, uluslararası hukuk, denizcilik hukukuna göre dört saat gibi bir sürenin de olmadığını kendilerine ilettiğimizde “Biz zaten formaliteden sorduk, böyle sormak zorunda değiliz.” diyerek de gemiye çıktılar. Yani biz, gemiye çıkmadan önce bunların hepsini bildirdik. Gemiye çıktıktan sonra yine bir nota verdik, tepkimizi ortaya koyduk, biraz önce söylediklerimizi hatırlattık. O zaman panikleyerek gemiden ayrılacaklarını söylediler. Hava şartlarından dolayı bazı askerlerin sabah ayrılacağını söylediler, ayrıldılar. Yani burada lütfen Genel Başkana da söyleyin, biz gereği neyse bunu yaptık, bari bunun suçunu bize yüklemeyin. Yani burada bu gemiye çıkılmasının yanlış olduğunu söyleyelim. Gerçekten biz gemiye çıkamayacaklarını uluslararası hukuk çerçevesinde anlattık.

Meral Hanım, biz DEAŞ'ı lanetliyoruz. Sadece lanetlemedik, DEAŞ'la mücadele ettik, yabancı teröristler, savaşçılar dâhil yine edeceğiz. Aynı şekilde Ezidi kardeşlerimizin uğradığı zulmü her yerde anlattık ve BM İnsan Hakları Raportörünün hazırladığı rapora da destek verdik. 4 binden fazla teröristi öldürdüğümüzü söyledik. Bir kere daha lanetliyoruz, kınıyoruz ve bundan sonra da DEAŞ'la mücadelemizi sürdüreceğiz. DEAŞ'tan sonra Ezidi kardeşlerimize zulmeden PKK'yı da lanetliyoruz, kınıyoruz. Aynı şekilde, şimdi Kuzey Irak'ta peşmergeye ve oradaki Kürt kardeşlerimize saldıran PKK'yı da kınıyoruz ama çok uyarımiştik “Size de saldıracaklar.” diye, maalesef oldu. Türkiye'de de başta Kürt kardeşlerimiz olmak üzere vatandaşlarımıza saldıran ve askerimizi, polisimizi şehit eden PKK'yı da DEAŞ'ı da lanetliyoruz, her ikisini de lanetliyoruz.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Bakan.

Sayın Şahin Tin, yerinizden size bir dakika söz vereceğim.

Buyurunuz.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

21.- Denizli Milletvekili Şahin Tin'in, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ŞAHİN TİN (Denizli) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

CHP Grup Başkan Vekili Engin Altay'ın sözlerimi çarpıtarak siyaset devşirme peşinde olması bizi şaşırtmamıştır, zira benzerlerine daha önce de çok tanık olduk.

Öncelikle şuna işaret edeyim: Türkiye'de sosyal devlet anlayışı AK PARTİ'nin iktidara gelişiyle vücut bulmuştur. Garibanın derdiyle bizim kadar dertlenen bir iktidar daha gelmemiştir. Çok iyi bildiğiniz ama kabul etmek istemediğiniz bu gerçeği vurguladıktan sonra şimdi gerçek meramımı da anlatmak istiyorum. Sizin derdiniz çarpıtma ve iftiralarla linç yapmak; zaten en iyi yaptığınız da bu. Projeniz yok, bu ülkenin geleceği adına söylenebilecek tek bir sözünüz yok, memlekete hizmet etmek gibi bir derdiniz de yok. Ancak böyle ucuz siyasi malzemelerin peşine düşerek sosyal medyada kullanmak ve rant sağlamak; başka siyasetiniz de yok. Vicdan sahibi herkes kötü niyet taşımadığını bilmektedir. Bizi bilen bilir, bilmeyen de kendi gibi bilir. Aziz milletimizin sizin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Enginyurt...

22.- Ordu Milletvekili Cemal Enginyurt'un, Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli'nin ülkenin ihracatta en önemli ürünü olan fındıkla ilgili tek kelime etmediğine, fındık alımını mart veya mayıs ayına kadar uzatmayı ve fındık fiyatını 24 TL olarak revize etmeyi düşünüp düşünmediklerini tekrar sorduğuna ilişkin açıklaması

CEMAL ENGİNYURT (Ordu) – Sayın Başkanım, Tarım Bakanımız otuz dakikadan fazla konuşma yaptı ama Türkiye'nin ihracatta en önemli ürünü olan fındıkla ilgili tek bir kelime etmedi. Tıpkı rekolteyi 665 bin ton açıklarak üreticiyi ve toplumu yanılttığı gibi, yine fındıkla ilgili kendisine sormama rağmen, “Toprak Mahsulleri Ofisi 31 Aralıkta alımı durduracak, bunu uzatacak mısınız?” demiş olmama rağmen... Çünkü İtalyan tekerci firma 31 Aralıkta fındıkla ilgili oyun kuruyor, tezgâh kuruyor; fındık fiyatları geriye gelmeye başladı, Sayın Cumhurbaşkanının verdiği rakamdan geriye düştü.

Tarım Bakanına tekrar soruyorum: 31 Aralıktaki fındık alımını mayıs ayına veya mart ayına uzatmayı düşünüyor musunuz? Fındık fiyatlarını 24 TL olarak revize etmeyi düşünüyor musunuz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Bülbül, izninizle Sayın Bakanım bir cevap versin.

Buyurunuz Sayın Bakanım.

23.- Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli'nin, Ordu Milletvekili Cemal Enginyurt'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

TARIM VE ORMAN BAKANI BEKİR PAKDEMİRLİ – Her zaman olduğu gibi, tüm müstahsilimizin yanında olduğu gibi, fındık müstahsilimizin de yanındayız, emrindeyiz. Şu an itibarıyla da aldığım bilgi: Hazine ve Maliye Bakanlığından iş, çıkmak üzere. Yani biz bu konuda, bunun uzatılması konusunda bir inisiyatif kullandık. İlgili kurumlarla konuşmalarımız devam ediyor, en kısa zamanda bu tedbirleri alma yönünde adım atıyoruz.

CEMAL ENGİNYURT (Ordu) – Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Bülbül...

24.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul'un, Milliyetçi Hareket Partisi olarak Tarım ve Orman, Gençlik ve Spor ile Dışışleri Bakanlarının hizmetlerinden ötürü kendilerine ve bütün Bakanlık personeline teşekkür ettiklerine, bütçelerine destek vereceklerini ifade ettiğine ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, bütçe görüşmelerinde 8'inci günümüz ve yedinci turu tamamlamış bulunuyoruz. Bugün, Tarım ve Orman Bakanlığının, Gençlik ve Spor Bakanlığının ve Dışışleri Bakanlığının bütçeleri görüşülmüştür.

Bizler, Milliyetçi Hareket Partisi olarak, her 3 Bakanımızın da bugüne kadar yapmış olduğu hizmetlerden ötürü kendilerine, şahıslarına ve bütün Bakanlık personeline, bütün yetkililerimize, merkez teşkilatlarından taşra teşkilatlarına ve hariciye teşkilatımızda ki, 250 ülkedeki bütün hariciye mensuplarımıza tekrar teşekkür ediyoruz. Onların başarılı olmaları için duacı olduğumuzu tekrar dile getiriyoruz.

Bütçelere desteği Milliyetçi Hareket Partisi olarak vereceğimizi ifade ediyor, saygılar sunuyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/281) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 230) (Devam)

2.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/280), 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Olarak Hazırlanan 2019 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi ile 2019 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 190 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2019 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2019 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1322) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 231) (Devam)

A) TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI (Devam)

1) Tarım ve Orman Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Tarım ve Orman Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Orman Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Orman Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) METEOROLOJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Meteoroloji Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Meteoroloji Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) TÜRKİYE SU ENSTİTÜSÜ (Devam)

1) Türkiye Su Enstitüsü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Su Enstitüsü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI (Devam)

1) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI (Devam)

1) Dışışleri Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Dışışleri Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) AVRUPA BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Avrupa Birliği Başkanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Avrupa Birliği Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) TÜRK AKREDİTASYON KURUMU (Devam)

1) Türk Akreditasyon Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türk Akreditasyon Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN – Şimdi, sırasıyla yedinci turda yer alan kamu idarelerinin bütçeleri ile kesin hesaplarına geçilmesi hususunu ve bütçeleri ile kesin hesaplarını ayrı ayrı okutup oylarınıza sunacağım.

Tarım ve Orman Bakanlığının 2021 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

1) Tarım ve Orman Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM

51.518.086.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tarım ve Orman Bakanlığının 2021 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Tarım ve Orman Bakanlığının 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Tarım ve Orman Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	36.949.478.696,29
Bütçe Gideri	36.096.946.149,38
İptal Edilen Ödenek	852.532.546,91
Ertesi Yıla Devredilen Ödenek	292.986.873,25

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tarım ve Orman Bakanlığının 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Orman Genel Müdürlüğünün 2021 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1) Orman Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	GENEL TOPLAM	4.205.954.000
Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:		

GELİR CETVELİ

	TOPLAM	4.200.954.000
--	--------	---------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Orman Genel Müdürlüğünün 2021 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Orman Genel Müdürlüğünün 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Orman Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	3.708.028.721,50
Bütçe Gideri	3.494.632.037,57
İptal Edilen Ödenek	197.816.061,88
Ertesi Yıla Devredilen Ödenek	15.580.622,05

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelininin genel toplamını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	3.300.410.000,00
Tahsilat	3.410.170.681,06
Ret ve İadeler	41.570.850,76
Net Tahsilat	3.368.599.830,30

BAŞKAN – Kabul edenler ... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Orman Genel Müdürlüğünün 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün 2021 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	GENEL TOPLAM	18.730.949.000
Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:		

GELİR CETVELİ

	TOPLAM	18.725.949.000
--	--------	----------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün 2021 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	11.817.416.619,84
Bütçe Gideri	11.689.956.677,37
İptal Edilen Ödenek	120.694.979,83
Ertesi Yıla Devredilen Ödenek	65.416.498,43

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelininin genel toplamını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	9.201.045.000,00
Tahsilat	11.695.782.014,45
Ret ve İadeler	17.462.259,54
Net Tahsilat	11.678.319.754,91

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nün 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nün 2021 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

METEOROLOJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1) Meteoroloji Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	541.018.000
--------------	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nün 2021 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nün 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Meteoroloji Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	435.450.000,00
Bütçe Gideri	431.257.705,58
İptal Edilen Ödenek	4.192.294,42

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nün 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Türkiye Su Enstitüsü'nün 2021 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

TÜRKİYE SU ENSTİTÜSÜ

1) Türkiye Su Enstitüsü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	4.247.000
--------------	-----------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM	4.247.000
--------	-----------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye Su Enstitüsü'nün 2021 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Türkiye Su Enstitüsü'nün 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Türkiye Su Enstitüsü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	4.078.000,00
Bütçe Gideri	3.996.987,83
İptal Edilen Ödenek	81.012,17

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	3.958.000,00
Tahsilat	4.075.214,06

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye Su Enstitüsü'nün 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Gençlik ve Spor Bakanlığının 2021 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI

1) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	22.859.079.000
--------------	----------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gençlik ve Spor Bakanlığının 2021 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Gençlik ve Spor Bakanlığının 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	20.736.781.995,00
Bütçe Gideri	20.600.574.826,05
Ödenek Üstü Gider	5.545,72
İptal Edilen Ödenek	78.506.519,32
Ertesi Yıla Devredilen Ödenek	57.706.195,35

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gençlik ve Spor Bakanlığının 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Dışişleri Bakanlığının 2021 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI

1) Dışişleri Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	5.786.984.000
--------------	---------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Dışişleri Bakanlığının 2021 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Dışişleri Bakanlığının 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Dışişleri Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	5.118.048.815,30
Bütçe Gideri	4.695.447.460,11
İptal Edilen Ödenek	329.885.346,22
Ertesi Yıla Devredilen Ödenek	92.716.008,97

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Dışişleri Bakanlığının 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Avrupa Birliği Başkanlığının 2021 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

AVRUPA BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

1) Avrupa Birliği Başkanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	787.432.000
--------------	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Avrupa Birliği Başkanlığının 2021 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Avrupa Birliği Başkanlığının 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Avrupa Birliği Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	972.728.000,00
Bütçe Gideri	958.812.030,53
Ödenek Üstü Gider	3.590,04
İptal Edilen Ödenek	13.919.559,51

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Avrupa Birliği Başkanlığının 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Türk Akreditasyon Kurumunun 2021 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

TÜRK AKREDİTASYON KURUMU

1) Türk Akreditasyon Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	42.301.000
--------------	------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM	59.995.000
--------	------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türk Akreditasyon Kurumunun 2021 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Türk Akreditasyon Kurumunun 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Türk Akreditasyon Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	46.682.600,00
Bütçe Gideri	36.056.391,43
İptal Edilen Ödenek	10.626.208,57
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:	

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	44.851.000,00
Tahsilat	52.631.990,77
Ret ve İadeler	3.390.443,26
Net Tahsilat	49.241.547,51
BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	

Türk Akreditasyon Kurumunun 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Böylece yedinci turda yer alan kamu idarelerinin bütçeleri ve kesin hesapları kabul edilmiştir. Hayırlı olmalarını temenni ederim.

Sayın milletvekilleri, yedinci tur görüşmeleri tamamlanmıştır.

Programa göre, kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesapları ile 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi'nin maddelerini sırasıyla görüşmek için 15 Aralık 2020 Salı günü saat 11.00'de toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 23.42